

ИЗБРАНА
СВЕТОВНА
ФАНТАСТИКА

ФАНТАСТИКА

Автор на КОСМИЧЕСКИ МАРИОНЕТКИ
и СЪНУВАТ ЛИ РОБОТИТЕ ЕЛЕКТРООВЦЕ

2

ФИЛИП К. ДИК

Ч
ЛОВЕКЪТ ВЪВ
ВИСОКИЯ
ВЪЗМЪК

РОМАНЪТ Е НОСИТЕЛ
НА НАГРАДАТА
ХЮГО

БАРД

ФИЛИП К. ДИК
ЧОВЕКЪТ ВЪВ ВИСОКИЯ
ЗАМЪК

Превод: Юлиан Стойнов

chitanka.info

Втората световна война...

... неотдавна е завършила. Пърл Харбър, убийството на Рузвелт и последващият бърз крах на съюзническите войски поставят и Стария, и Новия континент на колене. Италия остава на заден план, Европа е в ръцете на немците, изтокът — на японците, а Северна Америка е разделена на три — от една страна Тихоокеанските щати, под контрола на Япония, западното крайбрежие под германски диктат и напълно зависимата „независима“ централна част...

Семплата немска действителност и обвития в дълбока мистика и полумитични традиции източен свят трудно намират допирни точки в следвоенно време. Вече извън рамките на военните договорености, между бившите съюзници се започва да се усеща напрежение. Издига се стена от недоверие и подозрителност, все по-осезаемо заплашваща да подпали чергата от всички ъгли. Хитлер умира и Райхът се разкъсва между „нови“ и „стари“ фашисти в непрекъснатата борба за власт, но въпреки всичко съумява да задържи бившия си съюзник достатъчно технически изостанал, за да не го притеснява. Японците, от своя страна, ни най-малко не се примиряват с изкуственото си „изоставане“ и търсят всеки един удобен случай, поне за да подобрят състоянието си и да поизравнят везните.

При все това резюме на следвоенния свят, действието се изнася почти изцяло от новите американци — едни приспособими, други — по-малко — и техния вътрешен мир. Ценностите се извращават, под един или друг ботуш. Обикновеният човек тъне в догадки, губи ориентация. Двадесети век е далеч от времената, когато нашественикът присъства чрез тежка военна подкрепа в близкото укрепление и къртовски труд. Въобще, бих казал тежка и дълбока книга, но въпреки всичко чудесно четиво. Няма да се опитвам да ви предам точно тази същинска част, тъй като дори и да успея, рискът да разваля цялото удоволствие от четенето е доста голям. А то остава изцяло за вас.

Ангел Генчев

*Паралелни светове: Пол Андерсън и „Операция Хаос“, и Филип
К. Дик, „Човекът във високия замък“*
Източник: <http://www.sivosten.com/content.php?review.140>

1

Вече близо седмица мистър Р. Чайлдан следеше нетърпеливо пощата. Но от ценния колет от Скалистите планини нямаше и следа. Когато в петък сутринта той отключи вратата на своя магазин и на пода в краката му отново имаше само писма, мистър Чайлдан си помисли: „Предстои ми среща с един разгневен клиент“.

Срещу пет цента той си наля от автомата на стената чашка чай, след това грабна парцала и кофата и се зае да чисти пода. Не след дълго „Американ Артистик Хендкрафтс^[1] Инк“ беше готов за работа — витрината блестеше от чистота, в касата имаше достатъчно дребни монети, вазата бе пълна със свежи цветя, а някъде отзад се носеше приятна музика. Чайлдан хвърли поглед навън. Широкият тротоар на „Монтгомъри стрийт“ бе изпълнен със забързани хора. Далеч на отвъдния край се мярна кабинката на градския лифт и Чайлдан я проследи с възхищение. Жени, облечени в красиви разноцветни манта от коприна — нима човек би могъл да откъсне очи от тях? Наложил се — в този момент иззвъня телефонът. Чайлдан вдигна слушалката.

— Да — обади се насреща познат глас и сърцето му замря. — Говори мистър Тагоми. Пристигна ли най-сетне моят плакат за набиране на доброволци в Гражданската война, сър? Бъдете така добър да си спомните, обещахте го още миналата седмица — гласът бе нервен, раздразнителен, сякаш принудително вежлив. — Не ви ли дадох съответен депозит, мистър Чайлдан, сър, във връзка с тази моя поръчка? Виждате ли, плакатът е предназначен за подарък. Вече обясних това. За един клиент.

— Мистър Тагоми — поде развълнувано Чайлдан, — положих максимални усилия, изцяло на собствени разноски, за да открия и доставя от друг щат нужния ви подарък...

Но Тагоми го прекъсна:

— Значи не е пристигнал.

— Не, мистър Тагоми. Сър.

Настъпи вледеняваща пауза.

— Не мога да чакам повече — каза Тагоми.

— Не, сър — Чайлдан хвърли навъсен поглед през витрината на магазина към слънчевия ден навън и небостъргачите на Сан Франциско.

— Заместител, тогава. Вашата препоръка, мистър Чайл-дан? — не беше само акцента, мистър Тагоми преднамерено произнесе по този начин името му. Обидата, макар и в рамките на общоприетия етикет накара ушите му да пламнат. Поставиха го на място, като му напомниха за неговото унижително положение. В душата му се надигнаха надежди, страхове и кошмари, погълнаха го и накараха езика му да се вдърви. Той се залюля, вкопчил пръсти в слушалката. В магазина ухаеше на свежи невени, чуваше се тиха музика, но на него му се струваше, че пропада в някакво бездънно море.

— Ами... — с мъка произнесе той. — Маслобойка. Машина за сладолед — производство, 1900 година... — мозъкът му отказваше да работи. Все така ще се случи, тъкмо когато забравиш, когато престанеш да мислиш за това. Беше на тридесет и осем, спомняше си ясно времената преди войната — Франклин Д. Рузвелт и Световното изложение, онзи отминал, по-добър свят. — Ако нямате нищо против, бих могъл да ви донеса някои по-интересни предмети в офиса — смотолели той.

Уговориха се за два часа.

„Налага се да затворя магазина — помисли си Чайлдан с досада докато поставяше слушалката. — Нямам избор. Трябва да поддържам добри взаимоотношения с такива клиенти, бизнесът зависи от тях.“

Той се изправи разтреперан и в този миг осъзна, че не е сам в магазина. Млад мъж и млада жена се усмихваха зад щанда — красиви, добре облечени. Мечта за всеки продавач. Направи опит да се успокои и се приближи към тях с професионална лекота, като също се усмихваше. Двамата за миг се спряха да огледат една въртяща се етажерка и после насочиха вниманието си към изящен стъклен пепелник. Женени, предположи той. Сигурно живеят в „Градът на виещите се мъгли“, блокът с луксозни апартаменти на „Скайлайн“, откъдето се разкрива прекрасна гледка към Белмонт.

— Здравейте — кимна им Чайлдан и се почувства по-добре. Двамата му отвърнаха с приветливи усмивки, без никакво превъзходство. Старинните етажерки — едва ли по цялото крайбрежие

можеха да се намерят по-добри — ги бяха заинтригували, той го забеляза и изведнъж му стана приятно. Изглежда, че младата двойка го прочете на лицето му.

— Наистина прекрасни образци, сър — рече младият мъж.

Чайлдан се поклони въодушевен.

Очите им излъчваха топлина — не само от удоволствието на общуването, но и от споделената любов към красивите предмети, от взаимността на техните вкусове и увлечения. Благодаряха му, че е събрал такива красиви неща, за да могат да им се любуват, да ги докосват с ръка и да ги съзерцават дълго, дори ако никога не ги купят.

„Да — помисли си той — ето хора, които искрено ценят всичко, което виждат в моя магазин. Тук никой не се опитва да им пробута туристически боклуци със съмнителна стойност, нито пътни знаци и дървени надписи с тъповати названия като «МЮРУУДС, ОБЛАСТ МЕРИН», или пък пощенски картички с изображение на моста «Голдън гейт» — Чайлдан се загледа в големите, черни очи на девойката, които блестяха от вълнение и любопитство. Стилната прическа на черната ѝ коса, грижливо лакирани нокти, изящни, ръчно изработени обици. — Колко лесно бих могъл да се влюбя в такова момиче. И колко трагичен ще е живота ми тогава — сякаш сега не беше такъв.“

— Какви красиви обеци — възхити се той. — Оттук ли ги купихте?

— Не — рече тя. — У дома.

Чайлдан кимна. И в неговия магазин нямаше съвременно изкуство, тук се излагаше на показ само миналото.

— За дълго ли сте тук? — попита той. — В Сан Франциско?

— За неопределено време — отвърна мъжът. — Изпратен съм на работа в отдел „Жизнен стандарт“ на Комисията за планиране и изследване на изоставащите райони — на лицето му се четеше гордост. Колко различен бе този младеж от военните, вечно дъвчещите дъвка, скучаещи запасяци със селски лица, които денонощно кръстосваха „Маркет стрийт“ и се оглеждаха за входовете на порнокината, сексмагазините и нощните клубове, декорирани със снимки на ококорени едрогърдести блондинки, стиснали зърната си в шепи... баровете в долната част на града, където все още свиреха стари джазови парчета, готови да се разпаднат бордеи, изникнали като

гъби от руините на разрушения Сан Франциско малко след като паднаха последните бомби. Не — този човек беше от елита. Културен, образован, дори повече от мистър Тагоми, който в края на краищата не беше нищо повече от един висш чиновник в Търговската мисия на тихоокеанското крайбрежие с възгледи и навици оформени в годините на войната.

— Разполагам с великолепни образци от културата на различни американски етнически групи. Ако ви трябва подарък? — попита Чайлдан. — Или може би търсите нещо, с което да украсите новия си апартамент? В такъв случай... — сърцето му туптеше.

— Отгатнахте — кимна момичето. — Искаме да декорираме своя нов апартамент. Малко сме нерешителни. Мислите ли, че можете да ни помогнете?

— С удоволствие — рече Чайлдан. — Бих могъл да подбера някои интересни неща от колекцията и да ви посетя в апартамента. Ще решим на място кое подхожда най-много. В края на краищата това е част от професията ми — той сведе очи, за да прикрие радостта си. Може би ставаше дума за хиляди долари. — Очаквам в най-скоро време да получа дъбова маса от Ню Ингълнд, с дървени нитове, никакви пирони. Невероятно красива и доста скъпа. Освен това — огледало, от наполеоново време, а също и образци от изкуството на аборигените — покривала от козя кожа, боядисани с растителни оцветители.

— Аз самият — рече мъжът, — предпочитам градското изкуство.

— Да — съгласи се пламенно Чайлдан. — Послушайте, сър. Мога да ви предложа оригинално пано, състоящо се от четири секции, пощенски период, портрет на Хорейс Грийли^[2]. Безценно украшение за всяка колекция!

— Ах — възкликна младият японец и очите му блеснаха.

— Освен това писалище, викториански стил, 1920 година, преработено в бар.

— Ах.

— И, сър, чуйте: Фотопортрет на Джийн Харлоу^[3], с рамка и автограф.

Японецът се втрещи в него.

— Мисля, че ще се спогодим — рече Чайлдан, който не искаше да изпуска изгодния момент. Той извади от вътрешния джоб на самото

си писалка и бележник. — Позволете да ви запиша имената и адреса, сър и мадам.

По-късно, когато двойката напусна магазина, Чайлдан се изправи пред витрината с ръце на гърба и загледа улицата. Чудесно. Ако можеше само през целия ден така да върви бизнеса... не, това не беше бизнес, а успех за неговия магазин. Това беше възможност за душевно общуване с тази прекрасна японска двойка, възможност да го приемат за равноправен, а не за човек втора ръка, за янки или, в най-добрия случай — за търговец на произведения на изкуството. Да, тези млади хора, тази нова генерация, без кастови предразсъдъци, която не помнеше нито дните преди войната, нито самата война — те бяха надеждата на света.

„Някой ден това ще свърши — помисли си Чайлдан. — Някой ден ще изчезне всичко — разделението — на висши и нисши, на победители и победени.“

И въпреки това, още от сега трепереше от страх, при мисълта, че ще трябва да позвъни на вратата им. Той погледна прилежно записания в бележника адрес. Семейство Касура. Ще го поканят да влезе, сигурно ще му предложат чай. Ще се справи ли? Дали ще знае как да се държи във всеки отделен момент? Или ще се изложи като животно, с някоя унижителна faux pas^[4]?

Момичето се казваше Бети. Какво умно, изразително лице. Нежни, мечтателни очи, които сякаш го даряваха с надежда. Сигурно е забелязала с какво обожание я гледа, макар да стояха съвсем за малко в магазина.

Надежда — той почувства, че му се завива свят. За каква надежда може да става дума — налудничава, безумна? Да, чувал бе, че съществуват междукастови връзки — но само между японци и янки-жени. И все пак... — той потрепери при тази недовършена мисъл. Не, тя е омъжена. Чайлдан разтърси глава и се зае с утринната поща.

Едва сега забеляза, че ръцете му треперят. И изведнъж си спомни за срещата в два часа с мистър Тагоми. Пое дълбоко въздух за да се успокои и се огледа решително.

„Трябва да намеря нещо подходящо — помисли си той. — Но къде? Как? Какво? Ще позвъня по телефона. На всички снабдители. Иначе защо съм в бизнеса. Какво ли не бих дал сега, ако ми предложат например напълно запазен «Форд», модел 1929, с черен кожен гюрук и

широки, величествено затварящи се врати. Или пък тримоторен пощенски самолет, в чудесно състояние, току-що открит в някоя забравена плевня на Алабама. А защо не мумифицираната глава на мистър Б. Бил^[5] в комплект с кичур бяла коса, сензационен американски артефакт? Това ще издигне до недостижими висоти репутацията ми сред търговското съсловие по цялото тихоокеанско крайбрежие, та дори и на японските острови.“

За вдъхновение, реши да изпуши една китайска марихуанена цигара „Земя на усмивките“.

* * *

Франк Фринк протегна сънено ръце и се зачуди дали не е време да става. Един слънчев лъч се промъкна през щорите на прозореца, който гледаше към „Хайес стрийт“ и освети разхвърляните по пода дрехи. Най-отгоре се мъдреха очилата му. Току-виж, стъпил върху тях, ако не внимава.

„Трябва да избира обиколен път към банята — помисли си той. — Да лазя по пода, или да ги прескоча.“

Главата му се пръскаше от болка, но по-важното бе, че вече не му беше мъчно за това, което стана вчера.

„Никога не гледай назад — рече си той. — Всъщност, колко ли е часа? Часовникът е на гардероба. Единайсет и половина! Мили Боже!“ — но дори след това не се надигна.

„Уволнен съм“ — помисли си той.

Вчера във фабриката бе оплескал всичко. Държа се отвратително с мистър Уиндъм-Матсън, който имаше кръгло като месечина лице, сократов нос, диамантен пръстен и позлатен цип на дюкяна. С други думи — имаше власт. Трон.

Мислите му се гонеха объркано.

„Няма никакво съмнение, че сега ще ме тикнат в черния списък. Кой дава пет пари за моите способности — вече съм вън от играта. Петнадесет години се блъсках — напразно.“

Какво да се прави, ще трябва да се яви пред Комисията по Трудова Заетост, за преразглеждане на работната категория. Неприятности със сигурност го чакаха и там. Уиндъм-Матсън бе

известен със своите връзки с марионетното американско правителство, което тук презрително наричаха „пинокиовци“. А от тях до официалните японски власти разстоянието бе един хвърлей. Комисията, разбира се, беше под юрисдикцията на пинокиовците. Мързеливи бели дебеланковци, с подпухнали, затлъстели лица, които ще направят каквото им нареди Уиндъм-Матсън. Не успее ли да получи работа от тях, ще трябва да се обърне към японските презокеански Търговските мисии, които се разпореждаха на територията на Тихоокеанските Американски щати — от Калифорния чак до границата с Невада. Ала не получи ли и там работа тогава лошо...

Различни планове се въртяха в главата му, докато лежеше неподвижно, с поглед вперен в прашния полюлей на тавана. Би могъл да се прехвърли на територията на Скалистите планини. Не, макар да не поддържаха особено тесни връзки с Тихоокеанските щати, между двете страни все пак имаше спогодба за екстрадиране на емигранти. Защо не Юга? Той потрепери. Уф. Само не там. Като бял ще заема по-високо положение, много по-високо отколкото тук, по крайбрежието. Но... не искаше точно такова положение.

И което бе по-лошо, Югът е оплетен със сложна мрежа от връзки — икономически, идеологически и Бог знае още какви с Райха. А Франк Фринк беше евреин.

Истинското му име беше Франк Фринк. Беше се родил и израснал в Ню Йорк, на Източния бряг. През 1941 по време на войната го мобилизираха в армията на Съединените Американски Щати. Това беше само няколко месеца след разгрома на Русия. После, когато японците превзеха Хавай, го преместиха на Западния бряг. Тук посрещна японската окупация и края на войната. Петнадесет години бяха изминали от тогава, а му се струваше, че е било вчера.

Тогава, в онзи трагичен ден на 1947 — Денят на Капитулацията, му идеше да се пръсне от безсилен гняв. Мразеше японците повече от всичко на света. Закле се в непримирима борба, дори зарови армейското оръжие в едно мазе, грижливо опаковано и смазано, до деня, в който неговите събратя се вдигнат против окупаторите. Но времето наистина лекуваше всякакви рани. Сега, когато си спомняше за онези дни на омраза, за мечтаната кървава баня, за бленуваното възмездие над предателите и техните господари, това кой знае защо му

напомняше детските години, когато четеше всякакви шарени книжки, пълни с фантасмагории и вярваше в какво ли не. Например, че Франк Фринк, по прякор „Златната рибка“ ще стане прочут палеонтолог и ще се ожени за Норма Праут. Норма Праут беше най-красивото момиче в класа и той наистина мечтаеше да се ожени за нея. Но това беше толкова отдавна. От 1947 насам вероятно се е срещал и разговарял с хиляди японци, но и през ум не му бе минало да им стори каквото и да било зло. Най-малкото би било неуместно.

Не, почакай. Всъщност имаше един случай. Мистър Омуро, който притежаваше няколко жилищни блока в центъра на Сан Франциско и за известно време беше хазяин на Франк. Ето една гнила ябълка. Типична алчна акула. За ремонт не искаше и да чуе, непрестанно преграждаше стайте, за да станат по-малки и в края на всеки месец вдигаше наемите... А тогава, през петдесетте, времената бяха тежки, страната беше в депресия. За безработните и непрестанно обедняващи наематели мистър Омуро беше истинска напаст. В края на краищата този нагъл тип си получи заслуженото и то от самите японци. Прибраха го, а после му удариха ножа за незаконно облагодетелствуване. А в наши дни е направо немислимо да се нарушават суровите, но справедливи японски закони. И главна заслуга за това имаха цивилните японски власти и Търговските мисии, които дойдоха на мястото на вече корумпирания Военен кабинет.

Мисълта за кристалната честност на Търговските мисии накара Франк отново да почувства увереност. Дори на пръв поглед непоклатимият Уиндъм-Матсън, можеше да бъде прогонен като досадна муха. Пък бил той и самият притежател на компанията. „Май наистина съм изпълнен с вяра в тази идея за съвместен просперитет на Тихоокеанското съобщество — рече си той. — Странно. Като си спомня онези, първи дни... тогава всичко това ми се струваше една голяма измама. Безсмислена пропаганда. Но сега...“

Франк се надигна от леглото и се отправи неуверено към банята. Докато се миеше и бръснеше, пусна ухо на обедните новини по радиото.

— Нека не се присмиваме на тези първи опити — рече говорителят в момента, в който спря водата.

„Както кажеш“ — помисли си мрачно Франк. Знаеше добре за какви опити става дума и без да иска се усмихна при мисълта, че

надутите и вечно сериозни германци съвсем скоро може би ще крачат по повърхността на Марс, по червения пясък, където досега не е стъпвал човешки крак.

— Gott, Herr Kreisleiter. Ist dies vielleicht der Ort wo man das Konzentrationslager bilden kann? Das Wetter ist so schonn. Heiss, aber doch schonn^[6]... — мърмореше си той, докато си миеше зъбите.

— Нашето съобщество на Съвместния просперитет трябва най-сетне да реши: дали в желанието си да създадем хармонично общество, където чувството за дълг и отговорност са определящи... — дърдореше говорителят по радиото.

„Типичен жаргон на управляващата класа“ — помисли си Франк.

— ... сме обърнали гръб на една перспективна насока, в която ще се развива бъдещето на човешката раса, била тя нордическа, японска, негроидна... — продължаваше досадното бърборене.

Докато се обличаше, той продължи да си тананика с нескрито удоволствие своята малка сатира:

— ... времето е schonn, толкова schonn^[7]. Но няма какво да се диша...

Но което си беше вярно, вярно си беше. Тихоокеанският съюз нямаше никакво практическо участие в колонизацията на планетите. Всички сили бяха хвърлени в усвояването на Южна Америка. Докато германците строяха гигантски роботизирани спътникови системи, японците продължаваха да горят бразилските джунгли и да издигат осеметажни наколни жилища за бившите ловци на глави. И току-виж, докато се сетят да изстрелят първия японски спътник, немците вече са завладели цялата Слънчева система. В старите учебници по история се разказваше, че на времето Германия била най-изостанала в колонизирането на отвъдморски територии сред всички западноевропейски държави. Но този път няма да останат на опашката. Научили са вече горчивия урок.

Изведнъж си спомни за Африка и за нацистките експерименти там. Само при мисълта за това го побиха ледени тръпки.

Цял един опустошен и обезлюден континент...

А радиото продължаваше:

— ... но с гордост трябва да отбележим, че нашето внимание е насочено преди всичко към подобряване благосъстоянието на населението, към удовлетворяване на духовните потребности...

Франк не издържа и изключи радиото. После, след като се успокои, го включи отново.

„Натикаха Божиите заповеди в кенефа — помисли си той. — Африка. Витаещи духове на милиони избити туземци. Изтрити от лицето на земята — в името на какво? Кой би могъл да каже? Сигурен съм, че дори берлинските «главни архитекти» на тази човеконенавистна идея не знаят отговора. Глутница от безмозъчни автомати, които само строят и подравняват. Да строят ли? Те знаят само да рушат. Людоеди от палеонтологична изложба, захванали се да дълбаят чаша от черепа на своя враг. Без да пропускат възможността да употребят и останалия материал — първо, ще си натъпчат търбуха със суровия мозък. Сетне костите, я да видим какво може да се направи от тях? Каква цветуща мисъл, не само да изядеш своя враг, но да го ядеш в собствения му череп. Водещи специалисти! Питекантропи в бели престилки и стерилни ръкавици, които провеждат смели експерименти за възможното практическо използване на човешки материали. «Ja, Herr Doktor. Имаме прекрасна разработка за палеца на крака. Вижте, ставата може да се използва като задвижващ механизъм на нашата нова запалка. Стига само хер Круп да е в състояние да ни достави по-големи количества...»“

Франк потрепери от ужас при мисълта, че след милион години, Земята отново е в ръцете на древния питекантроп-людоед. „Нима всичко е било напразно — питаше се той. — През всичките тези години сме бягали от него, а ето че той не само ни настигна, но и ни стъпка под петата си. И пак е господар.“

— ... трябва да осъдим — говореше дребният жълт говорител от Токио — и неведнъж в миналото сме осъждали безсмисленото изстребване на хора в името на една фанатична идея, която поставя цели народи извън закона и обществото.

„Божичко — мислеше си Фринк — наричахме ги маймуни, цивилизовани, кривокраки шимпанзета. Но те не строят газови камери, нито огромни пещи за добив на човешка мас. Окупираха ни, но наложиха справедлив ред и законност.“

— ... ще цитирам един западен светец, който е казал: „Какъв смисъл има човек да получи целия свят, ако в битката за него загуби душата си?“

Настъпи пауза. Фринк зачака нетърпеливо продължението. Това беше утринното пречистване на душата.

„Най-добре е да се примиря и да поискам прошка — мислеше си той. — Защото попадна ли веднъж в черния списък — работа за мен няма да има. А навсякъде другаде — Югът, Райха, Европа — ме дебне смърт. Трябва да намеря начин да се разбере със стария Уиндъм-Матсън.“

Франк приседна на леглото, постави до себе си чашата с поизстиналия чай и разгърна на колене своето вярно копие на „И Цзин“ — китайската „Книга на промените“. Сетне изсипа от кожения калъф четиридесет и деветте гадателни пръчици, съсредоточи се, за да овладее разбърканите си мисли и се помъчи да формулира ясно въпроса, който се канеше да зададе.

— Как да се сдобря с Уиндъм-Матсън? — произнесе на глас той и записа въпроса в бележника си. После разбърка дървените пръчици и започна да ги прехвърля, докато излезе първата линия, началото. „Осмица“. Половината от шейсет и четирите хексаграми вече бяха отпаднали. Отново раздели пръчиците и получи втората линия. Не след дълго, като действаше умело той приключи с шестте линии. Хексаграмата лежеше пред него, дори не се налагаше да поглежда в Оракула, за да види кой номер е. Веднага позна, че това е хексаграма петнадесет. Дори не се наложи да чете текста — знаеше го наизуст. Цзи'йен. „Смирение“. Ах, колко навреме. Пълният текст гласеше: „Унижените ще вдигнат глава, ще приведат гръб силните, покорни ще станат могъщите фамилии.“. Добро предзнаменование. Оракулът му даваше чудесен съвет.

И въпреки това почувства известно разочарование. Имаше нещо прекалено малодушно и благочестиво в хексаграма петнадесет. Естествено, трябваше да избере смирението. В този момент друг път няма. Да си признае честно, напълно безсилен е пред стария У-М. Едва ли ще успее да го убеди да го вземе обратно на работа. Ще трябва да се примири със съвета на Оракула, а и нали точно това го съветваше — да бъде смирен. Не му остава нищо друго освен да чака и да се надява на по-добри дни. Когато небето реши, ще го върне на предишната му работа, или може би дори ще му предложи нещо по-добро.

Нямаше никакъв смисъл да чете по-нататъшните тълкувания — хексаграмата беше статична. Без развитие. Без изход към друга

хексаграма. Значи — Оракулът бе приключил с него.

Но той не бе приключил. Имаше още един въпрос. Франк събра смелост и произнесе на глас:

— Ще видя ли някога отново Джулиана?

Джулиана беше неговата бивша съпруга. Напусна го преди близо една година и от тогава не я бе виждал. Нямаше никаква представа къде живее сега. Но изглежда беше напуснала Сан Франциско, а може би и Тихоокеанските щати. Никой от техните общи приятели не бе я виждал.

Потънал в мисли Франк се зае да разбърква пръчиците. Колко ли пъти бе питал за Джулиана? Десет, сто? Ето я и поредната хексаграма, рожба на случайността и на прищявката на дървените пръчици. Случайна и същевременно неразривно свързана с момента, в който живее, както животът му е неразривно свързан с живота на всички останали частици във вселената. Разкривено огледало от прекъснати и непрекъснати линии, където неизменно се появява най-вярното отражение на реалността. Той, Джулиана, фабриката на „Гъф стрийт“, Търговските мисии, които се разпореждаха на тихоокеанското крайбрежие, завладяването на планетите, купчините от разлагащи се органични вещества в Африка, които дори не можеха да се нарекат трупове, надеждите на хиляди и хиляди жители на Сан Франциско, които всяка сутрин се измъкваха от своите вонящи бордеи, безумците в Берлин с техните самоуверени лица и маниакални планове — всичко това се свързваше сега, в момента в който хвърляше дървените пръчици, за да намери най-мъдрия и най-точния отговор. Всичко се съединяваше в една книга, написана близо тринадесет века преди Христа. Книга, сътворена от неznайни китайски мъдрци в продължение на над пет хиляди години, мъдрост пресяна и шлифована във времето, за да се получи тази идеална космология, тази наука за света, систематизирана далеч преди европейците да се научат на най-проста аритметика.

Хексаграма четиридесет и четири. Сърцето му замря.

„Ку. Идва за среща. Справедливо отсъждане. Девицата е властна. Избягвай бракосъчетанието с тази девица.“

Десетки въпроси — и все този отговор.

„Винаги съм го знаел, Джулиана не е жена за мен — той се облегна назад примирен. — Но всъщност, не в това се състоеше

въпросът ми. Разбрах го още в самото начало. Защо му трябваше на Оракула да ми го припомня? Съдбата бе несправедлива с мен — срещна ме с нея, накара ме да се влюбя в нея. И още я обичам.“

Джулиана — най-красивата жена, която някога е имал. Мургава, с черна коса и сочни устни — намек за испанската кръв останала от предците ѝ. Имаше гъвкава, безшумна походка, когато се запознаха още носеше сандалите, останали ѝ от гимназията. Всъщност всичките ѝ дрехи имаха износен вид, сякаш бяха стари и захабени от често пране. Финансовото им състояние докато живееха заедно беше повече от катастрофално. Франк знаеше, че го ненавижда, задето бе принудена да носи стари памучни пуловери, демодирани поли от твид, жилетки с цип и обувки с бомбета. Все му натякваше, че приличала на момиче, което отива да играе тенис, или на жена, която бере гъби в гората.

Ала онова, което го бе поразило още в първия миг, когато я видя, бе странната ѝ, загадъчна усмивка — като на Мона Лиза. Джулиана бе способна да се усмихне на всеки срещнат. Винаги ѝ отвърщаха, защото бе красива и обаятелна. Не знаеше как да си обясни държанието ѝ. Отпърво мислеше, че е късогледа, но сетне, когато се увери, че греши, започна да се дразни от това непрестанно флиртуване с околните. Джулиана, разбира се, не му обръщаше никакво внимание. Държеше се така, сякаш живее в друг, приказен и мистериозен свят. Но дори тогава, в онези последни дни от съвместния им живот, когато скандалите се бяха превърнали в ежедневие, той продължаваше да гледа на нея като на божи дар, какъвто не заслужаваше. Толкова трудно му бе след това да преживее загубата.

Струваше му се, че дори сега, в този миг стои до него. Вечно търсеца, неспокойна. Странно, но всеки път, когато посягаше към Оракула, възникваше усещането, че Джулиана отново е тук.

„Интересно — зачуди се Франк, докато се въртеше в още неоправеното легло — дали в този миг някой друг също се обръща за съвет към Оракула? И какъв ли отговор получава? Тъжен и мрачен — като моя? Нищо чудно ако днешният ден се окаже неблагоприятен за предзнаменования.“

[1] Американски произведения на изкуството — Бел.прев. ↑

[2] Хорейс Грийли (1811–1872), американски писател, публицист, политик — Бел.прев. ↑

[3] Джийн Харлоу — американска кинозвезда от 30-те години — Бел.прев. ↑

[4] Погрешна стъпка — Бел.прев. ↑

[5] Бъфало Бил — Бел.прев. ↑

[6] Боже мой, хер Крайслейтер! Нима това не е идеалното място за концлагер? И времето е чудесно, малко е горещо наистина... (нем). — Бел.прев. ↑

[7] Прекрасно (нем) — Бел.прев. ↑

2

Малко преди обяд мистър Нобуске Тагоми с тревога си спомни за уговорената среща с Робърт Чайлдан, до която оставаха не повече от два часа. Мистър Тагоми реши да се обърне за съвет към първата книга от свещеното „Петокнижие“^[1] на конфуцианската мъдрост — Даоисткият^[2] оракул, известен от хиляди години насам като „И цзин“ или „Книга на промените“.

От просторния офис, който се намираше на дванайсетия етаж на небостъргача „Нипон таймз“ се разкриваше чудесна гледка към залива. През огромния панорамен прозорец се виждаха корабите, които минаваха под моста „Голдън гейт“. Виждаше се дори една военна фрегата отвъд Алкатраз, но мистър Тагоми не ѝ обърна внимание. Той се приближи към стената, развърза въжето и спусна бамбуковите щори на прозореца. Просторният централен офис потъна в мрак. Слънцето престана да блести неприятно в очите и вече можеше спокойно да се съсредоточи в мислите си.

Вече се бе примирил с мисълта, че няма да намери подходящ подарък за очаквания скъп гост.

„Каквото и да измисли Робърт Чайлдан, едва ли ще съумее да угоди на клиента. Безсмислено е да си затварям очите пред този факт. Но каквото и да измислим, трябва да се постараям да не го обидим. Цената в случая няма значение.“

Клиентът съвсем скоро ще пристигне в Сан Франциско, с новата германска совалка „Месершмит 9-Е“. Мистър Тагоми никога не се бе качвал на подобен въздухоплан, но си даде дума с нищо да не издаде невежеството си.

„Време е да потренирам за срещата — рече си той, стана и се приближи към стенното огледало. След това си придаде спокойно, леко уморено изражение, като внимателно наблюдаваше лицето си. — Да, мистър Бейнс, зная, шумът при излитане и кацане е ужасен. Дори вестник не можеш да четеш спокойно. Но затова пък полетът от Стокхолм до Сан Франциско е само четиридесет и пет минути.“

А защо да не спомене нещо за честите аварии с немски самолети? „Предполагам, че сте чули новините по радиото? Катастрофата над Мадагаскар. Какъв кошмар! Ако питате мене, на старите витлови машини още не им е изпята песента.“

Най-важното — никаква политика. Още повече, нямаше никаква представа за възгледите на мистър Бейнс. Но ако той сам заговори на политически теми? Я да помислим. Мистър Бейнс е швед, следователно неутрален. И въпреки това е предпочел да лети с „Луфтханза“ вместо „САС“. Ще трябва внимателно да опипа почвата:

„Мистър Бейнс, сър, говори се, че хер Борман е сериозно болен. Казват, че новият Райхканцлер ще бъде избран на конгреса на партията през есента. Или това са само слухове? Не смятате ли, че подобна тайнственост е излишна? Времената сега са други.“

В една папка в бюрото му бяха събрани изрезки от „Ню Йорк таймз“, където се цитираха някои неотдавнашни изказвания на мистър Бейнс. Мистър Тагоми присви очи и се наведе над тях. Носеше контактни лещи съвсем от скоро и още не бе привикнал с тях. В речта се говореше за потенциалните възможности на Луната да има солидни водни запаси.

„Все още има надежда, че ще успеем да решим този невероятно труден проблем — цитираха изказването на мистър Бейнс. — Луната, най-близкото до нас космическо тяло до момента е обект предимно на военни интереси.“

— Sic^[3]! — мистър Тагоми си позволи да използва този префърцунен латински израз, типичен за висшето общество. Ето един ключ към мистър Бейнс. Очевидно не гледа с добро око на военните. Мистър Тагоми го отбеляза наум.

Той натисна бутонът на интеркома и каза:

— Мис Ифрайкиан, бих желал да донесете вашия диктофон.

Вратата на кабинета се плъзна встрани и мис Ифрайкиан, която днес бе украсила косата си със сини цветя, влезе в стаята.

— Чудесен люляк — отбеляза мистър Тагоми. Навремето бе отглеждал цветя в къщата си в Хокайдо.

Мис Ифрайкиан, стройна, кестенява американка се поклони.

— Готова ли сте с диктофона?

— Да, мистър Тагоми — мис Ифрайкиан седна и нагласи до себе си миниатюрния апарат.

Мистър Тагоми пое дъх и заговори:

— Обърнах се към Оракула с въпрос: „Ще бъде ли ползотворна срещата ми с мистър Чайлдан?“ и за моя най-голяма изненада в отговор излезе зловещата хексаграма „Превъзходство на великите“: „Хребетът се прекършва. Нарушен баланс — прекалено голяма тежест в центъра. Отдалечаване от Дао.“

Диктофонът бръмчеше едва доловимо. Мистър Тагоми млъкна замислен.

Мис Ифрайкиан го загледа очаквателно. Бръмченето секна.

— Повикайте да дойде мистър Рамзи, ако обичате — рече мистър Тагоми.

— Да, мистър Тагоми — тя се надигна, остави диктофона и излезе от кабинета, почуквайки с токчета по пода.

Мистър Рамзи се появи след миг, стиснал голяма папка под мишница. Той заситни напред ухилен. Носеше тънка колежанска вратовръзка, риза с колосана яка и тесни, изтъркани джинси, които напоследък се смятаха за доста модерни във висшето общество.

— Здравейте, мистър Тагоми — рече той. — Какъв чудесен ден, нали сър?

Мистър Тагоми се поклони.

Мистър Рамзи замръзна и също се поклони.

— Току-що се консултирах с Оракула — рече мистър Тагоми, докато мис Ифрайкиан приготвяше диктофона. — Предполагам, запознат сте, че мистър Бейнс, който пристига днес лично, в отношението си към Ориенталската култура се придържа към възгледите на нордическата идеология. Бих могъл, разбира се, да го просветя като го запозная с изяществото на древнокитайската калиграфия или с някои керамични произведения от епохата на Токугава... но не е моя работа.

— Разбирам — кимна мистър Рамзи и разкриви черти в мъчителен опит за съсредоточаване.

— Ето защо ще трябва да се съобразим с неговия вкус и да му поднесем произведение на американската култура.

— Да.

— Вие, сър, сте от американко потекло, но кой знае защо сте се помъчили да измените цвета на кожата си — той погледна укорително мистър Рамзи.

— Това е тен от ултравиолетова лампа — смотолеви объркано мистър Рамзи. — Казват, че така се повишавала продукцията на витамин Д.

Чувстваше се унижен, още повече се ядоса от това, че не можа да го скрие.

— Уверявам ви, че съм запазил вяра и уважение... — Рамзи преглътна мъчително в търсене на подходящ израз — към моите етнически традиции.

Мистър Тагоми се обърна към мис Ифрайкиан.

— Продължете, моля. — Диктофонът отново забръмча. — След като се обърнах за консултация към Оракула и получих хексаграма двадесет и осем — Да Куо, продължих, докато излезе неблагоприятната линия девет на пета позиция. Коментарът към нея е:

*„Повехнала топола разцъфва,
старица млад съпруг си взема.
Не ще те хулят,
не ще те похвалят.“*

Изводът, струва ми се, е повече от ясен — в два часа, мистър Робърт Чайлдан няма да разполага с подходящ подарък — мистър Тагоми замълча. — Да погледнем честно на фактите. Лично аз не съм кой знае какъв познавач на американското изкуство и следователно не бих могъл да направя добър избор. Ето защо... — той се поколеба в търсене на подходящ израз. — Ето защо, надявам се, не ще се обидите ако споделя с вас откровенно, се нуждаем от помощта на някой местен туземец. Мистър Рамзи, всеки от нас е длъжен да даде най-доброто на което е способен.

Мистър Рамзи не знаеше какво да отговори. Но независимо от старанието да прикрие чувствата, които бушуваха в него, на лицето му се изписа гняв и болка.

— Зададох на Оракула още няколко въпроса — каза мистър Тагоми, — които по известни причини не мога да разкрия пред вас.

„Иначе казано — мислеше си Тагоми — не е работа нито на моите крайно любознателни бели чиновници, нито на «пинокиовците»

от марионетното правителство, какви въпроси вълнуват един висш чиновник от Търговската мисия на Япония в Сан Франциско.“

— Длъжен съм да отбележа, обаче — продължи той, — че на един от въпросите получих твърде загадъчен отговор. Това ме накара да потъна в противоречиви мисли.

Мистър Рамзи и мис Ифрайкиан го гледаха напрегнато.

— Отнася се за мистър Бейнс — рече мистър Тагоми.

Двамата кимнаха.

— Въпросът, който касаеше мистър Бейнс, предизвика, чрез мистичната намеса на Дао появата на хексаграма Шенг, четиридесет и шест. Благоприятно предзнаменование. В началото бе линия шест, на втора позиция — линия девет.

Въпросът му беше: „Ще бъдат ли успешни преговорите с мистър Бейнс?“ Деветката на втора позиция го уверяваше, че ще бъдат. Там се казваше:

*„Човекът с открито сърце,
и малкия дар ще посрещне със радост.
Не ще те хулят.“*

Очевидно мистър Бейнс ще остане доволен от какъвто и да е подарък, поднесен му от мистър Тагоми и от името на Търговските мисии. Но при поставяне на този въпрос, мистър Тагоми таеше дълбоки мисли. Както почти винаги се случваше, Оракулът бе прозрял скрития смисъл и едновременно бе отговорил както на явния, така и на завоалирания въпрос.

— Както знаем — продължи Тагоми, — мистър Бейнс идва тук, за да ни запознае с възможностите за скорошна производствена реализация на новите шприцформи, разработени в Швеция. Успеем ли да сключим изгодна сделка, ще можем в най-кратки срокове да подменим широк кръг от употребявани в момента скъпи металически изделия с пластмасови.

Вече много години Тихоокеанският съюз се мъчеше да се добере до някои от най-новите изобретения в областта на синтетиката, разработвани успешно в Райха. Но големите германски химически картели и най-вече „И. Г. Фарбен“ държаха в най-строга тайна своите

патенти, с което на практика създаваха световен монопол в пластмасовата промишленост, особено в приложението на полиестерите. По такъв начин Райхът, който отдавна бе изпреварил Япония в разработването на свръхмодерни технологии, поддържаше превъзходството и на своята химична промишленост над тази на Тихоокеанския съюз. В конструкцията на междупланетните кораби, които излитаха от Festung Europa, широко се използваша термоустойчиви пластични материали, изключително леки и непробиваеми при пряко метеоритно попадение. Тихоокеанският съюз не разполагаше с подобни средства — тук все още се разчиташе на естествени материали като дървесина, метал и метални сплави. Мистър Тагоми въздъхна при тази мисъл. Неведнъж бе присъствал на германски научно-технически изложби. Особено впечатление му бе направил един изцяло синтетичен автомобил — „DSS“ — „Der Schnelle Spuck“^[4], който се продаваше за невъобразимата сума от шестстотин тихоокеански долара.

Тагоми бе задал още един въпрос, отнасящ се до мистър Бейнс, който също трябваше да остане в тайна от „ушите“ на белите марионетки, а такива в сградата имаше много. Ставаше дума за нещо, за което се намекуваше в една кодирана телеграма от Токио. Първо, кодираният материал беше рядкост и обикновено се отнасяше до въпроси на сигурността, а не до проблеми от търговски характер. Още по-странно бе, че използвания в конкретния случай код беше метафоричен — на базата на поетична алюзия. Единственото логично обяснение беше, че целта е била да бъдат подведени евентуални дешифратори на Райха, ако съобщението попадне в тях, а не опозиционни групировки от японските острови. Известно бе, че свръхмощните компютри на Райха са в състояние да разгадаят и най-сложния шифър, ала бяха съвсем безпомощни пред метафоричните кодове, познати в Япония от най-древни времена. Ключовата фраза в съобщението беше: „Мляко с каймак е неговата диета“, отпратка към загадъчната песен „Престилка“, където тази тема се развиваше така: „... невинаги зад привидното реалността се показва, гледаш крем, ала мляко с каймак се оказва...“ За по-сигурно мистър Тагоми се обърна за съвет и към „И Цзин“, откъдето получи потвърждение на догадката си. Коментарът беше:

„Вероятно се има предвид мъж със силен характер. Човек, който трудно се вмести в обкръжаващата го среда, защото е прекалено безцеремонен и не обръща внимание на общоприетите норми. Но понеже характерът му е пряк, той посреща с подобаваща отговорност...“

С други думи, мистър Бейнс не беше онзи, за който се представяше и причината, поради която пристигаше в Сан Франциско съвсем не бе демонстрацията на новите шприцформи. Единственият логичен извод при така стеклите се обстоятелства бе, че мистър Бейнс е шпионин.

Едно обаче оставаше тайна за мистър Тагоми — шпионин за кого и в името на какво.

* * *

В един и половина по обед на същия ден, с огромна неохота Робърт Чайлдан заключи вратата на „Американ Артистик Хендкрафтс Инк.“ Той остави тежките, натъпкани с най-разнообразни вещи куфари на паважа, махна на едно велотакси и нареди на запъхтия китаец да го закара до сградата на „Нипон таймз“.

Плувналият в пот китаец, или както го наричаха — чинок, измърмори в потвърждение на това, че адресът му е познат и се зае да товари куфарите на багажника. После, след като помогна на Чайлдан да се намести на седалката, чинокът включи таксиметъра, метна се на седалката и натисна педалите, провирайки се ловко между колите и автобусите по „Монтгомъри“.

Чайлдан плъзна раздразнен и тревожен поглед по околните сгради. Целият ден бе пропилян в търсене на подходящ подарък за мистър Тагоми. Но все пак имаше успех. Благодарение на случайност, или може би късмет беше открил това, което търсеше. Мистър Тагоми ще бъде умиловителен и неговият клиент, който и да е той, ще остане доволен.

„Досега нито един от клиентите ми не е оставал недоволен от мен!“ — с гордост си помисли той.

Почти по чудо беше успял да се сдобие с едно съвсем запазено копие от първото издание на нашумелия през трийсетте години комикс

„Тип-топ“. Безценен екземпляр за всяка отбрана колекция, ярък образец на културата „Американа“ и същевременно изключително забавно четиво. Разбира се, за всеки случай беше взел със себе си и други неща, с които смяташе да започне. Така след известна психологическа подготовка ще извади своя най-важен коз, засега прибран на сигурно място — в твърдо подвързана кожена папка, в средата на най-голямата чанта.

Радиото на велотаксито дрънкаше някаква популярна песен, надвиквайки врещящите говорители в околните коли, велотаксита и автобуси. Чайлдан дори не го чуваше, отдавна беше привикнал с този шум. Не забелязваше и огромните неоновы надписи с реклами, които покриваха околните сгради. Също такъв надпис мигаше денонощно и над неговия магазин. Какво да се прави — нали трябва да се привличат купувачи?

От уличния шум и монотонното бръмчене на двигатели Робърт Чайлдан се унесе в дрямка. Забрави за грижите. Човек трябва да умее да се наслаждава на дребните житейски радости — колко приятно е например да се повозиш в откритото велотакси, да чуваш съвсем близо до теб задъханият чинок. Да се оставиш за известно време на течението. И дори за малко, да се превърнеш в господар.

Чайлдан се стресна и разтърси глава. Сега не е време за отпускане, предстои важна среща. Дали е облечен подходящо за да влезе в сградата на „Нипон таймз“? Ами ако му призлее в скоростния асансьор? За всеки случай носеше със себе си таблетки против морска болест, германско производство. Трябва да внимава с кой как се държи. Високомерно — с портиера, момчето от асансьора и останалия обслужващ персонал. На японците — дълбок поклон, дори ако се наложи да го повтори сто пъти. Но „пинокиовците“? Положението с противните бели марионетки бе мъгляво. Ще се поклони, но ще гледа право през тях, сякаш не съществуват. Така, това ли е всичко? Ами ако срещне чужденци? В Търговските мисии нерядко се навъртаха германци, а срещаха се и хора от други националности.

Не беше изключено да види и роб.

В пристанището на Сан Франциско непрестанно акостираха германски кораби и плавателни съдове от Юга, случваше се черните да ги пуснат на брега, макар и за малко. Не повече от трима в група, можеха да се движат само по светло — дори тук, по тихоокеанското

крайбрежие за тях беше в сила комендантския час. Освен това, на пристанището имаше и негри-докери, които денем разтоварваха корабите, а нощем се прибираха в пристанищните бордеи. Нямаха работа в Търговските мисии, но понякога, макар и рядко ги изпращаха там за носачи. Това му напомни — всъщност, нима ще се появи пред Тагоми натоварен с всичките тези куфари и пакети като човек от простолюдието? Не, ще трябва да потърси носач, дори да загуби цял час. Дори ако пропусне назначената среща. По-добре това, отколкото да се изложи още в самото начало. Това ще е неппростима грешка, която може да му струва много, като се има предвид какво положение заема в обществото.

„Честно казано — помисли си Чайлдан — не бих имал нищо против да си внеса куфарите посред бял ден в сградата на «Нипон таймз». Страхотен номер! Бас държа, че всички ще се опулят. В края на краищата какво незаконно има в това? Да не би да ме хвърлят в затвора? И защо — защото съм показал истинския си облик?“

Бих могъл да го сторя — помисли си той — ако не бяха тези проклетите черни слуги, които се мотаят наоколо. Мога да преглътна презрителните погледи на онези, които са над мен — в края на краищата, те ме презират и унижават всеки ден. Но да ми се присмиват хора, които стоят по-долу, да чувствам тяхното съжаление! Не бих го изтърпял. Като например този чинок, дето върти педалите. Как ли щеше да злорадства, ако ме беше видял да се мъкна по тротоара, натоварен с толкова много багаж...

Виновни за този гаден живот, разбира се са мръсните шваби — все гледат да отхапят по-голямо парче, отколкото могат да погълнат. Едвам им стигнаха силиците да спечелят войната и ето че веднага се хвърлиха да завладяват цялата Слънчева система. А в родната страна наложиха закони, които... е, трябва да се признае, че някои от идеите не бяха съвсем лоши. Например с унищожаването на тази паплач — евреите и циганите. Славяните също си получиха заслуженото. Вън от цивилизацията, обратно в дивите простори на Азия, откъдето са дошли преди две хиляди години. Да си яздят на воля яковете и да гонят дивеча с лъкове и стрели — за това ги бива. Затова пък във всяка библиотека можеш да се наслаждаваш на великолепно илюстрираните списания за живота на нова Украйна, за това как синеоките и русокоси арийци възраждат тази житница на Европа. Ведри усмихнати лица на

новите господари. Чисти и спретнати ферми, красиви баварски къщи в степта. Няма ги вече снимките на затъпели от пиене поляци, проснали се в калта наред своите занемарени поселища. Изчезнаха в миналото, заедно с черните пътища на Източна Европа, готови да се превърнат в непроходими блата при първия дъжд.

Ами Африка? Ето къде германците се бяха разгърнали с невиджан досега размах и ентузиазъм, който предизвикваше всеобщ възторг и удивление. Проектът „Фармланд“, макар и незавършен, отсега показваше величието на немския гений, артистичната натура в душата на нациста. Да се изсуши Средиземно море и да се превърне в огромна цветуща градина с помощта на атомната енергия — какво дръзновение! Да, в Африка успехът беше почти пълен... но при подобни грандиозни проекти, думата „почти“ не е от най-приятните. Първите зловещи слухове се разнесоха през 1958, след едно необмислено публично изявление на Розенберг: „Що се отнася до окончателното решаване на африканския въпрос, ние почти успяхме да намерим необходимия подход. За съжаление, обаче...“

И въпреки всичко на Америка ѝ бяха необходими близо двеста години за да се справи с местните туземци, а Германия бе успяла, макар и „почти“ само за петнадесет. Така че, скептицизмът тук бе най-малкото неуместен. Съвсем наскоро Чайлдан бе застъпил тази теза в спор с други търговци от съседните магазини. Те изглежда си въобразяваха, че немците са способни на чудеса, като че ли светът би могъл да се подчинява на вълшебства. Не, рече им тогава Чайлдан, няма никакви чудеса, никакви вълшебства. Чудото в случая се нарича наука и техника и талантът да работиш здраво, в което германците ги бива най-много. Захванат ли се с нещо, те просто го правят както трябва.

Както и да е, полетите до Марс изместиха общественото внимание от затрудненията в Африка. Всичко в края на краищата опираше до едно нещо, както бе изтъкнал в заключителното си слово пред съседите си Чайлдан. Това, което ни отличава и винаги ще ни отличава от германците е, че те притежават благородство, а ние дори не знаем какво значи тази дума. Възхищавам им се за тяхната любов към работата, за тяхната ефективност... но това, което ме кара да ги боготворя, е уменията да мечтаят. Първи в космическия полет до Луната, след това до Марс — ако това не е най-древната мечта на

човечеството, нашата най-висша представа за величие! А сега за японците. Познавам ги доста добре; търгувам с тях всеки божи ден. Нека бъдем съвсем откровени — те са и си остават ориенталци. Жълти. Ние белите трябва да им се кланяме, защото силата е в тях. Но очите ни са в германците, виждаме на какво е способен белият човек запретне ръкави да завладява света...

— Наближаваме „Нипон таймз“, сър — рече на пресекулки задъханият от усилието да изкачи хълма чиновник.

Чайлдан се опита да си представи клиентът на мистър Тагоми. Очевидно, ставаше дума за важна клечка, личеше си по тревогата в гласа на мистър Тагоми, когато разговаряха по телефона. Чайлдан си представи няколко от най-богатите си клиенти, хора на които разчиташе за разширяване на репутацията си в залива.

Само допреди четири години на Чайлдан и през ум не му минаваше да се занимава с търговия на антични предмети и произведения на изкуството. Тогава работеше в малка антикварна книжарница в Гиъри. Наоколо имаше само магазини за мебели втора употреба, щандове за долнокачествена електроника и вмирисани перални. Кварталът имаше ужасна репутация. Не минаваше нощ без улични погроми, кражби и изнасилвания, независимо от напразните усилия на полицията от Сан Франциско и активната намеса на кемпейтай — японските служби за сигурност, да въведат някакъв ред. Витрините на всички магазини имаха стоманени жалози, които се спускаха веднага след края на работното време. Чайлдан добре си спомняше денят, когато в затънтената книжарница неочаквано влезе възрастен японец. Това беше майор Ито Хумо, бивш офицер от армията. Висок, строен, с побелели коси, винаги гладко избръснат, майор Хумо беше първият човек, който загатна на Чайлдан за скритите перспективи на тази търговия.

— Аз съм колекционер — представи се майор Хумо след като бе прекарал почти целия следобед в ровене из купищата прашни стари списания. Той обясни с вежлив глас нещо, което в първия момент Чайлдан не бе в състояние да схване. Оказа се, че за голяма част от заможните, образовани японци предметите от американския бит и популярна култура са не по-малко интересни, отколкото обичайно продавания антиквариат. Защо това беше именно така, майорът нямаше и най-малка представа. Самият той бе пристрастен към стари

списания рекламиращи американски медни копчета, както и към самите медни копчета. Тази страст донякъде наподобяваше страстта към събиране на стари монети — никакво разумно обяснение не съществуваше за нея. Предимството на богатите колекционери обаче, беше, че нямаха нищо против високите цени.

— Ще ви дам един пример — бе казал майорът. — Чували ли сте някога за така наречените картички с надпис „Ужасите на войната“? — той погледна с любопитство към Чайлдан.

Чайлдан се порови в спомените си и изведнъж се сети. Тези картички бяха много популярни в детството му, продаваха се заедно с дъвките. По един цент парчето. Имаше цели серии от тях, на всяка една бе изобразена различна ужасяваща сцена.

— Един мой близък приятел — продължи майорът — събира „Ужасите на войната“. В момента му липсва само една картичка от серията. „Потапянето на Панай“. За тази картичка той е в състояние да предложи солидна сума.

— Карти за хвърляне — възкликна Чайлдан.

— Моля?

— Ние ги подхвърляхме. Едната страна на картата беше ези, а другата тура. Всеки от нас имаше по една колода с такива карти. Заставахме с лице един към друг. После хвърляхме по една карта във въздуха. Момчето, чиято карта беше ези, т.е. с картинката нагоре, печелеше и двете карти.

Колко приятно бе да си спомни онези отдавна отминали дни, тези щастливи ранни дни на детството. Трябва да е бил на осем-девет години.

Майор Хумо се замисли и каза:

— Неведнъж съм слушал моят приятел да говори за „Ужасите на войната“, но никога не е споменавал това. Според мен той няма и най-малка представа за какво са били използвани тези карти.

Не след дълго приятелят на майора се появи собственолично в магазина за да чуе от първа ръка историята с картите. Този човек, също бивш офицер от японската империална армия, беше направо очарован от чутото.

— Капачки от бутилки! — хрумна му при тази среща.

И двамата японци премигнаха объркано.

— Събирахме капачки от бутилки за мляко. Като деца. На всяка капачка беше изписана фирмата на млекоцентралата. По онова време в Съединените щати имаше най-малко няколко хиляди млекоцентрали. И всяка една поставяше свой знак на капачката.

В очите на бившите офицери блесна нова страст.

— Имате ли под ръка някоя подобна колекция, сър?

За съжаление Чайлдан нямаше такава колекция под ръка. Но... вероятно все още бе възможно да се намерят стари, отдавна забравени капачки от дните преди войната, когато млякото се продаваше в стъклени бутилки, а не в тези отвратителни пластмасови пликчета.

Ето така, малко по малко той бе навлязъл в бизнеса. И други бяха отворили подобни магазинчета, за да се възползват от непрестанно растящия интерес на японците към „Американа“, както нарекоха по-късно това явление... но Чайлдан си остана най-добрият.

— Сметката ви е един долар, сър — върна го към действителността чиновникът.

Чайлдан плати с отсъстващ вид. Да, напълно възможно бе клиентът на мистър Тагоми да прилича на майор Хумо. Контактувал бе с толкова много японци... но и досега изпитваше затруднение да ги отличава един от друг. Все се опитваше да ги категоризира. Някои бяха ниски, квадратни, с телосложения на борци. Други с унесени като на наркомани погледи. Трети — като превити от вятъра дръвчета с разкривени клони. А младите дори не приличаха на японци. Клиентът на мистър Тагоми трябва да е някой солиден бизнесмен, захапал филипинска пура.

И тогава, изправен пред сградата на „Нипон таймз“ внезапно му мина смразяващата мисъл. Ами ако клиентът на мистър Тагоми не е японец? Всеки един от образците в чантите бе подбран съобразно техните вкусове...

Не, човекът сигурно ще е японец. Първоначалната поръчка на мистър Тагоми бе за наборен плакат от Гражданската война; без съмнение само японец би изпитвал интерес към подобна вещ. Тази тяхна типична мания към тривиалното, налудничавото им очарование пред документи, плакати, прокламации и прочие. Спомни си за един японец, който посвещаваше цялото си свободно време в издирване на вестникарски реклами за патентовани американски лекарства от началото на века.

Трябва да престане с тези глупави терзания. Време е да се пригответи за срещата. През високите врати на „Нипон таймз“ бързаха мъже и жени, всички добре облечени. Чайлдан направи няколко колебливи крачки. Хвърли бърз поглед нагоре, към извисяващото се в небето чудовище — най-високата сграда в Сан Франциско. Блестяща стена от стъкло и дърво, вълшебния дизайн на японските архитекти. Наоколо — градина от вечнозелени дръвчета, островърхи и заоблени камъни, пейзажът каресансуи, пясъчна имитация на пресъхнал поток, виещи се корени, цветя...

Забеляза един негър, който тъкмо бе пренесъл някакъв багаж и размаха ръка.

— Носач! — извика Чайлдан.

Черният затича усмихнат към него.

— На дванайсетия етаж — нареди с възможно най-суровия си глас Чайлдан. — Апартамент Б. Веднага — той посочи чантите и пое към входа на сградата. Дори не погледна назад.

След миг се озова в претъпкания експресен асансьор, наоколо предимно японци, бледите им лица леко блестяха на неоновата светлина. От рязкото ускорение му се догади. Тихичко прещракваха прелитащите край тях врати. Чайлдан затвори очи, подпря се на стената и започна да се моли час по-скоро да приключи пътуването. Черният, естествено бе качил чантите със сервизния асансьор. Най-малкото щеше да е неразумно да го допуснат тук. Всъщност — Чайлдан отвори очи и се огледа — той бе единственият бял в асансьора.

Когато асансьорът спря на дванайсетия етаж, Чайлдан вече беше премислил как да се държи на срещата с мистър Тагоми.

[1] „Петокнижие“ — конфуциански канон от пет класически книги, първата от които е „Книга на промените“ — „И цзин“. — Бел.прев. ↑

[2] Даоизъм — древнокитайска философска система, за чийто основоположник се смята Лао Цзе. В основата на даоизма лежи понятието „Дао“ — „Път“ — „Истина“ като абсолютно начало на вселената. Дао поражда цялото многообразие на света, който се разглежда като безспирен поток от естествено развитие на събитията. — Бел.прев. ↑

[3] Така — (лат.) ↑

[4] „Бързият призрак“ — (нем). — Бел.прев. ↑

3

По залез Джулиана Фринк вдигна поглед в небето и зърна мъничка блестяща точица да описва дъга изчезвайки на запад.

„Това сигурно ще е немската совалка — помисли си тя. — Натъпкана с важни клечки на път за крайбрежието — тя помахаша с ръка, макар совалката отдавна да се бе изгубила от погледа ѝ.“

Над Скалистите планини се плъзнаха сенки. Сините върхове чезнеха в нощта. Няколко едри прелетни птици се рееха в небето. От време на време на шосето мигаха светлините на преминаващите коли. Ярво светеха рекламите на бензиностанцията. В къщите отвъд пътя вече палеха лампите.

От няколко месеца насам живееше в Кенън сити, Колорадо. Изкарваше си прехраната като инструктор по джудо.

За днес вече бяха приключили с тренировките. Чувстваше се уморена, искаше час по-скоро да се шумгне под горещия душ. Но всички кабинки бяха заети. Не ѝ оставаше нищо друго, освен да чака търпеливо пред сградата на гимнастическия салон и да се наслаждава на приятната прохлада на вечерта, на дъха на планината и на тишината. Единственият звук, който се чуваше беше тихото бръмчене на паркиралите пред закусвалнята два трансконтинентални дизелови автовлака. Шофьорите тъкмо си намятаха якетата, преди да влязат в закусвалнята.

„Май Дизел се беше хвърлил през илюминатора на своята кабина по време на презокеанското плаване. Кой знае, някой ден може и аз да направя като него. Само дето тук нямаме океан. Всъщност, винаги има начин. Както при Шекспир. Тъничка карфица пронизва блузката на гърдите и — сбогом, Фринк. Момичето, което не се страхуваше от бездомни мародери от пустинята. Което не трепва и пред най-страшните опасности и се присмива на кипящите от похотлива страст улични изнасилвачи. Издъхнала от задушаване под някой ауспух, от който е смъркала с тънка сламка. Ето какво научих от японците — мислеше си тя. — Заедно с джудото, с което си изкарвам прехраната,

насадиха в мен и това безгрижно, надменно отношение към смъртта. Как да убивам и как да умирам. Ян и ин. Но сега това е минало, сега съм в страната на протестантите.“

Все пак е по-спокойно, когато нацистите са толкова далеч. Когато совалките им прелитат високо в небето без да се интересуват от това, какво става тук, в Кенън сити, Колорадо. А немската реч е рядкост в Юта, Уайоми, или източните части на Невада, пустините и пасищата.

„Така е защото сме бедни и живеем в бедна страна. Затова не представляваме интерес за тях — просто са ни оставили да си живуркаме. Далеч от блясъка на красивия живот. Ако за нас това има някакво значение.“

Вратата на един от душовете се отвори. На прага застана мис Дейвис, нейна питомничка, възпълна млада жена.

— Ах, чакате ли, мисис Фринк? Съжалявам.

— Няма нищо — отвърна Джулиана.

— Знаете ли, мисис Фринк, толкова много ми дава джудото. Повече дори от Зен. Отдавна исках да ви го кажа.

— „Снагата ви стройна ще стане със Зен — изрецитира Джулиана. — Намалете теглото си, чрез безболезненото сатори^[1].“ Съжалявам, мис Дейвис. Предпочитам плетенето.

— Често ли ви причиняваха болка? — попита мис Дейвис.

— Кой?

— Японците. Преди да се научите да се защитавате.

— Беше ужасно — поклати глава Джулиана. — Предполагам, че никога не сте била там, по крайбрежието. В тяхната територия.

— Никога не съм си подавала носа от Колорадо — отвърна с омекнал глас мис Дейвис.

— Това може да стане и тук — рече Джулиана. — Ако решат да окупираят този регион.

— Не и в наши дни!

— Никой не знае какво са способни да направят. Винаги прикриват истинските си намерения.

— Какво... ви накараха да правите? — мис Дейвис стисна здраво чантата си под мишница и се приближи за да чува по-добре.

— Всичко — отвърна Джулиана.

— О, Божичко. На ваше място щях да се бия със зъби и нокти — рече мис Дейвис.

Джулиана се извини и се отправи към празната кабина на душа. Някой с кърпа в ръка също бързаше натам в мрака.

По-късно същата вечер, Джулиана седеше във „Вкусни пилешки хамбургери при Чарли“ и замислено четеше менюто. От джубокса се лееше местен фолклор, стоманена китара и нечий изпълнен с тъга глас... Из въздуха се носеха облаци цигарен дим. Но въпреки това мястото беше приятно топло и светло и тук се чувстваше значително по-добре. Всичко я радваше, шофьорите приседнали на бара, сервитьорите, дебелият готвач-ирландец с неговата смешна бяла шапка, който непрестанно щракаше на касата и връщаше ресто.

Чарли я забеляза и дойде сам да я обслужи. Той се ухили и изрече протяжно:

— Миси иска чай сега-сега?

— Кафе — отвърна Джулиана, като се наслаждаваше на комичната ситуация.

— Ах така — рече Чарли и кимна многозначително.

— И сандвич с пържола и сос.

— Не иска яде купа супа от гнездо на плъх? Или мозък от коза пържен в олио оливия? — шофьорите се бяха обърнали на столчетата си и следяха усмихнати веселата сценка. Като добавка използваша възможността да се порадват на красотата ѝ. Знаеше, че дори и да не бе пристигнал готвачът-веселяк пак щяха да намерят начин да се опулят в нея. Месеците активни занимания с джудо бяха засилили мускулния ѝ тонус; фигурата ѝ беше стройна и с приятни очертания.

„Всичко опира до раменните мускули — помисли си тя докато я гледаха. — Същото е и с танцьорите. Ръстът не играе никаква роля. Изпратете жените си в салона, а останалото оставете на нас. Освен това ще сте много по-уверени в живота.“

— Не приближава нея — предупреди шофьорите веселият готвач като им намигна. — Може хвърли вас когато поиска.

— Откъде идвате? — попита тя по-младия.

— Мисури — отвърнаха двамата едновременно.

— От Съединените щати ли сте?

— Да — кимна възрастният. — Филадельфия. Три деца ме чакат там. Най-големият е на единайсет.

— Слушайте — рече им Джулиана, — лесно ли е при вас да се намери работа?

— Разбира се — кимна младият. — Стига цветът на кожата ти да е нормален — самият той имаше мургаво лице, над което се спускаха гъсти черни къдрици. Докато говореше лицето му придоби мрачен и огорчен израз.

— Той е макаронджия — рече възрастният.

— Е добре де — попита Джулиана — нали Италия спечели войната? — тя се усмихна на младия, но той не отвърна с усмивка. Вместо това лицето му стана още по-мрачно и той демонстративно ѝ обърна гръб.

„Съжалявам, не исках да го обидя — помисли си тя. Но не каза нищо. — Не е в моите сили да променям по желание цветът на кожата — изведнъж си спомни за Франк. — Интересно, дали е още жив? Не е лесно да се живее там — достатъчно е да кажеш една погрешна дума и... край. Не, едва ли. Все пак той харесва японците. Може би се оприличава на тях, защото и те са грозновати като него. Франк беше такъв грозник — с груба, пореста кожа, несъразмерно голям нос. А нейната кожа беше мека като кадифе. Дали няма да се погуби без мен? Финк, това не беше ли вид птица? Казват, че птиците не живеели дълго.“

— Тази вечер ли потегляте? — попита тя по-младия.

— Утре.

— Щом не се чувстваш щастлив в Съединените Щати, защо не се прехвърлиш насам за постоянно? — попита го тя. — От доста време съм в Скалистите планини, тук не е лошо. Преди живеех по крайбрежието, в Сан Франциско. Тоя проблем с цвета на кожата го имат и там.

Младият италианец ѝ хвърли замислен поглед и рече:

— Лейди, противна ми е мисълта, че трябва да прекарам една нощ в градче като това. А да живея тук постоянно? Божичко — ако можех да си намеря някоя сваятна работа, за да не се налага повече да се тъпча със сандвичи в подобни места... — той млъкна, едва сега забелязал, че лицето на готвача е почервеняло от гняв и надигна чашата с кафе.

— Джо, ти си един сноб — рече му възрастният шофьор.

— Можеш да живееш в Денвър — каза Джулиана. — Там е доста приятно.

„Не, знам, че няма да се съгласиш — помисли си тя — Вие, източноамериканците, всичките сте еднакви. Обичате голямата работа. Все мечтаете за велики неща. За вас Скалистите планини са като пръчка в сплиците на прогреса. Тук нищо не се е случвало от времето преди войната насам. Изгладнели пенсионери, фермери, глупави, бавни, бедни... всички умни момчета изчезват на изток в Ню Йорк, пресичайки легално или нелегално границата. Защото — мислеше си тя — там са парите, големите индустриални пари. Експанзията. Германските инвестиции... които бързо изправиха прекършения американски гръбнак.“

— Виж какво, приятелче — заговори с дрезгав ядосан глас готвачът — и аз не обичам евреите. Но през 49-та, имах приятната възможност да се полюбувам на начина, по който ги изхвърлихте от твоите незаменими Съединени щати. И ако сега сте пълни с парички и нямате жилищна криза, това е само защото прибрахте мангизите на нещастните хора, преди да ги изритате от собствените им жилища, с вашия проклет нацистки Нюрнбергски закон. Като малък живеех в Бостън и имам стари сметки с евреите. Но никога не съм предполагал, че подобна нацистка гадория може да бъде приета у нас, в Америка. Дори ако загубим войната. Направо се чудя как още не ти е хрумнало да се запишеш в американската армия? А? Да ближеш задника на немския фелдфебел, докато някой ден ви изпратят да режете глави в поредната нещастна южноамериканска държавица, която се е харесала на нацистите.

Шофьорите скочиха на крака и го загледаха с побледнели лица. По-възрастният сграбчи бутилката от кетчуп и я вдигна над главата си. Без да обръща гръб на мъжете готвачът посегна назад и напипа вилиците за месо. Той измъкна една и се приготви да се защитава.

— Казват, че на летището в Денвър поставят термоустойчиво покритие, за да може да кацат совалките на „Луфтханза“ — рече със спокоен глас Джулиана.

Никой от тримата нито помръдна, нито проговори. Останалите посетители ги наблюдаваха мълчаливо.

Готвачът пръв намери сили да наруши мълчанието.

— Една прелетя над нас по залез-слънце.

— Не отиваше в Денвър — поклати глава Джулиана. — Летеше на запад, към тихоокеанското крайбрежие.

Постепенно шофьорите се успокоиха. По-възрастният промърмори:

— Все забравям, тук са малко пожълтели.

— Не бяха японците тези, които убиваха евреи след войната — отвърна готвачът. — Нито пък са издигали пещи.

— Толкова по-зле, че не са го правили — рече възрастният шофьор. Но все пак отпи глътка кафе и отново започна да се храни.

„Пожълтели — помисли си Джулиана. — Да, май е вярно. Тук нямаме нищо против японците.“

— Къде ще спите? — обърна се тя към младия шофьор, Джо. — Тази нощ, имам предвид.

— Не знам — отвърна той. — Днес за пръв път слизам от камиона. Всичко тук ми се струва подозрително. Може би ще спя в камиона.

— Мотел „Хъни бий“ не е лош — обади се готвачът.

— Окей — рече младият. — Може би ще се настаня там. Ако нямат нищо против, че съм италианец — говореше с доста изразен акцент, макар да се стараеше да го прикрие.

„Млад и прекалено горд — помисли си Джулиана. — Обзалагам се, че е идеалист. Твърде много иска от живота. Непрестанно на път, вечно неспокоен, търсец. И аз съм същата — не можах да си намеря място на западния бряг, сигурно няма да мога и тук. А нима хората са били различни по времето, когато са завладявали Дивия Запад? Само че сега границата на непознатото не е тук. Границата сега са другите планети.

Двамата с него бихме могли да си опитаме късмета в космическите наборни комисии. Не, най-вероятно германците ще ни откажат. Него ще го върнат заради тъмната кожа, а мене — заради черната коса. Там предпочитат русокосите ангелчета, с бледи, нордически лица, от есесовските тренировъчни лагери. А Джо, горкият, дори не умее да гледа както трябва — вдъхновено, уверено и едновременно хладно и надменно. Такива са лицата на нацистите, те не са идеалисти, а цинични фанатици. Това им е дефект по рождение, кой знае, може би такива ги правят в лабораториите.

Всичките им проблеми — мислеше си Джулиана — произтичат от секса. Така се започна още през трийсетте и сега нещата само могат да се влошават. Хитлер, например, казват прелюбодействал с... не

беше ли собствената му сестра? Или леля? Племенница? Както и да е — важното е, че всичко в семейството се е объркало. Тоест, майка му и баща му станали негови братовчеди. Там всички вършат кръвосмешение, сякаш са побъркани по собствените си майки като Едип. Затова елитните ангелчета от SS имат такъв невинен изглед, почти детски изглед — защото се пазят за Мама. Или един за друг.

И коя е тяхната Мама? — зачуди се тя. — Водачът, хер Борман, който всеки миг се очаква да хвърли топа? Или — «Дъртият»? Стариат Адолф. Носеха се слухове, че доживявал последните си дни на старческа немощ в дълбоко потаен санаториум. Мозъчен сифилис, прихванат в младежките години във Виена... когато е носил дълго черно палто и мръсно бельо и преспивал по бордеите. Навярно, това е зловещото Божие наказание, като в старите филми, където подлецът накрая винаги си получава заслуженото. Изкупление на греховете чрез вътрешно разлагане.

И което е най-ужасното — цялата днешна Велика германска империя е рожба на този покварен ум. В началото бе създал политическа партия, после се яви като обединител на нацията, а накрая — като повелител на половината свят. И едва тогава истината бе разкрита. Самите нацисти поставиха диагнозата — личният лекар на Хитлер — д-р Морел, който години наред твърдеше, че му давал лекарства против газове, притиснат до стената от неумолимите обстоятелства бе принуден да признае, че всъщност води борба с ужасната болест. Не можеха да не му повярват — той беше един от най-видните специалисти по венерически болести в страната. Целият свят го узна и бе поразен. И въпреки това кресливите речи на фюрера си оставаха Свещено писание. Светът сякаш бе ослепял за най-обикновените неща. А междувременно спорите на злото полетяха и към други планети, заразата бе разпръсната из цялата Слънчева система.

Ето какво води след себе си кръвосмешението — лудост, слепота, смърт.“

Бррр. Тя поклати глава.

— Чарли — повика Джулиана готвача. — Готова ли е поръчката? — чувстваше се ужасно самотна, изправи се и се приближи към касата.

Никой не ѝ обърна внимание освен младия италианец, който не откъсваше очи от нея. Джо, нали така му беше името. Джо кой? — зачуди се тя.

Седнала съвсем близо до него, Джулиана едва сега забеляза, че не беше толкова млад, колкото ѝ се стори. Трудно бе да определи точната възраст. Джо вдигна ръка и отметна назад косата си.

„Има нещо особено в този мъж — помисли си тя. — От него лъха на смърт.“

Това едновременно я тревожеше и привличаше. По-възрастният шофьор се наведе и прошепна нещо в ухото на младия. После двамата впериха погледи в нея.

— Мис — рече възрастният. В позите на двамата се долавяше напрежение. — Знаете ли какво е това? — той ѝ протегна плоска бяла кутийка.

— Да — кимна Джулиана. — Найлонови чорапи. Синтетична тъкан, произвеждана единствено от големия картел, „И.Г.Фарбен“. Много редки и скъпи.

— Монополът си е монопол. А швабите ги бива за такива работи — възрастният подаде кутията на младия шофьор, който на свой ред я побутна с лакът към нея. — Имаш ли кола? — запита я той докато си наливаше още кафе.

Чарли най-сетне се появи от кухнята с нейната чиния в ръка.

— Имаш ли нещо против да ме закараш до това място, за което спомена одевете? — очите му се впиха в нея и тя почувства някаква неясна тревога. — Мотелът, или където ще прекарам нощта? А?

— Да — рече тя. — Имам кола. Един грохнал „Студебейкър“.

Готвачът премести поглед от нея към младия шофьор и след това постави чинията ѝ на тезгяха.

* * *

— Achtung, meine Damen und Herren — разнесе се от говорителя, в дъното на салона. Мистър Бейнс се размърда на седалката и отвори очи. През прозореца отдясно, далече под тях се виждаше зелено-кафявото на земята и синия цвят на Тихия океан. Совалката най-сетне бе започнала да се снижава.

Първо на немски, след това на японски и най-накрая на английски от говорителите помолиха никой да не пуши и да бъдат затегнати коланите. После им съобщиха, че спускането ще продължи осем минути.

Реактивните спирачки включиха толкова рязко, че корабът се разтресе и няколко души извикаха от уплаха. Мистър Бейнс се усмихна, от другата страна на дългата редица седалки, млад русокос мъж му отвърна със същата спокойна усмивка.

— Sie furchten dasz...^[2] — поде младият мъж, но мистър Бейнс побърза да го прекъсне на английски.

— Съжалявам, не говоря немски — младият германец го погледна въпросително и се наложи да повтори думите си на немски.

— Не говорите немски? — възкликна изненадано младият мъж, английският му беше със силен акцент.

— Швед съм — рече Бейнс.

— Качихте се в Темпелхолф.

— Да, бях в Германия по бизнес. А бизнесът ме води в много страни.

Без съмнение младият германец не можеше да повярва, че в тези модерни времена, един бизнесмен с връзки в целия цивилизован свят, който може да си позволи да пътува с най-модерната совалка на „Луфтханза“, не може, или не иска да говори немски. Той се обърна към Бейнс:

— С какво се занимавате, майн хер?

— Пластмаси. Полиестери. Гумени изделия. Индустриално приложение на промишлените отпадъци. Разбирате ли?

— В Швеция имате пластмасова индустрия? — в погледа се четеше недоверие.

— Да, и доста добра. Ако ми дадете адреса си ще ви изпратя няколко рекламни брошури — мистър Бейнс извади химикалка и бележник.

— Няма смисъл. Само ще си загубите времето. Аз съм човек на изкуството, не съм търговец. Не се обиждайте. Може би сте виждали някои от моите произведения, докато сте били на Континента. Казвам се Алекс Лотце — младият мъж го погледна очаквателно.

— Страхувам се, че нищо не разбирам от модерно изкуство — рече мистър Бейнс. — Харесвам предвоенните модернисти и кубисти.

Обичам картината да изразява нещо, не само да показва някакъв идеал — той се извърна.

— Но именно това е задачата на изкуството — рече Лотце. — Да помага на духовното в човека да вземе връх над емоционалното. Вашето абстрактно изкуство е отражение на една епоха на духовен разпад, на емоционален хаос като следствие на загниването на обществото. Удовлетворявало е интересите на старата плутокрация. На евреите милионери, на капиталистите, цялата тази международна конспирация, която е стояла зад упадъчното изкуство. Но тази епоха отмина. А изкуството трябва да продължава напред — то не бива да спира своето развитие.

Бейнс кимна без да откъсва поглед от прозореца.

— Били ли сте на тихоокеанското крайбрежие друг път?

— Няколко пъти.

— Аз идвам за пръв път. В Сан Франциско ще има изложба на мои произведения, организирана от културния отдел на доктор Гьобелс и с помощта на японските власти. В рамките на културния обмен и като израз на добра воля. Трябва да се постарая да намалим напрежението между Изтока и Запада, не мислите ли? Трябва да общуваме колкото се може по-често и изкуството може да ни помогне.

Бейнс кимна отново. Под тях гореше пламъкът на совалката, блестяха светлините на Сан Франциско и на залива.

— Къде в Сан Франциско може да се похапне вкусно? — продължи Лотце. — Имам резервация за хотел „Палас“, но доколкото знам човек може да се запознае с ориенталската кухня само в Чайнатаун.

— Вярно е — рече Бейнс.

— Високи ли са цените в Сан Франциско? Това пътуване едва не ме разори. В Министерството не са много щедри — Лотце се разсмя.

— Зависи от обменния курс. Предполагам, че носите чекове от Райхсбанк. Най-добре ще е да ги смените в Токийската банка на „Самсон стрийт“.

— Danke sehr^[3] — кимна Лотце. — Ще послушам съвета ви.

Совалката всеки миг щеше да кацне. Бейнс ясно виждаше летището, хангарите, огромния паркинг, аутобана към града, сградите...

„Каква прекрасна гледка — помисли си той. — Планини и море и мостът «Голдън гейт», обвит в мъгла.“

— Каква е тази огромна сграда отдолу? — попита Лотце. — Все още е в строеж. Космопорт? Японците нямат космически кораби, доколкото знам.

Бейнс отвърна с усмивка:

— Това е стадионът за бейзбол „Голдън попи“.

Лотце се разсмя.

— Да, тук си падат по бейзбола. Невероятно. Толкова труд е вложен в тази сграда, заради някакъв скучен спорт...

— Почти е завършен — прекъсна го Бейнс. — Това ще бъде окончателния му вид. Открит от едната страна. Съвсем нов архитектурен дизайн. Много се гордеят с него.

— Изглежда сякаш е бил проектиран от еврейин — каза Лотце като гледаше надолу.

Бейнс му хвърли изучаващ поглед. За един кратък миг почувства онази неуравновесена, шизофренична сила на германския ум. Дали Лотце наистина мислеше онова, което бе казал? Беше ли тази забележка спонтанна?

— Надявам се, че пак ще се срещнем в Сан Франциско — каза Лотце, след като совалката се приземи. — За мен ще е удоволствие да поприказвам отново с един сънародник.

— Аз не съм ви сънародник — рече Бейнс.

— О, да, така е. Но расово ние сме много близки. Същото важи за възгледите и представите ни — Лотце започна да се приготвя за слизане.

„Боже мой, наистина ли съм расово близък с този човек? — помисли си ужасен Бейнс. — Толкова близо, че дори да имам същите възгледи и представи? Значи и в мен я има тази шизофренична жилка. Живеем във време, когато безумците са на власт. Но кой от нас го съзнава? Кой от нас смее да го признае? Във всеки случай не и Лотце. Защото, както казват, щом мислиш, че си луд, следователно не си. Най-малкото това е белег на оздравяване. На пробуждане от дълбокия сън. Навярно малко сме тези, които сме започнали да се пробуждаме. Изолирани, разпръснати по света. А широките маси... за какво мислят те? Ето например стотиците хиляди в града отдолу. Дали смятат, че живеят в един нормален свят? Или поне мъничко се съмняват,

започнали са да прозират горчивата истина? Впрочем, какво означава това да си безумец? Какъв смисъл влагат в това понятие? Чувствам го, интуитивно. Но не мога да го изрека. Безумие... е онова, което те правят. Безумието е нещо, което им е присъщо, тяхна втора природа. Това е тяхното подсъзнание. Нежеланието им да разберат другите. Равнодушието към смъртта, безкрайната жестокост, безсмисленото разрушение... Не. Не е това. Божичко, ще мога ли някога да го открия, да го нарека с прости думи! Пренебрежението към истината? Да. Но има още. Безумието е онова, което се крие в техните замисли. Да, в замислите! В плановете за завладяването на планетите. Има нещо безсмислено и жестоко в тях, също както в покоряването на Африка, а преди това — на Европа и Азия.“

Те разсъждават в космически категории. Думи като човек или дете за тях са словосъчетания без съдържание. От устата им можеш да чуеш само абстрактни понятия — раса, земя. Volk. Land. Blut. Ehre^[4]. Няма честни хора, има само Ehre — чест. Абстрактното се превръща в реалност, а действителността губи своя смисъл. Става невидима. Die Gute, доброта, а не добри хора. Те не знаят що е „днес“, гледат напред през времето и пространството, в неясното черно отвъд, където всичко е вечно. И това означава край на света. Просто ще се върнем там, откъдето е започнал живота. Към времето, когато всичко е било разпилян из космоса прах, нагорещен водороден газ и нищо повече. Да, някой ден отново ще стане така. Настоящото е само един интервал между началото и края, ein Augenblick. Космическият процес продължава, животът се връща към гранит и метан, но колелото не спира своя ход. Всичко е временно. А тези — тези безумци — бързат час по-скоро да ни превърнат отново в камък и прах, в безжизнена материя. Искат да помогнат на майката-природа.

Зная защо — помисли си той. — Защото искат да са движещи сили, а не жертви на историята. Приравняват се с Божията мощ и вярват, че са божественоподобни. Ето я — същността на тяхното безумие. Обладани са от някакъв техен архетип^[5] и егото им се е разраснало дотолкова, че вече не са в състояние да определят откъде започват и къде завършват божествените им очертания. Това не е високомерие, нито гордост, а раздуване на собственото „аз“ до такава степен, че да изчезне разликата между прекланящия се и обекта на неговото преклонение. Не човек бе погълнат от Бога, а Бог погълна

човека. Това, което не могат да осъзнаят, е собственото си нищожество. Но какво лошо има в това? За тях може би е по-добре. Боговете унищожават само онзи, когото забележат. Бъди незабележим... и ще избегнеш ревността на великите.

— Мистър Лотце — рече Бейнс, докато разкопчаваше колана си. — Искам да ви призная нещо, което не съм казвал на никого до сега. Аз съм евреин. Разбирате ли?

Лотце го погледна втрещено.

— Едва ли щяхте да се досетите — продължи Бейнс, — защото по външен вид не приличам на евреин. Носът ми е коригиран, порите ми — изкуствено намалени, кожата ми е изсветлена с химически средства, променена е дори формата на черепа. Накратко — няма физически характеристики, по които да бъде разкрит. Неведнъж съм бил канен в най-висшите нацистки кръгове. И до сега никой не е забелязвал нещо особено в мен. И... — той се наведе близо до Лотце и заговори с тих, едва доловим глас. — И освен това — има и други като мен. Чувате ли? Аз не съм единствен. Нас ни има и ще ни има. Продължаваме да живеем невидими.

На Лотце му беше необходимо известно време за да се съвземе.

— Тайната полиция... — заговори той най-накрая.

— В SD сигурно неведнъж са преглеждали досието ми — прекъсна го Бейнс. — Можете да докладвате за мен. Но аз имам много силни връзки. Някой от тях са арийци, други — евреи, на високи постове в Берлин. Докладът ви ще бъде отхвърлен, а след това на свой ред аз ще донеса за вас. И с помощта на вече споменатите връзки, не след дълго току-виж сте се озовали в затвора — той се усмихна, кимна любезно и закричи между седалките след останалите пасажери.

Спуснаха се по стълбата на студената, ветровита площадка. На последните стъпала Бейнс отново се озова в близост до Лотце.

— Знаете ли, мистър Лотце — рече той, като закричи редом с него, — трябва да ви призная, че хич не ми се понравихте. Затова смятам да съобщя за вас при първия удобен случай — той ускори крачка и Лотце остана назад.

Далече на другия край на полето, пред сградата на летището ги очакваше малка група посрещачи. Тук имаше близки, приятели на пътниците, някой махаха, други се взираха в далечината, усмихнати, разтревожени или безразлични лица. Малко по-напред от групата беше

застанал японец на средна възраст с масивно телосложение, облечен в модно английско палто и островърхи оксфордски чепици. Друг, по-млад японец стоеше зад него. На ревера си възрастният японец носеше емблемата на тихоокеанската Търговска мисия на Имперското правителство. Бейнс веднага се досети, че човекът насреща му, не е никой друг освен мистър Тагоми, пристигнал да го посрещне собственолично.

Японецът направи няколко крачки напред и произнесе с леко доловим акцент:

— Хер Бейнс, добър вечер.

— Добър вечер, мистър Тагоми — кимна Бейнс и подаде ръка. Здрависаха се, после се поклониха. Младият японец също се поклони, разцъфнал в усмивка.

— Малко е хладно, сър, тук на откритото поле — поде мистър Тагоми. — Можем да тръгнем към града с хеликоптера на Мисията. Нали така? Или преди това искате да се възползвате да уредите някои въпроси? — той хвърли разтревожен поглед на Бейнс.

— Предпочитам да тръгнем веднага — отвърна Бейнс. — Бих искал колкото се може по-скоро да се настаня в хотела. А багажът ми...

— Мистър Котомичи ще го наглежда — прекъсна го мистър Тагоми. — Той ще ни последва. Виждате ли, сър, в този терминал ще е необходим близо час, докато получите своя багаж. Доста повече от продължителността на вашия полет.

Мистър Котомичи потвърди с усмивка.

— Добре — съгласи се Бейнс.

— Сър, подготвил съм подарък — рече мистър Тагоми.

— Простете? — изненада се Бейнс.

— Приканвам за вашето милостиво внимание — продължи Тагоми, докато вадеше от джоба на палтото си мъничка кутийка. — Избрано сред най-очарователните objects d'art^[6] които може да предложи Америка — той подаде кутийката.

— Ами... — поколеба се Бейнс, докато приемаше подаръка. — Благодаря.

— Днес следобед подбрана група от специалисти се запозна с всички възможни предложения — рече мистър Тагоми. — И това, което избрахме, е автентичен артефакт на отмиращата американска

култура, носещ аромата на далечни, изпълнени със спокойствие времена.

Мистър Бейнс отвори кутийката. Върху парче черно кадифе бе положен напълно запазен ръчен часовник „Мики Маус“.

Дали мистър Тагоми не му се подиграваше? Бейнс вдигна очи към него, но на лицето на Тагоми бе изписано напрежение и загриженост. Не, това не беше шега.

— Много ви благодаря — отвърна Бейнс. — Това наистина е изключителен подарък.

— Днес в целия свят има останали не повече от десетина автентични часовници „Мики Маус“, модел 1938 г. — обясни мистър Тагоми като внимателно наблюдаваше, изпиваше с поглед реакцията му. — Лично аз не познавам колекционер, който да притежава подобна вещ, сър.

Влязоха в терминала на летището и заедно поеха нагоре по ескалатора.

Вървящият зад тях мистър Котомичи произнесе с напевен глас:

— Харусаме ни нурецуцу яне но темари кана...

— Какво беше това? — попита мистър Бейнс.

— Една стара поема — отвърна мистър Тагоми. — От епохата на Токугава.

Мистър Котомичи продължи на английски:

— „Тихо вали пролетният дъжд и подгизва, парцалената топка на покрива...“

[1] Сатори — едно от основните понятия в дзенбудизма, внезапно духовно просветление — Бел.прев. ↑

[2] Страхуват се, че... — (нем.) — Бел.прев. ↑

[3] Много ви благодаря — (нем.) — Бел.прев. ↑

[4] Народ, страна, кръв, чест (нем.) — Бел.прев. ↑

[5] Архетип — понятие, въведено от Юнг, което обозначава праобрази от колективното подсъзнание на човечеството, предаващи се в поколенията — Бел.прев. ↑

[6] Произведения на изкуството — (фр.) — Бел.прев. ↑

4

Фринк Франк проследи със замислен поглед своя бивш началник, който отмина надолу по коридора към цеховете на „Корпорация У-М“.

„Най-странното при него — помисли си той — е, че по нищо не прилича на човек, който притежава фабрика. По-скоро наподобява някой изрязан от комикс дебеланко, обръснат, подстриган, изтупан с нови дрехи, натъпкан с витамини и след заел се да покаже на света какво може. Старецът имаше невротични, дори раздразнителни маниери и гледаше на всеки като на потенциален и по-силен от него враг, на който при първия удобен случай трябва да се подложи крак. В поведението му имаше нещо, което сякаш казваше: «Обиден съм, не ме закачайте».“

Но въпреки външния си вид старият У.-М. наистина бе могъщ. Притежаваше контролния пакет акции в близо дузина предприятия, агенции и поземлени компании. Както и цялата фабрика „У-М“.

Фринк се забърза след него, шмугна се през вратата към главния цех и веднага се потопи в до болка познатия грохот на машините. Въздухът беше изпълнен с прах, аромат на метал и неспирно движение. Старецът не беше далеч. Фринк ускори крачка.

— Хей, мистър У-ЕМ! — повика го той.

Уиндъм-Матсън тъкмо разговаряше с косматия майстор Ед Макарти. Дватама вдигнаха глави, когато Фринк се приближи към тях.

Уиндъм-Матсън нервно облиза устни и каза:

— Съжалявам, Франк. Не мога да те взема обратно. Вече наех друг на твоето място. Мислех, че няма да се върнеш. След всичко, което ми каза... — малките му очички пламнаха ядно.

— Дойдох да си взема инструментите — отвърна Фринк. — Нищо повече не искам — гласът му, за негова радост, беше равен и спокоен. Дори малко суров.

— Е, щом е така — промърмори У-М. Очевидно не знаеше как точно да постъпи по въпроса за инструментите. — Мисля, че това е в

твоята област, Ед — обърна се той към Макарти — Бъди така добър да помогнеш на мистър Франк. Аз имам по-важна работа — той хвърли поглед на джобния си часовник. — Слушай, Ед. По-късно ще ми представиш документацията. Трябва да вървя — старецът потупа Ед по рамото и заситни нанякъде, без да се обръща назад.

Ед Макарти и Фринк се спогледаха.

— Върна се, за да си поискаш работата обратно — констатира не след дълго Макарти.

— Да — потвърди Франк.

— Гордеех се с онова, което каза вчера.

— Аз също — рече Франк. — Но... Божичко, никъде другаде не ще ме вземат на работа — чувстваше се съкрушен, обезнадежден. — Знаеш го добре.

В миналото двамата неведнъж бяха обсъждали своите проблеми.

— Глупости дрънкаш — отрязва го Макарти. — Работиш не ползе от който и да е друг по крайбрежието. Виждал съм те за пет минути да завършваш изцяло сложен детайл, че дори и с шлифовката. И като изключим заваряването...

— Никога не съм твърдял, че мога да заварявам — прекъсна го Франк.

— Мислил ли си някога да опиташ сам в бизнеса?

— Какво да направя? — Франк го погледна изненадан.

— Ами, например да правиш бижута.

— О, за Бога!

— Ръчна изработка, собствен дизайн. На времето такива неща се търсеха много — Макарти го придърпа към дъното на цеха, където шумът не бе толкова оглушителен. — За не повече от две хилядарки можеш да си направиш собствена работилница в някой сутерен или гараж. С магазин. На времето изработвах проекти за женски обеци и украшения — той взе лист омазнена хартия и се зае да рисува по него.

Фринк надникна през рамото му. Ед тъкмо привършваше с рисунката на оригинално украсена гривна.

— Има ли пазар за такива неща? — попита Франк.

Виждал бе подобни предмети, но всичките бяха изработени в далечното минало — преди войната.

— Не вярвам някой да се интересува от произведения на съвременното американско изкуство — поклати глава той.

— Ако пазар няма ще създадем — отвърна Макарти и го погледна решително.

— Искаш да кажеш — да ги продавам сам?

— Можем да ги предложим на антикварните магазини. Като онзи — как му беше името — на „Монтгомъри стрийт“. С блестящата реклама.

— „Американ артистичен хендкрафтс“ — отвърна Франк. Никога не влизаше в модни, скъпи магазини като този. Малко американци можеха да си го позволят — тези места бяха създадени за японците. Това беше техният свят.

— Знаеш ли какво най-много обичат да продават антикварите? — попита го Макарти. — И от какво най-много печелят? Онези проклети сребърни катарамии за колани, дето ги правят индианците в Ню Мексико. Отвратителни туристически боклуци, всичките еднакви. Представят ги за туземно изкуство.

Известно време Франк мълчеше и разглеждаше Макарти.

— Знам какво още продават — рече най-накрая той. — А също и ти.

— Да — кимна Макарти.

И двамата знаеха, защото участваха и то не от вчера в този бизнес.

Официално „Корпорация У-М“ се занимаваше с производството на железни перила, вити стълби, камини и различни метални орнаменти за външна украса на сгради. Всичко това серийно производство, по стандартизиран образец. Но в добавка, тук се бяха специализирали и с друг бизнес, от който всъщност идваше голямата печалба.

Като използваше опитни работници и модерен набор от инструменти, Корпорацията произвеждаше в огромни количества и доставяше на пазара фалшификати на американски предвоенни вещи от бита. Тези фалшификати се насочваха по тайни пътища към пазара на произведения на изкуството, където се продаваха редом с истинските артефакти, събирани от цялата страна. Практически невъзможно бе да се определи каква част от продаваните в момента на пазара вещи са автентични и каква — подправени в тяхната корпорация. А и никой не се опитваше да го прави. Нито търговците, нито колекционерите.

През вчерашния ден, преди да напусне, Франк все още се занимаваше с шлифовката на великолепен модел Колт от времето на Гражданската война. Той сам бе направил калъпа и отливката и оставаше само да се шлифоват отделните части. Подобни исторически оръжия от епохата на завладяването на Дивия Запад бяха високо ценени на пазара на колекционерите. Тук, в корпорацията, Франк се смяташе за специалист в изработката им, всички негови произведения се продаваха без никакъв проблем.

Франк се спря пред опустелия тезгях и побутна все още недовършения шомпол. Само още три дни и револверът щеше да е напълно готов.

„Да — помисли си той, — чудесен модел. Естествено, за истинския експерт няма да е трудно да открие, че това е фалшификат. Но японците нищо не разбират от тези неща.“

Всъщност, доколкото на него му беше известно, досега не е имало съмнения за автентичността на продаваните по Западния бряг произведения на изкуството. Може би някой ден това ще стане... и тогава сапуненият мехур ще се пръсне и пазарът ще рухне. Дори за оригиналните произведения. Такъв е Законът на Грешъм — фалшификатът рано или късно подронва стойността на оригинала. Но за момента всички си затваряха очите пред настоящата ситуация — в края на краищата, всички бяха доволни от нея. Малките фабрики, разхвърляни из градовете по Крайбрежието бяха доволни от печалбата. Посредниците и продавачите — от комисионната, която получаваха. И най-накрая — доволни бяха и колекционерите, които щастливи отнасяха вкъщи поредната придобивка, за да я покажат на своите приятели, роднини, любовници.

Така беше и след войната, когато страната бе залята с фалшиви банкноти. Уж никой не пострада, но скоро се оказа, че и без това задъхващата се икономика е пред рухване. Тоест — настъпи часът на разплата. Някой ден и с този бизнес ще стане така. Но докато настъпи съдбовния час, всички продължаваха да играят по правилата на невидимата и странна игра. И да си затварят очите пред всичко, освен пред непосредствените технически проблеми.

— От кога не си опитвал да направиш нещо по твой проект? — попита Макарти.

— От години — Фринк сви рамене. — Мога да прекопирам безпогрешно. Но...

— Знаеш ли какво? Струва ми се, че си възприел нацистката идея, че евреите не могат да творят. Че ги бива единствено в имитацията и препродажбата. Май си се примирил, а? — той хвърли унищожителен поглед на Франк.

— Може и така да е — отвърна Франк.

— Защо не опиташ? Нарисувай нещо твое — каквото ти хрумне. Или направо го изработи от метал. Все едно че си играеш.

— Не — поклати глава Франк.

— Вяра — ето какво ти липсва на тебе — рече му Макарти. — Загубил си напълно вярата в себе си. Така е нали? А това е лошо. Защото знам, че можеш да го направиш.

Той се отдалечи.

„Да, наистина е много лошо — помисли си Франк. — Но това е горчивата истина. Това е факт. Не мога да получа вяра и ентузиазъм само защото съм си ги пожелал. Защото съм решил, че ми трябва. Този Макарти, страшно го бива за цехов майстор. Умее да работи с хора, да те докосне където трябва, за да се помъчиш да дадеш най-доброто от себе си. Независимо дали искаш, или не. Той е роден водач. Трябва да призная, че съм се за малко успя да запаля и мен дори.“

Но... Макарти си бе отишъл, значи опитът му се бе увенчал с неуспех.

„Жалко, че не нося книгата на Оракула — помисли си Франк. — Бих могъл да се консултирам с него. Да почерпя от натрупаната в продължение на повече от пет хиляди години мъдрост.“

И тогава си спомни, че долу в приемната на корпорацията имаше копие от „И Цзин“. Франк излезе от цеха, пресече дългия коридор и забърза нататък.

Седнал на едно от кожените кресла с хромирана арматура, той написа на гърба на един плик: „Заслужава ли си, да опитам сам, както ми предложиха преди малко?“

А след това се зае да хвърля монетите.

Най-долната линия беше „седмица“, а също втората и третата. Получената триграма беше Чи'йен. Началото беше обнадеждащо — Чи'йен бе творческа триграма. Следваха линии четири и осем, ин^[1]. После линия пет, също ин линия.

„Мили Боже — помисли си той развълнуван — още една ин линия и ще получа хексаграма единадесет — Тай — «Помирение».“ Много благоприятно предзнаменование. Или — ръцете му трепереха, докато хвърляше монетите — линия ян и следователно — хексаграма двадесет и шест, Да Чу, „Укротената мощ на Великото“. И в двете се криеха благоприятни предзнаменования. Вече нямаше никакво съмнение, че ще е една от тях. Той хвърли последните три монети.

Ин. „Помирение“.

Франк отвори книгата и прочете предзнаменованието.

„ПОМИРЕНИЕ.

Отива си малкото,

за да дойде Великото.

Добра поличба. Разцвет.“

„Значи, трябва да сторя както ме съветва Ед Макарти. Да опитам сам. Да видим шестицата отгоре, линията на движението.“

Той прелисти страниците. Какъв беше текстът? Не можеше да си спомни, но вероятно предзнаменованието също ще е добро — в тон с цялата хексаграма. „Единство на земята и небесата“ — но първата и последна линии винаги оставаха извън хексаграмата, така че вероятно шестица на върха означаваше...

Очите му трескаво търсеха строфата, той я прочете на един дъх:

„Стената обратно във рова се срива.

Не е време да вдигаш армията.

Постарай се волята ти да стигне до всеки в града.

Упоритостта води до унижение.“

„Прекършиха ми гръбнака!“ — възкликна ужасен Франк. После зачете коментара.

„Промяната, за която се намеква в средата на хексаграмата вече е започнала. Градската стена се свлича обратно в рова, от който е била издигната. Наближава съдбовният час...“

Без никакво съмнение, това бе едно от най-мрачните тълкувания в цялата книга, с над три хиляди параграфа. И въпреки това — като цяло хексаграмата беше с добро предзнаменование.

На кое от двете да се довери?

Как е възможно да се получат толкова противоположни съвети? Никога досега не му се бе случвало подобно нещо — в едно знамение да се смесват добрата поличба и предвестието за назряващи злини. Странно нещо е съдбата. Прилича на вълшебна кошница, в която бръкнеш ли, не знаеш какво ще извадиш — шепа мрак, или стръкче слънчева светлина. А случва се и само да драскаш с нокти по празното дъно.

„Значи трябва едновременно да натисна газта и спирачката — рече си Франк — и да се помъча да гледам на реалността с двойствен поглед. Но, по дяволите, трябва да е или едното, или другото, не може и двете едновременно. Не е възможно в един миг да те споходи добра съдба и проклета участ.

Или пък... е възможно?

Добрата поличба сигурно се отнася за намерението му да се заеме с бижутерския бизнес — в това почти нямаше съмнение. Но онази проклета строфа, в която се намекуваше за нещо по-дълбоко, за някаква назряваща катастрофа, вероятно без никаква връзка с намерението му да се захване с частна практика. За някаква зла съдба, която вече го дебне...

Война! — възкликна той. — Третата Световна война! Два милиарда изпепелени, цивилизацията унищожена в миг! Падащи от небето водородни бомби.

Сили небесни! Какво става тук? Аз ли дадох тласък на това движение? Или някой друг се намесва? Някой, за чието съществуване дори не подозирам? А може би сме ние всички? За това са виновни само учените с тяхната проклета теория за синхронността. Нали напоследък твърдят, че всяка частица била свързана с всички останали частици, не можеш дори да пръднеш, без да нарушиш равновесието във вселената. Животът се превърна в една голяма шега, само дето няма кой да се засмее на нея. Отворих една книга и получих прогноза за назряващи събития, за които навярно и дядо Господ не би искал да чуе. А кой съм аз? Не този, на когото това трябва да бъде съобщено — в това поне съм сигурен.

Най-добре ще е да си прибера инструментите, да се махна оттук и час по-скоро да се заема с бизнеса, както ме съветваше Макарти. И да забравя тази ужасяваща строфа. Ще си работя, ще продавам собствените си изделия и така до самия край, докато стената се срина обратно в рова за всички нас, за цялото човечество. Ето това се опита да ми каже Оракулът. Злата участ не ще ни подмине, а дотогава работата ми ще процъфтява и колкото по-скоро се захвана — толкова по-добре.

Доброто предзнаменование бе само за мен, за моята работа. А строфата — тя беше за всички нас.

Аз съм само един нищожен човек — помисли си той. — Какво бих могъл да сторя? Да изтичам на улицата и да закрепя с пълно гърло? Кой ще ми повярва? Най-много да ме сметнат за побъркан.

А дали някой въобще е в състояние да промени съдбата? — зачуди се Франк. — Всички заедно... или някой велик човек... някой, който заема стратегическа позиция, който е там, където трябва. Шанс. Случайност. Животът ни, съдбата на целия свят зависят от тези думи.“

Той затвори книгата, стана и се отправи обратно към цеха. Потърси с поглед Макарти и после го повика да си поприказват на предишното място.

— Колкото повече мисля за това — поде Франк, — толкова повече ми харесва твоята идея.

— Чудесно — кимна Макарти. — Слушай сега. Ето какво трябва да направиш. Трябва да поискаш от Уиндъм-Матсън да ти изплати всичко, което ти дължи — той му намигна, бавно, напрегнато потрепване на десния клепач. — Всичко съм обмислил. Ще напусна и ще дойда да работя при теб. Ще работим по мои чертежи, разбираш ли? Сигурен съм, че ги бива.

— Съгласен — Франк се чувстваше малко замаян.

— Ще се видим довечера след работа — продължи Макарти. — В моя апартамент. Ела към седем — ще вечеряме с Джин и децата — ако нямаш нищо против децата.

— Окей — отвърна Франк.

Макарти го потупа по рамото и изчезна.

„Доста дълъг път изминах, през последните десетина минути — помисли си Франк. Не изпитваше тревога — по-скоро вълнение. — Колко бързо стана всичко — той се отправи към тезгяха за да си

прибере инструментите. — Предполагам, че подобни неща винаги стават бързо. Щом възникне подходящ случай и... През целия си живот съм чакал този миг. Когато Оракулът е казал «пътят към щастието е дълъг» е имал предвид именно това. Наистина ли е велико времето, в което живеем? Дошъл ли е най-сетне онзи съдбовен момент, за който говори Оракулът? Една «шестица» на върха на хексаграмата и цялата ситуация се промени коренно. Двадесет и шест, «Укротената мощ на Великото». Ин се превърна в ян. Линията се премества и се появява ново движение. А аз бях толкова поразен, че дори не почувствах промяната!

Обзалагам се, че именно така се получи тази ужасна строфа — това е единственият начин, по който хексаграма единайсет се променя в хексаграма двадесет и шест — като се премести «шестицата» на върха. Не трябваше да се пъхам между шамарите.“

Но, независимо от обхваналото го вълнение и оптимизъм, не можеше да забрави проклетата строфа.

„Ще успея — повтаряше си той — до довечера ще я забравя напълно. Сякаш нищо не се е случило. Дано да е така, защото това, с което сме се захванали с Ед не е дребна работа. Макарти е пълен с идеи. А и аз няма да остана назад. Сега може да съм никой, но ако ми потръгне може би ще успея да си върна Джулиана. Знам какво иска — тя заслужава, да бъде жена на човек с тежест, уважаван в обществото, не някакъв неудачник. Мъжът трябва да е мъж. Както в ония времена, преди войната. Но всичко това е минало.

Къде ли се скита сега? От място на място, от мъж на мъж. Все нещо търси. И тя не знае какво точно. Но аз знам какво й трябва и потръгне ли работата с Ед Макарти тя ще го получи.“

* * *

По обед Робърт Чайлдан затвори „Американ артистик хендкрафтс“. Обикновено пресичаше улицата и обядваше отсреща в кафенето. Никога не си позволяваше да почива повече от половин час, а днес отсъства само двайсетина минути. При спомена за предстоящата среща с мистър Тагоми стомахът му направо се обръщаше наопаки.

Докато се връщаше в магазина, след срещата в Търговската мисия, той взе твърдо решение за в бъдеще да не извършва подобни услуги. Всички сделки — само в магазина.

Представлението бе отнело близо два часа. Прекалено дълго. Заедно с пътуването и всичко останало ставаха четири часа. Вече бе късно да отвори наново магазина. Изгуби цял следобед за да продаде само една-единствена вещ — часовникът „Мики Маус“. Вярно, много скъп, но...

Той отключи входната врата, разтвори я широко, влезе отзад и метна сакото си на закачалката.

Когато се върна откри, че в магазина вече го очаква клиент. Бял.

„Ха. Каква приятна изненада!“ — рече си той.

— Добър ден, сър — поздрави Чайлдан, като се поклони леко. Този ще е някоя важна клечка, щом идва тук. Строен, мургав. Добре облечен, модни дрехи. Имаше нещо напрегнато в позата му. Челото му бе покрито с пот.

— Добър ден — промърмори на свой ред мъжът. Той закрачи из магазина и се зае да оглежда антиките. После, съвсем неочаквано се приближи към бюрото, бръкна в сакото си и извади малка, облечена в блестяща кожена подвързия карта. От вътрешната страна се виждаше документ с разноцветни печати и снимка. А най-отгоре — Имперската емблема. И някакъв военен герб. По-скоро флотски. Адмирал Харуша. Робърт Чайлдан я разгледа дълбоко впечатлен.

— Адмиралският кораб — поясни клиентът, — в този момент е акостира в залива на Сан Франциско. Самолетоносачът „Сьокаку“.

— Аха — възкликна Чайлдан.

— Адмирал Харуша посещава за пръв път Западния бряг — продължи клиентът. — Програмата му е доста претрупана, но едно от желанията му бе да посети вашия прочут магазин. Славата ви се носи чак до японските острови.

Чайлдан се поклони щастливо.

— За съжаление — продължи мъжът, — по причина на крайна заетост и неотложни ангажименти, адмиралът не ще може да осъществи планираната визита на вашия достоен за уважение магазин. Ето защо изпрати мен, като свой личен представител.

— Адмиралът е колекционер? — попита Чайлдан, чийто мозък бе заработил на пълни обороти.

— Той е голям почитател на изкуството. И познавач. Но не е колекционер. Адмиралът иска да подари на всички офицери от кораба по един ценен исторически артефакт — револвер от епичната Американска Гражданска война — човекът го погледна. — На кораба има дванадесет офицери.

„Дванадесет револвера от времето на Гражданската война — помисли си Чайлдан, — това се равнява на близо десет хиляди долара!“ — той потрепери.

— Доколкото ми е известно — продължи мъжът — именно във вашия магазин се продават антични предмети от американската история. Която, за съжаление, прекалено бързо потъва в дебрите на миналото.

Като внимателно подбираше всяка дума — не можеше да си позволи да загуби тази сделка, не можеше да си позволи дори най-малка грешка — Чайлдан отвърна:

— Да, това е така. Сред всички подобни магазини в Тихоокеанските Щати аз разполагам с най-добър подбор от оръжия от Гражданската война. Ще бъда щастлив, ако съумея да доставя удоволствие на адмирал Харуша. Желаете ли да подбера специална колекция и да я донеса на борда на „Сьокаку“? Днес следобед, например?

— Не — отвърна мъжът. — Предпочитам да я огледам тук.

Дванадесет. Чайлдан пресмяташе трескаво. Не разполагаше с дванадесет — всъщност, имаше само три. Но ако има късмет, би могъл да се снабди и с останалите девет, чрез различни канали. Това обаче ще отнеме седмица. Експресна въздушна пратка от Изтока. Спешни контакти с местни предприемачи.

— А вие самият, сър — рече Чайлдан — имате ли опит с подобни произведения?

— Донякъде — отвърна мъжът. — Разполагам с неголяма, лична колекция от различни оръжия, включително замаскиран като домино миниатюрен пистолет, образец 1840 г.

— Изключително ценен екземпляр — потвърди Чайлдан и се отправи към шкафа с револверите.

Когато се върна откри, че мъжът се е заел да попълва банков чек. Той спря за миг и каза:

— Адмиралът би желал да плати в аванс. Депозит от петнадесет хиляди тихоокеански долара.

Стаята се залюля пред очите на Чайлдан. Но той успя да запази гласа си спокоен, дори с лек оттенък на досада:

— Както желаете. Макар това да не е необходимо. Една формалност в бизнеса.

Чайлдан положи на бюрото облечена в кожа кутия и каза:

— Пред вас е една изключително рядка вещ — „Колт“, 44 калибър, от 1860 г. — той вдигна капака на кутията. — Черен барут, кръгли куршуми. Този револвер е бил на въоръжение в армията на САЩ. Момчета в сини униформи са носили такива в не една битка, включително и в прословутото сражение със „Седящия бик“...

Известно време мъжът разглежда внимателно револверът, след това вдигна глава и произнесе с равен глас:

— Сър, това е имитация.

— А? — Чайлдан го погледна неразбиращо.

— Този револвер е на не повече от шест месеца. Сър, вие ми предлагате фалшификат. Радостта ми е помрачена. Погледнете. Дървото, ето тук. Състарено е изкуствено с помощта на химикал. Какъв позор — той остави револвера.

Чайлдан го вдигна на свой ред. Не знаеше какво да каже. Завъртя го в ръце и най-сетне промърмори:

— Не може да бъде.

— Това е имитация на автентичния исторически револвер. Нищо повече. Опасявам се, сър, че сте били измамен. Може би от някой безскрупулен мошеник. Трябва незабавно да съобщите за това на полицията на Сан Франциско — мъжът се поклони. — Аз съм огорчен. Възможно е в магазина ви да има и други фалшификати. Но не мога да си обясня, сър, как вие, известен специалист в тази област, не сте могли да различите фалшификатите от истинските артефакти?

Настъпи тишина.

Мъжът протегна ръка и прибора ненаписаният още чек. След това се поклони.

— Съжالياвам, сър, но след всичко това не бих могъл да извърша каквато и да било сделка с „Американ артистик хендкрафтс“. Адмирал Харуша ще бъде крайно разочарован. Надявам се, че нямате нищо против моята позиция.

Чайлдан не можеше да откъсне очи от револвера.

— Приятен ден, сър — кимна мъжът. — Моля, приемоте скромния ми съвет — наемете експерт, който да извърши оценка на предметите в магазина. Вашата репутация... предполагам, че разбирате.

— Сър, ако обичате... — промърмори объркан Чайлдан.

— Бъдете спокоен, сър. Няма да спомена пред никого за това недоразумение. Ще кажа на адмирала, че за съжаление, магазинът днес е бил затворен. В края на краищата — мъжът се спря на прага. — В края на краищата и двамата сме бели — той се поклони още веднъж и излезе.

Чайлдан остана сам, стиснал пистолета в ръка.

„Това не може да бъде — помисли си той. Ала беше именно така. — Божичко, мили! Аз съм разорен. Загубих сделка за петнадесет хиляди долара! И репутацията си, ако се разчуе. Ако този човек, представителят на адмирал Харуша, се окаже недискретен.

Ще се самоубия — реши той. — Загубих своето място. Не мога да продължа, в това няма съмнение.“

Но от друга страна, може би мъжът греши.

Или пък лъже.

Изпратили са го от „Юнайтед Стейтс Хистърик Събджектс“^[2] за да ме унищожи. Или може би някой от конкурентите. „Уест Кост Иксключив“? Който и да е.

Револверът без съмнение е оригинален.

„Как бих могъл да разбера със сигурност? — Чайлдан сбърчи вежди. — Аха. Ще поискам експертиза в Калифорнийския университет — лабораторията по пенология. Май познавам там някой — по-точно познавах на времето. Имаше веднъж някакъв подобен проблем. Съмнение в автентичността на една стара пушка.“

Той се втурна към телефона и поръча спешно куриер за доставка на препоръчани пратки. След това уви револвера и написа бележка до университетската лаборатория, в която молеше за спешна професионална експертиза на възрастта на оръжието и експресно уведомяване по телефона. Куриерът пристигна, Чайлдан му подаде бележката и пакета и му заръча да вземе хеликоптер. След това закрочи из магазина в нетърпеливо очакване.

В три часа позвъниха от университета.

— Мистър Чайлдан — рече непознат глас, — поискахте от нас да извършим оценка на автентичността на пистолет „Колт“, армейски модел, образец 1860 г. — настъпи пауза, в която Чайлдан отчаяно стискаше телефонната слушалка. — Ето доклада от лабораторията. Революерът е репродукция, отлята в пластмасов калъп. Серийният номер е погрешен. За придаване автентична възраст пистолетът е обработен със специални химикали, по съвременна бързодействаща технология. По такъв начин изглежда стар и износен.

— Един човек ми го донесе за преценка — побърза да вметне Чайлдан.

— Кажете му, че е бил измамен — отвърна техникът от университета. — От доста опитен фалшификатор. Изпипана работа. Дело на професионалист. Виждате ли, при автентичния модел, така наречените части от син метал, са били обработвани в специална кутия, напълнена с цианиден газ и загрята до висока температура. Тромав, отживял времето си процес. Но така се е работило тогава. Във вашия случай попаднахме на няколко изключително фино шлифовани и обработени детайла, което изисква голямо умение. Не можем да го докажем, но сме на мнение, че съществува цяла индустрия, която се занимава с производството на подобни фалшификати. Трябва да има. Напоследък все по-често се сблъскваме с такива случаи.

— Не — каза Чайлдан. — Това са само слухове. Уверявам ви, сър — гласът му ставаше все по-нервен. — Позволете да зная по-добре от вас. Защо мислехте, че ви изпратих този обект? С моя дългогодишен опит, не беше проблем да откроя, че това е фалшификат. Особено, когато става дума за предмет с подобна стойност. Исках да се пошегувам, да ви проверя колко струвате — той млъкна, задъхан. — Благодаря ви, че потвърдихте моето заключение. Изпратете, моля, вашата сметка. Дочуване — Чайлдан побърза да затвори.

После, без да губи нито миг отвори регистрите. Как бе дошъл този револвер при него? От кого?

Дошъл бе, както не след дълго откри, от един от най-големите доставчици в Сан Франциско. „Рей Калвин асошиейтс“ на „Ван Нес стрийт“. Чайлдан веднага им позвъни.

— Искам да говоря с мистър Калвин — каза той с малко по-спокоен глас.

— Да — произнесе след миг нечий нетърпелив баритон.

— Обажда се Боб Чайлдан. От „ААХ“, на „Монтгомъри“. Рей, имам един деликатен проблем. Искам да се срещна лично с теб, по някое време днес. В твоя офис, или където пожелаеш. Повярвай, важно е. За твое добро е да не настояваш от сега да ти кажа — той изведнъж осъзна, че го е ударил на молба.

— Окей — отвърна Рей Калвин.

— Не казвай на никого. Въпросът е строго поверителен.

— Четири часа?

— Четири да бъде — съгласи се Чайлдан. — В твоя офис. Приятен ден — той тресна слушалката толкова ядно, че телефонът падна от бюрото. Чайлдан се наведе, вдигна го и го постави на мястото му.

Имаше половин час, преди да тръгне; половин час на нетърпеливо, тревожно очакване. Какво да прави? Хрумна му една идея. Той вдигна отново телефона и позвъни в местната редакция на токийския вестник „Хералд“.

— Сър — рече Чайлдан, — бихте ли ме осведомили дали наистина в залива е пристигнал самолетоносача „Сьокаку“ и колко се очаква да престои? Много ще съм ви благодарен за информацията.

Последва агонизираща пауза. Най-сетне в слушалката се разнесе гласът на момичето от отдела за информация.

— Според специалистите от нашата информационна служба, сър — рече тя като едва сдържаше смеха си — самолетоносачът „Сьокаку“ се намира на дъното на Филипинско море. Бил е потопен от американска подводница през 1945 г. Някакви други въпроси към нас, сър? — без съмнение отсреща се забавляваха чудесно с налудничавия му въпрос.

Той затвори. Самолетоносачът „Сьокаку“ не съществува от седемнадесет години. Вероятно и адмирал Харуша. Човекът се оказва измамник. И въпреки всичко...

Мъжът беше прав. „Колтът“ наистина беше фалшификат.

Тук нещо не се връзваше.

Може би този човек е спекулант и се опитва да внесе смут в търговията с оръжия и стари предмети. Без съмнение е експерт. Пръв е забелязал измамата. Професионалист на професионалистите.

Само професионалист би могъл да разкрие истината. Някой, който е в бизнеса. А не обикновен колекционер.

Чайлдан почувства леко облекчение. Значи кръгът от посветени се стеснява. Може би той е единственият. Може би все пак е в безопасност.

Да остави нещата така?

Чайлдан се замисли. Не. Трябва да продължи разследването. Но първо — да си възвърне вложените пари от Рей Калвин. И да поиска експертна оценка на всички артефакти в магазина.

Но... ако се окаже, че по-голямата част от тях са фалшификати?

Труден въпрос.

Това е единственият начин, реши той. Чувстваше се отчаян. Време бе да тръгва за срещата с Рей Калвин. Трябва да го притисне. Да настоява случая да се разследва до разкриване на първоизточника. Може би Рей също е невинен. Може би не. При всички случаи ще му каже: Никакви фалшификати повече, иначе ще престана да купувам от тебе.

„Загубата ще е изцяло за негова сметка — помисли си Чайлдан. — Не за моя. Ако не се съгласи ще разкажа на всички предприемачи, ще му срина репутацията. Защо само аз да се разорявам? Да му мислят виновните, ще прехвърля към тях горещия картоф.

Но в началото трябва да пазя тайна. Въпросът ще си остане между нас.“

[1] Ин — силата на мрака (женското, пасивното начало в природата) и ян — силата на светлината (мъжкото, положително, активно начало) са основни понятия в древнокитайската философия, обясняващи не само всички явления в природата, но и динамиката на промените, като резултат от тяхното взаимодействие — Бел.прев. ↑

[2] Предмети от историята на Съединените щати — Бел.прев. ↑

Уиндъм-Матсън остана озадачен от разговора по телефона с Рей Калвин. Почти нищо не разбра от него, донякъде поради обърквания и неясен начин, по който говореше Калвин, а от друга страна, поради факта, че тъкмо в този момент имаше посетителка в своя апартамент в хотел „Мурوماши“.

— Виж какво, приятелю — каза му Калвин — връщаме ви обратно последната пратка. Искан да ви върнем и предишните доставки, но се оказа, че вече сте ги платили.

Съвсем естествено Уиндъм-Матсън поиска да научи защо.

— Защото са долнопробни фалшификати — отвърна Калвин.

— Но вие го знаехте — Уиндъм-Матсън беше слисан. — Искан да кажа, Рей, че винаги сте били в течение на нещата. — Той се огледа, момичето го нямаше, вероятно бе влязла в банята.

— Разбира се, знаех, че са фалшификати — каза Калвин. — Но не говоря за това. Става дума за издънката. Виж, пет пари не давам дали револверите, които ми изпращате наистина са били използвани в Гражданската война или не. Това, което ме интересува, е да изглеждат като истински Колтове от онова време — калибър 44 или каквото е там по каталог. Да отговарят на определените стандарти. Слушай, знаеш ли кой е Робърт Чайлдан?

— Да — имаше смътна представа, но в момента не можеше да си спомни за кой точно става дума. Името беше доста известно.

— Преди малко беше тук. В моя офис. Обаждам ти се от офиса, не от къщи, още се занимаваме с тази работа. Както и да е, Чайлдан беше тук за да си оправим сметките. Направо беше побеснял. И ужасно развълнуван. Както изглежда, някакъв богат купувач — японски адмирал или негов личен представител го е посетил в магазина. Чайлдан спомена поръчка за двадесет хиляди долара, но по всичко изглежда, че преувеличава. Но това няма значение. Важното е — и тук вече няма място за съмнение — че японецът се появил, поискал да извърши покупка, хвърлил един поглед на този „Колт“ 44

калибър, дето вие ни го доставяте, забелязал, че е фалшификат, прибрал си парите в джоба и напуснал. Е, какво ще кажеш сега?

Уиндъм-Матсън не можеше да каже нищо. Но веднага му хрумна една мисъл. Това са само Франк и Макарти. Казаха, че ще направят нещо и ето. Но не можеше да разбере какво точно е станало, поне по думите на Калвин.

Почувства, че го завладява някакъв суеверен страх. Тези двамата — как са могли да фалшифицират не друго, а февруарски модел? Очакваше, че ще съобщят в полицията или във вестниците, или дори на марионетното правителство в Сакраменто, и разбира се бе взел всички предпазни мерки по тези места. Ужасно неприятно. Не знаеше какво да каже на Калвин, започна да мънка и да се оправдава докато най-сетне, след един както му се стори безкраен период от време, разговорът приключи.

Едва когато постави слушалката той с изненада забеляза, че Рита е излязла от банята и е чула всичко. Крачеше нервно напред-назад из стаята, само по черни копринени бикини, русата ѝ коса се спускаше свободно над стройните, голи рамене.

— Свържи се с полицията — предложи тя.

„Защо — помисли си той — по-евтино ще ми излезе ако им подхвърля някоя и друга хилядарка. Ще я приемат с благодарност, сигурно това е всичко, което им трябва. Малките хора мислят на дребно, за тях това са много пари. Най-много да ги вложат в някой безперспективен бизнес, да ги загубят и след месец пак ще са разорени.“

— Не — поклати глава Уиндъм-Матсън.

— Защо не? Шантажът също е престъпление.

Трудно му беше да ѝ обясни. Свикнал бе да плаща на хората, това бе неизменна част от живота на богатите — заедно с всички удобства. Ако сумата е достатъчно малка... но и тя беше права. Отново се замисли.

„Ще им дам две хиляди и същевременно ще се свържа с моя познат, полицейския инспектор в Обществения център. Ще го накарам да ги огледа под лупа и двамата и да види дали може да намери нещо. Така че ако пак се опитат да мога да им стъпя на вратовете. Например, сега си спомням, че някой ми бе казал за Фринк, че е чифутин. Коригирал носа си и си променил името. Достатъчно е само да

уведомя за това местния германски консул. Рутинна операция. Той от своя страна ще поиска от японските власти Фринк да бъде екстрадиран. Ще я натикат в газова камера тая гадина още щом пресече демаркационната линия. Май недалеч от Ню Йорк бяха построили един от онези лагери. С пещите.“

— Изненадана съм — рече момичето — че човек с твоето положение може да бъде шантажиран от подобни хора — тя го погледна от упор.

— Е добре, ще ти кажа — отвърна той. — Цялата тая тъпа история с антикварния бизнес всъщност е една голяма измама. Джапанките са пълни глупаци. Някой ден ще го докажа научно — той се изправи, втурна се в кабинета си и след миг се върна с две еднакви запалки в ръце, които постави на масичката. — Погледни ги. Еднакви са, нали? Е, слушай тогава. Само една от двете съдържа в себе си „историчност“ — той се усмихна. — Вземи ги. Хайде, разгледай ги. Едната от тях струва, може би четиридесет, петдесет хиляди долара на черния пазар.

Момичето вдигна колебливо запалките и ги разгледа.

— Усещаш ли я? — подигра й се той. — „Историчността“?

— Какво е това „историчност“?

— Когато едно нещо съдържа в себе си история. Слушай. Една от тези две запалки „Дзипо“ е била в джоба на Франклин Д. Рузвелт, когато е бил убит. А другата не е била. Едната съдържа в себе си историчност в излишък. Колкото може да съдържа всеки предмет. А в другата няма нищо. Можеш ли да го почувстваш? — той размаха подигравателно пръст. — Не можеш. Не можеш дори да различиш едната от другата. Няма никакво „мистично протоплазмено присъствие“, нито „аура“ около тях.

— Брей — възкликна момичето. — Ама това истина ли е? Че една от тези е била с него в последния му ден.

— Няма съмнение. И знам коя точно. Разбираш ли сега моята гледна точка? Всичко е едно голямо мошеничество, те сами се разиграват. Някой револвер взима участие в прословута битка, като например Маз-Аржон и си остава същия, какъвто е бил, освен ако не го знаеш. Всичко е тук — той се почука с пръст по челото. — В ума, не в пистолета. Аз също съм бил колекционер. На практика точно така попаднах в бизнеса. Събирах марки. От ранните британски колонии.

Момичето стоеше изправено със скръстени ръце пред прозореца и разглеждаше замислено светлините на Сан Франциско.

— Мама и татко често повтаряха, че никога нямаше да загубим войната, ако не го бяха убили — рече тя.

— Окей — продължи Уиндъм-Матсън. — Представи си сега, че в наши дни канадското правителство, или някой — който и да е, открива плаките от които са били отпечатани тези стари марки. И мастилото. И на пазара се появяват...

— Не вярвам която и да е от тези две запалки да е принадлежала на Франклин Д. Рузвелт — прекъсна го момичето.

Уиндъм-Матсън се изкикоти.

— Точно това искам да ти кажа! Трябва да разполагам с някакъв документ, който да доказва тяхната автентичност. Следователно всичко е измама, масова илюзия. Защото документа може да потвърждава стойността на обекта, но не и самия него!

— Покажи ми документа.

— Веднага — той скочи и се отправи към кабинета. Откачи от стената поставения в рамка сертификат от Смитсоновиановия институт — документът и запалката му струваха цяло състояние. Заслужаваха си парите, защото му помагаша да докаже, че е прав, че думата „фалшификат“ в действителност не означава нищо, както не означава нищо думата „автентичен“.

— Колтът 44 калибър, не е нищо друго освен един Колт 44 калибър — продължи Уиндъм-Матсън, докато се връщаше в стаята при момичето. — Важни при него са например диаметърът на ствола, или формата на дръжката. Но не и...

Тя вдигна ръка. Уиндъм-Матсън ѝ подаде документа.

— Значи е истинска — кимна тя.

— Да. Тази — той посочи запалката с драскотина от едната страна.

— Искам да си вървя — рече момичето. — Ще се срещнем отново някоя друга вечер. — Тя остави на масата запалката и документа и след това се отправи към леглото, където бе хвърлила дрехите си.

— Защо? — извика той и я последва. — Знаеш, че няма никаква опасност, жена ми ще се върне чак след няколко седмици — нали вече ти обясних всичко. Отлепила ѝ се е ретината.

— Не става дума за това.

— Какво, тогава?

— Моля те, повикай ми едно велотакси — каза Рита. — Докато се обличам.

— Ще те закарам до вкъщи — предложи ѝ той.

Тя се облече и после, докато си закопчаваше палтото направи няколко безцелни крачки из апартамента. Изглеждаше вгълбена, замислена дори малко потисната. „Миналото има тази способност да натъжава хората — помисли си той. — Проклятие, защо трябваше да повдигам тази тема? Но тя е толкова млада — не предполагам дори, че му знае името.“

Рита приклепна пред рафта с книги.

— Чете ли тази? — попита го, докато вадеше една от тях.

Той примига късогледо. Шарена корица. Някакъв роман.

— Не — поклати глава. — На жена ми са. Обича да чете.

— Трябва да я прочетеш.

Все още под въздействие на разочарованието той сграбчи книгата и погледна заглавието. „И скакалци земята покриха“.

— Това не е ли една от онези забранени в Бостън книги?

— Забранена на цялата територия на Съединените щати. И в Европа, разбира се — тя го чакаше на прага.

— Чух нещо за този Хауторн Абендсън.

Всъщност нищо не знаеше за него. А за книгата какво знаеше? Че точно сега е много нашумяла. Поредното модно увлечение. Поредната масова психоза. Той се наведе и я натика при останалите.

— Нямам време да чета разни книжки. Прекалено зает съм с работа.

„Секретарките — помисли си язвително той, — са тези, които си лягат с подобни тъпотии в ръка. И това ги вдъхновява. А не истинските неща в живота. Защото те се страхуват от истинските неща. Но всъщност жадуват да ги притежават.“

— Пак някой лепкав любовен роман — продължи той докато отваряше холската врата.

— Не — поклати глава момичето. — Става дума за войната — докато вървяха по коридора към асансьора продължи: — И той казва същото като мама и тате.

— Кой? Този Абътсон?

— Това е негова теория. Ако Джо Зангара не бе успял в пъкленото си дело, Рузвелт щеше да измъкне Америка от депресията и да я въоръжи така, че... — тя млъкна. Стигнаха бяха до асансьора и наоколо чакаха други хора.

По-късно, докато се носеха в блестящия „Мерцедес-Бенц“ на Уиндъм-Матсън, тя му разказа накратко книгата.

— Идеята на Абендсън, която умело е успял да защити под формата на роман, е, че Рузвелт е щял да стане много силен президент, почти като Линкълн. Още по време на първия си мандат той осъществява редица проекти за оздравяване на разклатената от депресията американска икономика. Не го убиват в Маями, както е станало в действителност и през 1936 е преизбран отново. Така че в началото на 1940 е президент и продължава като такъв по време на войната. Разбираш ли? Той все още е президент, когато Германия напада Англия, Франция и Полша. Вижда накъде отиват нещата. И прави всичко възможно Америка да бъде силна. Гарнър наистина беше един ужасен президент. Онова, което стана до голяма степен е по негова вина. Трябваше вместо него през 1940 да изберат демократа Брикер...

— Така твърди твоят Абелсон — прекъсна я Уиндъм-Матсън. Той я погледна подигравателно.

„Божичко — помисли си, — прочитат една книга и изкукват завинаги.“

— Да. Но в романа на мястото на Рузвелт през 1940 застава Рексфорд Тъгуел — светлините на насрещните коли блестяха по възбуденото ѝ лице, тя жестикулираше развълнувано. — Той продължава още по-активно да развива антифашистката политика на Рузвелт. И така Германия се страхува да окаже помощ на Япония през 1941. Немците не изпълняват двустранната спогодба за взаимопомощ. Ясно ли ти е? — тя се завъртя на седалката и го сграбчи развълнувано за рамото. — А след това Германия и Япония губят войната!

Уиндъм-Матсън се разсмя.

Рита го погледна, търсейки нещо в лицето му — не знаеше точно какво, пък и без това трябваше да внимава какво става на пътя — и след това добави: — Не е смешно. Наистина можеше да стане така. И тогава Съединените щати щяха да премажат Япония...

— Как? — прекъсна я той.

— Всичко е описано там — тя помълча и продължи. — В романизирана форма. А и няма как иначе — ако не е интересно хората просто няма да го прочетат. Има и човешки проблеми — например двама млади хора; момчето постъпва в Американската армия. А момичето... Този президент Тъгуел е наистина много умен. Той разбира какво възнамеряват да сторят японците... — тя побърза да го успокои: — Няма нищо лошо в това че говорим за тази книга. Японците позволиха да се продава по крайбрежието. Някъде четох, че много от тях си я купуват. Популярна е дори на японските острови. Доста се говори за нея...

— Добре де — прекъсна я Уиндъм-Матсън. — Какво се казва там за Пърл Харбър?

— Президентът Тъгуел е бил достатъчно предвидлив да изведе всички кораби навътре в морето. И така американския флот се спасява от унищожение.

— Разбирам.

— В Пърл Харбър просто нищо не се случва. Атака разбира се има, но потопяват само няколко лодки.

— И скакалци земята какво?

— „И скакалци земята покриха“. Това е цитат от Библията.

— А Япония губи войната само защото го няма разгрома при Пърл Харбър? Виж какво. Япония щеше да спечели така или иначе. Дори и без твоя Пърл Харбър.

— Американският флот — в тази книга — им попречва да завземат Филипините и Австралия.

— Така или иначе щяха да ги вземат — техният флот винаги е превъзхождал нашия. Познавам доста добре японците и от край време съм смятал, че са предопределени да се разпореждат в Тихия океан. Звездата на САЩ залезе още след Първата световна война. Всички страни участници в Съюзническия блок бяха разорени, морално и материално.

Но момичето продължи с някаква сляпа упоритост:

— Ако германците не бяха завзели Малта, Чърчил щеше да запази силите си и да доведе Британия до победа.

— Как? Къде?

— В Северна Африка — Чърчил можеше да разбие армията на Ромел.

Уиндъм-Матсън презрително изпръхтя.

— Веднъж разбили армията на Ромел, англичаните биха могли да прехвърлят войските си през Турция, за да се присъединят към остатъците от руската армия — в книгата, англичаните и руснаците успяват да спрат немското настъпление край някакъв град на Волга. Никога не бяха чувала за този град, но той наистина съществува — намерих го на картата.

— Как се казва?

— Сталинград. Именно там англичаните извършват поврат във войната. В книгата Ромел не успява да се свърже с армията на фон Паулус, която идва от Русия. Германците губят позициите си в Близкия изток, където е така необходимия им нефт, не успяват да завладеят Индия, нито пък — както стана в действителност — да прокарат коридор през Азия до японците. А след това...

— Няма армия на този свят, която да разгроми Ервин Ромел — отсеке Уиндъм-Матсън. — Следователно нито едно от тези събития, дето си е измислил този драскач, не са възможни. Колкото и героична да е била отбраната на този Сталинград, едва ли би могла да промени хода на войната, най-много да забави неумолимото. Виж какво. Аз съм се срещал с Ромел. В Ню Йорк, бях там по работа през 1948 — всъщност, зърнал го бе само за миг от разстояние, на един прием в Белия дом. Тогава Ромел все още беше Военен министър на Съединените щати — Какъв човек! Какво достойнство! Каква осанка! Така че знам добре за кого говоря — завърши той.

— Най-страшното беше — спомни си Рита, — когато освободиха генерал Ромел от поста му и на негово място дойде този ужасен Ламерс. Именно тогава се почнаха тези убийства и концентрационни лагери.

— Имаше ги и по времето, когато Ромел беше Военен министър.

— Но — тя размаха ръка — тогава не беше легално. Вършеха го потайно главорезите от SS. Но Ромел не беше като тях — приличаше ми по-скоро на някой от старите прусаци. В него имаше нещо сурово...

— Нека да ти кажа кой свърши най-добра работа в САЩ — прекъсна я Уиндъм-Матсън. — Алберт Шпеер. Нито Ромел, нито Организация Тод можаха да направят толкова много. Шпеер беше най-добрият партейогеносе, от всички, които ни изпрати Берлин. Единствено благодарение на него хората отново получиха работа.

Заработиха фабрики, заводи. Какво ли не бих дал и тук да стане така. А какво е сега — навсякъде конкуренция, непрестанно се настъпваме по мазолите и никаква печалба! Няма нещо по-глупаво от идеята за икономическо съревнование.

— И един ден не бих могла да преживея в техните работнически лагери — поклати глава Рита. — Една моя приятелка живя известно време там. Цензурираха дори писмата ѝ. Нищо не можа да ми каже, докато не се върна тук. Вдигали са ги в шест сутринта с маршова музика.

— И с това се привиква. Затова пък живееш в чисти стаи, ядеш свята храна и ти е осигурена медицинска помощ. Какво повече искаш? Бира с яйца?

Голямата немска кола продължаваше да се носи в прохладната нощ на Сан Франциско.

* * *

Мистър Тагоми седеше на пода със свити под себе си крака. В ръката си държеше малка купичка с ароматен чай, като подухваше от време на време парата и се усмихваше на своя гост — мистър Бейнс.

— Имате чудесно разположение — похвали го мистър Бейнс. — Тук, на Тихоокеанския бряг се усеща някакъв покой. Толкова е различно от... откъдето идвам — той избягна да уточни.

— „Бог говори с човека чрез знаците на Пробуждащия“ — промърмори замислено Тагоми.

— Моля?

— О, извинете. Оракулът. Случайна корова реакция.

„Асоциация — помисли си Бейнс. — Това е изразът, който има предвид.“

Той се усмихна на себе си.

— Ние сме абсурдни за европейца — продължи Тагоми — защото живеем според една книга, която е на пет хиляди години. Задаваме ѝ разни въпроси сякаш е живо същество. Тя действително е жива. Като християнската Библия. На света има много живи книги. Това не е метафора, книгата наистина може да има душа. Разбирате ли ме? — той потърси потвърждение в лицето на Бейнс.

Като внимателно подбираше всяка своя дума, Бейнс отвърна:

— Аз... не съм толкова добре запознат с религията. Не е в моя кръг от интереси. Предпочитам да се придържам към теми, по които съм компетентен.

Всъщност, нямаше и най-малка представа за какво говори Тагоми. „Сигурно съм уморен — помисли си Бейнс. — Всичко, което се случи днес е толкова... странно. Едновременно комично и трагично. Какво е тази книга с пет хиляди годишна история? Ами часовникът с Мики Маус? Мистър Тагоми, коленичил пред мен с купичка чай в ръка... и огромната бизонска глава, която виси на стената отсреща, едновременно страшна и грозна.“

— Каква е тази глава? — попита ненадейно той.

— Това — обясни мистър Тагоми — не е нищо повече от животното, което е изхранвало местните аборигени в отдавна отминали времена.

— Разбирам.

— Ако желаете, бих могъл да ви демонстрирам изкуството наречено „лов на бизони“? — мистър Тагоми остави купичката на ниската масичка и се изправи. Носеше копринено кимоно, дълги чорапи и бял колан. — Ето ме на борда на железния кон^[1] — той приклепна. — В скута, моята вярна пушка „Уинчестър“ образец 1866, от колекцията... — той хвърли изпитателен поглед на мистър Бейнс. — Изглежда сте съсипан от пътуването, сър.

— Опасявам се, че сте прав — кимна Бейнс. — Май ми дойде много. Пък и проблемите, които предстои да решаваме... — „Има и други проблеми“ — помисли си той. Главата го болеше. — Интересно дали тук, по тихоокеанската част се намират чудесните обезболяващи таблетки на „И.Г.Фарбен“? — привикнал бе да ги взима редовно откакто получи синузит.

— Всички трябва да вярваме в нещо — рече мистър Тагоми. — Не ни е дадено да знаем всички отговори. Нито да гледаме в бъдещето без чужда помощ.

Мистър Бейнс кимна.

— Може би жена ми ще ви предложи нещо подходящо за главата — рече Тагоми, като видя, че си сваля очилата и разтърква чело. — Пренапрегнали сте очните мускули. Извинете ме — той стана и излезе от стаята.

„Единственото, което искам, е да поспя — мислеше си Бейнс. — Само една нощ. Или може би не ми е по силите работата, с която се захванах? Не е ли твърде рано да се огъвам пред трудностите?“

Когато мистър Тагоми влезе в стаята с чаша вода и някаква таблетка в ръка, Бейнс му каза:

— Наистина е време да ви кажа лека нощ и да се върна в хотела. Но преди това бих искал да ви задам един въпрос. А срещата можем да продължим и утре. Уведомен ли сте, че към нашите разговори ще се присъедини и трета страна?

За миг на лицето на Тагоми се изписа изненада, но той успя да се овладее и да си придаде предишното невъзмутимо изражение.

— Нищо подобно не бе ми съобщавано. За мен естествено това е интересно.

— От японските острови.

— Ах — възкликна мистър Тагоми. Но този път изненадата бе умело прикрита.

— Възрастен, пенсиониран бизнесмен — продължи мистър Бейнс. — Който пристига с кораб. Тръгнал е преди близо две седмици. Има предубеждение против пътуването със самолет.

— Предразсъдъците на старите чудаци — коментира мистър Тагоми.

— Той е добре ориентиран в пазара на японските острови. Ще може да ни даде необходимата информация. Идва тук и за да си почине. Не смятам, че е чак толкова важно. Но все пак ще помогне в бъдещите ни разговори.

— Да — съгласи се Тагоми — с негова помощ бихме могли да избегнем евентуалните грешки в пазарната политика — особено на японските острови. Не съм бил у дома близо две години.

— Ще ми дадете ли таблетката?

Мистър Тагоми го погледна изненадано, после сведе поглед и осъзна, че все още държи чашата с вода и малкото хапче.

— Извинете ме. Доста е силно. Нарича се „Заракаин“. Произведено е от една фармацевтична фирма в област Китай — той протегна ръка и добави: — Няма опасност от привикване.

— Този възрастен човек — продължи Бейнс, докато се готвеше да глътне таблетката — вероятно ще се свърже направо с вас чрез Търговската мисия. Ще ви напиша името му, за да може вашите хора

направо да го свържат с нас. Не съм се срещал лично с него, но доколкото ми е известно малко недочува и си пада ексцентрик. Надявам се... че с него ще бъдат вежливи — изглежда Тагоми разбираше какво има предвид. — Много обича рододендрони. Достатъчно е да подсигурите някой, с когото да си поговори за тях, докато уреждаме срещата.

Той погълна таблетката, извади писалка и се наведе над бележника.

— Мистър Шинджиро Ятабе — прочете Тагоми веднага щом получи бележката. След това я прибра грижливо в портфейла си.

— Една деликатна подробност за стареца. Той е почти на осемдесет. Някои от идеите, които се е опитал да реализира в последните години на неговата кариера не са били особено удачни. Разбирате ли ме?

— Той не е в изгодно материално положение — кимна мистър Тагоми, — и разчита само на пенсията.

— Точно така. А тази пенсия е болезнено малка. Ето защо му се налага да си изкарва по нещо отгоре с каквото може.

— В нарушение на някои досадни разпоредби — продължи мистър Тагоми. — Правителството — с неговите остарели, бюрократични разбирания. Сега вече схващам ситуацията. Старецът получава стипендия за консултантските услуги при нас и не я декларира в Пенсионния отдел. Затова не бива да разкриваме неговата визита. Те знаят, че идва тук на почивка.

— Колко сте прозорлив — похвали го мистър Бейнс.

— Имали сме и друг път подобни случаи — отвърна Тагоми. — В нашето общество проблемът със застаряващите хора все още не е решен, макар те да стават все повече, като следствие от усъвършенстването на медицината. От Китай се учим на уважение към възрастните. Германците обаче, намират нашето традиционно negliжиране към старите за добродетел. Доколкото ми е известно те рядко премахват своите старци.

— Германците — поклати глава Бейнс и потърка чело. Дали най-сетне таблетката не беше подействала? Чувстваше се леко унесен.

— Като човек от Скандинавия, вие без съмнение често сте контактували с Festung Europa. Например, известно ми е, че сте се прехвърлили на совалката в Темпелхолф. Вярно ли е, че наистина се

отнасят с безразличие и дори отвращение към своите старци? Вие сте неутрален. Какво ще кажете по този въпрос?

— Не разбирам за какво говорите — отвърна Бейнс.

— Към възрастните, болните, слабите, немощните и безполезните във всичките им вариации. „Каква полза от едно новородено?“ — попитал веднъж един известен англосаксонски философ. Запазил съм тази мисъл в паметта си и неведнъж съм разсъждавал върху нея. И сър, този човек е бил прав — няма никаква полза. В най-общия смисъл.

Мистър Бейнс промърмори нещо неясно под носа си.

— Не е ли истина — продължаваше Тагоми — че нито един човек не бива да се превръща в инструмент на чужди желания? — той се наклони развълнувано напред, говореше все по-неразбрано. — Моля запознайте ме с вашето неутрално скандинавско отношение.

— Не зная — отвърна объркано Бейнс.

— По време на войната — не спираше Тагоми — бях назначен на служба в Шанхай, област Китай. В Хонкю, под наше управление бе поставено едно временно еврейско селище. За тяхно и наше облекчение ги държахме живи. Нацистският посланик в Шанхай поиска от нас да извършим масов разстрел. Винаги ще помня отговора на моите началници: „Това е в противоречие с нашите представи за хуманизма“. Отказаха на искането, защото е варварско. Останах дълбоко впечатлен.

— Разбирам — кимна мистър Бейнс. „Нима се опитва да ме въвлече в откровен разговор?“ — чудеше се той. Бдителността му се пробуди. От предишната умора не остана и следа.

— Евреите — продължи Тагоми — винаги са били определяни от нацистите като азиатци, непринадлежащи към бялата раса. Сър, подобно странно определение неведнъж е предизвиквало скрито или явно възмущение както в правителствените среди, така и сред целия японски народ. Не съм обсъждал този въпрос с онези граждани на Райха, с които съм имал честта да се срещна...

Мистър Бейнс го прекъсна:

— Вижте, аз не съм германец. Така че не бих могъл да говоря от тяхно име — той стана и пое към вратата. — Ще продължим разговора утре. Моля да бъда извинен. В момента не съм в състояние да мисля —

в интерес на истината мислите му бяха по-ясни от всякога. „Трябва да изляза оттук, рече си той. Този човек ме тласка твърде далеч.“

— Простете ако съм бил досаден с въпросите си — побърза да отговори мистър Тагоми. — Моите глупави философски увлечения ме заслепиха пред този обикновен човешки факт. Моля — той извика нещо на японски и вратата се отвори. Един млад японец застана на прага, поклони се и ги погледна очаквателно.

„Моят шофьор — помисли си Бейнс. — Странен разговор. Нищо чудно моите донкихотовски изказвания в совалката на «Луфтханза» да са стигнали до ушите на японците. Пред онзи — как му беше името — Лотце. И сега ме опипват. Защо ми трябваше да говоря подобни неща? Съжалявам, но вече е късно.

Хич не ме бива за тази работа.

А може и да греша. В края на краищата, нищо чудно един истински швед да се държи тъкмо по този начин с Лотце. Всичко е наред. Няма място за притеснение, просто съм прекалено мнителен и недоверчив. Не мога да се избавя от някои професионални навици. Тук разговорите се водят много по-свободно. Час по-скоро трябва да привикна.“

Но всичко в него, цялата му натура, дори плътта се бунтуваше против това. „Отвори си устата — повтаряше си той. Кажи нещо. Каквото и да е. Някакво мнение. Трябва да го сториш, не можеш да си тръгнеш просто така...“

— Може би са тласкани от някакъв безнадежден подсъзнателен архетип — каза Бейнс. — Както го описва Юнг.

Мистър Тагоми кимна.

— Чел съм Юнг. Разбирам.

Двамата си стиснаха ръце.

— Ще ви телефонирам още утре — завърши разговора мистър Бейнс. — Лека нощ, сър — той се поклони и мистър Тагоми отвърна на поклона.

Младият японец пристъпи напред, усмихна се и произнесе нещо на непознат език.

— Какво? — погледна го изненадано Бейнс, който тъкмо си обличаше палтото.

— Позволи си да се обърне към вас на шведски, сър — поясни мистър Тагоми. — Младежът е страшно запален по вашата страна.

Доскоро посещаваше вечерен курс в един филиал на Токийския университет, където четяха лекции за Тридесет годишната война. Негов любимец е шведският национален герой Густав Адолф^[2] — мистър Тагоми се усмихна със симпатия. — Очевидно е, обаче, че опитите му да овладее толкова далечен от нашия език са били напразни. Изучавал е родния ви език с помощта на фонографски записи, които действително са възможно най-евтиното помагало за един беден студент, но както се вижда не и най-доброто.

Младият японец, който изглежда не разбираше нито дума английски се поклони и се усмихна повторно.

— Разбирам — промърмори мистър Бейнс. — Е, желая му успех.

„Не само той има проблеми с шведския — помисли си той. — Мили Боже — япончето сигурно ще поиска да разговаряме на шведски на връщане към хотела!“ Език, който мистър Бейнс разбираше доста трудно. Всъщност само най-обикновени и често срещани изрази, но не и заучени фрази от фонографски запис.

„Нищо няма да изкопчи от мен — твърдо реши той. — Макар че сигурно ще продължи да се опитва. Изпуска ли се такъв случай, аз вероятно съм първият шведски турист, когото среща.“ Мистър Бейнс въздъхна мислено. Какво изпитание ще е това и за двамата.

[1] Така индианците са наричали първите американски влакове — Бел.прев. ↑

[2] Густав II Адолф (1594–1632) крал на Швеция, участвал в Тридесетгодишната война — Бел.прев. ↑

6

Докато пазаруваше в ранната утрин, мисис Джулиана Фринк се наслаждаваше на ярките, но студени лъчи на слънцето. Тя пристъпваше без да бърза по тротоара, стиснала във всяка ръка по една пълна чанта и от време на време се спираше пред витрините на магазините.

„Дали да не надникна в дрогерията?“ — помисли си тя и влезе вътре. Часовете ѝ по джудо започваха едва следобед, дотогава имаше толкова много свободно време. Джулиана седна до ниската масичка, остави чантите на пода и се зае да разглежда списанията.

Докато прелистваше новия брой на „Лайф“ се натъкна на голяма статия със заглавие — „Телевизията в Европа — поглед в бъдещето“. Отдолу имаше снимка на немско семейство, настанило се в хола пред телевизора. „Берлин вече разполага с ежедневна четиричасова телевизионна програма — се говореше в статията. — Не е далеч денят, в който телевизионни станции ще има във всички големи градове на Европа. Очаква се в началото на седемдесетте години подобна станция да бъде построена и в Ню Йорк.“ На друга снимка електронни инженери от Райха помагаша на американски специалисти в разработването на нюйоркската телепредавателна станция. Не беше проблем да се различат германците. Имаха гладко избръснати, уверени, енергични лица. Американците от своя страна, не се отличаваха с нищо особено. Най-обикновени хора.

Един от немските специалисти сочеше нещо с ръка, а американците следяха напрегнато онова, което им показваше. „Сигурно дори зрението им е по-добро от нашето — стигна до извода Джулиана, след като разгледа внимателно снимката. — И как иначе — нали са на наукосъобразна диета вече близо двадесет години. Толкова често ни повтарят, че умеят да виждат онова, което всички останали не могат. Навярно ядат много витамин А.

Интересно какво ли ще е да си седиш в хола, а пред погледа ти на мъничкия син екран да се редят картини от целия свят? Щом тези

нацисти могат без проблем да отлетят за Марс и обратно, защо да не могат да ни построят и на нас такава станция? Аз например най-много бих се радвала на комедийните представления — Боб Хоуп или Дюран. Хиляди пъти по-интересно, отколкото да летиш до Марс.

Впрочем, защо им трябва на немците телевизия и комедийни програми, след като нямат никакво чувство за хумор? — Джулиана остави списанието и се изправи. — Вероятно затова премахнаха цялата развлекателна индустрия и избиха всички велики комедианти от преди войната. Защото били евреи. Чудя се как още не са сложили ръка на Боб Хоуп? Спаси го това, че навреме се измъкна в Канада. Там казват животът бил малко по-свободен. Ама и този Хоуп си го бива! Страхотен е! Каква беше последната му шега? Онази, в която Гъоринг си купува Рим, нарежда да го преместят в околностите на вилата му, а след това възражда ранното християнство за да има с какво да се хранят любимите му лъвове...“

— Желаете ли да купите списанието, мис? — обърна се към нея съсухреният продавач на магазина, като я разглеждаше неодобрително.

Джулиана наведе глава с виновен вид и се насочи към вратата.

„Може би Гъоринг ще е новият фюрер, когато Борман умре — мислеше си тя, докато крачеше покрай лъскавите витрини. — Изглежда толкова различен от останалите. Отдавна щеше да застане начело на Райха, ако не прекарваше толкова много време в прословутата си вила в Алпите. Борман успя да се промъкне на поста само благодарение на това, че беше най-близо до Хитлер, когато старецът започна да сдава багажа. Гъоринг е единственият човек, който заслужава да смени Хитлер дори само заради това, че по време на войната неговото храбро Луфтвафе унищожи английските радарни станции, а след това направи на пух и прах кралските ВВС. Ако не беше настоявал докрай тогава, Хитлер щеше да хвърли целия въздушен флот в безсмислена бомбардировка на Лондон, както постъпи преди това с Ротердам.

Но най-вероятният претендент за поста все пак си остава не друг, а Гьобелс. Така поне смятат всички. Важното е да не допуснат да попадне в ръцете на този ужасен Хайдрих. Той ще ни избие всички. Наистина е луд.

Ако питат мен — мислеше си тя, — най-много ми допада Балдур фон Ширах. Той единствен от всички изглежда нормален. Но може би

затова няма никакъв шанс.“

Тя зави и се заизкачва по дървената стълба на старата къща, в която живееше.

Когато влезе в стаята си завари Джо Синандела така като го бе оставила — заспал по корем на леглото, гол, отпуснал двете си ръце встрани.

„Не е възможно — помисли си тя. — Не трябва да е тук. Камионите тръгнаха. Нима ги е изпуснал? По всичко изглежда, че да.

Едно се чудя — дали така е искал?

Какъв странен мъж... толкова активен, не ме остави да спя през цялата нощ. Но сякаш умът му през цялото време беше някъде другаде.“

Без да се замисли тя се зае по навик да прибира храната в стария разнебитен от употреба хладилник. А след това почисти масата.

„Може би защото го прави прекалено често — реши тя. Превърнало се е във втора природа, тялото му извършва движенията, както моето сега, докато подреждам масата и поставям чините в умивалника. Върши го без да се налага мозъчен контрол, като ония опити в училище, когато откъсвахме кракът на жабата и той продължаваше да помръдва.“

— Ей — повика го тя. — Събуди се.

Джо се размърда в леглото, похърквайки.

— Слуша ли предишната нощ шоуто на Боб Хоуп? — попита го Джулиана. — Разказа един ужасно смешен виц — как някакъв немски майор интервюирал марсианци. Та марсианците не можели да представят справка за своята расова принадлежност, както и родословно дърво, в което да се доказва, че родителите им са арийци. Ето защо майорът докладвал в Берлин, че Марс е населен от евреи — тя се върна в стаята и завари Джо да се излежава на леглото. — Високи не повече от метър и с по две глави... нали знаеш как ги подкарва такива вицове Боб Хоуп?

Джо отвори очи и я погледна мълчаливо с немигащи очи. Мрачното, покрито с едва покарала брада лице, черните, изпълнени с болка очи... Джулиана замълча.

— Какво има? — осмели се най-сетне да попита. — От какво се страхуваш?

„Не — помисли си тя — Франк беше този, който непрестанно се страхуваше. Но този — просто не знам какво му е.“

— Камионите заминаха — рече Джо и се надигна.

— И какво ще правиш сега? — тя приседна на единия край на леглото.

— Ще ги изчакам на връщане. Той няма да ме издаде на никого, знае, че и аз бих постъпил така.

— Значи и преди ти се е случвало?

Джо предпочете да не отговаря. „Значи наистина си искал да го направиш — помисли си тя. — Сега вече те разбирам.“

— Ами ако избере друг маршрут?

— Винаги пътува по шосе номер Петдесет. Никога по Четиридесет. Веднъж като пътувал по Четиридесет станала катастрофа — някакви коне изскочили на пътя и той се блъснал в тях. Това се случило в Скалистите планини — той вдигна дрехите си от креслото и започна да се облича.

— На колко години си, Джо?

— Трийсет и четири.

„Значи сигурно си участвал във войната.“ Не беше забелязала следи от рани, имаше доста хубаво, добре сложено тяло и дълги стройни крака. Джо видя, че го оглежда, намръщи се и се извърна.

— Не мога ли да гледам? — попита тя изненадано. Цяла нощ заедно, а сега това притеснение. — Да не сме някакви насекоми, които толкова не могат да се гледат на дневна светлина, че се завират в стената?

Той изръмжа нещо неразбрано и зашляпа бос и по гащета към банята.

„Това е моят дом — помисли си Джулиана. — Позволих ти да останеш тук, а ти не ми даваш дори да те гледам. Защо тогава ти трябваше да оставаш?“ — Тя го последва в банята. Джо тъкмо се готвеше да се избръсне.

На ръката си имаше избледняла татуировка — буквата К.

— Какво е това? — попита го тя. — Жена ти? Кони? Корин?

— Кайро — отвърна Джо докато си миеше лицето.

„Какво екзотично име“ — помисли си Джулиана със завист. И след това се изчерви.

— Колко съм глупава само — рече тя. Разбира се — италианец, трийсет и четири годишен, от нацистката част на света... при това участвал във войната. На страната на Оста. И се е бил в Кайро, всички немски и италиански ветерани сигурно имат такива за спомен от победата над британските и австралийски части под командването на генерал Гот.

Тя се върна в стаята и се зае да оправя леглото. Джо бе подредил вещите си на нощното шкафче, дрехи и малка чантичка, дребни лични предмети. Между тях забеляза мъничка, облечена в кадифе кутийка. Вдигна я и я отвори, изпълнена с любопитство.

„Наистина си се сражавал край Кайро — помисли си Джулиана, докато разглеждаше медала «Железен кръст — втора степен», който лежеше на дъното на кутийката. На гърба беше гравирани датата на връчване — 10 юни 1945. — Едва ли всички са получили такива. Чудя се какво ли си направил, за да се отличиш... тогава си бил само на седемнадесет.“

Тъкмо когато вадеше медала от кутията, Джо се появи на вратата на банята. Тя изведнъж осъзна, че я гледа и подскочи от изненада. Но Джо не изглеждаше разгневен.

— Само го разглеждам. Никога не съм виждала подобен. Самият Ромел ли ти го връчи?

— Генерал Байерлейн. Ромел вече го бяха прехвърлили в Англия — гласът му беше спокоен. Но докато говореше Джо машинално сви пръсти и ги прокара през косата си като я ровичкаше. Това изглежда се бе превърнало в нервен тик.

— Ще ми разкажеш ли? — попита го Джулиана, като видя, че се връща отново в банята за да приключи с бръсненето.

Докато се бръснеше и след това, докато взимаше горещ душ Джо Синандела накратко ѝ разказа за войната. Нищо от чутото не отговаряше на собствените ѝ представи. Когато двамата му по-големи братя заминали да участват в етиопската кампания, Джо — едва тринадесет годишен — постъпил в една фашистка организация в Милано, родния му град. По-късно братята били зачислени в знаменитата противотанкова артилерийска батарея, под командването на майор Рикардо Парди и когато избухнала Втората световна война, Джо най-сетне успял да се присъедини към тях. Командващ армията бил Грациани. Въръжението, особено танковете им били в окаяно

състояние. Англичаните ги гърмели като асфалтови панички. По време на битка неведнъж се налагало да подпират люковете на танковете с пясъчни чувалчета за да не се отворят. Майор Парди обаче бил човек на реда, в батареята всичко лъщяло. Именно неговата батарея спряла отчаяната танкова контраатака на генерал Уейвъл през 43-та.

— Братята ти живи ли са още? — попита го Джулиана.

И двамата братя загинали през 44-та. Удушени с тел от британски командоси от Отряда за диверсии в дълбоката пустиня, които оперирали в техния тил и станали особено фанатични в последната фаза на войната, когато вече било ясно, че съюзниците ще загубят.

— Какво е отношението ти към англичаните сега?

— Бих искал да постъпят с Англия така, както постъпиха с Африка — отвърна с равен глас Джо.

— Но от тогава са минали... осемнадесет години — отвърна Джулиана. — Знаем, че англичаните са вършели ужасни неща през войната. И все пак...

— Хората често говорят за това как нацистите са постъпили с евреите — рече Джо. — Но британците са много по-лоши. При битката за Лондон... — той замълча за миг. — ... тези огнехвъргачки, които англичаните използваша, с фосфор и нефт... видях как изглеждат труповете на германските войници след това. Лодките бяха изгорени до основи. Няколко нефтопровода се отваряха под водата — морето изглеждаше обхванато от пламъци. Ами масираните атаки на британски бомбардировачи срещу беззащитните градове, в края на войната, когато Чърчил все още се надяваше, че ще успее да спре победното настъпление на германците. Да беше видяла какво бе останало от Хамбург и Есен...

— Хайде да не говорим за това — прекъсна го Джулиана. Тя се върна в кухнята и се зае да приготвя бекон с яйца. — Ще ти направя закуска — рече тя докато въртеше настройката на портативното радио — подарък от Франк за един рожден ден — в търсене на някоя лека музика.

— Ела да ти покажа нещо — повика я Джо. Приседнал на леглото той бе разтворил малката чанта до себе си и държеше в ръка захабена от честа употреба книга. Усмихна ѝ се като влезе. — Погледни. Знаеш ли какво се казва тук? Този човек... — той посочи

книгата. — Много е забавно. Седни — Джо протегна ръка и я притегли до себе си. — Искам да ти прочета нещо. Да предположим за миг, че те бяха спечелили. Как ще изглежда всичко тогава? Не е необходимо да си напрягаме мозъците, този човек го е сторил вместо нас — Джо разтвори книгата и бавно запрелиства страниците. — Британската империя ще управлява цяла Европа. Средиземно море също ще е под неин контрол. Италия и Германия са само жалки провинции. От Париж, та чак до Волга — бобита, кралицата и онези смешни малки войничета с високи кожени калпаци.

— Толкова лошо ли би било това? — попита с тих глас Джулиана.

— Чела ли си тази книга?

— Не — призна тя като надзърна да види корицата. Но доста бе чувала за нея, изглежда почти всички наоколо я бяха прочели. — Но Франк и аз... това е бившият ми съпруг... често сме си говорили какво ли би станало ако съюзниците бяха спечелили войната.

Джо изглежда не я чуваше, той беше вперил замислен поглед в книгата. Името ѝ беше „И скакалци земята покриха“.

— Знаеш ли как става така, че Англия побеждава?

Тя поклати глава, чувствайки нарастващото напрежение в мъжа до нея. Брадичката му бе започнала едва доловимо да трепери, той облиза устни и отново заби пръсти в косата си... и когато продължи, гласът му беше пресипнал.

— В книгата Италия изменя на Оста — рече Джо.

— О! — възкликна тя.

— Италия минава на страната на съюзниците. Присъединява се към англосаксонските сили и разкрива — както той казва — „слабините“ на Европа. Съвсем естествено е за него да мисли по този начин. Всички знаем за страхливите италиански войници, които си плюели на петите в мига, в който зървали насреща си британските герои. Големи любители на винцето. Веселяци, които не са създадени да се бият. А този тук... — Джо затвори книгата, обърна я и погледна корицата — ... Абендсън. Не искам да го виня. Надраскал е тези фантазмагории, въобразявайки си свят, в който Оста е загубила. И как иначе, освен като Италия предаде останалите? — гласът му потрепери. — Дучето беше един клоун — това всички го знаем.

— Трябва да обърна бекона — тя изприпка към кухнята.

Джо я последва, без да изпуска книгата и продължи:

— После идват американците. След като са разгромили джапанките. А след войната американците и британците си поделят света. Точно както в действителност постъпиха Германия и Япония.

— Германия, Япония и Италия — поправи го Джулиана.

Той се втренчи в нея.

— Забрави Италия — повтори Джулиана като го гледаше спокойно. „Ето че и ти я забрави — помисли си тя. Както всички останали. Малката империя в Близкия изток — новият оперетно-комичен, велик Рим.“

Тя поднесе на масата готовия бекон с яйца, препечени филийки, мармалад и кафе. Джо се нахвърли лакомо на закуската.

— С какво ви хранеха в Северна Африка? — попита го докато сядаше.

— Умрели магарета — отвърна Джо.

— Това е ужасно.

Джо се ухили с изкривена усмивка и добави:

— На италиански — „Азино Морте“. Консервите с телешко месо носеха инициалите „АМ“. Германците ги наричаха Alter man — стар човек — той продължи да се тъпче.

„Страшно ми се иска да прочета тази книга — помисли си Джулиана и протегна ръка към книгата, която Джо бе стиснал под мишница. — Дали ще остане толкова дълго, че да мога? Книгата беше с омазнени корици, страниците бяха захабени. Четена от безброй шофьори на камиони — мислеше си тя, — по време на дългия път. В тясната койка зад седалката, късно през нощта... Обзалагам се, че четеш бавно, Джо. Бас държа, че седмици, а може би и месеци наред си заспивал над тази книга.“

Тя отвори напосоки книгата и зачете:

„... и ето че на стари години бе доживял така жадувания покой, владения, за които древните са мечтали, но не са могли да създадат, кораби от Крим до Мадрид и една цяла и неделима Империя, с един език, единен паричен знак и под един флаг. Величествено се вее «Юниън Джак» от изгрев до залез-слънце, най-сетне се

сбъднаха думите от химна: «Управлявай, Британия над моретата...»“

— Аз също нося със себе си навсякъде една книга. Всъщност не е точно книга, а Оракул, казва се „И Цзин“ — Франк ме запали по него и оттогава не мога да взема нито едно решение, без да поискам неговия мъдър съвет. Тя затвори корицата на „И скакалци земята покриха“ — Искаш ли да ти я покажа? Искаш ли да я използваш?

— Не — поклати глава Джо.

Тя подпря брадичката си на скръстените на масата ръце, погледна го изпод вежди и рече:

— За постоянно ли смяташ да останеш тук? Какво възнамеряваш да правиш? „Да си затваряш очите пред презрението и обидите? — довърши мислено тя. — Страхувам се, че някой ден наистина ще ме заразиш с твоята омраза към живота. И все пак — в теб има нещо. Приличаш на някое дребно животно — беззъбо, но хитро. — Джулиана плъзна поглед по мрачното му лице. — Как можах да си въобразиш, че си по-млад от мен? Всъщност, това не е чак толкова далеч от истината — ти си и винаги ще си останеш малчуганът, който боготвори своите възрастни братя, своят майор Парди и генерал Ромел и се задъхва от злостно желание да докопа и задуши някой британски «томи». Дали наистина са удушили братята ти с телена примка? След войната много се говореше за тези зверства, показваха снимки, разкази на очевидци... — тя потрепери. — Но британските командоси бяха изправени пред съда и получиха заслужено наказание преди много години.“

Музиката по радиото спря, предаваха информационния бюлетин от Европа. Гласът постепенно отслабна и накрая едва се долавяше. След известна пауза настъпи тишина. После се разнесе друг, ясен и силен глас — говорителят от Денвър. Тя протегна ръка да го изключи, но Джо я задържа.

— ... новината за смъртта на канцлера Борман разтърси Германия, където доскоро всички бяха уверени...

Двамата с Джо скочиха на крака.

— ... всички радиостанции преустановиха своите предварително обявени програми и слушателите чуха печалния реквием „Horst Wessel

Lied“ в изпълнение на мъжкия хор „Das Reich“ при SS бригадите, в памет на любимия партейогеносе. Малко по-късно на среща в Дрезден на Партей секретарят с началници на отдели в Sicherheitsdienst, националната полицейска служба, която зае мястото на гестапо след...

Джо побърза да усилва звука.

— ... извършените от наскоро починалия райхсфюрер Химлер, Алберт Шпеер и други промени в правителството, беше обявен двуседмичен официален траур и в този момент вече почти всички магазини и канцеларии са затворени. Все още няма съобщение за предстоящо събиране на Райхстага, редовния парламент на Третия райх, който трябва да гласува...

— Хайдрих ще е — каза Джо.

— Бих предпочела да е онзи русокосият, Ширах — отвърна тя. — Божичко, най-сетне умря. Как мислиш, дали Ширах има шансове?

— Не — отрязва Джо.

— Може би сега ще избухне гражданска война? — предположи тя. — Всички са вече толкова стари — и Гьобелс и Гьоринг — старата гвардия на Партията.

А радиото продължаваше:

— ... който е на почивка във вилата си край Бренер...

— Това ще да е дебеланкото Херман — извика Джо.

— ... заяви, че е потресен от тежката загуба, не само на непобедимия войник, патриот и верен водач на Партията, но и на своя любим другар, комуто, както добре си спомняме оказа поддръжка в трудните дни веднага сред края на войната, когато враждебни на Борман елементи протягаха нечисти ръце към властта...

Джулиана изключи радиото.

— Омръзна ми да слушам тези дрънканици — рече тя. — Защо използват такива изрази? Говорят за тези ужасни убийци, сякаш са хора като теб и мен.

— Те наистина са като нас — отвърна Джо. Той седна на масата и отново се зае да се храни. — Ако бяхме на тяхно място и ние щяхме да постъпим по същия начин. Те спасиха света от комунизма. Ако не беше Германия сега щяхме да сме под властта на червените. А по-лошо от това няма.

— Само си говориш — прекъсна го Джулиана. — Като ония по радиото. Дрън-дрън.

— Живял съм под нацистко управление — поклати глава Джо. — И добре знам какво е. Живял съм повече от петнадесет години — Това ли наричаш дрън-дрън? Имам работническа карта от „Организация Тод“. Работех там от началото на 1947-ма, първо ме изпратиха в Северна Африка, после в САЩ. Слушай — той забодя пръст в ребрата й — в мене има нещо от италианския пътностроителен гений, в ОТ ме ценяха високо. Не се занимавах с насипване на асфалт, или бъркане на бетон за аутобани, работех в проектантския отдел. Като инженер. Един ден при нас пристигна на инспекция самият доктор Тод. На тръгване ми каза: „Имаш златни ръце, момче“. Това беше велик момент, Джулиана. Гордостта от труда — това не са само празни думи. Преди този случай нашата работа не се ползваше с кой знае какво уважение сред нацистите, дори и аз мислех така. Аристократи. Работническият фронт сложи край на всичко това. За пръв път погледнах с други очи на своите ръце — говореше бързо и развълнувано и италианският акцент взимаше връх. С мъка разбираше какво й казва. — Живеехме в гората, в планинската част на щата Ню Йорк, бяхме като едно голямо семейство. Пеехме песни. Марширувахме до работната площадка. Завладени от боен дух, но да строим, а не да рушим. Това бяха най-хубавите дни за всички нас, издигахме наново разрушеното през войната — красиви, чисти и стройни редици от жилищни блокове, цял един нов Ню Йорк, със своя нов център, възстановявахме Балтимор. Всичко това вече е минало. На сцената се появиха големите картели от рода на „Ню Джърси Круп“ и „Зонен“. Но това не са нацистите, това си е просто дъхът на стара, могъща Европа. И чу ли най-лошото? Достопочтени нацисти като Ромел и Тод, хиляди пъти по-добри от продажни индустриалци от типа на Круп и неговите банкери, всички тези честни стари прусаци трябвало да бъдат изпратени в газовите камери. Всички тези хора на честта.

„Така е — мислеше си Джулиана — на всеки му идва редът. И на твоите идоли — Ромел и Тод, които изпълниха ролята си в историята и дори през 49-та прокараха закон за амнистия на евреите. А след това... сбогом Тод, сбогом Ромел, не сте ни нужни повече.

Да не мислиш, че не знам какво е да живееш при нацистите? — мислеше си Джулиана. — Колко пъти съм го чувала от Франк. Не е необходимо точно ти да ми разказваш за това. Мъжът ми беше евреин. Тоест той е евреин. Знаем, че доктор Тод беше един от малкото

благородни хора на този свят, знам, че всичко, което искаше, е да осигури работа за всеки, искаше честен, уважаван труд за милионната армия от отчаяни американски мъже и жени, които търсеха своето място сред руините на войната. Знам, че искаше да изгради здравноосигурителни мрежи и ваканционни селища и свястно жилище за всеки, независимо от расовата принадлежност. Той беше строител, а не мислител... и в повечето случаи успяваше да постигне замисленото. Но...“

От известно време нещо се въртеше в главата ѝ.

— Джо — каза Джулиана с решителен глас, — тази книга — „Скакалците“, не е ли забранена на Източния бряг?

Той кимна.

— Как тогава си я прочел? — тук нещо я притесняваше. — По тези места не разстрелват ли все още хората, за четене на забранени...

— Зависи в коя социална група си и каква превръзка носиш на ръката.

„Значи така. Славяните, поляците, пуерториканците отново са сред тези, които са ограничени във възможността да четат, да се развиват. За англосаксонците положението е далеч по-добро — децата им ходят на училище, могат да посещават музеи, концерти и библиотеки. Но и така да е... достъпът до «Скакалецът» не просто е ограничен, тази книга сигурно е забранена и то за всички.“

— Прочетох я в тоалетната — рече Джо. — Криех я под възглавницата. Всъщност, прочетох я именно защото беше забранена.

— Ти си много смел — каза тя.

— Подиграваш ли се? — той я погледна с недоверие.

— Не.

Джо се успокои.

— Лесно ви е на вас тук, живеете си спокойно, без напрежение, без проблеми, без притеснения. Далеч от устремния поток на събитията, забравени останки от миналото. Така ли е? — очите му я гледаха присмехулно.

— Този цинизъм — отвърна тя — рано или късно ще убие всичко в теб. Един по един са отнели идолите ти и сега няма на кого да отдадеш любовта си — тя му подаде вилицата. — Яж. Иначе скоро ще забравиш как го правят хората.

Джо кимна дъвчейки, посочи към книгата и рече:

— На гърба на корицата пише, че този Абендсън живеел някъде наблизко. В Чайене. Гледа на света отвисоко, в уютната си къщичка. Прочети какво пише, прочети го на глас.

Тя обърна книгата и зачете написаното.

— Бивш военен. През Втората световна война е служил като сержант в Морската пехота на САЩ. Раняван в Англия, при двубой с немски танк „Тигър“. Пишат още, че мястото, където живее и твори приличало на крепост, натъпкана с всевъзможни оръжия — тя остави книгата и се обърна към него. — Освен това, тук не го пише, но отнякъде съм чувала, че бил параноичен — оградил се с бодлива тел, по която тече ток, мястото било някъде високо в планината. Труднодостъпно.

— Може би е прав — рече Джо — да живее по такъв начин, след като е написал тази книга. Не една или две важни клечки от партията са подскачали гневно, докато са я чели.

— И преди е живял така — преди да напише книгата. Наричат къщата му — тя погледна корицата, — „Високият замък“. Това ѝ е прозвището.

— Е, поне няма опасност да го спипат — каза Джо. — Винаги е нащрек. Умно.

— Доста смелост е необходима за да напишеш такава книга — отбеляза Джулиана. — Ако Оста беше загубила войната можехме да си говорим и пишем каквото си поискаме, както бяхме свикнали по-рано. Страната ни щеше да е единна и неделима, с демократично правителство и всички щяхме да сме равни.

За нейна изненада Джо кимна в знак на съгласие.

— Не мога да те разбера — учуди се тя. — В какво всъщност вярваш? Какво искаш от живота? Защищаваш тези чудовища, тези негодници, които избиваха евреи, а сега... — завладяна от отчаяние тя внезапно протегна ръка, сграбчи го за ухото и се изправи, увличайки го със себе си.

Двамата стояха един срещу друг мълчаливо.

— Остави ме поне да си довърша закуската, която ми приготви — каза най-накрая Джо.

— Не искаш ли да ми кажеш? Не искаш ли да говориш с мен? Знаеш много добре какво имам предвид, но въпреки това се

преструваш, че нищо не разбираш и продължаваш да се тъпчеш — тя пусна ухото му, което вече беше почервеняло.

— Празни приказки — презрително изсъска Джо. — Без никакъв смисъл. Като одеде по радиото, нали ти го каза. Знаеш ли как са наричали кафявите ризи хората, които много философстват? Eierkopf. Яйцеглави. Защото техните големи и кухи глави се пукали много лесно... при уличните схватки.

— Ако и мен ме смяташ за такава — поде Джулиана — защо не опиташ? И защо остана тук?

Тя се вцепени. За миг лицето му беше озарено от зловеща светлина.

„По-добре никога да не бях го пускала вкъщи — помисли Джулиана. — Сега вече е късно. Не мога да се отърва от него — прекалено силен е за мен.

Нещо ужасно става тук. И то идва от него. Като че ли не без моята помощ.“

— Какво ти става? — той протегна ръка, докосна я под брадичката, след това плъзна пръсти по рамото ѝ. — Какви са тези настроения? Кажете какво те мъчи — ще ти помогна да се пребориш с него.

— Току-виж ти излязло прозвището „психоаналитика на евреите“ — тя се усмихна вяло. — Да не искаш да свършиш в газова камера?

— Страхуваш се от мъжете? Вярно ли е?

— Не знам.

— Още снощи го разбрах. Само защото аз — той замълча за миг. — Защото си направих труда да обърна внимание на желанията ти.

— Защото си спал с много момичета — рече Джулиана. — Това искаше да кажеш.

— Сигурен съм, че съм прав. Чуй ме, Джулиана, никога не ще ти причиня болка. Кълна се в майка си — давам ти честна дума. Ще бъда много внимателен — ще ти дам всичко, каквото поискаш. С мен ще се чувстваш по-спокойна, по-уверена. Досега просто не си имала късмет.

Тя кимна, поуспокоено. Но все още се чувстваше малко тъжна, макар да не знаеше защо.

* * *

Преди началото на работния си ден, мистър Нобуске Тагоми отдели няколко минути за да се усамоти. Той седна в офиса си, в сградата на „Нипон таймз“ и се отдаде на съзерцание.

Преди да излезе тази сутрин от къщи, мистър Тагоми се запозна подробно с доклада на Ито, относно Бейнс. За младия студент нямаше никакво съмнение — мистър Бейнс не беше швед. Най-вероятно мистър Бейнс беше от немска националност.

Впрочем, нито в Търговската мисия, нито в Токока — японската тайна полиция — не хранеха илюзии относно способностите на Ито по немски език. „Този глупак може и да е развалил всичко — мислеше си Тагоми. — Това ми прилича на необмислен ентузиазъм примесен с романтични помисли. Забравил е, че основното правило в шпионажа е винаги да си отваряш очите на четири.“

Както и да е, до началото на разговора с мистър Бейнс и възрастният господин от японските остави остава съвсем, независимо от каква националност е споменатият мистър Бейнс. Що се отнася до мнението на мистър Тагоми — той определено харесваше този човек. „Без съмнение — реши той, — уменията да се харесваш е жизнено необходимо за всеки човек във висшите кръгове — като самия него, например. Приятният човек се познава от пръв поглед. Интуиция. Извън всякакви церемонии и натруфени обръщения. Сграбчва те право за сърцето.

Сърцето, затворено между двете ин линии на черната страст. Притиснато понякога, но въпреки това, дори тогава в средата му мъждука светлината на ян. Харесвам го — повтори мистър Тагоми. — Германец или швед — няма значение. Надявам се «Заракаинът» да е помогнал срещу главобола му. Да не забравя да го попитам още щом се срещнем.“

— Край на дискусиите — той разтърси глава. — Сега е мигът за Вътрешната истина. Мигът на Прозрението.

От миниатюрния говорител се разнесе гласът на мистър Рамзи:

— Сър, току-що получихме важни новини от прес-отдела. Райхканцлерът Мартин Борман е починал. — Мистър Рамзи млъкна. Настъпи тишина.

„Налага се да отменя днешната среща — помисли си мистър Тагоми. Той стана от бюрото и направи няколко бързи крачки из офиса. — Да видим какво следва. Бърза съболезнователна телеграма до Райхконсула. Дълбоко съм опечален и т.н. Всички японци застават редом с немския народ в този тъжен миг. След това? Трябва да съм готов за нареждания от Токио съобразно новата обстановка.“

Той натисна бутона на интеркома и каза:

— Мистър Рамзи, бъдете добър да осигурите непрекъснатата връзка с Токио. Кажете на момичетата от свързочния отдел, нека бъдат нащрек. Не бива да пропускаме нито едно важно съобщение.

— Да, сър — кимна Рамзи.

— Ще бъда в офиса си. Осуетете всички належащи дела. Дайте гръб на всеки и всички клиенти, чийто бизнес не е неотложен.

— Сър?

— Ръцете ми трябва да са свободни в случай, че се наложи внезапна активност.

— Да, сър.

Половин час по-късно пристигна първото съобщение, изпратено от най-висшия чиновник на Имперското правителство по Западния бряг — почитаемият барон Л. Б. Каелемакуле, японският посланик в Тихоокеанските Съединени Щати. Външното министерство свикваше извънредна сесия в сградата на посолството на улица „Сатър“ и всяка една от Търговските мисии трябваше да изпрати свой официален представител от възможно най-висок ранг. В случая това означаваше самият мистър Тагоми.

Нямаше време дори да се преоблече. Мистър Тагоми се отправи с бърза крачка към експресния асансьор, спусна се на партера и само след миг пътуваше със своята служебна кола, черен „Кадилак“ модел 1940, управляван от униформен китайски шофьор.

Пред сградата на посолството вече бяха паркирали над десет автомобили на други важни особи. Познати, смътно познати и съвсем непознати висши сановници и местни величия бързаха към входа. Шофьорът отвори вратата и мистър Тагоми се измъкна с подобаващо достойнство, като притискаше към себе си куфарчето — празно, защото не се налагаше да носи никакви важни документи, но необходимо — за да не прилича на незначителен зрител. Той забърза нагоре по стълбите с осанката на човек, който играе жизненоважна

роля в настоящите събития, макар в действителност да нямаше и най-малка представа за целта на срещата.

В приемната вече се бяха оформили първите развълнувани групички, които обсъждаха шепнешком новината. Мистър Тагоми се спря пред няколко познати лица, като кимаше и ги поглеждаше със замислено изражение.

Най-сетне на вратата се появи пратеник на посланика и ги покани да го последват в голямата зала. Вътре — стройни редици от кресла със сгъваеми седалки. Всички влязоха и насядаха в пълна тишина, ако се изключат епизодични покашляния. Разговорите бяха секнали.

Към катедрата се отправи важен господин с папка документи в ръка. Ако се съдеше по лампазите — пратеник на Външното министерство.

Из залата се разнесе тревожен шепот.

— Господа — произнесе пратеникът на Външното министерство с нетърпящ възражение глас. Всички погледи се отправиха към него. — Както вече знаете, съобщението за смъртта на Райхканцлера бе потвърдено в официално изявление на Берлин. Тази среща, която — мога да ви уверя ще е съвсем кратка и скоро ще можете да се върнете по работните си места — има за цел да ви осведоми за нашите наблюдения върху различните съперничаещи си фракции в днешния германски политически живот, които в най-скоро време ще излязат на политическата сцена за да предявят претенции към овакantenото от хер Борман място.

И така — накратко първенците. Пръв сред тях е Херман Гьоринг. Да си припомним най-важните подробности за него. Дебеланкото — наричан така заради охраненото си тяло, прославен ас от въздушния флот през Първата световна война, основател на гестапо, заемал отговорни постове в Пруското правителство. Един от най-безмилостните нацисти, по време на укрепване партийната власт, макар пробудилият се в последно време жив интерес към луксозния живот да му придава измамния облик на добродушен гуляйджия. Нашето правителство съветва да не се поддаваме на тази илюзия. Този човек, за който в определени среди се смята, че е болнав, слаб и следователно безопасен, в определена степен напомня древноримските цезари, чиято мощ растяла, а не намалявала с напредване на възрастта.

Една от най-разпространените снимки го представя като облечен в пищен леопардов халат субект, на фона на античен замък, богато украсен с екзотични ловни трофеи и редки произведения на изкуството. Твърди се, че през войната цели влакови композиции пътували към замъка му, натоварени със заграбени скъпоценности. Нашето заключение е, че този човек съсредоточава в себе си огромна власт, която е напълно в състояние да контролира. За разлика от покойния Химлер, който водеше аскетичен живот, Гьоринг е човек отдаден на собствените си страсти, човек, който използва политическата власт единствено и изцяло за лично облагодетелствуване. Духовно беден, дори простоват, но иначе природно интелигентен, той вероятно е най-хитрият от всички нацистки водачи. Основен мотив: извисяване на собственото величие в духа на древните императори.

Следващият — хер Й. Гьобелс. На младини преболедувал от полиомиелит. Католик. Брилянтен оратор, писател, притежава гъвкав фанатичен ум, духовит, изтънчен, с разнообразни интереси. Любител на нежния пол. Елегантен. Образован. Много способен. Невероятно издръжлив. Казват, че никога не почивал. Уважаван от всички. Умее да очарова, но сред нацистите се е прославил най-вече с бесния си фанатизъм. Идеологическа ориентация — смесица от средновековна йезуитщина и постромантичен немски нихилизъм. Някой го преценяват като единствения интелектуалец във висшите кръгове на Партията. На младини мечтаел да стане актьор. Ограничен кръг от приятели. Подчинените му не го обичат, но той се смята за висш продукт на европейската култура. Движещ мотив в живота вероятно е властта в най-чистия ѝ вид. Възгледи за държавното устройство в стила на класическата пруска държава.

Хер Р. Хайдрих — чиновникът от Външното министерство замълча за миг и плъзна поглед по редовете. След това продължи. — На възраст много по-млад от гореизложените, участник в Революцията от 1932 г. Блестяща кариера в SS, до пост Първи заместник на Х. Химлер. Вероятно е играл важна роля в неизяснените обстоятелства около мистериозната смърт на Химлер през 1948. Известно е, че лично е елиминирал съперниците си в полицейския апарат Ейхман и Шеленберг. Говори се, че много хора в Партията се страхуват от него. Отговорен за репресиите срещу офицери от Вермахта след

историческите стълкновения между полицията и армията, които доведоха до реорганизации в държавния апарат и до победа на НСДАП. Близък съратник на М. Борман. Възпитаник на елитна система за подготовка на SS кадри. Характеризират го като духовно беден. Неясни движещи мотиви. Възможно е да гледа на обществото като на арена от непрестанни борби. Има необяснима привързаност към техниката. Избягва да взема участие в идеологически диспути. В заключение: вероятно с най-модерни възгледи, от така наречения „прагматичен период“, примесени с присъщите на европейското общество илюзии като вяра в Бога и т.н. Нашите специалисти се затрудниха при анализа на неговия психологически контур, ето защо този човек донякъде си остава една загадка. Независимо от това, трябва да се отбележи известна приближеност на неговия душевен мир с патологично-нестабилните състояния при шизофрения.

Мистър Тагоми почувства, че му прилява.

— Балдур фон Ширах. Бивш водач на Хитлеровата Младежка Организация. Идеалист. Привлекателен външен вид, комбиниран с малък политически опит и известна некомпетентност. Искрено вярващ в идеите на Партията. Собственолично ръководил проекта по пресушаване на Средиземно море и разширяване на обработваемата територия. Противник на провежданата през петдесетте кампания по масово изстребване на славяните в югоизточна Европа. По негово предложение е разработен проект за разполагане на оцелелите в определени затворени региони от типа на индианските резервати. Водил неуспешна борба срещу умъртвяването на хора при медицински експерименти.

Доктор Зайс-Инкварт. По рождение австриец, от австрийското нацистко движение, понастоящем завежда колониалната политика. Вероятно най-мразеният човек на цялата територия на Райха. Основна причина — безогледно провеждани репресии срещу всички възможни съперници в кариерата. Работил в тясно сътрудничество с Розенберг по някои от най-реакционните в идеологическо отношение проекти, като например стерилизацията на руското население, оцеляло след окончателното преустановяване на масовото изстребване. Без да е потвърдено с факти, смята се, че той е инициаторът на решението да се предизвика ядрено бедствие в Африка след неуспеха на колониалната

политика по отношение на негърското население в този район. Вероятно най-близък по темперамент до Първия фюрер — А. Хитлер.

Чиновникът от Външното министерство преустанови своето сухо, безчувствено четене.

„Струва ми се, че ще полудея — помисли си мистър Тагоми. — Трябва да изляза оттук, ще получа удар. Всеки миг тялото ми ще се свие в болезнен спазъм, изхвърляйки навън всичко ненужно и чуждо и след това ще се отпусне безжизнено.“

Той се изправи несигурно на крака и се запровира между столовете към изхода. Почти не виждаше къде стъпва. Единствената му мисъл бе час по-скоро да се добере до тоалетната. С последни сили се затича.

Няколко глави се обърнаха след него. Видяха го. Какво унижение. Да ти стане лошо на важно съвещание. Да изгубиш лице. Мистър Тагоми се втурна през отворената от нечия услужлива ръка врата.

И само след миг паниката изчезна. Погледът му се избистри, виждаше съвсем ясно всичко наоколо. Подът, стените — всичко си застана на своето място.

„Световъртеж — мислеше си той. — Най-вероятно имам проблеми със средното ухо. Или диенцефалона, обажда се това наследство от далечните предци. Преходно органично нарушение.“

Най-важното сега е да се успокои. Да възвърне реалната представа за света. На какво да се опре? Религия? Той затвори очи и се помъчи да си представи изпълнените с вътрешно спокойствие стъпки на танца гавот^[1]: Пристъпване, завъртане, пристъпване, чудесно се справяте. Напълно в стила на танца. Мъничко късче от познатия свят, „Гондолиерите“. Г&С, великолепна балетна школа, така както ги видя по време на първото им турне след войната. Ах този малък, малък свят...

— Сър, мога ли да ви помогна с нещо? — един чиновник от посолството бе застанал зад него.

— Вече съм по-добре — поклони се в отговор мистър Тагоми.

Лицето на другия бе спокойно, леко загрижено. Никакъв намек за подигравка. „А може би другите ми се присмиват? — помисли си Тагоми. — Дълбоко в себе си.“

Ето го злото. Солидно, като бетон. Навсякъде, където се обърнеш. Не мога да повярвам. Мироглед на едно цяло общество. — Той пое безцелно из приемната, до ушите му достигаше шумът от улицата, примесен с равния глас на говорителя от външното министерство, който продължаваше да чете сводката. — Цялата наша религия е погрешна. Но какво мога да направя аз? — питаше се той. Приблужи се към входната врата на посолството, един от служителите побърза да я отвори и мистър Тагоми заслиза по стълбите. Отпред имаше паркирани коли. И неговата собствена. Шофьорите, застинали в очакване.

„То е нещо неразривно свързано с нас. Със света. То се излива ежедневно върху ни, просмуква се в телата ни, в нашите умове, сърца, в паважа под краката ни.

Защо?

Ние сме като слепи къртици. Лазим дълбоко под земята, разчитайки единствено на носовете си. Нищо не знаем. Единствен аз го чувствам... но няма къде да отида. И продължавам гонен от страха. Продължавам да бягам.

Колко жалко.

Присмивайте ми се — мислеше си той докато крачеше към колата под любопитните погледи на шофьорите. — Забравих си куфарчето — сети се изведнъж Тагоми. — Остана до креслото.“

Всички погледи бяха вперени в него, докато кимаше на шофьора. Вратата беше отворена мигновено, Тагоми се провря на седалката.

„Да ме закара в болницата — помисли си той. — Не, по-добре в офиса.“

— „Нипон таймз“ — каза на глас мистър Тагоми. — Карай бавно. — Той загледа града, колите, магазините, високите, модерни сгради. Хората. Мъже и жени, всеки бързащ по работа.

Веднага щом пристигна в офиса, Тагоми поръча на мистър Рамзи да се свърже с една от останалите Търговски мисии, отговаряща за рудодобива и да уговори среща с техния официален представител в посолството след като приключи сесията.

Телефонът извъня в ранния следобед.

— Предполагам видяхте, че се почувствах зле по време на срещата — обясни на своя колега мистър Тагоми. — Уверен съм, че прибързаното ми напускане не е останало незабелязано от останалите.

— Нищо не съм видял — отвърна представителят на мисията по рудодобив. — Едва когато приключи срещата забелязах, че ви няма и се зачудих какво ли е станало с вас.

— Колко сте тактичен — отвърна с хладен глас мистър Тагоми.

— Ни най-малко. Сигурен съм, че и останалите са били погълнати от лекцията на чиновника от Външното министерство, за да обърнат внимание на подобна дреболия. Що се отнася до онова, което сте пропуснали — изслушахте ли онази част, в която ставаше дума за перспективите на отделните претенденти в предстоящата борба?

— Слушах до там, където стана дума за доктор Зайс-Инкварт.

— След това говорителят се спря на икономическата ситуация в страната. По мнение на нашето правителство, опитите на Германия да пороби цялата популация на Източна Европа и Северна Азия — плюс изстребването на интелектуалците, буржоазните елементи и патриотичната младеж по места — ще доведе до икономическа катастрофа. До този момент само изключителните постижения на немската наука и индустрия спасяват страната от крах. Магията на оръжието, както се казва.

— Да — съгласи се мистър Тагоми, докато си наливаше в чашата горещ чай. — Също както в първите трудни години на войната, когато се крепяха единствено на техните вълшебни бомби ФАУ-едно и ФАУ-две и техните реактивни самолети.

— Прочутата немска техническа мисъл — съгласи се неговият събеседник. — Основното, което все още им помага да се държат, е опитът им в приложението на атомна енергия. Както и успехите им в пилотираните полети до Марс и Венера. Тук обаче, беше подчертано, че независимо от огромното значение на подобно постижение за човешкия прогрес, само по себе си до момента то няма икономически ефект.

— Но въпреки това германците не се отказват — каза мистър Тагоми.

— По този въпрос нашите прогнози са доста песимистични. Според лектора, повечето високопоставени нацисти не си дават ясна и откровена преценка за икономическото състояние на страната. С подобно поведение, те дават допълнителен тласък на тенденциите към засилване на финансовия авантюризм, намаляване на възможността за прогнозиране и като последствие всичко това ще доведе до обща

дестабилизация. В началото бе периодът на маниакален ентузиазъм, след това периода на страха, после — на отчаяните Партийни решения. С други думи, лекторът смята, че тази тенденция неминуемо ще изведе на върха най-безотговорните и безжалостни групировки.

Мистър Тагоми кимна.

— Следователно, логично е да се предположи, че от възможните избори ще бъде направен най-лошият. В предстоящата битка най-вероятно ще загубят трезвите и изпълнени с чувство за отговорност елементи.

— И кои според него са най-лошите? — попита мистър Тагоми.

— Р. Хайдрих. Доктор Зайс-Инкварт. Х. Гьоринг. Такова е мнението на Имперското правителство.

— А най-добрите?

— Вероятно Б.фон Ширах и доктор Гьобелс. По този въпрос той не беше многословен.

— Нещо друго?

— Каза ни, че в този момент повече от всякога трябва да вярваме в нашия Император и в правителството. Че трябва да гледаме уверено на взиманите от тях решения.

— Имаше ли минута мълчание?

— Да.

Мистър Тагоми поблагодари на своя събеседник и затвори.

Докато бавно отпиваше от чая интеркомът извънтя. Разнесе се гласът на мис Ифрайкиан:

— Сър, нали искахте да изпратите послание до германския консул — пауза. — Желаете ли да ми го издиктувате сега?

„Точно така — помисли си Тагоми. — Съвсем бях забравил.“

— Заповядайте в кабинета ми — рече той.

Не след дълго секретарката влезе и му се усмихна.

— По-добре ли се чувствате вече, сър? — попита го тя.

— Да. Направих си инжекция с витамини — той се съсредоточи.
— Бихте ли ми припомнили? Как се казваше немският консул?

— С удоволствие, сър. Името му е фрайхер Хюго Райс.

— Майн хер — започна диктовката мистър Тагоми. — Току-що научих потресаващата новина, за кончината на вашия многоуважаван лидер, хер Мартин Борман. Очите ми се изпълват със сълзи докато пиша тези редове. Когато си припомня смелите дела, извършени от хер

Борман в името на спасението на германския народ от неговите врагове както в страната, така и навън, безпрекословно строгите мерки срещу кръшкачите и предателите, готови да застанат на пътя на човечеството към космоса, където сега синеоките и русокоси норди изпълняват вековната мечта... — той млъкна. Краят не се виждаше никакъв. Мис Ифрайкиан спря диктофона и зачака.

— Това са велики времена — рече най-сетне той.

— Да го запиша ли, сър? И това ли ще е към посланието? — тя го гледаше с неувереност.

— Говорех на вас — отвърна мистър Тагоми.

Тя се усмихна.

— Възпроизведете моите излияния отначало — каза мистър Тагоми.

Диктофонът тихичко забръмча. След това в стаята се разнесе неговият глас, изтънял, с металически оттенък: „... извършени от хер Борман в името на спасението...“ — той изслуша записа до самия край, където гласът му се изгуби в нещо като предсмъртния вик на смачкано насекомо. „Какви безсмислени дрънканици — помисли си Тагоми.“

— Готов съм със заключението — каза той, веднага щом диктофонът спря да се върти. — Твърдо решени да дадат всичко, на което са способни, и да се пожертват за да получат свое място в историята, откъдето никой не ще ги измести, независимо от онова, което предстои да се случи — той направи пауза. — Всички ние сме насекоми — рече мистър Тагоми на мис Ифрайкиан. — Пъплещи напред, към нещо ужасно или божествено. Не сте ли съгласна? — Тагоми се поклони. Мис Ифрайкиан, приседнала до диктофона се поклони на свой ред.

— Изпратете това — рече ѝ той. — Подпис и т.н. Ако желаете, може да преработите текста за да се получи някакъв смисъл — докато секретарката се изправяше Тагоми добави. — Или да няма никакъв смисъл. Което от двете предпочитате.

На излизане тя го погледна с любопитство.

След като секретарката излезе, Тагоми се зае с обичайните проблеми за деня. Но почти веднага по интеркома се обади мистър Рамзи.

— Сър, търси ви мистър Бейнс.

„Добре — помисли си Тагоми. — Сега вече можем да започнем важния разговор.“

— Прехвърлете го — рече той и вдигна слушалката.

— Мистър Тагоми — разнесе се гласът на Бейнс.

— Добър ден. Във връзка с новината за смъртта на канцлера Борман, тази сутрин се наложи неочаквано да напусна офиса. Но сега...

— Мистър Ятабе свърза ли се с вас?

— Все още не — рече Тагоми.

— Предупредихте ли своите хора? — гласът на Бейнс звучеше развълнувано.

— Да. Ще го доведат веднага щом се появи. — Той си отбеляза наум да предупреди мистър Рамзи веднага щом приключи разговорът. Съвсем бе забравил. Значи ли това, че разговорите няма да започнат докато не се появи старият джентълмен? Тагоми беше изненадан. — Сър — заговори той. — Нетърпелив съм да започнем. Готов ли сте да ни демонстрирате вашите шприцформи? Макар днешният ден да започна с объркване...

— Има промяна — прекъсна го мистър Бейнс. — Ще трябва да почакаме мистър Ятабе. Сигурен ли сте, че още не е пристигнал? Искам да ми дадете думата си, че ще ме уведомите за неговата поява веднага щом ви се обади. Много разчитам на това — гласът на Бейнс беше напрегнат, нервен.

— Давам ви моята дума — сега и той почувства вълнение. Смъртта на Борман — сигурно това е причина за промяната. — А междувременно, бих се радвал да ми правите компания за обяд. Все още не съм имал възможността да обядвам днес. — Той си пое дъх и продължи: — Макар да отлагаме за по-късно подробностите, бихме могли да обсъдим нещата като цяло и по-специално...

— Не — отсече мистър Бейнс.

„Не?“ — учуди се Тагоми.

— Сър — заговори той. — Днес не се чувствам добре. Имах неприятен инцидент, надявах се, че ще мога да си поговоря с вас.

— Съжалявам — отвърна мистър Бейнс. — Ще ви се обадя по-късно — телефонът щракна. Връзката беше прекъсната.

„Обидил съм го с нещо — помисли си Тагоми. — Сигурно се е досетил, че пропуснах да предупредя хората си за пристигането на

стария джентълмен. Но това е дребна работа.“

Той натисна бутона на интеркома и каза:

— Мистър Рамзи, моля елате в кабинета.

Веднага ще го поправа — мислеше си той. — Но тук има още нещо. Може би смъртта на Борман го е потресла. Дребнолия — но въпреки това показателна за моето глупаво и безотговорно отношение. — Мистър Тагоми се почувства виновен. — Днес не е добър ден. Трябваше да се консултирам с Оракула, за да науча какъв е Моментът. Отишъл съм твърде далеч от Дао, в това няма съмнение.

Коя ли от шестдесет и четирите хексаграми ще ми се падне? — зачуди се той. Тагоми отвори чекмеджето, и извади на бюрото двата тома на „И Цзин“. — Днес вече се натрупаха прекалено много въпроси, за да ги задавам по отделно. Толкова съм объркан...

Когато мистър Рамзи влезе в кабинета, Тагоми вече бе получил хексаграмата.

— Вижте, мистър Рамзи — рече той и му показа книгата.

Хексаграмата беше номер четиридесет и седем. „Изтощение“.

— Общо взето лоша поличба — заключи мистър Рамзи. — Какъв е въпросът ви, сър? Ако не е неприлично да питам?

— Поисках съвет за Момента — обясни мистър Тагоми. — Моментът за всички нас. Не исках движещи линии. Само статична хексаграма — той затвори книгата.

* * *

В три часа същия следобед, докато все още чакаше заедно със своя партньор решението на Уиндъм-Матсън относно парите, на Франк Фринк му хрумна да се консултира с Оракула. „Как ще се подредят събитията?“ — формулира въпроса си той и се зае да хвърля монетите.

Получената хексаграма беше четиридесет и седем. Една движеща линия — девет на пета позиция.

„Носът и нозете му са отрязани.

Чакай неприятности от човека с оранжеви наколенки.

Тихо идва радостта.

Настъпва удобен момент за дарения и молитви.“

Известно време — близо час и половина — Франк внимателно изучава позицията и свързания с нея материал, мъчейки се да определи точното значение. Хексаграмата и особено движещата линия силно го тревожеха. В края на краищата той стигна до заключението, че пари няма да има.

— Прекалено много разчиташ на това нещо — каза Ед Макарти.

В четири часа на вратата позвъни куриер от „У-М“ и им подаде кафяв запечатан плик. Когато го отвориха, намериха вътре чек за две хиляди долара.

— Ето че не позна — укори го Макарти.

„В такъв случай Оракулът има предвид някакво по-далечно последствие — помисли си Франк. — Там е бедата. После, когато неминуемото се случи ще погледнем назад и ще разберем съвсем ясно какво е имал предвид мъдрецът. Но сега сме безсилни и слепи...“

— Можем да се захванем с обзавеждането на работилницата — рече Макарти.

— Днес? Още сега ли? — попита уморено Франк.

— Защо не? Готови сме вече с поръчките, трябва само да ги изпратим по пощата. Колкото по-скоро толкова по-добре. Някои неща ще купим от съседните магазини — Ед наметна сакото и отвори вратата на стаята.

Вече бяха уговорили с хазяина на Франк да им даде под наем сутерена на къщата, който в момента се използваше за склад. Изнесат ли веднъж кашоните, могат да поставят тезгяси, да прокарат кабели, осветление и след това да монтират машините. Отдавна бяха готови с чертежите на онова, което предстоеше да се направи. Оставаше само да се захванат за работа.

„Вече сме в бизнеса“ — осъзна внезапно Франк. Дори бяха измислили името на фирмата: ЕДФРАНК БИЖУТЕРИ ПО ПОРЪЧКА.

— Днес бихме могли да купим дървения материал и някой електроуреди. А сетне ще потърсим необработени скъпоценни камъни.

Двамата се отправиха към една дърводелска работилница в южните квартали на Сан Франциско. Не след дълго дървения материал бе закупен.

— Какво те тревожи? — попита го Ед докато влизаха в един железарски магазин.

— Парите. Те ме потискат. Неприятно ми е, че ги получихме по такъв начин.

— Старият У-М изглежда разбра колко струваме.

„Знам — помисли си Франк. — Точно това ме потиска. Влязохме в неговия свят. И веднага заприличахме на него. Нима това е приятна мисъл?“

— Не гледай назад — посъветва го Макарти. — Гледай напред. Към предстоящия бизнес.

„Та аз гледам именно напред — помисли си Франк. След това си спомни за хексаграмата. — Какви дарения бих могъл да направя? И на кого?“

[1] Старинен френски дворцов танц — Бел.прев. ↑

Докато се носеше по живописните улици, обградени от надвиснали плачуци върби и просторни морави, Чайлдан се любоваше на модерните сгради и се дивеше на чудната и грациозна архитектура. Балконите с красиви орнаменти, изящните подпорни колони, меките пастелни тонове, разнообразието на използваните строителни материали... всичко това беше като произведение на изкуството. Чайлдан добре помнеше, как изглеждаше тази част на града след войната.

Малките япончета, които играеха пред къщите на футбол или бейзбол го поглеждаха равнодушно и отново се връщаха към играта. Затова пък възрастните, добре облечени японски бизнесмени, които в този час се връщаха от работа с блестящите си коли, го разглеждаха с интерес. Може би се чудеха дали не живее тук. Кварталът беше аристократичен, тук се бяха настанили дори главите на Търговските мисии. Чайлдан забеляза няколко паркирани на улицата черни правителствени „Кадилака“. С приближаване към дома на Касура, търговецът на произведения на изкуството ставаше все по-нервен.

Най-сетне спряха отпред. Чайлдан плати и пое по широките мраморни стъпала.

„Ето че пристигнах — мислеше си той. — Не по работа, а поканен като гост — на вечеря.“

Преди да тръгне, Чайлдан загуби повече от час в терзания, как най-подходящо да се облече за тържествената вечеря, но поне бе сигурен, че изглежда безукорно.

„Безукорно ли? — помисли си той с горчивина. — Всъщност, какво значение има това. Нима ще измамя някого — за всички ни е повече от ясно, че мястото ми не е тук, на тази земя, която е завладяна и застроена от белия човек. Аз съм чужденец в собствената си страна“.

Той пресече покрития с дебел килим коридор, спря се пред вратата, която търсеше, и натисна звънеца. Вратата почти веднага се отвори. На прага стоеше младата мисис Касура, гостоприемно

усмихната, в копринено кимоно, препасано с оби^[1], дългата ѝ черна коса се спускаше надолу по шията. Зад нея, наред хола с чаша в ръка се бе изправил мъжът ѝ и му кимаше приветливо.

— Мистър Чайлдан. Заповядайте.

Той се поклони и влезе.

„С каква изключителна изтънченост е подреден апартаментът! — мислено се възхити Чайлдан. — И същевременно — аскетичност. Съвсем малко предмети, нищо излишно. Лампа, маса, писмен шкаф, на стената — картина. Невероятното японско чувство за уаби. Непреводимо на английски. Умението да откриеш красотата в отделния предмет, в изработката, в орнамента. Да подреждаш.“

— Едно питие? — попита мистър Касура. — Скоч със сода?

— Мистър Касура... — поде той.

— Пол — поправи го младият японец. След това посочи жена си. — Бети. А вие сте...

— Робърт — промърмори мистър Чайлдан.

Седяха на мекия килим, с напитки в ръце и слушаха запис на кото, японска тринадесетструнна цитра. Плочата бе съвсем нова и много популярна. Чайлдан забеляза, че всички части на фонографа, дори говорителят са скрити. Не можеше да определи откъде точно идва звука.

— Не познавайки вашите вкусови предпочитания — заговори Бети с мелодичен глас и леко доловим акцент, — решихме да не рискуваме. На електрическия котлон в кухнята се приготвя чудесна пържола. За гарнитура — задушени картофи с лук и сос от сметана. Първо правило: не ще сгресиш, ако на нов гост в къщата си поднесеш пържола.

— Колко мило — поклони се Чайлдан. — Много обичам пържола — така си беше. Наистина обичаше. И без това пържолата беше рядкост по Западния бряг, откак вносът от вътрешността на страната бе секнал. Не можеше да си спомни кога за последен път е ял свята пържола.

Време беше да поднесе своя подарък на домакините.

Той извади от вътрешния джоб на сакото си малък, увит в хартия предмет и внимателно го положи на ниската масичка. И двамата веднага забелязаха жеста и се наложи да поясни:

— Скромнен подарък за вас, с който искам да изразя радостта и удоволствието от това, че съм поканен във вашия дом.

Чайлдан внимателно разви хартията за да им покаже подаръка. Парче моржова кост, обработено преди стотици години от ловките ръце на китоловците от Ню Ингълнд. Изящна и богата на орнаменти резба. Двата мигновено оцениха безценния дар, дело на едновременните моряци, които по този начин са запълвали свободното време. Нито една друга вещ не би могла да съдържа в себе си толкова много от духа на старата американска култура. Настъпи тишина.

— Благодаря ви — рече Пол.

Робърт Чайлдан се поклони.

В този миг, в душата му цареше спокойствие. Това беше дарът, за който го бе посъветвал Оракулът. Чайлдан просто бе сторил онова, което трябваше да бъде сторено. Тревогата и напрежението неусетно го бяха напуснали.

По обед бе получил от Рей Калвин вноската за фалшивите Колтове, плюс документирано уверения, че инцидентът няма да се повтори. Ала това не бе го успокоило. Едва сега, в този почти незначителен по своята същност миг, за първи път го напусна неприятното чувство, че нещата в последно време вървят наопаки. Усещането за уаби, което цареше наоколо, почти доловимото излъчване на хармонията...

„Това е — реши той. — Пропорцията. Балансът. Толкова са близо до Дао, тези двама млади японци. Ето защо ги харесах още в първия миг. Защото почувствах в тях Дао. Може би дори за миг го зърнах.

Как ли се чувства човек, който за първи път е познал Дао? Дао е онази сила, която отпърво разкрива пътя на светлината, а после на мрака. Предизвиква взаимодействието между двете първични сили и по такъв начин създава възможност за непрестанно обновление. Противопоставя се на всеобщата разруха и стареене. Вселената никога не ще бъде погълната в мрак, защото тъкмо когато изглежда, че тъмнината се е спуснала над всичко, в дълбините ѝ вече ще са покълнали семената на новата светлина. Това е Пътят. Когато семето пада, то пада в земята, потъва в почвата. И там отдолу, далеч от погледите ни, се превръща в живот.“

— An hors d'oeuvre^[2] — прекъсна мислите му Бети. Тя коленичи и му подаде чинийка, с подредени вътре домашно приготвени солети и

бисквити. Чайлдан я прие с благодарност.

— Международните новини са доста интересни през тези дни — заговори Пол. — Снощи, докато се прибирах с кола от работа, слушах директно предаване от траурната процесия в Мюнхен, на която са присъствали над петдесет хиляди души. Развети знамена и песни, най-често — „Ich hatte einen Kamerad^[3]“. Сега тялото е положено за поклонение в церемониалната зала.

— Да, много потискащо — съгласи се Робърт Чайлдан. — Тази неочаквана вест, която ни споходи в началото на седмицата.

— Тазвечерното издание на „Нипон таймз“ цитира добре осведомени източници, според които фон Ширах бил поставен под домашен арест — намеси се Бети. — По инструкция на SD.

— Лоша работа — отвърна Пол и поклати глава.

— Няма съмнение, че властите биха желали редът да бъде запазен — рече Чайлдан. — Фон Ширах е известен с прибързаните си, дори малко необмислени действия. Казват, че по това приличал на Р. Хес. Спомнете си за безумното му бягство в Англия.

— Какво друго пише в „Нипон таймз“? — обърна се Пол към жена си.

— Много случаи на безредици и подстрекателства. Армейските части са приведени в бойна готовност. Забранено е напускането на страната. Граничните пунктове са затворени. Райхстагът е в сесия. Оживени дискусии.

— Спомням си за една чудесна реч на доктор Гьобелс — намеси се Робърт Чайлдан. — Чух я по радиото, преди около година. Невероятно духовит и остроумен човек. Умее да завладява вниманието на слушателите. Да вълнува, да събужда емоционален отговор. За мен няма никакво съмнение, че след излизането на Адолф Хитлер от политическия живот, доктор Гьобелс е нацистският оратор номер едно.

— Вярно е — съгласиха се Пол и Бети.

— Освен това доктор Гьобелс има прекрасно семейство — продължи въодушевено Чайлдан. — Възвишен човек.

— Съвършено вярно — кимнаха отново Пол и Бети.

— Човек отдаден и на семейството, за разлика от останалите висши камаради — рече Пол, — с техния съмнителен морал.

— Мисля, че не бива да обръщаме прекалено внимание на слуховете — поклати глава Чайлдан. — Предполагам, че говорите за Е.

Ром. Стара история. Отдавна забравена.

— Имах предвид Х. Гьоринг — отвърна Пол, после бавно отпи от чашата си. — Разказва се за оргии като в древния Рим, с най-разнообразни активности. Да ти настръхне кожата.

— Лъжи — каза Чайлдан.

— Е, темата не си заслужава спора — обади се тактично Бети и ги погледна и двамата.

Бяха приключили с напитките си и тя отиде да им сипе още.

— Горещата кръв често кипва в политически дискусии — рече Пол. — Където и да отидеш. Важно е да си пазиш главата.

— Да — съгласи се Чайлдан. — Спокойствие и ред. Именно така нещата се връщат към първоначалната стабилност.

— Периодът след смъртта на Лидера е критичен за тоталитарното общество — продължи Пол. — Липсата на традиции и неспособността на средната класа да... — той внезапно прекъсна. — Може би ще е по-добре да изоставим политиката — Пол се усмихна. — За миг се върнах в отдавна отминалите студентски дни.

Робърт Чайлдан почувства, че се изчервява и побърза да се наведе над чашата, за да се прикрие от погледа на своя събеседник. Каква ужасна грешка бе допуснал. Как можа така глупаво да се забърка в политически спор, да прояви грубост и несъгласие с домакина. Само тактичността на неговия събеседник бе спасила вечерта от провал. „Колко време ще ми е необходимо за да се науча? — запита се той. — Те са толкова вежливи и внимателни. А аз — аз съм белият варварин. И това е самата истина“.

Чайлдан отпи мълчаливо няколко глътки и се помъчи да си придаде приветливо изражение. „Трябва да внимавам отсега нататък — рече си той. — И винаги да се съгласявам — в този миг му хрумна нещо и той почувства, че го завладява паника. — Ами ако съм прекалил с алкохола? Той притъпява сетивата. Може би се обаждат умората и напрежението. Дали ще успея да залича неприятното впечатление? Струва ми се, че вече е късно — никога повече не ще ме поканят тук.“

Робърт Чайлдан почувства отчаяние.

Бети се върна от кухнята и отново коленичи на килима. „Колко е красива — мислеше си Чайлдан. — Какви стройни форми. Колко посъвършени са телата им от нашите — без тлъстини, без отпуснатата

плът. Жените им нямат нужда от сутиен, нито пък от колан. Не трябва да издавам завладялото ме желание. В никакъв случай“.

И въпреки това, от време на време си позволяваше да ѝ хвърли някой жаден поглед. Прекрасните отсенки на нейната мургава кожа, косите, очите ѝ. „Ние сме направо недодялани в сравнение с тях — мислеше си Чайлдан. — Изкарали са ни от работилницата преди да сме били напълно готови. Този древен туземски мит — колко истина има в него!

Трябва да се постарая да мисля за друго. Да намеря някоя неутрална тема за разговор, каквото и да е.“

Очите му зашариха наоколо, сякаш търсеше спасителната сламка. В стаята цареше тягостна тишина, отново го стегнаха стоманените челюсти на напрежението. Какво по дяволите да каже? Нещо безопасно. Пред погледа му попадна някаква книга, поставена на писалището.

— Виждам, че четете „И скакалци земята покриха“ — рече той. — От много места чух за нея, но проблемите в бизнеса не ми оставят свободно време за да я прочета и аз — той се надигна и протегна ръка към книгата, като внимателно следеше израженията им. Изглежда, че приемаха добре тази покана за общуване и Чайлдан окуражен продължи: — Детективен роман? Простете безкрайното ми невежество — той прелисти няколко страници.

— Не — поклати глава Пол. — Напротив, интересна форма на проза, вероятно с елементи от жанра научна фантастика.

— О, не — изрази несъгласие Бети. — Няма никаква наука вътре. Не става дума за бъдещето. Научната фантастика се занимава с бъдещето, където науката ще е развита повече от сега. Книгата не покрива двете теми.

— В книгата — прекъсна я Пол, — става дума за едно алтернативно настояще. На тази тема са били посветени множество научнофантастични романи — той побърза да обясни на Робърт. — Простете моята настоятелност по въпроса, но както знае Бети, много отдавна съм горещ привърженик на научната фантастика. Започнах това хоби рано в моя живот, бях едва на дванайсет. Това беше през първите дни на войната.

— Разбирам — кимна вежливо Робърт Чайлдан.

— Искате ли да ви заема „Скакалците“? — попита го Пол. — Скоро ще я свършим и двамата, след ден, или два. Моят офис не е далеч от вашия високоценен магазин в центъра, бих могъл с радост да ви я оставя по обедно време — той замълча и после, може би по сигнал от Бети, добави: — Вие и аз, Робърт, можем да обядваме заедно, при този случай.

— Благодаря — рече Робърт. Това беше всичко, което можа да каже. Обяд, в някой от луксозните ресторанти за бизнесмени в центъра. Той и тази модерна, стилна високопоставена млада японка. Това беше прекалено, Чайлдан почувства, че погледа му се замъглява. Едвам намери сили да кимне, докато продължаваше да прелиства страниците. — Да — продължи най-сетне той. — Книгата изглежда интересна. С удоволствие бих я прочел. Опитвам се да не изоставям от онова, което вълнува останалите — дали беше редно да казва това? Да признава, че интересът му към книгата се дължи на факта, че е модна. Може би това е типично за хората от низшите кръгове. Не бе сигурен, но все пак му се струваше, че е точно така. — Общозвестен факт е, че бестселърът невинаги означава добра книга. Много бестселъри всъщност са пълни боклуци. Тази, обаче... — той млъкна.

— Напълно вярно — притече му се на помощ Бети. — Средният вкус е достоен за съжаление.

— Както при музиката — добави Пол. — Никакъв интерес към американския фолклорен джаз, например. Робърт, харесват ли ви, да кажем Бънк Джонсън, или Кид Ори, или подобни? Ранен Диксиленд джаз? Имам пълна фонотека от подобни виртуозни изпълнения — оригиналните плочи.

— Страхувам се, че не знам много за негърската музика — отвърна Робърт. Двамата не изглеждаха очаровани от неговите думи. — Предпочитам класическата. Бах или Бетовен — това поне трябва да го приемат. Той почувства, че в него се надига негодувание. Нима трябваше да зачеркне всички големи имена на европейската музика, вечните шедьоври, за сметка на някакъв нюорлиънски джаз от кабаретата и бистрата на негърските квартали?

— Може би ако ви пусна подобрани изпълнения на „Ритъм кингз“ от Ню Орлиънс — поде Пол, изправяйки се, но Бети му хвърли многозначителен поглед. Той се поколеба и сви рамене.

— Вечерята е почти готова — обяви Бети.

Пол се върна и седна на мястото си.

— Джазът от Ню Орлиънс за мен е най-автентичната фолк музика — рече малко навъсено той, — възникнала на този континент. Всичко останало е дошло от Европа, като например сантименталните английски балади за лютня.

— Това е вечен спор между нас — каза Бети, усмихвайки се на Робърт. — Аз не споделям неговата любов към оригиналния джаз.

— Какъв вид алтернативно настояще се описва в тази книга? — рече Робърт и посочи „Скакалците“.

След известно мълчание Бети отговори:

— Такова, в което Германия и Япония загубват войната.

Настъпи мълчание.

— Време е да вечеряме — каза Бети и се изправи. — Моля заповядайте, двама гладни джентълмени-бизнесмени. — Тя покани Робърт и Пол да се разположат край застланата с бяла покривка маса, на която бяха подредени сребърни съдове, китайски порцелан и огромни, груби на вид кърпи, пъхнати в издялани от кост пръстени. Сребърните прибори бяха от ранния американски период. Купата и чашите, в синьо и жълто — стил „Роял Албърт“. Изключително редки, Чайлдан ги разглеждаше с искрено професионално възхищение.

Чиниите не бяха американски. По-скоро японска изработка, трудно му бе да определи, излизаха извън неговата компетенция.

— Това е имарийски порцелан — обясни Пол, забелязал интереса му. — От Арита. В Япония е ценен като първокласен продукт.

Тримата се разположиха.

— Кафе? — предложи Бети.

— Да — отвърна той. — Благодаря.

— В края на храненето — рече тя и протегна ръка към количката за сервиране.

Не след дълго вече се хранеха. Робърт веднага оцени отличните качества на поднесеното ястие. Без съмнение Бети беше изключителен готвач. Особено впечатление му направи салатата. Авокадо, райска ябълка, дресинг с непознат вид синьо сирене... слава Богу, че не бяха си направили труда да му поднесат някое японско ястие, онези смесици от зеленчуци и месо, с които ги тъпчеха след войната.

И безкрайната морска кухня. Толкова много бе изял, че му се повдигаше само при вида на перка в чинията.

— Бих искал да знам — поде отново разговора Чайлдан — как авторът си представя този свят, в който Германия и Япония са изгубили войната?

И двамата не бързаха да отговорят. Най-сетне заговори Пол:

— Много сложни различия. По-добре да се прочете книгата. Всичко ще се развали, може би, ако го чуете.

— Имам непоклатими убеждения по този въпрос — каза Робърт. — Напоследък ми се случи да се замисля за това. Светът в този случай ще е много по-лош — гласът му звучеше твърдо, дори малко сурово. — Много по-лош.

И двамата го гледаха стреснато. Може би се дължеше на тона.

— Комунизмът ще царува над целия свят — продължи Робърт.

Пол кимна.

— Авторът на книгата, мистър Х. Абендсън е на същото мнение. Той смята, че Съветска Русия ще се разпростре неконтролирано. Но също както след Първа световна война, макар да е на страната на победителите, изостаналата, предимно селска Русия накрая пада по гръб. Винаги ми става смешно, като си спомня японската военна кампания срещу Русия през Втората световна война...

— Вярно е, че се наложи да страдаме, че платихме скъпа цена — прекъсна го Робърт. — Но го направихме в името на благородна кауза — да спрем нашествието на славянската напаст.

— Лично аз — намеси се с тих глас Бети, — не вярвам на истеричните приказки за „световно нашествие“ от когото и да е. Били те славяни, китайци или японци. — Спокойните ѝ очи се спряха на Робърт. Умееше да се владее до съвършенство, да не издава нищо от онова, което я вълнува. Просто искаше да изрази мнението си. И все пак по бузите ѝ се появи едва забележима руменина.

Известно време се хранеха мълчаливо.

„Пак се увлякох в рискована тема — помисли си Чайлдан. — Просто не мога да се измъкна. Защото всичко наоколо — книгата, която взех, колекцията от записи, дори тези издялани от кост пръстени за кърпи, са всъщност трофеи на победителите. Заграбени от моя народ. Да погледнем истината в очите. Мъча се да си внуша, че между мен и тези японци няма разлика. Но забележете — дори, когато се

разсипвам от благодарност, че те са спечелили войната — и че моята нация е загубила — дори тогава не намираме обща гледна точка. Говорим с едни и същи думи, а ги възприемаме съвсем различно. Умовете им са различни. И душите. Седим си тук заедно, пием английски чай от китайски порцеланови чаши, храним се с американски сребърни прибори и слушаме негърска музика. Но всичко това е на повърхността. Богатството и властта правят достъпни за тях тези неща, но това е само моментна прищявка. Дори този прословут «И Цзин», дете насила ни го тикат в ръцете — дори той е китайски. Заимстван неизвестно преди колко време. Кого си мислят, че ще измамат? Тях самите? С тези крадени от други обичаи за хранене, обличане, маниери на разговор, че и походка. Седят тук и се наслаждават на това старо американско ястие — задушени картофи с лук и сметанов сос, което също са откраднали от нас. Не, никого не ще могат да измамат, ето това ще ви кажа, а най-малко от всички мен. Единствено бялата раса е способна да твори. И въпреки това аз — плът от плътта на бялата раса — трябва да превивам гръб пред тези двамата. Какво ли щеше да е все пак, ако ние бяхме спечелили? Направо щяхме да ги изметем от света. Никаква Япония, САЩ щеше да е единствената велика сила на този свят.

Трябва да прочета тази книга — мислеше си той. Това за мене е въпрос на патриотичен дълг“.

— Робърт, вие не ядете — рече с тих глас Бети. — Не ви ли харесва?

Чайлдан побърза да си вземе от салатата.

— Харесва ми — кимна той. — Знаете ли, това е най-вкусната храна, която съм ял от години насам.

— Благодаря — на Бети очевидно й стана приятно. — Постарах се да се получи както трябва... затова пазарувах в мънички-мънички американски магазини по „Мишън стрийт“.

„Наистина си майстор в умението да претворяваш националната кухня — помисли си Робърт Чайлдан. — Което е вярно, вярно е — в умението да подражавате сте несравними. Ябълков пай, Кока-кола, вечер на кино, Глен Милър... в състояние сте да изрежете и слепите цяла една изкуствена Америка от тънка оризова хартия. В кухнята — мама от оризова хартия, в хола — изрязан от оризова хартия татко, чете

вестник. В краката му — изрязано от оризова хартия куче. Всичко можете да направите.“

Пол го наблюдаваше мълчаливо. Внезапно забелязал вниманието на другия, Робърт Чайлдан прекъсна нишката на мисълта и побърза да опита от яденето. „Ами ако може да чете мисли? — мина му през ума. — И е прочел моите. Сигурен съм, че не съм се издал с нищо. През цялото време си придавах невъзмутим вид. Така че, едва ли е усетил нещо.“

— Робърт — обърна се към него Пол, — след като сте роден и израснал тук, ако ми позволите да употребя този американски идиом, не бихте ли ми помогнали с една книга, която ме затрудни. Става дума за американска творба от трийсетте години.

Робърт внимателно се поклони.

— Тази книга — продължи Пол, — е много рядка, аз притежавам копие. Написана е от Натаниъл Уест. Заглавието е „Мис Самотни сърца“. Четох я с удоволствие, но струва ми се, че не схващам напълно смисъла, който е вложил авторът Н. Уест — Пол не сваляше от него изпълнен с надежда поглед.

— Никога не ми е попадала тази книга — призна объркано Робърт Чайлдан. „Не съм я и чувал“ — помисли си той.

На лицето на Пол се изписа разочарование.

— Твърде неприятно. Книгата не е много дебела. Разказва се за един мъж, който работи в отдела за читателски писма в един малък вестник. Той мъчително преживява всички сърцераздирателни проблеми, за които пишат читателите, докато накрая полудява и започва да се мисли за И. Христос. Дали си спомняте? Може би сте я чели преди много години?

— Не — поклати глава Робърт.

— Авторът има много интересни възгледи върху идеята за мъченичеството — продължи Пол. — За смисъла и значението на душевните терзания, проблем разглеждан от много религии. В християнската, както и в други религии, често се застъпва становището, че грехът е необходимо условие за да има страдание. Натаниъл Уест успява да погледне по нов начин на това. Н. Уест изглежда смята, че когато човек е евреин, мъченичеството му е отредено свише.

— Ако Германия и Япония не бяха спечелили войната — каза Робърт — днес светът щеше да бъде управляван от евреите. От Москва до „Уолстрийт“.

При тези думи двамата японци сякаш се смалиха. Лицата им се изпънаха, в очите им блесна хлад. В стаята внезапно стана студено. Робърт Чайлдан се почувства самотен. Като че ли вечеряше някъде сам, а не в тяхната компания. Какво пък беше направил сега? И какво си бяха помислили? Тази тяхна тъпа неспособност да възприемат както трябва чуждия им език, западния начин на мислене. „Кажеш нещо не така — и те мигновено се надуют. Каква трагедия — мислеше си той докато продължаваше да се храни.“ И все пак — какво да направи? На всяка цена трябва да върне предишната яснота в отношенията. Робърт Чайлдан вече не се чувстваше така зле, както преди, сякаш някаква невидима пелена се бе вдигнала пред очите му. „С какви надежди само пристигнах тук — мислеше си той. — Катерех се нагоре по стълбите развълнуван като някой романтичен пубертет преди среща. Не, не бива да се обръща гръб на реалността — вече сме възрастни за това. Истината трябва да се гледа право в очите. А истината е една: Тези хора, всъщност не са хора. Облекли са се правилно, но по-скоро са като пременени за цирково представление маймуни. Умни са и могат лесно да се научат на обноски, но това е всичко.

Защо тогава се превивам пред тях? Само за това че са победили във войната?

Ако не беше тази среща никога нямаше да науча, че съм такава мижитурка. Но така е в живота. Винаги съм имал склонността да избирам по-малката от двете злини. Само и само всичко да мине добре.

Но сега най-важното е да се държа така, сякаш нищо не се е случило. В края на краищата... те са победители, те се разпореждат. Какъв смисъл има да им се изпречвам на пътя? Нима това ще ме направи щастлив? Прочели са една американска книга и всичко, което искат от мен е да им я обясня. Надяват се, че аз — белият човек, съм в състояние да задоволя любопитството им. Какво пречи да се опитам? Не, няма смисъл — не съм чел книгата. Иначе с удоволствие.“

— Наистина бих искал да прочета тази книга някой ден — обърна се той към Пол. — И след това да поговорим за смисъла ѝ.

Пол бавно сведе глава.

— За съжаление, в момента съм претрупан с работа — продължи Робърт. — Когато се освободя... мисля, че книгата не ще ми отнеме много време.

— Разбира се, че не — промърмори Пол. — Книгата е малка.

„И двамата изглеждат натъжени — помисли си Робърт. — Дали и те не са почувствали тази непреодолима пропаст между нас. Надявам се, че да. Заслужават си го. Този срам — той само може да им помогне да разберат по-добре книгата.“

Той продължи да се храни с апетит.

Останалата част от вечерта мина без инциденти. Когато в десет часа Робърт Чайлдан излезе от апартамента на семейство Касура, той все още беше под въздействие на завладялата го по време на вечерята увереност. Чайлдан заслиза безгрижно надолу по извитата стълба без да обръща внимание на японските наематели, които отиваха или се връщаха от общата баня, разположена в сутерена. Още пред входа успя да хване велотакси и се отправи в приповдигнато настроение към къщи.

„Отдавна се питах какво ли ще е да гостувам на някои от моите по-богати клиенти. Е, не е чак толкова зле. Няма съмнение, че този опит може много да ми помогне в бизнеса. Срещата с подобни хора, хора, които се мъчат да те имитират, наистина има благотворно влияние върху психиката на човек. Аз открих какви са всъщност. Те пък от своя страна, ще могат да ми подражават с още по-голямо въодушевление.“

Унесен в подобни мисли той неусетно се озова в своя квартал и най-накрая пред собствения си дом. След като се разплати с китаеца, Робърт се изкачи по познатите стълби.

И там, в преддверието го очакваше непознат бял мъж, облечен в шлифер. Той четеше вестник седнал на дивана. Докато Робърт Чайлдан го гледеше втрещен от прага, мъжът бавно сгъна вестника, изправи се и бръкна в джоба на шлифера. Той извади отвътре портфейла си и му показа нашарено с печати удостоверение.

Кемпейтай. Робърт се разтрепери. Човекът пред него беше пинокио — служител на Щатската полиция на Сакраменто, създадена от Японските окупационни власти.

— Вие сте Робърт Чайлдан?

— Да, сър — сърцето му блъскаше лудо.

— Съвсем наскоро — продължи мъжът, като поглеждаше в един бележник, — в магазина ви е посетил бял мъж, който се е представил за офицер от Имперския флот. Проведеното разследване показва неверността на това твърдение. Такъв офицер не съществува. Нито такъв кораб — човекът разглеждаше внимателно Чайлдан.

— Съвършено вярно — каза Чайлдан.

— Получихме съобщение — продължи мъжът, — че отскоро в нашия район е започнала да действа група изнудвачи. Този човек очевидно е замесен. Ще можете ли да го опишете?

— Дребен на ръст, с мургава кожа — поде Чайлдан.

— Евреин?

— Да! — възкликна Робърт. — Като си помисля сега. Макар в първия момент да не се сетих.

— Погледнете тази снимка.

— Това е той — отвърна Чайлдан без никакво колебание. Беше направо потресен от скоростта, с която действаше Кемпейтай. — Как го открихте? Не съм съобщавал за него, но се обадох на моя снабдител, Рей Калвин...

Полицаят му махна с ръка да замълчи.

— Всичко, което искам, е да подпишете един документ. Няма да се наложи присъствието ви в съда, участието ви приключва с тази формалност — той подаде на Чайлдан документа и една писалка. — Тук заявявате, че споменатият човек е влязъл в контакт с вас и се е опитал да ви измами. Можете да прочетете написаното — полицаят се отдръпна и даде възможност на Чайлдан да разгледа документа. — Всичко е правилно, нали?

Всичко беше правилно — почти. Робърт Чайлдан не успя да прочете докрай документа, пък и беше малко объркан след всичко, което се случи през този ден. И въпреки това — нямаше никакво съмнение във фактите, човекът се бе представил за друг, направил бе опит да го измами и наистина приличаше на евреин. Робърт Чайлдан погледна към написаното под снимката име. Франк Фринк. Да, наистина е евреин. Не можеше да има грешка с подобно име. А в разговора се бе представил под друго име.

Чайлдан подписа документа.

— Благодаря — кимна полицаят. Той събра набързо нещата си, сложи си шапката и като пожела „лека нощ“ на Чайлдан, напусна

апартамент. Цялата сцена бе продължила не повече от минута.

„Предполагам, че ще го сгасят — помисли си Чайлдан с облекчение. — Каквото и да е предприел. Ама как пипат само! Живеем в общество на законност и ред, където евреите не могат да прилагат евтините си трикове на всеки. Защото има кой да ни пази.

Интересно как не можах да забележа расовите характеристики, когато се срещнахме? Май не е трудно човек да ме измами.

Не, просто аз самият не съм способен на измама и това ме прави безпомощен. Ако я нямаше полицията, щях да съм изцяло в тяхна власт. Можеше да ме убеди в каквото си пожелае. Изглежда това е някакъв вид хипноза. И чрез нея може да се властва над цялото общество.

Още утре трябва да отида и да си купя тази книга за «Скакалците» — реши той. — Интересно, как авторът е описал този свят, управляван от комунисти и евреи. Райхът е унищожен, Япония сигурно се е превърнала в руска провинция, а още по-вероятно — Русия се простира от Атлантическия до Тихия океан. Не бих се учудил ако този... как му беше името... противопоставя в следващата война Русия и САЩ. Интересна книга. Странно как досега никой не се е сетил да напише подобно нещо? Но едно е вярно, че тази книга ще ни помогне да осъзнаем какви късметлии сме били всъщност. Независимо от някои неприятни подробности... можехме да сме далеч по-зле. От подобни произведения без съмнение може да се извлече немалък нравствен урок. Да, вярно е, че сега ни управляват джапанките и ние сме победена нация. Но, да отправим поглед напред, предстои ни голяма работа. Чакат ни велики дела — на първо място колонизацията на планетите.

Всеки момент ще почнат новините — сети се изведнъж той. Може би вече са избрали новия Райхканцлер — Чайлдан почувства, че го завладява вълнение и тревога. — Най-енергичният от всички е, струва ми се, Зайс-Инкварт. За него и в огъня бих влязъл. А как ми се иска сега да съм там. Може би някой ден ще печеля толкова, че да мога да си позволя едно пътуване до Европа, да зърна тези грандиозни строежи. Животът си тече, а аз съм се вкопчил в този Западен бряг и носа не мога да си покажа.“

[1] Широк пояс ↑

[2] Закуска (фр.) ↑

[3] „Имах един приятел“ (нем.) ↑

8

Точно в осем сутринта райхконсултът на Сан Франциско фрайхер Хюго Райс излезе от своя „Мерцедес-бенц 220Е“ и с бодро крачка изкачи стълбите на консулството. Отзад го следваха двама млади сътрудници на Външното министерство. Вратата се отвори като по команда и Райс пресече коридора, изпънал ръка напред за поздрав на двете млади телефонистки, вицеконсултът хер Франк и след това в преддверието на собствения си кабинет, секретарят на Райс — хер Пфердхоф.

— Фрайхер — избърза насреща му Пфердхоф, — току-що получихме зашифрована телеграма от Берлин. От първостепенна важност.

Това означаваше, че телеграмата е свръхспешна.

— Благодаря ви — отвърна Райс, после свали палтото и го подаде на Пфердхоф.

— Само преди десетина минути позвъни хер Кройц фон Меере. Настоя незабавно да му позвъните.

— Благодаря — повтори Райс. Той седна на малката масичка до прозореца, вдигна салфетката от поднесената закуска — пържено яйце с доматиен сос и препечен френски хляб, наля си голяма чаша кафе и разтвори сутрешния вестник.

Кройц фон Меере, човекът, който преди малко го бе търсил, беше шеф на Sicherheitsdienst, отделът отговарящ за Тихоокеанските Щати. Неговият щаб беше разположен — разбира се под фиктивна фирма — в терминала на летището. Отношенията между Райс и Кройц фон Меере бяха доста опънати. Неизброимо много бяха случаите, в които интересите им се застъпваха като пряко последствие от преднамерено провежданата политика на техните началници в Берлин. Формално погледнато Райс, който беше почетен майор от SS се явяваше подчинен на Кройц фон Меере. Когато преди няколко години го назначиха на този пост Райс не можа да прозре скритият капан. И до ден-днешен не можеше да се примири с това, че са го изиграли.

Вестникът, който четеше беше „Frankfurter Zeitung“^[1] — пристигнал със сутрешния полет на „Луфтханза“. Райс внимателно прегледа първата страница. Фон Ширах под домашен арест — възможно е вече да са го премахнали. Много лошо. Гьоринг се е преместил в тренировъчна база на „Луфтвафе“, заобиколен от свои верни съратници — опитни ветерани от войната. Там и с пръст не могат да го пипнат. Дори и главорезите от SD. Интересно къде ли е сега доктор Гьобелс?

Най-вероятно в центъра на събитията — Берлин. Както винаги той разчита на своето красноречие, на уменията да се измъква от всякакви затруднения. „Дори ако Хайдрих дръзне да изпрати войници да го арестуват — мислеше си Райс — той пак ще се спаси, а току-виж ги убедил да преминат на негова страна. Ще ги привлече за сътрудници на Министерството на Пропагандата и Просветата.“

Райс си представи доктор Гьобелс изправен до прозореца в апартамента на някоя нашумяла кинозвезда да разглежда с надменно презрение маршируващите по улицата щурмоваци. Нищо не може да изплаши нашия „Kerl“^[2]. Ще се подсмивва подигравателно... ще гали с едната ръка нежната гърд на актрисата, а в същото време с другата може да надраска поредната духовита статия за „Angriff“^[3]...

На вратата се почука.

— Съжалявам, че ви прекъснах закуската — каза влезлият секретар. — Но на телефона отново е Кройц фон Меере.

Райс се надигна, приближи се до бюрото и грабна слушалката.

— Обажда се Райс.

— Нещо ново за оня тип от абвера? — разнесе се тежкият баварски акцент на местния шеф на SD.

— Хм — промърмори объркан Райс, докато се мъчеше да се досети кого има предвид Кройц фон Меере. — Доколкото ми е известно, в настоящия момент най-малко трима „типа“ от абвера се подвизават по Тихоокеанското крайбрежие.

— Говоря за онзи, който пристигна миналата седмица със совалката.

— Аха — каза Райс, докато си палеше цигара. — Въобще не се е вясвал тук.

— И какво прави?

— Божичко, откъде да знам? Питай Канарис.

— Искам веднага да позвъниш във Външното министерство и да ги накараш да се обадят в Канцеларията, а от там да притиснат Адмиралтейството докато ония обещава, че или абверът ще изтегли всичките си хора от нашия район, или да ни представят подробна информация за задачите, с които са изпратени тук.

— Не можеш ли ти да го направиш?

— Не ми е до това в тази бъркотия.

„Значи са изгубили дирите на човека от абвера — помисли си Райс. — Сигурно са получили нареждане от ведомството на Хайдрих да го държат под око, изпуснали са го и сега се надяват аз да ги измъкна от калта“.

— Ако се появи тук — отвърна Райс — ще накарам да го задържат. Можеш да разчиташ на мен.

Разбира се, шансът да се появи при тях човекът от абвера бе повече от нищожен. И двамата го знаеха.

— Сигурно действа под чуждо име — бучеше в слушалката Кройц фон Меере. — Но под какво точно — не знаем. Около четиридесетгодишен мъж, с аристократична външност. Капитан — истинското му име е Рудолф Вегенер. Стар монархически род — от Източна Прусия. Най-вероятно е човек на фон Папен — Райс реши, че разговорът ще е дълъг и се настани удобно в креслото. — Докато не отрежат и без това раздутия бюджет на Флотата, няма да се отървем от тия аристократични отрепки...

Най-сетне след доста време разговорът приключи и Райс се върна при масичката със закуската. Препеченият хляб беше изстинал, но кафето в каничката беше все още горещо. Райс си наля и отново се зае да чете вестника.

„Няма ли край тази досада? — възмущаваше се той наум. — Тия от SD са в състояние да те събудят и в три часа през нощта — нали непрекъснато дежурят“.

Вратата се отвори и в кабинета надникна неговия секретар Пфердхоф.

— Току-що позвъниха от Сакраменто — съобщи той, като видя, че Райс вече е приключил с дългия разговор. — Твърдят, че по улиците на Сан Франциско се разхождал жив евреин. Страхотна паника — двамата избухнаха в смях.

— Добре — каза Райс. — Кажете им да се успокоят и да ни изпратят доклад. Нещо друго?

— Предполагам вече прочетохте съболезнователните послания.

— Още ли има?

— Няколко. Ще ги оставя на бюрото, ако искате да се запознаете. Вече изпратих отговори.

— Днес следобед трябва да говоря на една среща — сети се Райс. — С някакви бизнесмени.

— Не бях забравил — увери го Пфердхоф.

Райс се облегна назад в креслото:

— Искате ли да се обзаложим? — каза той.

— Само не и за новите партийни решения. Ако това имате предвид.

— Ще изберат Палача.

Пфердхоф го погледна объркано.

— Хайдрих и без това вече е надминал възможностите си. Такива като него, от които се страхуват всички, трудно стигат до ръководна длъжност. Ония „горе“ ще получат удар само като чуят за това. Няма да мине и половин час от излизането на първата есесовска кола на „Принцалбертщрасе“ и останалите ще са сключили коалиция. Да не забравяме, че зад гърбовете им са финансови титани като Круп и Тисен... — той млъкна. В приемната се бе появил един от криптографите. Носеше запечатан плик.

Райс протегна нетърпеливо ръка. Пфердхоф му подаде плика.

Вътре се намираще дешифрирания текст на спешната шифрограма от Берлин.

Когато приключи с четенето и вдигна глава Райс забеляза, че неговият секретар стои на вратата и търпеливо очаква нареждания. Райс смачка листчето, хвърли го в масивния глинен пепелник и щракна запалката.

— Някакъв японски генерал щял да пристигне тук инкогнито. Казва се Тедеки. Идете веднага в библиотеката и преровете всички японски военни списания — все някъде ще има неговата снимка. Но гледайте никой да не разбере какво търсите. Опасявам се, че в картотеката нямаме нищо за него — той се приближи към шкафа с документация, но после се отказа. — Съберете каквато можете информация. Включително и слухове. В библиотеката има всичко —

изведнъж нещо му хрумна. — Този генерал Тедеки не беше ли Началник щаб допреди няколко години? Не си ли спомняте нещо за него?

— Почти нищо — отвърна Пфердхоф. — Хапливо, осемдесетгодишно старче. Май беше защитник на някаква японска програма за масивна експанзия в космоса.

— И там се провали — допълни Райс.

— Не бих се изненадал ако пристига тук по здравословни причини — каза Пфердхоф. — Няма да е първият японски военен, дошъл на лечение в болницата при Калифорнийския университет. Тук е единственото място, където могат да се възползват от модерната немска хирургическа техника, за каквато по японските острови не са и мечтали. Нищо чудно, че пристига инкогнито. Гледат да не накърнят нечии патриотични чувства. Е, щом от Берлин искат да го държим под око, най-добре ще е да изпратим някой в болницата.

Райс кимна. Възможно бе старецът да се е забъркал в някоя съмнителна търговска операция, каквито тук — в Сан Франциско — не бяха рядкост. Завързаните, докато е бил на активна служба познанства можеха да помогнат във всяко начинание сега, когато вече е в оставка. Но дали е в оставка? В съобщението се говореше за „генерал“, а не за „генерал от запаса“.

— Веднага щом откриете негова снимка — нареди Райс — ще я размножите и ще раздадете копия на нашите хора от летището и пристанището. Нищо чудно вече да е пристигнал. Нали знаете колко са бързи в подобен род съобщения.

И естествено, ако генералът вече е в Сан Франциско от Берлин ще стоварят вината върху консулството. Сякаш бихме могли да му влезем в дирите преди още да е дошла телеграмата.

— Ще поставя печат и дата на съобщението, та ако се вдигне голям шум да им покажа на ония в Берлин кога са ни го изпратили — каза Пфердхоф. — И часа ще отбележа.

— Благодаря — кимна Райс. Нямахше по-големи майстори по прехвърляне на отговорността от „ония в Берлин“. Омръзнало му бе да си измиват ръцете с него. Напоследък им беше станало навик. — И все пак, по-сигурно ще е ако отговорим на съобщението. Да речем: „Вашите инструкции безнадеждно закъснели. Обектът забелязан в района. На настоящия етап възможността за проследяване е

минимална.“ Пооправете го малко и го изпратете. Колкото е по-мъгляво и неясно — толкова по-добре. Разбрахте ли?

Пфердхоф кимна.

— Веднага отивам да го изпратя. Ще отбележа в дневника датата и точния час на изпращане — той излезе.

„Трябва да внимавам — рече си Райс — че току-виж са ме изпратили за консул на някой гъмжащ от чернилки остров край Южна Африка. Ще ме натисне някоя чернокожа мамичка и докато се усетя половината остров ще ми вика «тате». Той приседна отново на масичката, отвори златната табакера и с удоволствие запали една египетска цигара «Саймън Арц».“

Изглежда, че поне за известно време ще го оставят на мира. Райс се наведе и извади от куфарчето на пода книгата, която бе зачел снощи. Сетне отвори на отбелязката и продължи да чете:

„... Наистина ли се бе разхождал по онези спокойни мирни улици, толкова отдавна ли бяха тихите неделни утрини на Тиергартен? Спомени от някакъв друг живот. Вкусът на сладоледа — истински ли бе той, или рожба на неговото въображение, на измъчения му от недоварената коприва стомах? «Боже — проплака той. — Кога най-сетне ще свърши този ад?» Ала британските танкове продължаваха да пълзят към тях. Още една масивна сграда избухна и после се превърна в руини. Кой знае — може би това беше училище, болница, или жилищен блок. Каквото и да е било — вътре никой не е останал жив. Затрупани, безнадеждно. Смъртта бе разтворила злоещите си криле над всички — живи, ранени и мъртви, над вмирисаните и разложени останки от хора по улиците. Берлин беше един вонящ и сгърчен труп, гордите му някога сгради — вперили пустеещ взор в небето. Но от там не идеше пощада.

Едва сега момчето забеляза, че ръцете му са посивели от пепелта на опожарения град, на изгорялата жива плът. Ужасна смес, от която той се помъчи да се отърси. Не беше кой знае колко трудно да забрави за това,

друга — по-страшна мисъл бе завладяла съзнанието му, въпреки писъците и бумтежа на падащите снаряди. Гладът. Вече шест дена не бе слагал в устата си нищо друго освен варена коприва, но сега и тя не се намираше. Всичко наоколо бе разорано от сипеците се бомби. От време на време сред дима изплуваха отделни човешки фигури и после изчезваха отново. Възрастна жена със забрадка на главата и празна кошница в ръка. Еднорък мъж с невиждащи очи. И малко момиче. Не след дълго те се изгубиха сред бъркотията от повалени дървета, където се криеше и Ерик.

А опашката от танкове продължаваше да се вие като зловеща метална змия.

«Няма ли край този ужас? — питаше се момчето. — И ако има — кога ще е? Няма ли най-сетне да се задавят в кръв, тези...»

— Мой фрайхер — прекъсна четенето му гласът на Пфердхоф.
— Извинете ме — само една дума.

Райс се стресна и хлопна книгата.

— Слушам ви.

„Как само пише този човек — мислеше си той. — Направо ти спира дъха! Истински. Сякаш със собствените си очи е гледал как англичаните превземат Берлин. Бррр — той потрепери. — Удивително е все пак каква сила има литературата, дори тази евтина измишльотина, върху съзнанието на човека. Нищо чудно, че книгата е забранена на цялата територия на Райха. Лично аз също бих я забранил. Не трябваше да се захващам с нея. Но връщане назад няма, ще трябва да я прочета докрай.“

— В приемната са дошли някакви моряци от немския кораб — каза секретарят. — За заверка на документите.

— Да — кимна Райс. Той пое с енергична крачка към приемната, където вече го очакваха трима моряци, облечени в еднотипни сиви пуловери, с малко нервни, но издаващи душевна сила лица. Райс вдигна ръка за поздрав:

— Хайл Хитлер! — той ги огледа с хладна усмивка.

— Хайл Хитлер! — отвърнаха малко колебливо моряците. След това извадиха своите документи. Веднага след като приключи със заверката Райс побърза да се върне в кабинета и отново се зачете в „Скакалците“. Не след дълго попадна на сцена, в която се разказваше за Хитлер. И усети, че не може да се спре, трябваше да я прочете веднага и докрай. Описваше се съдът над Хитлер. Процесът в Мюнхен — след края на войната. Хитлер, попаднал в ръцете на Съюзниците! Боже мили! А заедно с него Гьобелс, Гьоринг и всички останали. Хитлер отговаряше на американския обвинител:

„... черни, пламтящи очи, в които сякаш за миг се беше възвърнал старият боен дух. Дребното, сгърчено тяло се изпъна, главата гордо се повдигна. И сетне злобно извитите устни промълвиха с дрезгав полушепот: «Deutsche, hier steh'Ich». Трепет премина по лицата на присъстващите в залата руснаци, американци, англичани и германци. «Да — помисли си Карл. — Ето го, изправен пред нас. Ние сме разгромени. Смъкната е маската от лицето на героя, който ни водеше, за да видим неговия истински лик. Нищо повече от...»“

— Фрайхер.

Райс осъзна, че не е чул кога е влязъл неговият секретар.

— Зает съм — изсъска гневно той и хлопна книгата. — За Бога, непрестанно се опитвам да прочета тази книга!

Безсмислено беше да се гневи. И той го знаеше.

— От Берлин пристигна още една шифрограма — продължи Пфердхоф. — Зърнах началото, докато я разшифроваха. Отнася се за политическата обстановка.

— И какво се казва там? — промърмори Райс като търкаше слепоочия.

— Доктор Гьобелс е направил неочаквано изявление по радиото. Голяма реч — секретарят имаше доста развълнуван вид. — Изпрацат ни зашифрования текст на речта, за да го предоставим на местната преса.

— Да, добре — кимаше замислено Райс.

В мига, в който секретарят излезе от стаята, той отново отвори книгата. „Непрестанно надзърта, колко пъти го предупреждавах за това...“ — мислеше си той докато прелистваше страниците.

„... тишина Карл отправи взор към покрития с флаг надгробен камък.“ Тук лежи той, мир на прахта му, напуснал завинаги нашия живот. Никой не може да го върне при нас, дори демоничната сила, която го владееше. Човекът, или може би *Übermensch*^[4]?, в когото Карл бе вярвал сляпо, когото беше боготворил... до самата му смърт. Адолф Хитлер бе преминал в отвъдния живот, но Карл все още висеше на ръба на пропастта. „Няма да го последвам — шептеше мислено Карл. — Искам да живея. И да строя. Всичко ще построим наново. Трябва да го направим.“

Колко далече, колко невъобразимо далече ги бе завело коварното очарование на фюрера! И ето го финалния акорд на този величествен и позорен път — от малкото, провинциално градче в Австрия, през гладуващата Виена и кошмара на окопите от Първата световна война, до напрегнатата политическа борба, основаването на Партията, обединяването на нацията и може би само на една протегната ръка от световното господство.

Но Карл вече знаеше, че всичко това е било блъф. Адолф Хитлер ги бе излъгал. Беше ги повел след себе си, омагьосани от празни думи.

„Още не е твърде късно. Ние разкрихме твоята измама, Адолф Хитлер. И най-сетне прозряхме истинския ти лик. Прозряхме лика на фашизма, тази ужасяваща епоха на смърт и мегаломански фанатизъм. Амин.“

Карл се извърна и бавно се отдалечи от потъналия в тишина гроб...

Райс затвори книгата и известно време седя замислен. Чувстваше се потиснат. „Трябваше повече да натиснем японците — мислеше си той — та да забранят тая проклетата книга. Не знам защо, но струва ми се, че го правят нарочно. Нищо не им пречеше да го арестуват този —

как му беше името — Абендсън. Имат достатъчно тежест в Средния запад.“

Всичко в тази книга беше потискащо — смъртта на Адолф Хитлер, трагичната гибел на съкрушения Фюрер, краят на Партията, а с нея и на Германия... всичко бе описано толкова истински, толкова реално. Сякаш Германия наистина бе изгубила световната хегемония.

„Как е успял да го постигне? — питаше се Райс. — Нима това е само писателско умение? Да, вярно, писателите ги бива за такива работи. Да вземем например доктор Гьобелс. Нали и той е започнал така — на литературното поприще. Именно там се е научил как да докосва спотаените и дремещи във всеки от нас страсти и инстинкти. Да, писателите добре познават човешката същност. Жалка, страхлива, сластолюбива, готова да продаде всичко в името на собствената си алчност. Ето на тези струни обичат да свирят те. И да ни се присмиват, разбира се, макар и прикрито.

Погледнете само как си играеше този Абендсън не с моя интелект, не — възмущаваше се мислено Райс, — а с чувствата ми. А отгоре на всичко е получил и пари — и то не малко — за тази работа. Изглежда някой е подучил този Hundsfott^[5], инструктирал го е какво да пише дума по дума. Какво ли не биха сторили за пари тези жалки драскачи. Изсипал е една кофа лъжи, а на хората това им дай — да четат измишльотини. Я да видим къде е публикувано това? — хер Райс внимателно разгледа книгата. — Омаха, Небраска. Последната крепост на някога процъфтяващата книжна индустрия на САЩ, рожба на гнусните политически стремежи на комунисти и евреи... А може би Абендсън е евреин?

Значи още не са се отказали да ни троят. Тази *judisches Buch*^[6] — той яростно хлопна корицата. Истинското му име сигурно е Абендщайн. Обзалагам се, че в SD вече са се заинтересували от него. Трябва на всяка цена да изпратим някого в Скалистите планини, на посещение при хер Абендщайн. Нищо чудно Кройц фон Меере вече да е дал необходимите разпореждания. Макар че, при цялата тази бъркотия в Берлин може и да е забравил. Сега всички са погълнати от онова, което става у дома. Не — поклати глава Райс — тази книга е прекалено опасна. Да предположим, че някоя сутрин намерят този Абендщайн да се поклаща обесен на собствения си полюлей. Това ще е отрезвяващ знак за всички, които се възхищават от неговите идеи. В

края на краищата — последната дума отново ще е наша. Ние ще напишем постскриптума.

За тази работа трябва сигурен, проверен човек. Интересно, какво ли прави сега Скорцени?“

Райс отново прочете кратките бележки на гърба на книгата. „Значи отрепката се е барикадирала. Във «Високия замък». Мисли се за голям умник. Едно е ясно — за онзи, когото изпратим, обратен път няма да има.

А може би няма смисъл? Може би е твърде късно. В края на краищата — книгата вече е излязла. А и територията е подвластна на японците... ако надушат нещо, жълтите дребосъци ще вдигнат олелия до небесата.

Не, нищо няма да се случи, ако се пипа внимателно...“

Фрайхер Хюго Райс си записа в бележника: „Въпросът да се обсъди с SS генерал Ото Скорцени, или още по-добре с Ото Олендорф в Трети отдел на Reichssicherheitshauptamt^[7]. Струва ми се, че именно той ръководеше Оперативна група Д?“

И изведнъж, Райс почувства, че го завладява страхотна, болезнена ярост. „Мислех си, че сме приключили с това. Нима ще продължава вечно? Та войната свърши преди толкова години! Мислехме, че с нея са свършили и проблемите. А после дойде провалът в Африка и този побъркан Зайс-Инкварт, който се хвърли да осъществява налудничавите планове на Розенберг. Прав е онзи проклет смешник Хоуп да ни се подиграва. И откъде само му е дошла наум тази идея — Марс заселен от евреи! Кацаме и хоп! — идват на среща. Двуглави и ниски като пигмеи. Но стига вече... трябва да се заема с непосредствените си задължения. Нямам време за подобни мисловни гимнастики — като да изпращам Einsatzkommandos по дирите на Абендсън. И без това съм затрупан от шифровани телеграми и чакащи в приемната немски моряци. Нека ония «горе» се занимават с подобни проекти — нали това им е работата.

Едно е сигурно — реши той, — ако замисля нещо подобно и се проваля, няма да имам голям избор. Или ще ме приберат на някое тихо местенце на Източния бряг, или току-виж ме натикали в някоя килия да подишам цианиден газ «Циклон Б».“

Той откъсна страницата с бележката, накъса я на малки парченца и после я изгори в глинения пепелник.

На вратата се почука. Влезе Пфердхоф с обемиста папка документи.

— Знаменитата реч на доктор Гьобелс — той постави папката на бюрото. — Препоръчвам ви да я прочетете. Една от най-хубавите му речи.

Райс запали поредната цигара „Саймън Арц“ и се задълбочи в речта.

[1] „Франкфуртски вестник“ (нем.) ↑

[2] Глупчо (нем.) ↑

[3] „Атака“ (нем.) ↑

[4] Свръхчовек (нем.) ↑

[5] Вонящо куче — (нем.) ↑

[6] Юдейска книга (нем.) ↑

[7] Управление на Службата за безопасност на Райха — (нем.) ↑

След близо две седмици почти непрестанна работа фирма „Едфранк — бижута по поръчка“ най-сетне бе готова с първата серия образци. Бижутата бяха подредени в стройни редици на поставка от черно кадифе. Ед Макарти и Франк Фринк дори успяха да си напечатат визитни картички върху бял кадастрон от стари коледни картички, с помощта на пригоден от гума за триене щемпел, на който артистично се преплитаха техните имена. Ефектът — донякъде благодарение на високото качество на кадастро̀на от коледните картички — беше потресаващ.

Всичко бе изпитано съвсем професионално — бижутата, визитните картички, навсякъде личеше опитната ръка на майстор. „А и как иначе? — мислеше си Франк. — След като и двамата сме професионалисти — не само в бижутерското изкуство, а във всичко, което зависи от ловкостта на ръцете“.

Кадифените поставки предлагаха богато разнообразие от украшения. Гривни от мед, платина, бронз и дори от стоманени брънки. Платинени медальони, с красиви сребърни орнаменти. Сребърни обеци. Брошки от сребро и мед. Именно сребротото бе погълнало основната част от скромните им финанси, но си заслужаваше. Бяха купили, разбира се и няколко полускъпоценни камъка, които сега красяха брошките — перли, нефрит, опал. А потръгнат ли нещата — ще могат да си опитат късмета със злато и — дай Боже — пет-шест каратови диаманти.

Защото само златото можеше да им донесе истинска печалба. Все още на пазара се намираха стари украшения, без особена художествена стойност, които можеха да се купят евтино и после да се претопят. Всичко това обаче изискваше средства — и то много. От друга страна една златна брошка по цена на дребно се равняваше на близо четиридесет медни. Подобни украшения непрестанно се търсеха на пазара и продажбата им носеше доста добра печалба... стига разбира се да стигнат веднъж до магазините. До този момент не си бяха

опитвали силите там. Вниманието им беше погълнато предимно от натрупване на така наречената материална база — тезгях с електромотор, усукваща рама, шлифовъчно вретено и полировъчни дискове. Разполагаха вече с пълен набор от инструменти, от груби телени четки, през по-фини шлифовъчни гривни до кожени, кадифени, памучни и шамозитни^[1] полиращи кръгове. И естествено, бяха се снабдили с оксиацетиленова горелка, в комплект с бутилки за кислород, очила, дозатор и всичко останало. Но най-много се радваха на бижутерските инструменти. Клещи изписани от Германия и Франция, микрометри, диамантено свредло, ножовки, щипци, пинцети, поялници втора ръка, менгемета, гласпапир, механични ножици, мънички чукчета... редици от изрядно подреден прецизен инструментариум. Разполагаха със значителен запас от игли за брошки, клипсове за обеци, верижки, каквото им потрябва. Цялото това изобилие бе погълнало близо две хиляди долара, в момента фирмата разполагаше с не повече от двеста долара. Затова пък дейността им беше легализирана с необходимите документи от администрацията на Тихоокеанските Щати. Дошло бе време да продават онова, което са създали.

„Няма на този свят купувач — мислеше си Франк — който да подложи тези изделия на по-строга преценка, от тази, на която ги подложихме самите ние.“ Всяко едно от подредените пред него украшения бе многократно изследвано за най-малките дефекти, недошлифовани участъци или лоша спойка... качественият контрол на фирмата бе свършен. В магазина можеха да се хванат и за най-дребния дефект — драскотина от металната четка или някое петънце от обработката с киселина. „В този момент не можем да си позволим подобен риск. Една погрешна стъпка и всичко е свършено.“

На първо място в списъка за снабдяване стоеше магазинът на Робърт Чайлдан. Но само Ед можеше да отиде там, Чайлдан със сигурност щеше да си спомни Франк Фринк.

— Ти ще се заемеш с основната продажба — рече Ед, който внимателно се бе приготвил за срещата с Чайлдан — добре скроен костюм, нова вратовръзка, бяла риза. Въпреки всичко, на лицето му се четеше неспокойствие. — Знам, че страшно ни бива — повтори за кой ли път той — но... дявол да го вземе!

По-голяма част от украшенията бяха с абстрактна форма — феерични спирали, втвърден във вода метал, паяжиноподобни мрежи. Имаше и масивни, тежки брошки, сякаш издялани от някой одухотворен варварин. Като количество, лежащите пред тях украшения не бяха кой знае колко, но въпреки това се отличаваха с невероятно многообразие. Колекция, която би желал да притежава не един магазин. „Ако се провалим — мислеше си Франк поне ще го узнаем веднага. Но успеем ли — чака ни работа за цял живот.“ Двамата внимателно подредиха колекцията на дъното на изящна японска плетена кошница, с която се бяха сдобили по идея на Ед. „Ако пък нищо не излезе, ще си върнем поне част от парите от продажбата на суровините и инструментите.

Тъкмо подходящ момент да се обърна за съвет към Оракула. Най-добре е да го попитам: «Ще се справи ли Ед при своя първи опит за продажба?» Не, прекалено съм нервен. Това е лош признак. Пък и жребият вече е хвърлен, първите образци са завършени, парите са вложени — каквото и да измъдри «Книгата на промените» вече е късно.

«Книгата» няма да ни продаде стоката... нито пък ще ни даде късмет наготово.“

— Ще започна с Чайлдан — въздъхна Ед. — Няма какво повече да се бавим. А после идва и твоя ред. Ще дойдеш с мен, нали? Можеш да останеш в камиона. Ще паркирам зад тъгля.

„Един Господ знае колко ни бива с Ед в търговията — мислеше си Франк, докато се качваха в кабината. — Чайлдан не е страшен, но в тая работа трябва да си малко магьосник. Както казват — да съумееш да направиш представление. Джулиана ги можеше тия работи — хубава е, знае как да се държи и е жена. В края на краищата — стоката, която продаваме, е предназначена за жени. Може направо да си я сложи и така да отиде в магазина.“ — той затвори очи и се помъчи да си я представи как би изглеждала с някое от техните украшения — позлатената гривна или масивното сребърно колие. Франк съвсем ясно си представи черните ѝ, лъскави коси, пронизващия поглед, облечена в някой плътно прилепнал пуловер, който да очертава стройната ѝ гръд и вълнуващите движения на колието... Божичко, как му се искаше да е пред него в този момент! Да плъзга своята нежна длан по изящния набор от украшения, после да спре вниманието си на нещо, което ѝ е

направило впечатление, да го вземе и да го разгледа, вдигнала нагоре глава. Джулиана винаги се интересуваше от неговата работа.

„Най-много ще ѝ отиват обещите — унесе се в мечти Франк — Онези, платинените, със скъпоценните камъни. Би могла да прибере косите си назад в шнола, за да се виждат по-добре. А после ще я снимаме и ще използваме снимките за реклама.“ Двамата с Ед бяха стигнали до заключението, че ще им е необходим каталог на фирмата, който да изпратят и в други градове на страната. „Страхотно ще изглежда, кожата ѝ е мека като кадифе, без никакви бръчки, има прекрасен цвят. Дали ще се съгласи, ако успея да я намеря? Чувствата ѝ към мен нямат значение, тук става дума за бизнес.

Дявол да го вземе, ще ѝ предложи дори снимките да направи някой друг — професионален фотограф, например. Това ще ѝ достави удоволствие. Винаги е обичала, когато ѝ се възхищават, когато я гледат — независимо кой. Но май всички жени са такива. Обичат да им се обръща внимание. Като малки деца — които все си мислят, че щом не ги гледат родителите им, то това с което се занимават не е реално. И Джулиана беше същата — не можеше да понася самотата, все очакваше някой да ѝ прави комплименти. Бас държа, че и в този момент някой се увърта около нея. Оцъклил се е в тялото ѝ, докато ѝ разправя колко е хубава...“

— Какво ти става? — Ед го погледна внимателно. — Нервите ли не издържат?

— Не — отвърна Франк.

— Нямам никакво намерение да му треперя на оня — заговори Ед. — Ще ти призная нещо — никак не ме е страх. Хич не ми пука, че кварталът е богаташки и трябва да нося тоя смешен костюм. Вярно е, че не понасям такива дрехи. Ужасно неудобно се чувствам. Но това няма никакво значение. Ще отида и ще му натрия носа на оня.

„Дай Боже“ — помисли си Франк.

— По дяволите, щом ти си успял да го праметнеш с оная история за японския адмирал, за мен няма да е никак трудно да му пробутам нещо от нашата ръчно направена колекция...

— Ръчно изработена — поправи го Франк.

— Да де. Ръчно изработена. Искам да кажа, ще отида там и няма да изляза докато не го оскубя поне за половината украшения. Ще видиш, че ще ги купи. Трябва да е пълен глупак да изпусне такава

възможност. Огледай се наоколо — виждал ли си някой да предлага подобни шедьоври. Божичко — само като си помисля, че този тъпак може да ни откаже и ми идва да го прасна!

— Не забравяй да му кажеш, че всички изделия са лети, а не само покривани с метал.

— Остави на мен да решавам как да се държа — каза Ед. — Вече съм намислил няколко идеи.

„Всъщност, какво ми пречи да го направя? — мислеше си Франк. — Ед няма да има нищо против. Ще опаковам няколко украшения и ще ги изпратя на Джулиана. Нека види какво мога. Пощенската служба сигурно ще може да я открие — ако им дам последния ѝ адрес. Какво ли ще каже като отвори кутията? Ще прибавя кратка бележка — че съм ги направил сам, че съм съдружник в новосъздадена частна бижутерска фирма. Ако успея да я заинтригувам, да ѝ подпаля въображението... кой знае, може и да се върне. Ще ѝ разкажа подробно за тайнството на скъпоценните камъни и благородните метали. За магазините, на които продаваме, за богаташките квартали...“

— Тук ли беше? — попита Ед и натисна спирачката. Движението тук, в центъра бе доста натоварено, сградите се губеха нагоре в небето. — Май ще се поизпотим докато открием свободно място за паркиране.

— По-надолу е — рече Франк.

— Нямаш ли някоя марихуанка в тебе? — попита го Ед. — Ужасно ми се пуши.

Франк му подаде пакет японски цигари „Небесна музика“, към които се бе пристрастил докато работеше в „У-М“.

„Сигурно живее с някой друг — въздъхна мислено Франк. — И спи с него, сякаш му е жена. Познавам добре Джулиана — нощем е като котка, трябва да се сгуши в някого. Не е родена да живее сама. Аз също. Може би си е намерила някой наистина свестен. Някой стеснителен студент. Винаги си е падала по млади, неопитни мъже, които да покровителства. В нея няма и капчица цинизъм — готова е да даде всичко от себе си. Да се посвети докрай. Но не бих понесъл ако се е хванала с някой дъртак. Някой стар, опитен сластолюбец, който я гледа и замечтано предъвква пъхнатата в устата клечка за зъби.“

Изведнъж му стана задушно. Мисълта, че Джулиана е попаднала в лапите на някой мръсник, който е превърнал живота ѝ в ад му се стори направо непоносима...

„Знам — мислеше си той — не й ли потръгне в живота, не успее ли да си намери другар, човек на когото да се опре, който да я разбере — тогава ще сложи край на живота си. Така й е писано. Аз бях прекалено груб с нея. Не че съм чак толкова лош, има далеч по-неприятни типове от мен. Усещах когато е самотна, когато е тъжна, когато има нужда от любов и съчувствие. Винаги се стараех да я успокоя, да я утеша. Но тя заслужаваше повече, много повече.“

— Тук ще паркирам — каза решително Ед. Намерил бе свободно място.

— Виж какво — рече задъхано Франк. — Имаш ли нещо против да изпратя няколко украшения на жена ми?

— Не знаех, че си женен — Ед беше изцяло погълнат от паркирането. — Разбира се, стига да не са от сребърните — той изгаси мотора.

— Пристигнахме — Ед изпуфка пред себе си марихуанен облак, после смачка цигарата в таблото и я хвърли на пода. — Пожелай ми успех.

— Успех — рече Фринк Франк.

— Ей, виж какво има тук — възкликна Ед. На гърба на пакета с цигари беше отпечатана уака — миниатюрна японска поема. Ед зачете на глас, като се мъчеше да надвика уличния шум:

*Изкука кукувица в бледата зора,
затърсих я със поглед.
И що видях?
Единствено луна сребриста.*

Той подаде пакета на Франк. Сетне го потупа захилен по рамото, сграбчи кошницата и скочи от седалката.

— Оставям на теб височайшата чест да пъхнеш монета в автомата — извика той и закрачи по тротоара.

Не след дълго се загуби в оживената улица.

„Джулиана! — повика я мислено Франк. — Да знаеш само колко съм самотен! — той слезе на паркинга и пусна монета в автомата. — Страх ме е. Страх ме е, че цялата тази авантюра с бижутерийния бизнес ще се спуска като сапунен мехур. И какво ще стане тогава? Как

го бе казал Оракулът? Плач и сълзи над счупеното гърне. Човек рано или късно се изправя пред тъмната сила на живота. А отвъд нея е само смъртта.“ — Нямахте да му е толкова тежко, ако сега до него бе Джулиана. — „Страх ме е — повтаряше си той. — Ами ако Ед се провали? Ако всички ни се присмеят?

Какво ще правим тогава?“

* * *

Върху един проснат на пода чаршаф, Джулиана лежеше притисната към Джо Синандела. В стаята беше задушно, навън грееше следобедното слънце. Голите им тела бяха плувнали в пот. Една капка пот се изтърколи по брадата на Джо, увисна за миг и после капна на шията ѝ.

— От тебе капе — промърмори Джулиана.

Джо не отговори. Дишаше бавно, равномерно... „Като океана — помисли си тя. — Ние не сме нищо повече от шепа вода.“

— Хареса ли ти? — попита го тя.

Той промърмори нещо, в смисъл че да, било е страхотно.

„Така си и мислех — притвори очи Джулиана. — Значи му е харесало. Трябва да ставаме, направо лепна от пот.“

Джо се размърда.

— Ставаш ли? — тя се вкопчи с две ръце в него. — Недей. Поне още малко.

— Не е ли време за тренировка?

„Днес няма да ходя на тренировка — отвърна мислено тя. — Не се ли досещаш? Ще излезем някъде двамата. Няма да стоим вечно тук. Искам да ме заведеш някъде, където не съм била досега. Наистина е време да ставаме.“

Джо бавно се надигна, ръцете ѝ се плъзнаха по мокрото му тяло. Той се изправи и зашляпа към банята с боси крака.

„Свърши се — помисли си тя. — Е, добре.“

— Чувам те — извика от банята Джо. — Недей да пъшкаш. Стига с тая вечна депресия, трагикомична подозрителност и мирова скръб — той застана на прага, целият в пяна, ухилен. — Какво ще кажеш да се поразходим малко?

— Къде? — извика задъхано тя.

— Към някой голям град. Какво ще кажеш например да отидем на север — към Денвър? Можем да се поразходим по улиците, да отидем на представление, на ресторант, или ако искаш — да си купиш нова рокля. Каквото пожелаеш. Съгласна ли си?

Просто не можеше да повярва на ушите си. А толкова ѝ се искаше.

— Твоята таратайка ще издържи ли до там?

— И още как — едва промълви тя.

— Ще си купим по някой моден парцал — продължи той. — И ще се позабавляваме като хората. Имаш нужда от добра почивка, напоследък май много ти се е събрало.

— А откъде ще вземем пари?

— Аз имам — рече Джо. — Погледни в куфара — той хлопна вратата на банята и шумът от водата преустанови по-нататъшния разговор.

Тя отвори гардероба и измъкна малкия, износен куфар. И наистина — в ъгъла имаше добре натъпкан плик с райхсмарки. Тлъста, солидна пачка от пари, които вървяха навсякъде по света. „Значи наистина можем да се разходим — развесели се тя. — Мислех, че ми се подиграва. Как ми се иска само за миг да надзърна в него и да видя какво става там...“ — тя се зае да брой парите.

Отдолу под плика с парите се търкаляше масивна писалка с цилиндрична форма. Доста тежка. Джулиана отвинти капачето и се втренчи в позлатеното перо. Странно...

— Какво е това? — посочи тя химикалката на излезлия от банята Джо.

Той я взе и внимателно я прибра в куфара. Имаше объркан, малко разтревожен вид.

— Пак ли твоята мнителност? — рече Джо. После неочаквано я прегърна през кръста, вдигна я и зарови лице в гърдите ѝ. Джулиана почувства горещия му дъх върху кожата си.

— Не — изстена тя. — Просто... трудно привиквам с новото.

„И все още малко ме е страх от теб — помисли си тя. — Толкова малко, че дори не знам защо.“

— Ще те изхвърля през прозореца — закани се Джо и я понесе през стаята. — Ако не слушаш.

— Моля те — рече тя.

— Шегувам се. Слушай, предстои ни марш — като марша към Рим. Спомняш ли си го? Сам Дучето ги е водел, и чичо ми Карло е бил там. А ние ще си направим мъничък марш, не толкова велик, че да го пишат в историческите книги. Готова ли си? — той впи устни в нея толкова неочаквано, че зъбите им изтракаха. — Представи си колко добре ще изглеждаме в новите си дрехи. Нали ще ми обясниш как трябва да се държа в обществото, как да говоря? Имам нужда от няколко урока по маниери.

— Мисля, че нямаш нужда — рече Джулиана. — Говориш не по-зле от мен.

— Не си права — той придоби мрачен вид. — Говоря много лошо. С ужасен италиански акцент. Не ти ли направи впечатление още от самото начало?

— Не си спомням добре — отвърна тя. Въобще не бе обърнала внимание.

— Жените най-добре познават светските обноски — Джо я занесе на ръце до леглото и я хвърли отгоре. — Ако ви нямаше вас сигурно цял живот щяхме да си говорим само за спортни състезания, залагания на конния тотализатор, или пък да си разказваме мръсни вицове.

„В странно настроение си, приятелю мой — замисли се Джулиана. — Само до преди миг беше мрачен и замислен, а откакто ти дойде тая идея да се поразходим, направо не се удържаш на едно място. Наистина ли искаш да си с мен? Нищо не ти пречи да ме зарежеш и да поемеш по пътя си — и друг път си го правил. На твое място бих постъпила точно така.“

— Това заплатата ти ли е? — попита го тя докато се обличаше. — Твоите спестявания? — парите ѝ се струваха страшно много. Впрочем, казват, че на Изток се печелело добре. — И друг път съм разговаряла с шофьори на камиони, но нито един от тях...

— Защо си мислиш, че съм шофьор? — прекъсна я Джо. — Пътувам с камиона, за в случай, че ни нападнат пътни бандити. Затова се преструвам на обикновен шофьор — той се отпусна в креслото и притвори уморено очи. — Ясно ли е?

И изведнъж тя забеляза в ръката му нож. Тънък и остър — като картофобелачка. „Мили Боже — помисли си тя. — Това пък откъде се

появи? От ръкава му, или направо от въздуха?“

— За това ме наеха във „Фолксваген“. Помогна и досието ми от войната. По време на акция неведнъж сме се сблъскали с командосите на Хаселдън — той вторачи черните си очи в нея и се ухили. — Познай кой спипа накрая полковника? Бяхме ги притиснали към брега на Нил — полковника и четирима от неговия прословут „Отряд за диверсии в дълбоката пустиня“. Няколко месеца след битката при Кайро. Една нощ направиха опит да ни откраднат бензина. Тъкмо бях застанал на пост, когато ги видях да се промъкват към нас — целите намазани с вакса и окичени с гранати и автомати. Нямаше ги гаротите, а и бяха прекалено шумни. Внезапно зад гърба ми се появи Хаселдън и се вкопчи в гърлото ми. Аз бях по-силният от двамата ни — Джо скочи от креслото с нервен смях. — Да си стягаме багажа. Обади се в тренировъчната зала да им кажеш, че си взимаш няколко дена отпуска.

Джулиана го гледаше разколебана — разказът ѝ се стори неубедителен. „Може би никога не е служил в Северна Африка, а само се хвали с чути оттук-оттам истории. Кой знае, може и въобще да не е воювал и сега да избива комплекси. И какви са тези пътни бандити? — зачуди се тя. Никога не бе чувала за подобно нещо. Нито един от спрелите в градчето камиони нямаше охрана. — Измислил е всичко за да ми направи впечатление, да се представи в романтична светлина. Ами ако е побъркан? Току-виж... ми се наложи да употребя умениято, с което досега само си изкарвах хляба. Защо — за да спася своята девственост? Или живота си? Глупости. От него вони на бедност и мизерия. Омръзнало му е да се трепе, събрал е всичките си скътани пари и сега иска да се представи за граф. Преди отново да го погълне блатото. Затова се е вкопчил в мен.“

— Окей — кимна Джулиана. — Ще се обадя — по пътя към антрето, където бе окачен телефона, тя си мислеше: „Всички мъже са еднакви — мечтаят да се залепят за някоя хубава жена и да профукат парите си по нея. Но в едно е прав този Джо Синандела — май наистина имам някакъв подсъзнателен страх от мъжкия пол. И Франк ми го е казвал. Затова се разделихме с него. Затова сега съм напрегната и го гледам с недоверие.“

Когато се върна завари Джо да чете „Скакалците“, сбърчил вежди, с леко помръдващи устни. Толкова бе увлечен, че дори не я забеляза.

— Нали щеше да ме оставиш да я прочета?
— Добре де, чети я. Аз ще карам.
— Ти ли ще караш? Но колата е моя!
Той не отговори, потънал в книгата.

* * *

Робърт Чайлдан вдигна глава от касата и огледа високия, строен мъж, който бе застанал на вратата на магазина. Облечен бе в малко старомоден костюм, а в ръката си държеше странна на вид плетена кошница. Търговец, най-вероятно. Но вместо подкупваща усмивка, кой знае защо лицето му имаше мрачно, навъсено изражение, сякаш бе някой нискообразован водопроводчик, или техник.

Робърт Чайлдан изпрати предишния клиент до вратата и едва тогава се обърна към влезлия:

— Кого представяте?

— Бижутерски изделия „Едфранк“ — промърмори малко несигурно мъжът.

— Никога не съм ги чувал — Чайлдан наблюдаваше с присвити очи суетливите движения, с които мъжът разопаковаше стоката.

— Ръчна изработка. Уникати. Оригинален дизайн. Мед, платина, сребро. Предлагаме дори изделия от ковано желязо.

Подтикван от любопитство Чайлдан надникна в кошницата. Върху черната кадифена подложка бяха наредени различни изделия от метал.

— Не, благодаря — рече той. — Това не ме интересува.

— Колекцията представя съвременното американско изкуство.

Чайлдан поклати още веднъж глава и се върна при касата.

Известно време мъжът се помайваше край извадените украшения, без да знае какво да прави. Чайлдан го гледаше със скръстени ръце, докато обмисляше предстоящите задачи. В два часа имаше важна среща, на която възнамеряваше да представи няколко оригинални чаши от миналия век. По-късно — в три, трябваше да пристигне поредният пакет, изпратен в университета за проверка. След злополучния инцидент с представителя на японския адмирал, Чайлдан изпращаше всички образци на проба за автентичност.

— Това не са покрития — обади се мъжът от дъното на магазина.
— Всичко е лято.

Чайлдан кимна без да отговаря. Знаеше, че човекът рано или късно ще си тръгне. В този момент иззвъня телефонът. Чайлдан вдигна слушалката. Някакъв клиент попита за люлеещ се стол, който Чайлдан бе изпратил на ремонт. Още не беше готов и се наложи Робърт да измисля някакво оправдание. Докато говореше, той се загледа навън, през потъмнелия прозорец. Най-сетне клиентът се успокои и затвори.

„Никога вече няма да рискувам — мислеше си той. — Стига ми, че се опарих с оня проклет «Колт». Такова нещо не се забравя лесно. Вече ще взимам стока само от сигурни източници. Чувствам се сякаш под въпрос е било поставено не някакво фалшиво произведение на американското изкуство, а собствения ми акт за раждане. Или спомените ми за «бащата на нацията». А може би наистина не помня стария Ф.Д.Р.^[2]? Съхранил съм някакъв събирателен образ от представи, внушени ми от други хора. Неусетно имплантиран в мозъчната тъкан мит. Като например митът за «Хепълуайт» и «Чипъндейл»^[3]. За великия Ейбрахам Линкълн. Ето заповядайте — с този нож и тази вилица се е хранил той. Божичко, колко безсмислено е това!“

Мъжът все още бе тук. Той използва момента, в който погледът на Чайлдан попадна върху него и задъхано изрече:

— Работим и по поръчка. По желание на клиента. Ако купувачите ви имат някакви по-специални желания... — гласът му бе дрезгав, нерешителен. Той се покашля, погледна Чайлдан в очите и после сведе поглед към подредените в кошницата изделия. Очевидно не намираше сили да си тръгне.

Чайлдан само се усмихна мълчаливо.

„Не е моя работа — помисли си той — дали ще изгуби лице пред мен. Да се оправя сам. Ах, неудобно ни е значи! Никой не го е карал да става търговец. На мен да не ми е леко. Цял ден превивам гръб пред проклетите «джапанки». А на тях нищо не им струва да ти натрият носа — достатъчно е само да си променят интонацията. — Изведнъж му хрумна нещо. — Ами той просто няма никакъв опит. Как не забелязах по-рано. Защо да не взема от него нещо на консигнация? Нищо не ми струва.“

— Ей — повика го Чайлдан.

Мъжът го погледна с надежда.

Чайлдан бавно се приближи към него, спря се и го огледа със скръстени ръце.

— Май се очертава тих следобед. Нищо не обещавам предварително, но все пак ще погледна какво предлагате. Разчистете там онези кутии — той посочи с ръка.

Мъжът кимна и се зае да разчиства място на щанда. После отвори кошницата и внимателно извади първите няколко украшения.

„Сега ще има да ги подрежда — ядосваше се Чайлдан. — Цял час, ако не и повече. Ще се надява. Ще се моли. И час по час ще ме поглежда с очакване. Дали не съм клъвнал на въдицата. Поне малко.“

— Като свършите — каза със сух глас той — ако не съм зает, повикайте ме.

Мъжът подреждаше трескаво, сякаш го бе ужилила пчела.

В този момент в магазина влязоха посетители и Чайлдан избърза да ги посрещне. След секунда вече бе забравил за търговеца и неговите дребни възделения. Той пък от своя страна, сякаш осъзнал дадения му шанс, започна да действа малко по-спокойно. Чайлдан продаде една чугунена каничка за бръснене, за малко да продаде и едно ръчно плетено ковчорче, но вместо това получи депозит за един стар персийски килим. Измина близо час. Най-сетне посетителите си тръгнаха. Магазинът отново бе празен, като се изключи търговецът.

Мъжът бе приключил с подреждането. Върху грижливо опънатото кадифе лежеше цялата колекция.

Чайлдан запали една цигара „Страна на усмивките“, направи няколко замислени крачки и се спря, като тихичко си тананикаше. Търговецът го гледаше мълчаливо. Известно време никой не заговори.

Най-накрая Чайлдан протегна ръка и вдигна една брошка.

— Ще взема тази.

— Чудесен избор — побърза да отговори търговецът. — Разгледайте я, никъде няма да откриете дори драскотина от четка. Изключително фина полировка. Работим с най-издръжливите лакове.

Чайлдан кимна небрежно.

— Това, което се постаряхме да направим — обясняваше мъжът — бе да се възползваме от многократно изпитани промишлени техники за бижутерска обработка. Доколкото ми е известно досега

никой не е предлагал на пазара подобно нещо. Никаква пластмаса — това е нашият принцип. Всичко е спойка на метал с метал.

Чайлдан избра две гривни. После една брошка. После още една. Разгледа ги внимателно и след това ги отдели настрана.

Лицето на търговеца се озари от надежда.

Чайлдан посочи прикаченото към една огърлица етикетче.

— Това ли е...

— Да, цената. Но за вас — с петдесет процента отстъпка. Ако купите за над сто долара, ще прибавя още два процента.

Чайлдан отдели още няколко украшения. Мъжът се вълнуваше все повече, започна да говори бързо, да се повтаря и най-накрая почти нищо не се разбираше от монотонния му монолог. „Той наистина си мисли, че още сега ще ги купя“ — подсмихна се Чайлдан. Но лицето му оставаше все така безизразно, докато отделяше интересуващите го екземпляри.

— Великолепна вещ — възкликна мъжът, когато Чайлдан взе един тежък медальон. — Избрахте най-доброто. Поздравявам ви — мъжът се засмя. — Веднага си личи, че сте познавач — той присви очи. Очевидно пресмяташе на ум печалбата.

И тогава Чайлдан каза:

— Бих искал да ви уведомя, че при доставка от непознат източник работя само на консигнация.

В първия момент търговецът не разбра какво му казват. Той млъкна и го загледа неразбиращо.

Чайлдан му се усмихна.

— Консигнация? — повтори като ехо търговецът.

— Ако не искате, не ги оставяйте — рече Чайлдан.

Заеквайки мъжът отвърна:

— Искате да кажете, че трябва да ги оставя, а вие ще ми платите друг път, когато...

— Ще получите две трети от сумата. Когато образците бъдат продадени. Така в края на краищата ще спечелите много повече. Вярно, ще трябва да почакате, но... — Чайлдан сви рамене. — Ваша воля. Сигурно ще се намери малко място на витрината. Ако потръгнат, другия месец ще поръчам още — тогава може и да ги купя веднага.

Търговецът бе загубил вече близо час в разопаковане и опаковане на колекцията. И повторно разопаковане. Щеше да му е необходим още

един час докато я прибере. Настъпи тягостна тишина.

— Украшенията, които отделихте настрана — заговори с тих глас той — именно тях ли искате?

— Да. Нямам нищо против да ги оставите — Чайлдан се обърна и закрачи към задната част на магазина. — Ще ви напиша разписка. Така ще имате документ за количеството, което сте оставили при мен. Предполагам знаете, че магазинът не носи отговорност, ако нещо се случи с оставените на консигнация стоки. „А ако накрая се окаже, че нещо липсва — добави на себе си Чайлдан — ще го пишем откраднато или изгубено. Напоследък често се краде по магазините. Особено дребна бижутерия.“

Каквото и да се случи Робърт Чайлдан щеше да спечели. Не се налагаше да плаща веднага, единственото, което се искаше от него е да прибере печалбата в качеството си на посредник. Потръгне ли стоката, всичко ще е наред, не върви ли — просто ще я върне обратно — това, което е останало, разбира се.

Чайлдан внимателно попълни разписката, без да пропусне нито едно украшение. Най-накрая се подписа, откъсна копието и го подаде на търговеца.

— Позвънете ми след около месец — добави той. — За да узнаете как вървят работите.

Чайлдан събра интересуващата го продукция, оставяйки объркания търговец да прибира другите украшения.

„Ей Богу — мислеше си той — не вярвах, че номерът ще мине. Човек никога не знае. Ето защо си заслужава да се опитва при всички случаи.“

Когато след известно време вдигна глава, той видя, че търговецът вече беше прибрал всички останали образци в кошницата. Но вместо да се отправи към изхода, мъжът направи няколко крачки към него, с протегната напред ръка, в която държеше нещо.

— Да? — стресна се Чайлдан, който се бе задълбочил в текущата кореспонденция.

— Ако нямате нищо против ще ви оставя нашата визитна картичка — каза търговецът. — „Едфранк — бижута по поръчка“. Отзад е адресът и телефонният номер на фирмата. В случай че решите да се свържете с нас.

Чайлдан кимна с лека усмивка и отново се върна към прекъснатата работа. Малко по-късно вдигна глава, но магазинът беше празен. Мъжът си бе тръгнал.

Чайлдан пусна една монета в автомата и получи чашка димящ ароматен чай.

„Интересно, дали ще вървят тези дрънкулки — мислеше си той, докато отпиваше на малки глътки от чашата. — Честно казано, съмнявам се. Но изработката си я бива. Подобни неща не се виждат всеки ден — той вдигна една брошка — Какъв оригинален дизайн. Със сигурност не са аматьори. Ще трябва да поставя нови етикети — с високи цени. При продажбата ще наблегна на факта, че са ръчна изработка. Уникати, вероятно по поръчка на капризни клиенти. Истински произведения на изкуството, фина декорация на всяка женска фигура.“

Имаше още един аспект в полза на изделията, който едва сега се оформяше в мислите му. „С тази стока е изключено да възникне проблемът за нейната автентичност. Проблем, който, по всичко личи, не след дълго ще сложи край на полулегалното производство на фалшиви произведения на изкуството. Няма смисъл всички яйца да се поставят в една кошница. Човекът, който току-що излезе от магазина е може би предвестник на едно ново време. И ако успея тихомълком да се заредя със солиден запас от подобни стоки — не с фалшиво историческо значение, а произведения на живо, съществуващо в момента американско изкуство — тогава може би ще успея да преживея в идващите трудни времена. И най-вече — да се преборя с конкуренцията. В момента, това не ми струва нито цент...“

Чайлдан се облегна назад в креслото и впери замислен поглед в тавана.

„Времената се менят. Човек или трябва да е готов за тези промени или просто да се откаже. Адаптация — ето я вълшебната думичка. Оцеляват винаги най-приспособените. Тези, които не затварят очи пред назряващите събития — колкото и неприятни да изглеждат, а ги изучават внимателно. Да умееш да избираш подходящия момент и да вършиш онова, което е нужно — ето ключът към успеха. Да си на гребена на ин. Никой не го разбира по-добре, от хората от Изтока. С техните мъдри очи, които сякаш са кладенци от ин... — внезапно му хрумна нещо и Чайлдан се изправи. — С един

изстрел — два заека! Ето това е!“ — той изтича при подредените в дъното на магазина украшения и се зае грижливо да ги подбира и опакова (като не забравяше да им свали етикетчетата с цените). Брошка, медальон, две гривни. Наближава два, значи — време е да затваря магазина. Има достатъчно време да отскочи до апартамента на семейство Касура. Мистър Касура, иначе казано — Пол, най-вероятно в този момент ще е на работа. Мисис Касура, обаче, със сигурност ще си е у дома.

Скромен подарък — произведения на съвременното американско изкуство. И в добавка към тях — моите комплименти. Ето така човек си прокарва път към висшето общество. Робърт си представи разговора: „Не са ли чудесни? В магазина имам пълна колекция. Ще я запазя за вас, минете когато ви е удобно. А тези тук, са личен подарък за вас, Бети.“

Усещаше, че трепери. Двамата насаме в празния апартамент, докато мъжът ѝ е на работа. Господи, може ли да изпусне такъв удобен случай! Чайлдан почувства, че не му стига въздух. От една кутия извади лъскава хартия и панделка и се зае да опакова подаръка за мисис Касура. Тази мургава, невероятно привлекателна жена, стройна — в красивото си кимоно. А може би днес ще е с някоя от онези полупрозрачни ориенталски пижами, леки, удобни за дома?

„Ах — въздъхна страстно Чайлдан. — Но... не съм ли прекалено самоуверен? Ами ако това не се хареса на Пол? Току-виж подушил нещо нередно. Май ще е най-добре да действам по заобиколен път — да занеса подаръка на него, в службата. Ще изляза със същия номер. И едва след като ми позволи, ще се видя с Бети. Няма да има никакъв повод за подозрения. А с Бети ще се уговоря по телефона за среща например утре. Май наистина така ще е най-добре.“

Още щом зърна партньора си да се задава откъм ъгъла, Франк Фринк веднага разбра, че срещата не е протекла според очакванията им.

— Какво стана? — извика той и пое кошницата от ръцете на Ед. — Исусе Христе, забави се близо два часа! Толкова ли време му отне да каже едно „не“?

— Той не каза „не“ — отвърна Ед. Имаше ужасно изморен вид докато се качваше в камиона.

— Какво каза тогава? — Франк вдигна капака на кошницата и веднага видя, че голяма част от украшенията ги няма. И то най-добрите. — Доста е взел. Все пак какво стана?

— Консигнация — рече кратко Ед.

— И ти се съгласи? — Не можеше да повярва. — Толкова пъти го обсъждахме...

— Не знам как се получи.

— Божичко! — извика Франк.

— Съжалявам. Отначало се държеше така, сякаш е готов да ги купи. Отдели доста неща. Мислех, че ще ги плати веднага.

Двамата останаха в кабината, загледани мълчаливо пред себе си.

[1] Шамозит — вид минерал ↑

[2] Франклин Делано Рузвелт ↑

[3] Английски производители на мебели ↑

За мистър Бейнс тези две седмици бяха същински ад. Всеки ден по обед той звънеше в Търговската мисия, за да провери дали най-сетне не се е появил възрастният джентълмен. Отговорът неизменно беше отрицателен. С всеки изминат ден гласът на мистър Тагоми ставаше все по-хладен и официален. И днес, докато за шестнадесети пореден път вдигаше телефона, на Бейнс внезапно му мина през ума: „Не е далеч моментът, когато ще ми кажат, че мистър Тагоми е излязъл. И моли повече да не го безпокоя. Това ще е краят. Но какво, по дяволите се е случило. Къде пропадна мистър Ятабе?“

Струваше му се, че има само едно обяснение — внезапната смърт на Мартин Борман и настъпилата след това в Токио суматоха. Вероятно мистър Ятабе вече е пътувал с кораб към Сан Франциско, когато от японските острови го е застигнала шифрограма да се върне за нови инструкции.

„Лош късмет — поклати глава Бейнс — а може би фатален.“ Но, при всички случаи не биваше да забравя къде се намира и с каква цел е пристигнал тук. Срещата трябваше да се състои на всяка цена. Само четиридесет и пет минути му бяха необходими за да долети от Берлин! Какви времена! Може да отлети където си иска, дори и на някоя друга планета. Но вместо това кисне в този проклет хотел и с всеки изминат ден все повече губи присъствие на духа. И се отдава на мрачни мисли.

„А другите сега не спят — помисли си с горчивина той. — Едва ли седят безпомощно и чакат като мен.“

В потвърждение на мислите си мистър Бейнс за кой ли път днес разтвори обедното издание на „Нипон таймз“ и плъзна поглед по заглавието:

ДОКТОР ГЪОБЕЛС Е ИЗБРАН ЗА РАЙХКАНЦЛЕР

„Изненадващо решение на Партийния комитет при избора на новия лидер. Решителна реч по радиото. Берлин възторжено ликува. Очаква се официално изявление. Гьоринг е вероятният заместник на Хайдрих за поста шеф на полицията.“

Той препрочете цялата статия. След това хвърли вестника на масичката, вдигна телефона и набра номера на Търговската мисия.

— Обажда се мистър Бейнс. Мога ли да говоря с мистър Тагоми?

— Един момент, сър.

Дълга пауза.

— На телефона мистър Тагоми.

Бейнс пое дълбоко въздух.

— Сър, простете за тази така тягостна и за двама ни ситуация...

— Ах. Мистър Бейнс.

— Искрено съжалявам, че злоупотребявам с вашето гостоприемство. Но уверен съм, че ще настъпи време, когато ще оцените причините, наложили това толкова продължително очакване на стария джентълмен...

— За съжаление, все още не е пристигнал.

Мистър Бейнс затвори очи.

— Толкова се надявах, след като от вчера...

— Боя се, че не, сър — гласът на Тагоми бе самата вежливост. — Бихте ли ме извинили, мистър Бейнс. Неотложни дела.

— Приятен ден, сър.

Телефонът изщрака. Днес мистър Тагоми бе затворил без да му пожелае „довиждане“. Мистър Бейнс замислено остави слушалката.

„Трябва да предприема някакви действия. Не мога повече да чакам.“

Категорично му бяха забранили да влиза в каквито и да било контакти с абвера. Независимо от обстоятелствата. Задачата му беше да се свърже с японския военен представител, да обсъди с него определен кръг въпроси и след това незабавно да се върне в Берлин. Но никой не бе предвидил тази неочаквана смърт на Борман...

Изглежда ще се наложи да наруши инструкциите. Нямаше с кой друг да се посъветва, освен със себе си.

В настоящия момент на територията на Тихоокеанските Съединени щати оперираха не по-малко от десет агента на абвера. Част от тях — а може би всички — бяха известни на местния шеф на SD и на регионалния шеф, Бруно Кройц фон Меере. Преди доста години се бяха запознали с Бруно на една партийна вечеринка. Сред полицейските среди Бруно имаше лоша слава. Твърдяха, че именно той разкрил през 43-та чешко-британската операция за покушение над Хайдрих и така да се каже спасил от убийство палача. Още по онези времена Бруно Кройц фон Меере заемаше доста висок пост в SD. Във всеки случай не беше никакъв посредствен полицай-бюрократ.

Всъщност, беше доста опасен човек.

Съществуваше възможност, независимо от изключителните мерки за сигурност, които бяха предприели абвера и „Токока“ — секретните служби на Токио, в SD да са научили за плануваната среща в Търговската мисия. Но както и да е — намираха се на територия под японска юрисдикция и SD нямаше никаква реална власт. Естествено, можеха да го арестуват още щом стъпи на родна земя, но тук не можеха да го докоснат с пръст. Това важеше още повече за японския джентълмен и за уговорената среща. Или поне, така се надяваше Бейнс.

И все пак — възможно ли бе главорезите от SD да са задържали стареца някъде по пътя? По време на дългото плаване през океана?

„Вместо да си губя времето в напразни догадки — мислеше си мистър Бейнс — най-добре е час по-скоро да запитам вишестоящата инстанция дали мистър Ятабе ще дойде. Те са длъжни да знаят. Дори в случай, че старецът е попаднал в лапите на SD, или правителството в Токио му е наредило да се върне. Всъщност, ако старецът е в SD, то съвсем скоро ще сложат ръка и на мен.“

Въпреки всичко, ситуацията не изглеждаше напълно безнадеждна. През тези дълги и мъчителни дни на очакване в хотел „Абхирати“, в главата на мистър Бейнс бе узрял нелош план.

„По-добре да предам информацията на мистър Тагоми, отколкото да се върна в Берлин с празни ръце. Така поне има някаква надежда, макар и съвсем малка, че тя ще попадне у хората, за които всъщност е била предназначена. Бедата в случая бе, че мистър Тагоми можеше да участва едностранно — като приемник на информация. В най-добрия случай би могъл да я запамети и после да отпътува за японските

острови, за да я предаде комуто е необходимо. Докато мистър Ятабе беше човек с определена политическа тежест — той можеше както да приема, така и да предава информация. Но по-добре малко, отколкото нищо. Няма никакво време за губене. Трябва за кой ли път да се започне от начало мъчителния процес на осигуряване на информационен канал между една определена фракция в Япония и друга тайна фракция — в сърцето на Германия... Мистър Тагоми без съмнение ще е неприятно изненадан — усмихна се кисело той — когато неочаквано му стоваря такава тежест на раменете. Толкова далеч от технологията на шприцформите... Хе-хе. Току-виж направил някой нервен припадък. А може и да се раздрънка не там, където трябва. Или пък да се престори, че нищо не е чул и разбрал. Просто ще откаже да ми повярва. Ще се изправи, ще ми се поклони хладно и ще излезе още преди да съм започнал. Един вид — въпросът не е от моята компетенция. Лесно му е на него. Подуши ли опасността — пътят за бягство е открит. Как бих искал да съм на негово място. Всъщност, ако погледнем от малко по-друг ъгъл на въпроса — това не е изход дори и за мистър Тагоми. Та ние по нищо не се различаваме. Вярно, би могъл да спусне преграда пред информацията, която се опитвам да му предам. Но после — когато нещата няма да опират само до прости слова? Ако можех само да му го внуша. На него, или на някой, комуто това е необходимо...”

Мистър Бейнс излезе от стаята и се спусна на първия етаж с асансьора. На вратата помоли да му повикат велотакси и не след дълго се носеше към „Маркет стрийт“. Отпред китаеца пъхтеше задъхано на педалите.

— Ето там — посочи не след дълго Бейнс. — Спри до тротоара.

Мистър Бейнс плати на шофьора и после пое бавно покрай блестящите витрини. По всичко изглеждаше, че никой не го следва. Малко по-късно той се сля с тълпата, която влизаше през огромната врата на универсалния магазин „Фуджа“.

Наоколо се виждаха забързани купувачи. Дълги, просторни щандове, зад които стояха млади, красиви, предимно бели момичета. Тук-там се виждаше по някой японец-управител. Шумът бе невъобразим.

След като преодоля първоначалното объркване Бейнс се насочи към щанда за мъжко облекло. Спря се пред редицата с панталони и

внимателно започна да ги разглежда. Почти мигновено до него се появи един млад продавач — естествено бял.

— Онзи ден ми се мярнаха чифт приятни тъмнокафяви вълнени панталони — каза мистър Бейн. — Не бихте ли ми помогнали. — Той погледна към продавача и сетне добави: — Вие не сте човека, с който разговарях тогава. Беше по-висок, с червени мустаци, слабичък. На самото му пишеше „Лари“.

— В момента е на обяд — обясни момчето. — Но скоро ще се върне.

— Къде ви е съблекалнята? Ще пробвам тези — мистър Бейнс избра напосоки един чифт.

— Заповядайте, сър — младежът посочи една свободна кабинка.

Мистър Бейнс влезе и затвори вратата. След това седна на стола и зачака.

След около две минути се почука. После вратата се отвори и в кабинката влезе възрастен, среден на ръст японец.

— Вие сте чужденец, сър? — попита той. — Бих искал да се уверя във вашата платежоспособност. Ако обичате — покажете си и удостоверението — японецът затвори вратата зад себе си.

Мистър Бейнс извади своя портфейл и го подаде. Японецът разгледа внимателно съдържанието и спря вниманието си на снимка на младо момиче.

— Много е красива.

— Дъщеря ми — Марта.

— И аз имам дъщеря на име Марта — погледна го японецът. — В момента е в Чикаго — учи пиано.

— Дъщеря ми — обясни Бейнс — ще се омъжва.

Японецът върна портфейла и зачака продължението.

Мистър Бейнс каза:

— От две седмици съм тук. Мистър Ятабе все още не се е появил. Искам да разбера, дали ще дойде. И ако не — какво да правя.

— Елате утре следобед — отвърна японецът. Той се изправи, мистър Бейнс също стана. — Приятен ден.

— Всичко хубаво — рече мистър Бейнс. След това излезе от кабинката, окачи панталоните и се отправи към изхода на универсалния магазин.

„Бързичко стана — мислеше си той, докато крачеше по многолюдната улица. — Но дали ще успеят до утре с информацията? Да се свържат с Берлин, да предадат посланието ми, цялото това шифроване и дешифриране — няма ще се справят за толкова кратко време? Вероятно да. Трябваше да установя контакт по-рано — ядоса се той. — Щях да си спестя цялото това притеснение. Всичко мина толкова гладко. Всъщност, цялата операция отне не повече от пет минути.“

Мистър Бейнс плъзна разсеян поглед по витрините наоколо. Въпреки всичко се чувстваше много по-добре. Изведнъж осъзна, че е спрял пред плакат със снимки на разголени кабаретни хубавици — с огромни гърди, като на помпани до пръсване футболни топки. Стана му смешно, въобще не забелязваше побутващите го на оживената улица минувачи.

Най-сетне бе предприел нещо!
Какво облекчение!

* * *

Джулиана четеше, подпряна удобно на вратата на колата. На седалката до нея, подпрял лакът на отворения прозорец, Джо шофираше с една ръка, подръпвайки замислено от димящата в ъгъла на устата му цигара. Нямаше никакво съмнение, че Джо е професионален шофьор — колата се носеше бързо и уверено по асфалтирания път. Кенън сити бе останал далеч зад тях. От радиото ромолеше безкрайна фолклорна музика — дрънкаха китари и тамбури, в неясна за Джулиана смесица от национални стилове.

— Кич — рече Джо, когато свърши поредната песен. — Разбирам доста от музика — той я погледна. — За мен има само един велик диригент. Знаеш ли кой? Артуро Тосканини.

— Не съм го чувала.

— Италианец. След войната нацистите му забраниха да дирижира — заради политическите му убеждения. После умря. В сравнение с него фон Караян — диригентът на нюйоркската филхармония — е начинаещ. Когато бях в лагера често ни водеха на негови концерти. Задължително мероприятие. За един истински

италианец това е — можеш да предположиш какво. Интересна ли е книгата? — неочаквано смени темата Джо.

— Завладяваща е.

— Харесвам Верди и Пучини. А в Ню Йорк ни бомбардираха само с Вагнер и Орф. Всяка седмица ни мъкнеха в „Медисън скуеър гардън“, където Американската Нацистка Партия устройваше просташки шумни тържества със знамена, барабани, фанфари и горящи факли. Караха ни да крещим някакви дивашки възгласи още от времето на готските племена и на това му викаха „изкуство“. Била ли си в Ню Йорк преди войната?

— Да — отвърна Джулиана, без да прекъсва четенето.

— Вярно ли, че имало страхотни театри? Така поне съм чувал. Сега всичко идва от Берлин. Живях близо тринадесет години в Ню Йорк и нямаше нито един мюзикъл, или представление, само тези...

— Остави ме да чета — прекъсна го Джулиана.

— Същото е и с книгите — Джо не й обръщаше внимание. — Чете се само това, което разрешат от управлението в Мюнхен. А казват, че преди войната Ню Йорк бил световен център на печатната индустрия.

Тя си запуши ушите и направи опит да се съсредоточи върху разтворената на коленете ѝ книга. Тъкмо бе стигнала до там, където се разкриваха тайните на чудото, наречено телевизия. Особено я развълнува идеята, че малки, портативни апарати могат да се продават дори в затънтени райони на Африка и Азия.

„... само благодарение на свръхмодерните американски технологии, въведени в масово производство в Детройт, Чикаго, Кливланд — тези вълшебни имена! — стана възможно това чудо — световният пазар да бъде зает с евтини, достъпни за всеки телевизори. И какво беше първото нещо, което зърваха тези трескави от възбуда, недохранени и зле образовани нещастници, когато включваха този дар на щедрата американска ръка? Наклякали, сред пустинята, или някъде другаде, те се блещеха в синия екран на захранвания от акумулатори телевизор, където се редяха думи, уроци по четене. Следваха образователни програми — как да изкопаят дълбок кладенец, да разорават изсъхналата земя, как да пречистват водата, да лекуват болните. Високо над тях, в небето плуваше изкуствената американска луна и ретранслираше невидимия сигнал

над цялата повърхност на планетата... до всички жадни за знания народи в Азия и Африка...”

— Всичко наред ли четеш? — попита я Джо. — Или прескачаш скучните места?

— Толкова е красиво — възкликна тя. — Америка помага на бедните и страдащите от целия свят.

— Благотворителност в световен мащаб? — ухили се той.

— Да. Ето — „Новото мислене при президента Тъгуел“. Слушай. Тя зачете на глас:

„... Как са живели преди в Китай? Разкъсвана от глад и противоречия страна, чиято единствена надежда е била намесата на Запада. Какво би могъл да направи един човек, пък бил той и самия президент-демократ Чан Кай Ши, с неговите планове за Великия строеж. Не, за Китай това не беше строеж, а повторно изравяне на земянките. Трябваше някой да пробуди заспалия в древни времена дракон, да му отвори очите за постиженията на модерния свят — реактивни самолети, атомна енергия, аутобани, автоматизирани заводи и свръхмодерна медицина. Но откъде да падне този гръм, за да разбуди спящия гигант? Чан единствен знаеше отговора, още когато народът водеше неравен бой с японските нашественици. Този гръм трябваше да дойде от Съединените щати. И ето — в началото на петдесетте години в Китай започнаха да пристигат първите групи от американски инженери, учители, агрономи, лекари, за да пробудят за нов живот притихналата провинциална страна...”

Джо размаха ръка да спре.

— Знаеш ли какво е направил той? Взел е всичко най-добро от нацистката идея, социализма и икономическия напредък при Шпеер, забъркал от тях една хубавичка каша и я е нарекъл как? Новото мислене! А мръсотията — SS, погромите, расизма — ги е изхвърлил. Това е утопия! Мислиш ли, че ако Съюзниците бяха победили, наистина щяхте да проведете такава успешна социална реформа в световен мащаб, само благодарение на някакво Ново мислене и на телевизията? Не, разбира се. А всъщност, това, което така упорито проповядва този тип не е нищо друго освен държавен синдикализъм, един вид картелна държава като онази, която на времето имахме при дучето...

— Остави ме да чета — прекъсна го ядно Джулиана.

Той сви рамене и млъкна. Тя потъна отново в книгата:

„... бяха необходими десетки, а може би и стотици години непрекъсната работа на могъщите заводи в Чикаго и Детройт, за да бъде задоволена тази бездна на китайския недоимък, този глад с хилядолетна предистория. В началото на шестдесетте години американският работник имаше най-високият жизнен стандарт на планетата, главно благодарение на упорито прилаганата във всички международни търговски операции клауза за «най-облагодетелстваната нация». Американските войски отдавна бяха напуснали Япония, японците на свой ред бяха освободили завладените в Китай обширни територии, но всички — победители и победени — мечтаеха само за едно — да се превърнат в пазар на могъщата американска икономика. Онези, които въплъщаваха в живот най-смелите идеи на нацията — архитектите на бъдещето от Белия дом — вече протягаха ръка нагоре, към звездите. Дошло бе времето в небето да се издигнат сребристите стрели на ракетите и да се понесат над един свят, оставил зад гърба си като ненужна вещ глада, насилието, войните и невежеството. Дръзки социални и икономически преобразования извършваше Британската империя за облекчаване живота в изостанали страни като Индия и Бирма, в Африка и Близкия изток. В единна икономическа мрежа се свързваха заводите в Рур и Манчестър, саарските фабрики и нефтопроводите от Баку. Пред народите на Европа...“

— Винаги съм мислела, че ако някой заслужава да управлява света, това са британците — рече Джулиана. — Винаги ги е бивало за това.

Джо предпочете да не отговаря и Джулиана отново се задълбочи в четене.

„... реализация на идеи, залегнали още при Наполеон: рационална хомогенност на различните етнически групи, които още от времето на падането на Римската империя разкъсваха и противопоставяха Европа. Близко е епохата, в която ще намери своята пълна реализация мечтания още от Шарлеман единен християнски свят, където всички народи живеят в мир и съгласие. Но въпреки всичко... бе останала една-единствена незараснала рана.

Сингапур.

Народът на Малайските щати се състоеше главно от хора от китайски произход — бизнесмени, нова индустриална буржоазия.

Именно тези хора първи забелязаха, че за разлика от англичаните, американската администрация в Китай има значително по-справедливо отношение към т.нар. «туземци». По време на Британската империя за цветнокожите беше забранен достъпът до всички държавни и социални институции, пък дори и до определени места в трамвая, влака или ресторанта. И което е може би най-лошото — на тези хора бе строго забранено да се придвижват от един град към друг и да променят местопребиваването си. Но тези «туземци» знаеха добре от пресата, че расовият проблем в САЩ е бил решен още в началото на петдесетте години. Че бели и черни работят и живеят рамо до рамо, дори в южните щати, а дискриминацията си е отишла с последния изстрел на Втората Световна война...“

— Какво става по-нататък? — попита Джулиана.

Джо изръмжа нещо неразбрано без да откъсва очи от пътя.

— Каж ми, моля те — настоя тя. — Така или иначе няма да успея да я завърша — Денвър е близо. Сигурно Америка и Англия се хващат за гърлото кой да управлява света?

— Книгата не е лоша — без никаква връзка рече Джо — Всичко е разработено съвсем детайлно, икономическата инвазия на САЩ в Тихия океан, процъфтяването на Източно-Азиатската общност на народите. Русия, разбира се, се разпада. Всичко това за период около десет години. А после естествено всичко се обърква.

— Защо да е естествено?

— Такава е човешката природа — обясни Джо. — Природата на държавите. Тази вечна подозрителност, страх, алчност. Чърчил е уверен, че американците се опитват да подкопаят британското влияние в Южна Азия, като се опират на проамерикански настроените китайци. Появяват се така наречените „профилактични изолатори“. С други думи — концентрационни лагери. Там започват да изпращат неблагонадеждни китайци с обвинения за саботаж и антиправителствена пропаганда. Чърчил е без...

— Искаш да кажеш, че Чърчил продължава да е на власт? Ами той няма ли да е на деветдесет?

— Е тук им е слабото място на американците — ухили се Джо. — На всеки осем години, в най-добрия случай, удрят шут на своя президент, колкото и да го бива. А Чърчил и с пръст не могат да го пипнат. След като Тъгуел слиза от президентския пост, на

американците не им потръгва с лидерите. Изреждат се само бездарници. А на Чърчил властта му сякаш расте с годините. И в началото на шестдесетте вече е като далекоизточен император — никой не смее да му противоречи. Зад гърба си има близо двадесетгодишно владичество.

— Боже мили — възкликна Джулиана и се зарови в последните страници на книгата сякаш в търсене на потвърждение за чутото.

— В едно съм съгласен — продължи Джо, — Чърчил беше единственият свестен ръководител, с който Британия разполагаше по време на войната. Ако не бяха го изпратили преждевременно в оставка, англичаните щяха да са много по-добре. Запомни какво ще ти кажа — държавата струва точно толкова, колкото струва нейният управник. Führerprinzip — принципът на лидерството, както казват нацистите. И са прави. Дори и този Абендсън е принуден да го признае. Вярно, за американците не е проблем да разширят своята сфера на влияние в басейна на Тихия океан, след като са поставили на колене японците. Но това не е достатъчно, липсва им духовното разбиране на тези народи. Както на тях, така и на англичаните. Защото и едните и другите са плутократи, управлявани от богатите. Единственото, за което мислят, е как да спечелят повече пари. Точно тук греша Абендсън — няма да има нито социална реформа, нито никакви благотворителни програми за безработните — англосаксонската плутократия просто няма да позволи.

„Говори като убеден фашист“ — помисли си Джулиана.

Джо сякаш прочете мислите ѝ, той я погледна внимателно, после намали скоростта и каза:

— Виж какво, аз не съм интелегент. Фашизмът няма нужда от такива. Фашизмът иска дела. Теорията произхожда от действието. Държавата иска от нас само едно — познаване движещите сили на социалния прогрес. Разбираш ли? И това е, което знам, Джулиана — той преглътна развълнувано, — всички тези стари, прогнили финансови империи — Франция, Британия, САЩ, макар последната да не е империя, а само алчно, недоносено копеле — всички те нямат душа, а значи нямат и бъдеще. Нямат перспектива. Съгласен съм — нацистите са улични главорези. И ти мислиш така, нали?

Джулиана се усмихна, жестикулираше бързо и развълнувано като истински италианец.

— За този Абендсън разковничето на световния прогрес е в идеята САЩ и Британия да спечелят войната. Глупости! В това няма никакъв смисъл. Победил този, победил онзи — какво значение? Чела ли си някога нещо от дучето? Вдъхновен, красив човек. Красиви слова. Умее да гледа право в същината на нещата. Истинската причина за войната според него е стълкновението между старото и новото. От едната страна парите — тук нацистите съвсем погрешно намесиха и еврейския въпрос, а от другата — духът на масите, онова, което в Германия наричат Gemeinschaft — народопсихология. Като руснаците, с техните комуни. Разбираш ли? Само че комунистите се заеха да строят панславянска империя, като откраднаха идеята от Петър Първи, прикривайки се зад социални реформи.

„Нали така направи и Мусолини“ — помисли си Джулиана.

— Кръвожадността на нацистите е бедствие — кимна Джо, докато задминаваше един камион. — Но за губещия, промяната винаги е по-тежка. В това няма нищо ново. Погледни например Френската революция. Или Кромуел, войната му с ирландците. В немския темперамент има прекалено много философия, че и театър, ако искаш. Всички тези митинги, прокламации, възвания. Истинският фашист не говори много, той е човек на делото — като мен? Съгласна ли си?

В отговор Джулиана се разсмя:

— Божичко, говориш като кафемелачка!

— Опитвам се да ти обясня фашистката Теория на действието!
— извика полуразгневено той.

Джулиана не можа да отговори — превиваше се от смях.

Но мъжът до нея не намираше нищо смешно в ситуацията, лицето му бе почервеняло. Той я гледаше с облепени очи, на челото му беше изпъкнала сивкаво-виолетова вена. Той прокара нервно ръка през косата си.

— Не ми се сърди — задъхано промълви тя.

За миг ѝ се стори, че ще я удари, Джо вдигна ръка, поколеба се... и после завъртя копчето на радиото.

Колата се носеше под акомпанимента на духовата музика. Джулиана направи безуспешен опит да се съсредоточи върху книгата.

— Права си — рече Джо след продължителна пауза.

— За какво?

— Че най-добре е начело на империята да се кълчи някой клоун. Нищо чудно, че не спечелихме кой знае какво от войната.

Тя го потупа по рамото.

— Джулиана, всичко е мрак — рече Джо. — Няма нищо истинско в този лъжовен свят. Прав ли съм?

— Може би — кимна замислено тя и отново сведе очи към книгата.

— Накрая англичаните печелят — каза той като сочеше „Скакалците“. — Защото инициативата е в тях. Американците са принудени да отстъпят. Това е — няма смисъл да я четеш.

— Искан ми се в Денвър да си прекараме добре — каза тя и затвори книгата. — Имаш нужда от почивка. — „Защото иначе ще се пръснеш на хиляди малки парченца като износена пружина — помисли си тя. — И тогава аз какво ще правя? Как ще живея? Нима просто ще трябва да те забравя? Не — искам приятните мигове, които ми обеща. Не желая да бъда мамена, толкова пъти са го правили досега.“

— Ще си прекараме — потвърди Джо. — Слушай — той я загледа със странно внимание — май прекалено много вярваш на тази книга. Как мислиш, дали такъв човек като този — Абендсън — получава много писма? Обзалагам се, че не може да се отърве от досадни посетители.

И тя изведнъж разбра какво има предвид:

— Джо... до там има не повече от стотина мили!

Очите ѝ радостно блестяха, той ѝ се усмихна успокоен, разведрен.

— Можем да отидем! — извика тя. — Толкова добре караш, няма да е проблем да отскочим до там!

Джо я погледна с известно съмнение:

— Знаеш ли, съмнявам се, че такъв известен човек ще позволява на всеки, който му хрумне, да му гостува.

— Но, Джо, нищо не ни пречи да опитаме — тя го стисна развълнувано за рамото. — В най-лошия случай, просто ще ни откаже. Моля те.

— Добре — кимна замислено той — но едва след като си купим нови дрехи. Много е важно да създадем добро впечатление. Може би

ще е по-добре да вземем под наем някоя хубава кола. Но с това и ти можеш да се справиш.

— Да — съгласи се тя. — А ти имаш нужда от нова прическа. Ще ми позволиш ли аз да ти избира костюм, моля те. Когато бях женена винаги аз избирах дрехите на Франк. Мъжете не ги бива в тези работи.

— Сигурен съм, че имаш добър вкус — съгласи се Джо, като не откъсваше премежен поглед от пътя. — И не само за дрехи. Знаеш ли, мисля си, че ще е по-добре ти да му се обадиш. Да се свържеш с него.

— Ще трябва да отида на фризьор — рече тя.

— Добре.

— Да не мислиш, че ще ме е страх, да му звънна на вратата — погледна го Джулиана. — Веднъж се живее. Защо да се притесняваме? И той е човек като всички нас. Ако питаш мен, уверена съм, че ще му стане приятно, когато разбере колко път сме били само за да му кажем, че харесваме „Скакалците“. Можем да поискаме автограф, нали така се прави? Ще трябва да намерим по-запазена бройка, тази е доста изцапана. Няма да му направи добро впечатление.

— Каквото кажеш — поклати глава Джо. — Оставям на теб да решаваш. На хубавите момичета им върви в живота. Достатъчно е само да те зърне през прозореца и сигурен съм, че ще си строши краката към вратата. Но виж какво... без глупави номера.

— Какво искаш да кажеш?

— Ще кажеш, че сме женени. Не искам да ти ставам параван. Никакви флиртове, никакви награди задето ни е пуснал. Ясно ли е?

— Добре де. А ти можеш да му кажеш какво мислиш — онова, че Италия била загубила войната. И всичко останало, което ми каза.

— Така и ще направя — кимна Джо. — Нямам нищо против да поспоря с него.

Колата се носеше по опустелия път.

* * *

На следващата сутрин, в седем часа местно време, мистър Нобуске Тагоми стана от леглото, отправи се към банята, после внезапно промени намерението си и отвори Оракула. Той приседна със

скръстени крака на пода и се зае да подрежда четиридесет и деветте дървени пръчици. Работеше с трескава бързина, подтикван от дълбоката тревога, която бе завладяла душата му. Най-сетне пред него се подредиха шестте линии. О, Боже! Хексаграма петдесет и един! Бог се крие под знака на Пробуждането. Оглушителни гръмотевици и мълнии — тук Тагоми неволно запуши уши. Ха-ха! Хо-хо! Нечувани сътресения, които го накараха да се разтрепери. — Пълзят гущери, ревят на тигрите се носи и ето го — явява се Бог!

Какво ли значи това? Тагоми се огледа изненадано. Какво ли го чака? Той скочи възбудено и замря наред стаята.

Нищо. Само туптенето на сърцето му. Шумно дишане, резултат на повишения от възбудата обмен, стандартна автономно контролирана реакция при криза: адреналин, ускорена сърдечна дейност, покачване на пулсовата честота, повишена продукция на всички жлези с вътрешна секреция, сухота в устата, широко отворени очи, спазми в червата и т.н., включително до потискане на либидото и повишена киселинност в стомаха.

Но опасността не се виждаше никаква. Какво да прави — да бяга? Всички готови за паническо бягство. И накъде да бяга? Защо да бяга? Ето такива въпроси си задаваше мистър Тагоми. Но отговор нямаше. И не можеше да има. Дилемата на съвременния човек — тялото е мобилизирано за действие, а заплахата не се вижда.

Той отиде в банята и се зае да си сапунисва лицето.

Телефонът извъня.

— Започва се — промърмори мистър Тагоми и остави бръснача. — Трябва да съм готов — той забърза към звънящия телефон. — На телефона Тагоми — гласът му бе малко дрезгав и той се изкашля.

Настъпи пауза. След това в слушалката се разнесе едва доловим, суховат глас, сякаш някъде шумоляха листа:

— Сър, с вас говори Шинджиро Ятабе. Току-що пристигнах в Сан Франциско.

— Поздравявам ви от името на Търговската мисия — изрече мистър Тагоми. — Радостта ми е голяма. Надявам се, че пътувахте добре и сте отпочинал?

— Да, мистър Тагоми. Кога мога да се срещна с вас?

— Съвсем скоро. Всъщност — до половин час — мистър Тагоми присви очи към часовника на стената. — Трябва да се свържа и с

третия участник — мистър Бейнс. Това ще ни забави, но...

— Тогава да се уговорим за след два часа, сър?

— Да — мистър Тагоми се поклони.

— Във вашия офис?

Мистър Тагоми се поклони повторно. Щрак. Мистър Ятабе бе затворил.

„Мистър Бейнс ще се зарадва — помисли си Тагоми. — Ще има да подскача като котка докопала рибена опашка“. Той натисна вилката и набра телефонния номер на хотел „Абрихати“.

— Край на мъченията — обяви мистър Тагоми още щом чу съннения глас на Бейнс.

— Пристигна ли? — Бейнс се събуди мигновено.

— В моя офис — рече мистър Тагоми. — В десет и двадесет. Дочуване — той постави слушалката и побърза да довърши прекъснатото бръснене. Нямаше време за закуска. „Ще закусим тримата“ — тананикаше си той, докато обмисляше предстоящата среща.

Мистър Бейнс стоеше по пижама наред стаята, стиснал телефонната слушалка и сънено търкаше очи. „Напразно се поддадох на паниката — упрекна се той — и влязох в контакт със свръзката. Ако бях почакал само още един ден...“ Не, по-добре така. И все пак, днес трябваше да се появи на уговорената среща в Универсалния магазин. А ако не отиде? Ще решат, че съм заловен или убит и току-виж всичко се объркало.

Но всичко това нямаше никакво значение. Защото се бе появил той. Най-сетне. Край на дългото чакане.

Мистър Бейнс влезе в банята и започна да се бръсне.

„Сигурен съм, че Тагоми ще го надуши още щом се срещне с него — мислеше си той. — И тогава ще се разделим с това фалшиво «мистър Ятабе». Всъщност, това ще е краят на всички прикрития и легенди.“

След като приключи с бръсненето мистър Бейнс се пъкна под душа. Докато горещите струи се стичаха по тялото му, той зарева с пълно гърло:

„*Wer reitet so spat,*

*Durch Nach und Wind?
Est ist der Vater
Mit seinem Kind.“*

*„Кой в мрака препуска на вихрен жребец?
Баща със невръстния свой младенец.
Притиска той крехкото детско телце
и нежно го топли до свойто сърце.“*

Гьоте, „Горски цар“^[1]

„Сега вече SD не ще успеят да ни попречат. Дори ако са разбрали за срещата. Мога спокойно да забравя всички по-раншни тревоги и страхове. И най-вече онзи вечен страх за собствената си кожа. Но що се отнася до всичко останало... тепърва се започва.“

[1] Превод Григор Ленков ↑

За райхсконсула на Сан Франциско, фрайхер Хюго Райс, първата среща през този ден не бе от най-приятните. В приемната на консулството го очакваше посетител на средна възраст, с грубовати черти, масивна челюст и мрачен израз на лицето. Мъжът се надигна насреща му, изпъна ръка за партиен поздрав и произнесе с дрезгав глас:

— Хайл!

Райс побърза да отвърне на поздрава, но мислено изстена.

— Хер Кройц фон Меере. Каква изненада. Ще влезете ли? — той отключи вратата на кабинета като се чудеше къде ли се е дянал вицеконсултът и кой бе пуснал тук шефа на SD. Както и да е, той вече бе тук. Нищо не можеше да се направи.

Кройц фон Меере го последва, пъхнал ръце в джобовете на кафявото си палто и произнесе:

— Слушайте, фрайхер. Открихме човека от абвера. Сигурно си спомняте — Рудолф Вегенер. Появи се на една явка на абвера, която от известно време държим под наблюдение — Кройц фон Меере разтегна уста в нещо като усмивка. Блеснаха няколко златни зъби. — И от там го проследихме до хотела.

— Чудесно — отвърна Райс и впери поглед в струпаните на бюрото писма. Значи Пфердхоф все пак се е появявал тук. И сигурно нарочно е напуснал офиса, за да даде възможност на шефа на SD да се огледа наоколо.

— Въпросът е много сериозен — продължи Кройц фон Меере. — Вече доложих на Калтенбрунер. Всеки момент ще получите инструкции от Берлин. Освен ако тези мързеливци в Управлението не объркат нещо — той приседна на крайчеца на бюрото, извади от джоба си сгънат лист хартия и го зачете. — Представя се за шведски индустриалец на име Бейнс. Тази сутрин в 8.10 получил покана за среща от местен японски чиновник. Срещата е определена за 10.20 в офиса на същия този японец. В момента се опитваме да проследим

мястото, откъдето са позвънили. Надявам се до половин час да имаме резултат. Ще ми съобщят за това тук.

— Ясно — кимна Райс.

— Не представлява никаква трудност да го спипаме — продължаваше да разсъждава на глас Кройц фон Меере. — Направим ли го, ще трябва да го изпратим у дома с първия полет на „Луфтханза“. Възможно е обаче, японските власти да предявят протест и да се опитат да ни попречат. Протестът ще бъде отправен към вас. Нищо чудно да оказат натиск върху консулството и да затворят летището.

— Не може ли всичко да стане тихомълком?

— Късно. Той вече е на път за срещата. Единствения ни шанс е да го откънем на самото място.

— Това хич не ми харесва — отвърна Райс. — Ами ако този японски чиновник се окаже някоя важна клечка? Говори се, че в Сан Франциско пристигнал личен представител на императора...

— Това няма никакво значение — прекъсна го Кройц фон Меере. — Той е германски поданик и е длъжен да се подчинява на законите на Райха.

„А всички знаем добре какво значи това — помисли си Райс.“

— Отряд командоси очаква заповедите ми в пълна бойна готовност — продължи Кройц фон Меере. — Пет сигурни момчета — той се ухили. — Приличат на цигулари — бледи, изтънчени лица. Одухотворени. Като студенти от Духовната академия. Имат чудесно прикритие — ще кажат на японците, че са струнен квартет...

— Квинтет — поправи го Райс.

— Добре де. Ще влязат през парадния вход — с официални костюми и всичко останало — той погледна консула. — Облечени са досущ като вас.

„Благодаря — помисли си Райс“.

— Ей така, без да се крият от никого. Посред бял ден. Отиват при този — Вегенер. Наобикалят го — все едно че го питат нещо, че му носят някакво важно съобщение. Никакво насилие. Само тихичко ще кажат: „Хер Вегенер, ако обичате последвайте ни. Знаете защо.“ И незабележимо за околните пробождаване с тъничка игла право в гръбначния стълб. Боц — колкото да бъдат парализирани нервните центрове.

Райс кимна замислено, докато отваряше пощата.

— Слушате ли ме?

— Ganz bestimmt^[1].

— После отново навън — в колата и право в моята служба. Японците естествено ще се изправят на нокти, но ще останат вежливи до край — Кройц фон Меере стана от бюрото и подигравателно изобрази японски поклон. „Колко грозно, да мами нас, хер Кройц фон Меере. Обаче, довиждане, хер Вегенер...“

— Бейнс — каза Райс. — Нали това му беше фалшивото име?

— Бейнс, да. „Колко мъчно, да вижда вас отива си. Много разговаря може би друг път“ — телефонът на бюрото на Райс иззвъня и Кройц фон Меере млъкна изненадан. — Може да е за мен — той понечи да вдигне слушалката, но Райс го изпревари.

— Райс слуша.

Непознат глас произнесе в слушалката:

— Консул, обаждате се от телепредавателната станция на Нова Шотландия. Спешно повикване за вас от Берлин.

— Добре.

— Един момент — тихо пращане в слушалката. После друг глас — на телефонистката от Берлин: — Kanzlei^[2].

— Говори телепредавателната станция на Нова Шотландия. Готови сме да приемем разговора за райхконсула Х. Райс в Сан Франциско.

— Почакайте — настъпи дълга пауза, през която Райс продължи да преглежда пощата. Кройц фон Меере гледаше в тавана. После изведнъж се разнесе нисък мъжки глас, от който Райс настръхна: — Хер Консул, извинете, че ви накарах да чакате. Обажда се доктор Гьобелс.

— Да, канцлер — Кройц фон Меере се ухили насреща му.

— Генерал Хайдрих току-що ме помоли да се свържа с вас. По всичко изглежда, че в настоящия момент в Сан Франциско пребивава агент на абвера на име Рудолф Вегенер. Нарещдам ви да окажете пълно съдействие на всички действия, които ще бъдат предприети спрямо него. В момента не разполагаме с необходимото време за да ви запозная с подробностите. От вас се иска само да се поставите в разпореждане на полицията. Ich danke Ihnen sehr dabei^[3]...

— Разбирам, хер канцлер.

— Приятен ден, консул — райхканцлерът затвори.

Кройц фон Меере го гледаше внимателно.

— Прав бях, нали?

— Няма какво да се обсъжда повече — Райс сви рамене.

— Тогава напишете ордер за задържане на Рудолф Вегенер.

Райс протегна ръка към писалката и със спокойни движения попълни ордера за арест. След това го подаде на шефа на SD.

— Благодаря — Кройц фон Меере лекичко се поклони. — И още — когато японците се обърнат към вас с протест...

— Ако го направят.

Кройц фон Меере го измери с поглед.

— Ще го направят. Ще цъфнат тук петнадесет минути след като приберем Вегенер.

— А аз ще им кажа, че не знам нищо за никакъв струнен квинтет.

— Не след дълго ще е в ръцете ни, така че бъдете готов. Можете да кажете на японците, че е хомосексуалист, или фалшификатор, или каквото ви хрумне. И че в Германия го чака присъда. Само не им казвайте, че го преследваме по политически причини. Знаете добре, че не признават деветдесет процента от националсоциалистическото право.

— Знам — кимна раздражено Райс. — Знам какво да правя.

„И този път ми минаха през главата — възмущаваше се той. — Свързал се е направо с Канцеларията. Копеле мръсно.“

Ръцете му трепереха. Дали беше от разговора с Гьобелс? Какво — страх го е от началството? Или от това, че и този път го изиграха, оставиха го на опашката. „Тези гадни полицаи... винаги те излизат по-силни. Ето, вече и Гьобелс работи за тях. Скоро ще управляват Райха. Но какво бих могъл да направя? Какво може да направи всеки от нас? Нищо друго не ни остава, освен да им сътрудничим. Няма съмнение, че този тук може да получи каквото си иска само като вдигне телефона — дори и моята оставка.“

— Няма съмнение — произнесе той на глас — че правилно сте оценили важността на въпроса, хер полицайфюрер. Очевидно от бързината и ефикасността, с която заловите предателя зависи безопасността на родината — той усети, че му призлява от глупостите, които дърдореше.

Но Кройц фон Меере го гледаше благосклонно.

— Благодаря ви, консул.

— Сега всичко зависи от вас.

Кройц фон Меере внезапно помрачня.

— Е, още не сме го спипали. Нека почакаме малко. Ако знаете само как ми се иска всичко да свърши час по-скоро.

— А японците оставете на мен — продължи Райс. — Както знаете, имам не малък опит в това отношение. Така че протестът...

— Я чакай малко — прекъсна го грубо Кройц фон Меере. — Трябва да помисля — изглежда обаждането от Канцеларията го бе развълнувало и донякъде обезпокоило.

„Нищо чудно човекът от абвера да ви се изплъзне и това ще ти струва работата — злорадо си помисли консул Хюго Райс. — Както и моята разбира се. И двамата ще се озовем на улицата. Никаква сигурност няма в този живот. Всъщност, не бих имал нищо против да ти подложя лекичко крак, скъпи хер полицайфюрер, стига разбира се никой да не усети. Например, като се появят тук разгневените джапанки да им намекна за скоропостижното отпътуване на Рудолф с полета на «Луфтханза». Или пък бих могъл да погъделичкам самочувствието им, като се държа надменно, все едно че пред мен са туземци и че Райхът не дава пет пари за жълтокожите недорасляци. Колко им трябва да ги ужилиш. Ако ги ядосам достатъчно, ще вдигнат вой чак до Гьобелс. М-да, възможности много. Но изводът е един — без моята активна намеса SD няма да успеят да го измъкнат от Тихоокеанските Щати. Трябва внимателно да преценя възможността за удар...

Не мога да понасям да ми минават през главата — мислено стисна зъби Райс. — Това направо ме вбесява, кара ме да се изнервям, а изнервя ли се не мога да спя, нито да си върша свястно работата. Следователно, необходимо е да взема мерки началството в Берлин да ме избави от подобен проблем. Много по-добре щях да се чувствам както денем, така и нощем ако този баварски главорез си го приберат у дома, та по цели нощи да драска полицейски доклади в някой вмирисан участък.

Но сега не е време за подобни мисли. Докато се мъча да реша как...“

Телефонът извънтя.

Този път Кройц фон Меере се пресегна решително и сграбчи слушалката, без да чака разрешение от Райс.

— Ало — рече той в слушалката. Настъпи тишина, докато отсреща говореха.

„Нима всичко е свършило?“ — зачуди се Райс.

Но шефът на SD му подаде телефона:

— Теб търсят.

Райс въздъхна едва забележимо.

— Обажда се някакъв учител — каза Кройц фон Меере. — Пита дали не можеш да снабдиш училището му с австрийски театрални афиши.

* * *

Малко преди единадесет, Робърт Чайлдан затвори магазина и се отправи пеша към офиса на мистър Пол Касура.

За щастие Пол не беше зает. Той поздрави вежливо Чайлдан и му предложи чаша чай.

— Не искам да ви отнемам от времето — отвърна Чайлдан след като и двамата отпиха по глътка ароматен чай. Макар и малък, кабинетът на Пол бе модерно и с вкус обзаведен. На стената висеше окачена великолепна репродукция на Мокей, „Тигърът“ — шедьовър от края на тринадесети век.

— Винаги се радвам да ви видя, Робърт — отвърна Пол с глас, в който на Чайлдан му се стори, че долови нотка на досада. Но може би това бе рожба на собственото му въображение. Чайлдан впи поглед в своя събеседник. На лицето му беше изписано добродушно изражение. И въпреки всичко — Чайлдан чувстваше някаква едва доловима промяна.

— Вашата съпруга — заговори той, — струва ми се е била малко разочарована от подаръка, който ви поднесох. Опасявам се, че със своята небрежност оскърбих чувствата ви. Но надявам се да ме разберете — досега не бях търгувал с подобни предмети и реших да рискувам. Естествено, на вас с Бети ви е къде-къде по-лесно да отсъждате, отколкото на мен.

Пол поклати глава:

— Бети не беше разочарована, Робърт. Аз не й поднесох украсението — той се пресегна и извади от едно чекмедже малката,

бяла кутийка. — Все още не е напуснало този офис.

„Всичко е разбрал — помисли си Робърт. — Сече му пипето. И дума не е обелил пред нея. Значи така. Да се надяваме, че няма да се нахвърли върху мен с обвинението, че съм се опитал да съблазня собствената му съпруга. Защото тогава с мен е свършено.“

Чайлдан отпи бавна глътка чай, мъчейки се да си придаде равнодушен вид.

— Така ли? — възкликна изненадано той. — Интересно.

Пол отвори кутийката, извади брошката и се зае да я разглежда. Вдигна я към светлината, а после я завъртя.

— Позволих си да я покажа на мои познати — каза той, — които подобно на мен се интересуват от американски исторически предмети и произведения на изкуството — той погледна Чайлдан право в очите. — Никой от тях не бе виждал преди нещо подобно. Както сам обяснихте, такива съвременни изработки все още не са съвсем познати. Мисля, също така добавихте, че сте единственият представител.

— Да, това е така — кимна Чайлдан.

— Желаете ли да научите каква беше тяхната реакция?

В отговор Чайлдан се поклони.

— Тези хора се изсмяха — каза Пол. — Изсмяха.

Чайлдан мълчеше.

— Да, аз също ви се смях, макар и без да ме виждате — продължи Пол, — когато онзи ден се появихте с тези неща. Естествено, за да запазя вашето достойнство се стараех да не заподозреете тази моя реакция и ако си спомняте, през по-голямата част бях леко необщителен.

Чайлдан кимна.

Като разглеждаше внимателно брошката, Пол продължи:

— Реакцията ни е лесно обяснима. Ето парче метал, което е било разтопено, докато загуби форма. В него няма нищо, то не олицетворява никаква идея, не крие в себе си символ. Просто е безформено. Иначе казано, съдържание лишено от форма.

Чайлдан кимна повторно.

— И въпреки това — продължи Пол, — от няколко дена го разглеждам внимателно. Трябва да призная, че без да има каквато и да е видима причина изпитвам емоционална привързаност към този

обект. Защо се получи така? — бих могъл да попитам. Та аз дори не се опитвам, като в немските психологически тестове, да проектирам психиката си върху него. Все още не различавам никакви очертания, никаква форма. Единственото, което долавям, е полъхът на Дао. Разбирате ли? — той размаха възбудено ръка. — В нея има хармония. Силите, които се крият вътре са уравнивесени. В състояние на покой. Така да се каже, този обект е сключил мир с вселената. Отделил се е от нея и е постигнал своя вътрешна хомеостаза.

Чайлдан впери поглед в украсението. Пол продължаваше да говори, сякаш забравил за съществуването му.

— В себе си обектът не съдържа уаби и не би могъл. Но — той докосна нежно брошката — Робърт, в този обект има уо.

— Мисля, че сте прав — изрече объркано Чайлдан, като трескаво се мъчеше да си спомни какво означаваше това уо. Думата не беше японска, по-скоро китайска. „Мъдрост — помисли си той. — Не, разбираме. Както и да е, нещо възвишено.“

— Ръцете на създателя — говореше Пол — са имали уо и са успели да предадат това уо на този предмет. Вероятно само той знае какво символизира брошката. Тя е завършена, Робърт. И от нейната завършеност ние черпим уо за нас самите. Наслаждаваме се на хармонията, която се крие не в едно произведение на изкуството, а в един завършен обект. Напомня ми за една костница в Хирошима, където бяха изложени мощите на някакъв средновековен светец. Но онова беше реликва, а това тук е дело на човешките ръце. Едното съществува сега, а другото не е нищо повече от спомен. Благодарение на продължителна медитация успях да разкрия ценността на този предмет, която е в противоречие с неговата историчност. И както сам виждате, съм дълбоко впечатлен.

— Да — каза Чайлдан.

— Да нямаш в себе си историчност, а значи и художествена, естетическа стойност и същевременно да притежаваш някаква дълбока вътрешна хармония — това е просто чудо. И което е още по-странно, Робърт, сякаш външната безвкусица също допринася за възприемането на уо. Общоизвестен факт е, че уо се крие на най-незабележимите места, или както се казва в онази християнска пословица „в камъните, от които се отказва сам строителят“. Онзи, който умее, ще открие уо в някой стар бастун, или захвърлена край пътя ръждясала кутия от бира.

В подобни случаи доловеното уо се намира в самия наблюдател. Това са религиозни усещания. Но в този случай, създателят е вложил уо в самия обект, без той първоначално да го е притежавал — Пол вдигна глава. — Ясно ли се изразявам?

— Да — кимна Чайлдан.

— С други думи, този предмет открива вратата към един съвършено нов свят. Неговото име не е изкуство — защото няма форма — нито пък това е религия. Какво е тогава? Дълги часове непрестанно мислех над тази брошка, но напразно. Очевидно, не разполагаме с необходимата дума за такъв предмет. Така че, без сам да го съзнавате сте прав, Робърт. Това е нещо автентично, ново и непознато досега на Земята.

„Автентично — помисли си Робърт. — В това няма съмнение. Май започвам да схващам за какво говори. Но останалото...“

— След като с помощта на медитация стигнах до подобен извод — продължи Пол — аз отново поканих моите познати. И точно както сега се постарях да ги запозная с моята гледна точка. Може би бях малко нетактичен, но този предмет крие в себе си внушения, далеч пограндиозни от дребните човешки предразсъдъци. Всичко, което исках от моите събеседници е да слушат внимателно.

Чайлдан добре разбираше колко е трудно за един японец да налага мнението си на друг.

— И резултатът оправда моите очаквания. Под мое въздействие всички съумяха да възприемат излъчването на предмета. Следователно усилията си заслужаваха. С това и приключих, Робърт, защото се чувствах изчерпан. И още се чувствам така — той постави брошката обратно в кутията. — Направих каквото зависеше от мен — Пол побутна кутийката към Робърт.

— Но, сър, тя е ваша — възпротиви се Чайлдан, напълно объркан от внезапната промяна в ситуацията. Японец от висок ранг бе превъзнасял близо час подарената му вещ, а после я връщаше обратно. Чайлдан почувства, че коленете му омекват. Нямахше и най-малка представа как да постъпи, стоеше неподвижно, с пламнало лице.

Пол се обърна към него със спокоен, дори малко строг глас:

— Робърт, съберете сили и отворете очи за реалността.

— Толкова съм объркан — промърмори Чайлдан.

Пол се изправи и го погледна отвисоко.

— Вземете се в ръце. Имате важна задача. Съдбата на тази знаменита вещ и на други подобни зависи изцяло от вас. Освен това вие сте професионалист. Уединете се за известно време. Медитирайте, посъветвайте се с „Книгата на промените“. А после се вгледайте във вашата витрина, вашите реклами, системата ви за търговия.

Чайлдан го гледаше зяпнал от учудване.

— И тогава ще откриете пътя — продължи Пол, — който да превърне тези непознати изделия в световна мода.

Чайлдан беше поразен. „Този човек твърди, че аз съм длъжен да поема отговорност за успеха на бижутерските изделия на «Едфранк»! И това ако не е типичен пример за налудничавия светоглед на японеца — духовното винаги най-отпред, като смисъл на битието.“

И което бе най-странно, до този извод Пол бе стигнал след сериозно обсъждане с не един и двама японски ценители на изкуството.

„Отговорност — рече си горчиво той. — Цял живот ще я мъкна на гърба си тази отговорност. Неразделни до гроб. Виж го само колко е доволен — нали се е отървал от своята отговорност. А моята току-виж се окаже безкрайна орисия.“

Те всички са смахнати — мислеше си той. — Ето например, някой от тях взима и си разпорва корема, а те отказват да му помогнат, защото така ги зовял дългът. Какво му викате на това? Или пък, кажеш им да копират модела на някой английски разрушител, а те вземат, че прерисуват дори емблемата на парния котел...“

Пол го гледаше внимателно. За щастие, Чайлдан по навик си бе придал равнодушно изражение на лицето, прикривайки вълнуващите го мисли. Все едно че си бе поставил маска.

„Това е ужасно — терзаеше се Чайлдан. — Това е катастрофа. Хиляди пъти по-добре щеше да бъде, ако Пол си бе помислил, че се опитвам да съблазня жена му.“

Бети. Вече нямаше и най-малка надежда да види брошката — целият щателно замислен план отиваше на кино. Уо е несъвместимо със секса, по думите на Пол, то е свято и чисто като реликва.

— На всеки от моите познати дадох вашата картичка — рече Пол.

— Моля? — разсеяно попита Чайлдан.

— Визитната ви картичка. За да могат да се запознаят с останалите произведения.

— Разбирам.

— Има още нещо — продължи Пол. — Един от моите познати би желал да обсъди въпроса с вас на този адрес — Пол му подаде късче хартия. — По професия е търговец, занимава се с внос и износ на стоки от най-различен характер. Контактува предимно с Южна Америка. Радиоапарати, камери, бинокли, касетофони, такива неща.

Чайлдан прочете написания адрес.

— Естествено, той търгува с огромни количества — нареждаше до него Пол. — Неговата компания притежава множество предприятия в Далечния изток, където има изобилие от евтина работна ръка.

— И с какво го... — опита се да вметне Чайлдан.

Но Пол продължаваше:

— ... изделия от рода на това тук — той посочи кутийката с брошката — могат да се произвеждат за широкия пазар, ако се леят на шприц-форми от метал и пластмаса. Количество по желание.

След краткотрайна пауза Чайлдан запитва:

— А какво ще стане с уо? Ще се съхрани ли и в копията?

Пол го гледаше мълчаливо.

— И вие ме съветвате да се свържа с него, така ли? — попита Чайлдан.

— Да.

— Защо?

— Амулети.

Чайлдан го гледаше неразбиращо.

— Амулети, които носят късмет. Подобни неща много се търсят в изостаналите страни — Латинска Америка, Ориента. По ония места хората все още вярват в свръхестественото. Заклинания. Магии. Казват, че бил страхотен бизнес — лицето на Пол беше съвсем безизразно, гласът му — равен.

— Изглежда наистина може да се припечели добре от подобни неща — изрече бавно Чайлдан.

Пол кимна.

— Ваша идея ли е това?

— Не — поклати глава Пол. После замълча.

„Значи е на твоя шеф — помисли си Робърт. — На него си показал брошката, а след това той те е свързал с търговеца. Ако не той, то някой друг, който стои над теб, човек с власт и влияние. Затова значи ми я връщаш обратно. Не искаш да имаш нищо общо с това. Но знаеш добре, че ще постъпя точно както ме съветваш. Ще отида на адреса и ще се свържа с този човек. Трябва да го направя. Нямам друг избор. Или ще изтрия фирмения знак, или ще ги отстъпя за процент от печалбата, но така или иначе сделка ще има.

И ти ще си въвн от нея — с чисти ръце. За тебе е проява на лош вкус да се опиташ да ме разубедиш.“

— Това е вашият шанс — каза Пол като гледаше право пред себе си — да станете богат.

— Идеята ми се струва малко странна — отвърна Чайлдан. — Да правиш амулети от произведения на изкуството.

— Защото не е във вашата сфера на бизнес. Занимавате се с продажба на антики. Аз пък ги купувам. А също и приятелите, които споменах по-рано.

— Как бихте постъпили на мое място? — Чайлдан го погледна в очите.

— Не подценявайте възможностите, които ви предлага упоменатият търговец. Той е много находчив. Нито аз, нито вие имате представа колко невежи хора има на тоя свят. От копията те ще получат същата радост, каквато ние получаваме от съприкосновението с оригиналните форми. Те не се нуждаят от измамната увереност, че това, което държат в ръцете си, е единствен и неповторим екземпляр. Не ги вълнува факта, че пазарът е зает с подобни дрънкулки. Такива като нас, за които тези неща имат значение, са единици.

„Всъщност — мислеше си Чайлдан, — той няма и най-малка представа, че голяма част от произведенията в моя магазин, а дори и в неговата собствена колекция са фалшификати. А може би греша? Може би именно това е скритото в думите му послание, завоалиран намек с леко ироничен привкус. Двусмисленост на всяка крачка, като при Оракула. Колко типично за ориенталския начин на мислене. Всъщност — мина му през ума — това, което този човек ми казва, е: «Кой си ти, Робърт? Този, който Оракулът нарича „нисш човек“, или онзи другият, за когото е предназначен този добър съвет? Време е да

вземеш решение. Можеш да избереш единия от двата пътя, но не и двата едновременно. Избериай.»

И кой според Пол Касура е пътят, по който би тръгнал «висшия човек»? — питаше се Робърт Чайлдан. — Вярно, той не може да се мери с хилядолетната мъдрост събрана от Оракула, това не е нищо друго освен гледната точка на един смъртен — на един млад японски бизнесмен. Ето, това е същината. Уо, както го нарича Пол. А в конкретната ситуация това уо може да бъде изразено така — каквито и да са моите лични пристрастия, истината се крие в предложението на търговеца. Моите собствени намерения нямат никакво значение, или както казва Оракулът — трябва да се приспособяваме.

Нищо не е загубено — оригиналите все още могат да бъдат продадени в моя магазин. На истински ценители — като приятелите на Пол.“

— Борите се със самия себе си — отбеляза Пол. — Няма съмнение, че в подобна ситуация човек би предпочел да е сам — при тези думи той се отправи към вратата.

— Вече реших.

Очите на Пол блеснаха.

Чайлдан се поклони и каза:

— Ще се вслушам в съвета ви. Още сега ще се срещна с този търговец.

Странно, но Пол не изглеждаше очарован. Той изсумтя нещо неразбрано и се върна при бюрото. „Сдържани са докрай — рече си Робърт.“

— Хиляди благодарности за оказаната помощ — продължи той и се надигна. — При първия удобен случай ще се постарая да се отблагодаря. Никога няма да забравя добрината ви.

Но японецът го гледаше все така безстрастно. „Право казват — помисли си Чайлдан — че лицата им били непроницаеми.“

Потънал в мисли Пол го съпроводи до вратата. Но в момента, в който Робърт се готвеше да излезе, той внезапно го запита:

— Американските занаятчии са направили това на ръка, нали така? Произведението е рожба на техния ум и тяло.

— Да, от проектния дизайн до окончателната изработка.

— Сър! Ще се съгласят ли те с правилата на играта? Едва ли са очаквали подобен обрат.

— Уверен съм, че ще успея да ги убедя — този проблем му се стори несъществен.

— Да — кимна Пол. — Сигурно сте прав.

Но нещо в гласа му накара Пол да настръхне. И изведнъж той разбра. Сякаш успя да надзърне зад воала на ориенталската двусмисленост.

Разбира се. Целта тук бе само една — да се унищожи създаденото от ръцете на американските занаятчии. Какъв очевиден цинизъм и, Боже мили, той вече бе налапал въдицата. „Как ловко ме накара сам да взема решението, стъпка по стъпка, през джунглата на собствените ми мисли. Произведенията на американското изкуство са годни единствено като модели за евтини амулети. Ето как ни управляват японците, не със сила или жестокост, а с изтънчено до съвършенство коварство. Господи, ние наистина сме варвари в сравнение с тях! Безсилни сме пред подобна безмилостна логика. Пол не каза — и никога не би казал — че нашето изкуство не струва. Накара ме да го кажа вместо него. И накрая дори изрази мълчаливо съжаление пред моето признание. Фин, цивилизован жест пред лицето на истината. Чувствам се смазан — той едва се сдържа да не го извика, но в последния миг успя да насочи своя безсилен гняв към пещерите на съзнанието, в чиито сводове викът сякаш отекваше многократно. «Унижи мен и моята раса. А аз съм безпомощен. Не мога да отвърна, защото победените сме ние и загубата ни е точно такава — тънка, фина и деликатна дотолкова, че дори не сме в състояние вече да я почувстваме. Кой знае, сигурно ще минат хилядолетия, преди да осъзнаем какво се е случило с нас.»

Необходими ли са повече доказателства за уменията на японците да управляват? От мъка му идеше да се разплаче. «Да — помисли си язвително той — това е все едно да чуеш някой остроумен виц. Трябва не само да го запомниш, но и да съумееш да го предадеш. Но на кого? Ето това е проблемът. Тези неща са прекалено лични, за да ги разказваш на другите.»

Погледът му се спря на поставеното в ъгъла на стаята кошче за боклук. «Ами ако още сега го запратя вътре! — помисли си той. — И сложа край на всички тези амулети и тази обладана от уо брошка! Ще ми стигне ли смелостта да го сторя? Да сложа край на унижението, тук, пред очите на Пол?»

Чайлдан стисна брошката в юмрук, но не можеше да намери сили да я хвърли. Това щеше да означава край на всички надежди.

«Проклети да са, никога не ще успея да се отърва от тяхното влияние. Прекършен съм завинаги... — той забеляза, че Пол го разглежда внимателно, — сякаш с невидима нишка са завързали тази дрънкулка право за съвестта ми. Навярно прекалено дълго живея край тях. Късно е вече да бягам и да се приспособявам към моите.»

— Пол — изрече с нисък, дрезгав глас Робърт Чайлдан и спря неуверено.

— Да, Робърт.

— Пол, аз съм... унижен.

Стаята заплува пред очите му.

— Защо мислите така, Робърт? — учтива загриженост.

— Пол... почакайте малко — той плъзна пръст по навлажнената от собствената му пот брошка. — Аз... се гордея с това произведение на изкуството. И през ум не би ми минало да го превърна в някакъв евтин амулет. Отказвам категорично.

И отново, за кой ли път, Робърт не успя да определи реакцията на човека пред него.

— Но въпреки всичко ви благодаря — додаде той.

Пол се поклони.

Робърт Чайлдан също се поклони.

— Хората създали тази красива вещ — каза Робърт — са свободомислещи американски художници. Аз също съм свободомислещ човек. Подобно недостойно предложение за мен не е нищо друго освен обида и аз настоявам за незабавно извинение.

Последва непоносимо дълга пауза.

Пол втренчи поглед в него с леко вдигнати вежди. Устните му бяха леко изкривени. Усмивка?

— Настоявам — каза Чайлдан и с това сякаш силите му се изчерпаха. Не му оставаше нищо друго освен да чака.

Но нищо не се случваше.

«Моля те — мислено шептеше Робърт. — Помогни ми!»

И тогава Пол изрече:

— Моля да бъда извинен, за обидното предложение — той протегна ръка.

— Добре — кимна Робърт Чайлдан.

Двамата си стиснаха ръцете.

Чайлдан почувства странно спокойствие. «Ето и това преживях — помисли си той. — Всичко свърши. Благодаря на Бога, че ме насочваше в този труден момент. Ще имам ли сили пак да го сторя, ако се наложи? Едва ли.» — тази мисъл го натъжи. Сякаш за секунда бе изплувал на повърхността на някакъв тъмен океан и сега отново се потапяше в него.

Животът е кратък — мислеше си той, — а изкуството, или всичко останало, но във всеки случай не животът, се простира във вечността като безкраен бетонен червей. Като стена, пред която съм застанал аз. Стига. Повече няма да стоя.“

Той протегна ръка и прибра мъничката кутийка в джоба на палтото си.

[1] Тъй вярно — (нем.) ↑

[2] Канцеларията — (нем.) ↑

[3] Премного съм ви благодарен — (нем.) ↑

12

— Мистър Тагоми — произнесе с тържествен глас Рамзи, — позволете да ви представя мистър Ятабе — той се оттегли към ъгъла, докато стройният, възрастен господин влизаше в стаята.

Мистър Тагоми се изправи с протегнатата ръка.

— Щастлив съм да се запозная с вас, сър — той лекичко стисна хладната, крехка десница. „Трябва да внимавам, да не я прекърша“ — мина му през ума. Тагоми плъзна очи по лицето на влезлия и остана доволен от първото впечатление. Твърд, уверен поглед, който говореше за ясен ум. Старецът бе живо въплъщение на здравите японски традиции и... изведнъж Тагоми осъзна, че пред него стои не друг, а генерал Тедеки — бившият началник на имперския щаб.

Мистър Тагоми направи дълбок поклон.

— Генерале.

— Къде е третият участник в преговорите? — запита генерал Тедеки.

— Всеки момент ще се появи — отвърна мистър Тагоми. — Лично аз го информирах в хотела, където е отседнал — той отстъпи назад, все така приведен за да прикрие обърканите си мисли.

Генералът се разположи в креслото, с помощта на Рамзи, който по всичко изглежда нямаше и най-малка представа кой стои пред него. Тагоми също приседна.

— Губим време — каза генералът. — За съжаление нищо не може да се направи.

Изминаха десетина минути. Двамата мъже се гледаха мълчаливо.

— Извинете, сър — досети се най-накрая Рамзи. — Ще чакам отвън да ме повикате, в случай че ви потрябвам.

Мистър Тагоми кимна и Рамзи побърза да излезе.

— Чай, генерале?

— Не, благодаря.

— Сър — заговори мистър Тагоми, — ако ми позволите ще изразя опасения от това непредвидено забавяне. Страхувам се, че се е

случило нещо ужасно неприятно.

Генералът вдигна глава.

— Мистър Бейнс — продължаваше Тагоми, — човекът, когото посрещнах и поканих в дома си, се представи за швед. Но по мое мнение, той по-скоро е германец и то човек с определено положение. Казвам това, защото...

— Слушам ви внимателно.

— Благодаря. Генерале, тревогата, която долових у него във връзка с предстоящата среща, ме кара да мисля, че всичко това има нещо общо със събитията от последните дни в Райха — мистър Тагоми тактично пропусна да спомене закъснението на генерала за тази среща.

— Сър — отвърна на свой ред генерала, — това са само ваши предположения — очите му гледаха с бащинска загриженост.

Мистър Тагоми преглътна мълчаливо отпращания упрек.

— Но, сър, присъствието ми на тази среща не е ли само една формалност. Заблуда за нацистките хрътки?

— Да, вярно — кимна замислено генерала — опитваме се да поддържаме определена легенда. Мистър Бейнс се явява тук в качеството си на представител на стокхолмската фирма „Тор-ам“. А аз съм Шинджирос Ятабе.

„А аз съм си Тагоми — помисли Тагоми. — Играя себе си.“

— Несъмнено нацистите държат под око мистър Бейнс — рече генералът, като въртеше бавно дългия си нос, сякаш вече надушваше задаващите се неприятности. — Но на наша територия, те могат да го разобличат само по легален път. Той пък от своя страна, в случай че го засекат, трябва да се придържа към правилата на играта. Както сам виждате, взети са всички необходими мерки да се избягнат възможните усложнения... освен ако, разбира се, не решат да го застрелят, но в това се съмнявам.

— Да, разбирам — кимна Тагоми. „С каква лекота говори за тази игра. Всъщност, предполагам, че точно това им е работата — да си играят на криеница с нацистите.“

Интеркомът на бюрото извънтя. Разнесе се гласът на Рамзи:

— Сър, мистър Бейнс вече е тук. Да го поканим ли вътре?

— Да! — извика развълнувано Тагоми.

Вратата се отвори и в кабинета влезе мистър Бейнс, облечен в моден костюм, гладко избръснат, спокоен.

Генерал Тедеки се изправи насреща му. Мистър Тагоми също се надигна. И тримата се поклониха.

— Сър — заговори пръв мистър Бейнс, — аз съм капитан Рудолф Вегенер от флотското контраразузнаване на Райха. Бих искал да заявя, че в предстоящата среща представям само себе си и една определена група лица, чиито имена ще ми позволите да запазя в тайна. С други думи зад мен не стоят нито големи политически групировки, нито учреждения на Райха.

— Хер Вегенер — отвърна генералът, — мисля, че ви разбрах, вие не сте представител на германското правителство. На свой ред, моето посещение тук също има частен характер, макар, благодарение на доскоро заемания от мен пост в имперската армия, да разполагам с достъп до някои висши среди в Токио, които са заинтригувани от онова, което бихте желали да съобщите.

„Какъв странен разговор — мислеше си Тагоми. — Но не е неприятен. По-скоро в него се долавя известна мелодичност. И облекчение.“

Тримата седнаха.

— Ако ми позволите, ще премина към същината на разговора — рече мистър Бейнс. — Бих искал да ви информирам — вас и тези, които стоят зад вас, че в този момент в Райха приключва подготовката за реализация на свръхсекретен план на име Lowenzahn — „Глухарче“.

— Да — кимна генералът, сякаш вече бе чувал за това. Но на лицето му се четеше нетърпение.

— Този план — продължи мистър Бейнс — предвижда инсцениране на граничен инцидент между Съединените щати и буферна област Скалистите планини.

Генералът кимна повторно, на устните му заигра лека усмивка.

— Срещу гранични отряди на Съединените щати ще бъде извършено нападение. Те ще отблъснат удара и на свой ред ще преминат в настъпление срещу разположените отвъд границата войскове части от Скалистите планини. Това е първа част от плана. Във втората част Германия ще излезе с политическа декларация във връзка с конфликта. Успоредно с това, в района на инцидента ще бъде изпратен отряд немски парашутисти-доброволци, в помощ на граничните сили на Съединените щати. Но това всъщност е камуфлаж.

— Разбирам — кимна генералът, който слушаше напрегнато.

— Крайната цел на операция „Глухарче“ — каза мистър Бейнс — е масиран удар срещу японските острови. Без никакво предупреждение — след тези думи той потъна в мълчание.

— С цел да бъдат унищожени императорското семейство, Националната гвардия, имперския флот, цивилното население, индустриалната ни мощ, ресурсите — разсъждаваше на глас Тедеки. — А отвъдморските ни територии да се превърнат в колонии на Райха.

Мистър Бейнс продължаваше да мълчи.

— Друго? — запита генералът.

Мистър Бейнс го погледна объркано.

— Датата, сър — напомни генералът.

— След внезапната и ненадейна смърт на Борман, всичко бе променено. Така поне предполагам, защото... връзката с абвера бе прекъсната.

— Продължавайте, хер Вегенер — кимна генералът.

— Ние препоръчваме, японското правителство внимателно да се запознае със ситуацията в Германия. Или поне — аз препоръчвам. Някои среди в Райха биха застанали зад подобна операция, други не. Имаше известна надежда, че след смъртта на Борман именно последните ще дойдат на власт.

— Но след като пристигнахте — отвърна генералът, — хер Борман неочаквано умря и политическата ситуация се реши от само себе си. Новият Райхканцлер е доктор Гьобелс. Борбата за власт приключи — той помисли за миг. — И какво е отношението на новата върхушка към операция „Глухарче“?

Мистър Бейнс каза:

— Доктор Гьобелс е един от привържениците на тази програма.

Незабелязано за двамата мистър Тагоми затвори очи.

— А кои са противниците? — попита генерал Тедеки.

— SS генерал Хайдрих — отвърна с притихнал глас мистър Бейнс.

— Трябва да призная, че съм изненадан — каза генерал Тедеки. — Това официална информация ли е или само персонално мнение на кръговете, които представяте?

— Административното управление на източните територии — които в момента са под японска опека — ще бъде предадено на Външното министерство, тоест на хората на Розенберг, които са пряко

подчинени на Канцеларията. Това беше основният спор на всички тайни съвещания през изминалата година. Разполагам с фотокопия от протоколите. Другият претендент за власт — полицията — загуби тази битка и като компенсация им бе дадена колонизацията на планетите — Марс, Луна, Венера. Това ще е тяхното царство. От този момент Полицейското управление стана яростен защитник на програмата за космически изследвания и противник на операция „Глухарче“.

— Съперничество — кимна с разбиране Тедеки. — Борба на различни групировки. И всичко това зад гърба на Лидера. Значи Гьобелс не рискува нищо.

— Съвършено вярно — кимна Бейнс. — Тъкмо затова бях изпратен на тази среща — да моля за вашето съдействие. Още не е късно, положението е нестабилно, възможни са промени. Месеци ще минат преди доктор Гьобелс да съумее да консолидира силите си. Ще трябва да се пребори с полицията, да екзекутира Хайдрих, заедно с началниците на SS и SD. Едва след това...

— Следователно трябва да окажем помощ на Sicherheitsdienst? — прекъсна го генералът. — На най-зловещата каста от германското общество?

— Точно така — кимна мистър Бейнс.

— Императорът — заговори генерал Тедеки, — никога не ще застане зад подобна политика. За него всички елитни групировки от Райха, които носят черни униформи са олицетворение на злото.

„Злото — помисли си Тагоми, — да, това е най-точната дума. И ние трябва да му помогнем, за да спрем войната? Какъв парадокс! Не, аз не бих могъл да взема такова решение. Да се нагърбя с подобна непосилна морална отговорност. Няма истински път в този хаос от мрак и светлина, от сенки и илюзия.“

— Вермахтът — продължи мистър Бейнс, — Военното министерство е единствената сила в Райха, която разполага с водородна бомба. Рекат ли черноризците да я използват, ще трябва първо да искат разрешение от военните. По времето на Борман, Канцеларията не допускаше в ръцете на полицията да попаднат ядрени заряди. За изпълнение на операция „Глухарче“ се разчиташе единствено на Армейското командване.

— Това е ясно — кимна Тедеки.

— В морален аспект, за разлика от армията черноризците винаги са се отличавали с особена жестокост. Но властта им е малка. За съжаление, човек трябва да се съобразява не с желаното, а с действителното положение, независимо от моралните норми.

— Да, длъжни сме да бъдем реалисти — обади се неочаквано мистър Тагоми.

Бейнс и генерал Тедеки впериха изненадани погледи в него.

— Какво предлагате? — обърна се генералът към Бейнс. — Да влезем в контакт с SD тук, на територията на Тихоокеанските Щати? Да преговаряме с... аз дори не знам кой е шеф на полицията тук. Предполагам, някой отвратителен субект.

— Местното SD въобще не е в течение — каза мистър Бейнс. — Началник тук е Бруно Кройц фон Меере. Дългогодишен член на партията. Ein Altparteigenosse. Един имбецил. В Берлин и през ум няма да им мине да го използват. Работата му тук се свежда до ежедневни полицейски дела.

— Тогава какво? — гласът на генерала прозвуча остро. — Може би Консултът, или германският посланик в Токио?

„Този разговор не води до никъде — мислеше си Тагоми. — Каквото и да се случи, не бива да се забъркваме в това чудовищно, шизофренично тресавище от нацистки интриги. Нашият разум просто не ще може да го възприеме.“

— Трябва да се действа много внимателно — говореше мистър Бейнс. — Най-добре чрез посредници. Някой приближен на Хайдрих, който живее в друга, неутрална страна, или някой, който често пътува между Токио и Берлин.

— Имате ли предвид конкретен човек?

— Граф Чиано — италианският външен министър. На този човек може да се разчита, той е интелигентен, смел и чудесно се ориентира в международната обстановка. За съжаление, той няма никакви познати в апарата на SD. Би могъл, разбира се, за целта да използва посредници от немска страна. Хора на Круп, или генерал Шпайдел, или пък сътрудници на SS Wafen.

— А защо да не използваме вашата собствена инстанция — абверът?

— Защото черноризците не могат да ни понасят. От двайсет години водят борба за нашето тотално унищожение.

— Не съществува ли опасност за самия вас? — попита го Тедеки. — Доколкото знам в действията си, те са активни и тук — по тихоокеанското крайбрежие.

— Активни, но неумели — отбеляза мистър Бейнс. — Единственият човек с опит тук е представителят на Външното министерство — хер Райс. Но той е отколешен противник на SD.

— Бих искал да се запозная с тези фотокопия — рече генерал Тедеки. — И при възможност, да ги предам на нашето правителство. Нуждая се от доказателствен материал.

— Разбира се — кимна мистър Бейнс. Той бръкна в джоба на самото си и извади изящна сребърна табакера. — Във всяка едно от цигарите тук ще намерите по един микрофилм. Бейнс подаде табакерата на генерала.

— А табакерата? — попита генерал Тедеки. — Вижда ми се прекалено ценен подарък — той се зае да вади цигарите.

Мистър Бейнс се усмихна.

— Табакерата е за вас.

— Благодаря ви — генералът на свой ред се усмихна и прибра табакерата.

Интеркомът отново извънтя. Мистър Тагоми натисна бутона.

Разнесе се тревожния глас на Рамзи:

— Сър, във фоайето са нахлули хора от SD. Опитват се да превземат сградата. Счепкали са се с охраната на „Таймз“. — Някъде отдалеч се чу вой на сирени, които се приближаваха по улицата. — Насам идват подразделения на Военната полиция и кемпейтай.

— Благодаря ви, мистър Рамзи — кимна Тагоми. — Постъпихте благородно като не се поддадохте на паниката — Бейнс и генерал Тедеки слушаха напрегнато разговора. — Господа — обърна се към тях Тагоми, — няма съмнение, че главорезите от SD ще бъдат премахнати, преди да се доберат дотук — той отново се обърна към Рамзи: — Блокирайте и двата асансьора.

— Да, мистър Тагоми.

— Не остава друго освен да чакаме — каза Тагоми. След това отвори най-долното чекмедже на бюрото, извади от там дървена кутия и я отвори. Вътре лежеше едрокалибрен револвер „Колт“, прекрасно запазен, образец 1860 г. — гордост за всеки колекционер. Мистър Тагоми извади кесията с барут, куршуми и гилзи и с невъзмутим вид

започна да зарежда пистолета. Бейнс и генерал Тедеки го гледаха с изцъклени очи.

— От личната ми колекция — каза не без гордост Тагоми. — В свободното време обичам да практикувам бърза стрелба от кобур. Състезавам се с приятели, нерядко ги побеждавам. Но досега не се е налагало да го използвам срещу истински нападатели — той сграбчи пистолета с две ръце и го насочи към вратата. После зачака търпеливо.

* * *

Приведен над циркуляра Фринк Франк завършваше фината шлифовка на чифт изящни сребърни обеци. Оформените като черупки на охлюви висулки се бяха нагрели до червено от продължителното шлифоване, но Франк продължаваше да ги притиска върху въртящия диск.

— Не се престаравай — подвикна му Ед Макарти. — Обери само издатините, шуплите остави на мен.

В отговор Фринк Франк промърмори нещо неразбрано.

— Остави потъмнелите места — настояваше Ед. — Среброто трябва да изглежда старо — така по-добре върви на пазара.

„Пазар“ — мислено възкликна Франк.

До сега не бяха продали нищо. Като се изключи консигнацията с „Американ артистик хендкрафтс“ всички останали магазини не бяха проявили капчица интерес към техните изделия.

„Вместо да трупаме пари — ядосваше се Франк — ние продължаваме да трупаме дрънкулки.“

Увлечен в мисли Франк не забеляза, че опасно е приближил клипса на обещата до въртящия диск. Изведнъж дрънкулката изскочи от пръстите му, удари се в предпазния екран и тупна на пода. Франк изключи мотора.

— Защо не внимаваеш? — укори го Макарти.

— Господи, да не мислиш, че е много лесно да стискаш такава дреболия, когато е нагорещена!

— Добре де, вдигни я.

„Дявол да я вземе“ — помисли си Франк.

— Какво има? — попита Макарти като видя, че Франк не възнамерява да вдигне обещата.

— Хвърляме си парите на вятъра — избуча в отговор Франк.

— Не можем да продадем нещо, ако не сме го направили.

— Нищо не можем да продадем — отрязва Франк. — Независимо дали ние сме го направили, или не.

— Опитяхме само на пет места.

— И на още пет да опитаме — пак същото.

— Не падай духом.

— Не падам духом — сопна се Франк.

— Ами какво тогава?

— Просто смятам, че е време да си потърсим купувач на едро.

— Щом е така — отвърна Ед — защо не напуснеш?

— Напускам.

— Ще продължа сам — Макарти запали лампата на поялника.

— Как ще разделим капитала?

— Не знам. Ще го измислим някак.

— Можеш да откупиш моята половина.

— По дяволите — не!

Франк бързо сметна на ум:

— Не повече от шестстотин долара.

— Не. Ще вземеш половината от всичко.

— И половината от мотора ли?

За миг настъпи мълчание.

— Да опитаме само в още три магазина — предложи миролюбиво Ед Макарти. — А после ще решим.

Франк клекна на пода, вдигна обещата и я постави в една картонена кутия.

— Ще изляза да запаля една цигара — рече той и пое към стълбите.

„Всичко е свършено — мислеше си той, застанал на входа с марихуанена цигара между пръстите. — Знам го и без помощта на Оракула. Сам мога да подуша краха. Едно не знам — защо стана така? Цял живот можем да обикаляме тези проклетни магазини, от град на град, от щат на щат — но няма да ни потръгне. В цялата тази работа има нещо не наред. Колкото и да се опитваме, не ще успеем да променим хода на съдбата. Искам да узная защо. Но никога не ще

узная. Къде сгрешихме? Какво не сторихме както трябва? Някъде трябва да сме пропуснали своя голям миг. Обърнали сме гръб на Дао. Поели сме в погрешна посока — нагоре, срещу течението. Докато опрем в задънената улица. И ето го — крахът е близо. Светлината си е отишла и сега сме в царството на ин. Не остава нищо друго, освен да пъшкаме под неговото иго.“

Франк вдигна марихуанената цигара и подръпна няколко пъти, като гледаше с празен поглед минувачите. Ненадейно един от тях — мъж на средна възраст, бял, облечен в най-обикновен костюм — се спря пред него.

— Мистър Фринк? Франк Фринк?

— Имаш го — кимна Франк.

Мъжът вдигна ръка и разтвори пред очите му удостоверение.

— Аз съм сътрудник на Полицейското управление на Сан Франциско. Имам заповед за вашия арест — с другата ръка мъжът стисна Франк за лакътя.

— За какво? — разтрепери се Франк.

— За измама. Срещу вас е постъпило оплакване. От мистър Чайлдан, притежател на „Американ артистик хендкрафтс“ — полицаят го поведе по тротоара, още един застана от другата страна на Франк. Натикаха го в един сивкав „Тойопед“, паркиран до тротоара.

„Ето значи какви изпитания ми готви съдбата. Налага се да склоня глава пред тези гадни копелдаци“ — помисли си Франк, докато седеше притиснат от двамата полицаи. Трети полицаи затвори вратата, намести се отпред и пое сред оживения трафик.

— Имате ли адвокат? — попита едно от ченгетата.

— Не — отвърна той.

— В участъка ще ви предложат списък.

— Благодаря.

— Какво направихте с парите? — попита другият полицаи, докато завиваха към гаража на Полицейския участък.

— Изхарчих ги.

— Всичките?

Франк не отговори.

Полიცаят поклати глава и се изсмя.

— Финк ли е истинското ви име? — продължи с разпита другия, докато излизаха от колата.

Фринк почувства, че го полазват ледени тръпки.

— Финк — повтори полицаят. — Ти си чифутин, нали? Избягал си от Европа — той надзърна в една претърпкана папка.

— Роден съм в Ню Йорк — рече Франк Фринк.

— Избягал си от нацистите — обади се другият. — Знаеш ли какво означава това?

Фринк Франк ненадейно се изтръгна от хватката им и затича покрай наредените в гаража коли. Ченгетата зад него крещяха бясно. Напреко на изхода бе спряла полицейска кола, с двама полицаи пред нея. Единият от тях беше насочил към него пистолет. Франк спря задъхан, полицаят го сграбчи за китката и му постави белезници. После му се ухили и го поведе обратно, като го придръпваше болезнено с белезниците.

— Хайде обратно в Германия — каза с дрезгав глас полицаят.

— Но аз съм американец — възрази Франк.

— Ти си еврейин — поправи го полицаят.

— Ще го регистрираме ли при нас? — запита другият докато изкачваха стълбите.

— Няма смисъл — поклати глава първият. — Направо ще го предадем на германския консул. Те ще го съдят.

Така и не му показаха списък с адвокати.

* * *

Близо двадесет минути мистър Тагоми седя неподвижно, с насочен към вратата пистолет. Мистър Бейнс крачеше нервно из кабинета. След като помисли известно време старият генерал вдигна телефона и се свърза с японското посолство в Сан Франциско. Така и не успяха, обаче, да го свържат с посланика — барон Калемакуле. Бил извън града.

В момента генерала чакаше презокеанска връзка с Токио.

— Ще позвъня във Военната Академия — обясняваше той на Бейнс. Гласът му бе свършено спокоен — Да предупредят имперските военни части по тихоокеанското крайбрежие.

„Значи скоро ще пристигне помощ — помисли си Тагоми. — Сигурно ще изпратят наши морски пехотинци от кръстосвача в залива.

Въоръжени с картечници и минохвъргачки. Да се работи по правителствени канали е много ефективно, само че за съжаление отнема време. Докато си стоим тук, на първия етаж черноризците сигурно трошат всичко, което им попадне пред очите и бият когото срещнат.“

Но нищо друго не им оставаше да правят.

— Питам се, има ли някакъв смисъл да се обаждаме на германския консул? — вдигна глава Бейнс.

Мистър Тагоми веднага си представи как извиква мис Ифрайкиан с диктофона и отправя остър протест до хер Райс.

— Ще се обадя по другия телефон на хер Райс — предложи той.

— Заповядайте — покани го с ръка Бейнс.

Без да сваля своя „Колт“ мистър Тагоми натисна бутона на интеркома и поиска да го включат към секретната телефонна линия, която винаги беше свободна за подобни случаи. След това набра телефона на германското консулство.

— Добър ден. С какво мога да ви бъда полезен? — обади се отсреща любезен глас с ясно доловим немски акцент. Вероятно някой от служителите.

— Ако обичате, свържете ме с Негово превъзходителство хер Райс — каза мистър Тагоми. Говореше с вежлив, но нетърпящ възражение глас. — Обажда се мистър Тагоми, от Управлението на Японската търговска мисия.

— Да, сър. Един момент — моментът се оказа дългичък. Нищо не се чуваше в телефонната слушалка, дори обичайното прашене.

„Бас държа, че никъде не е отишъл — мислеше си Тагоми. — Стои и чака да мине известно време. Типично немска постъпка.“

— По всичко изглежда, че ще ми откажат връзка — обърна се той към чакащия на другия телефон генерал Тедеки.

Най-сетне в слушалката се разнесе познатия любезен глас:

— Съжалявам, че ви накарах да чакате, мистър Тагоми.

— Няма значение.

— За съжаление консултът е на съвещание. При първа въз... — Тагоми затвори.

— Само си загубих времето — каза той. Чувстваше се объркан. На кой да позвъни? Токока вече са информирани, също и Военната

полиция. Да позвъни направо в Берлин? На Райхканцлера Гьобелс? Или да се обади за въздушна подкрепа на Имперското летище в Напа?

— Ще позвъня на шефа на SD — хер Кройц фон Меере — реши той. — Ще започна с оплакване, но ако не помогне ще премина към заплахи — Тагоми машинално набра телефона. — Сигурно ще ми изиграят още една сценка — каза той.

— Не оставайте по-назад от тях — предложи усмихнато генерал Тедеки.

— Кой се обажда? — прозвуча в слушалката друг глас, но с подобен акцент. „Този умее да говори като мен — твърдо и безкомпромисно — помисли си Тагоми. — Сега ще му покажа аз.“

— Докога ще чакам! — креснаха отсреща.

Мистър Тагоми пое дъх и извика:

— Наредих да арестуват цялата тази банда от главорези и дегенерати, която се е развилняла като глутница бесни кучета! Познахте ли кой се обажда, Kerl? Говори Тагоми, Съветник на Имперското правителство! Давам ти пет секунди да си ги прибереш! Иначе ще наредя на морските пехотинци да ги изкарат на улицата с огнемети!

На другия край на линията пелтечеа нещо неразбрано. Тагоми намигна на мистър Бейнс.

— ... не знаем нищо за случая — се чу най-накрая.

— Лъжеш! — изрева гневно Тагоми. — Значи нямам друг избор! — той тресна слушалката. — Това, разбира се, беше само блъф — обясни Тагоми. — Но пък колко приятно ми бе да ядосам ония от SD.

Генерал Тедеки понечи да отвърне, но в същия миг вратата на кабинета се разтвори с оглушителен трясък и вътре нахлуа двама здравеняци, стиснали в ръце пистолети със заглушители. И двамата се насочиха към Бейнс.

— Das ist er^[1] — рече единият.

Седнал зад бюрото, мистър Тагоми се прицели със своя архаичен „Колт“ и натисна спусъка. Един от агентите от SD се просна възник на пода. Другият мигновено определи откъде се стреля, завъртя оръжието и отвърна на огъня. Изстрел не се чу, но от дулото изскочи тъничка струйка дим и Тагоми чу, как куршумът просвистя покрай него. Мистър Тагоми подскочи, дръпна по каубойски маниер петлото на револвера и произведе три поредни изстрела за рекордно кратко време.

Един от куршумите попадна право в челюстта на агента от SD. Лицето му избухна, наоколо се разхвърчаха окървавени парченца от кост и плът. „Право в устата — помисли си Тагоми. — Ужасно място, особено ако куршумът се движи по възходяща траектория. — По някакво чудо мъжът бе все още жив и се втрени в него с разширени от болка очи. — Мен гледа — рече си Тагоми.“

Мъжът се залюля, пламъкът на живота угасна в очите му, той изпусна пистолета и се строполи на пода.

— Отвратителна гледка — промърмори Тагоми.

Никой повече не се показва на вратата.

— Май се свърши — предположи генерал Тедеки.

Мистър Тагоми, който се бе заел отново със сложната процедура по зареждане на пистолета, натисна клавиша на интеркома.

— Повикайте „Бърза помощ“ — нареди той. — Тук има тежко ранен бандит.

Никой не отговори.

Мистър Бейнс пъргаво събра хвърлените на пода пистолети, подаде единия на генерала, а другият остави за себе си.

— Сега вече ще ги смажем — обяви Тагоми и зае позицията от преди малко. — Непобедимият триумвират е готов за действие.

Някой в приемната изрева със страшен глас:

— Предайте се, немски хулигани!

— Вече им взехме мярката — отвърна Тагоми. — Лежат тук мъртви или умиращи. Приближете се, за да се уверите собственолично.

В стаята колебливо пристъпиха няколко служители от „Нипон таймз“, въоръжени с каквото попадне — противопожарни брадви, ловни пушки и гранати със сълзотворен газ.

— Cause celebre^[2] — обяви, на малко смешен френски мистър Тагоми. — Без никакво колебание правителството на Тихоокеанските Американски Щати може да обяви война на Германия — той размаха револвера. — Както и да е — всичко свърши.

— Немците ще отрекат, че имат нещо общо с инцидента — поклати глава Бейнс. — Стандартна техника. Използвана безброй пъти — той постави пистолета със заглушител на бюрото на Тагоми: — Произведен е в Япония.

Не се шегуваше. Беше истина, както се увериха след миг. Великолепна изработка, японски модел пистолет за точна стрелба. Мистър Тагоми го завъртя в ръка.

— А и както се вижда, това не са немци — продължи Бейнс, като разглеждаше портфейла на единия от двамата застреляни, — а граждани на ТАЩ. Този тук живее в Сан Хосе. Нарича се Джек Сандърс. Нищо не го свързва с SD — той захвърли портфейла на пода.

— Ясно — кимна Тагоми. — Въръжен грабеж. Без политически аспект.

Както и да е, важното бе, че опитът за убийство, или отвличане от страна на SD се бе провалил напълно. Поне този път. Но очевидно им беше известно кой е мистър Бейнс и защо е дошъл тук.

— Прогнозата — поклати глава мистър Тагоми — е тъжна.

Зачуди се, дали не е по-добре да се консултира с Оракула. Ситуацията бе прекалено объркана и нестандартна, едва ли би могла да бъде анализирана успешно, без помощта на събираната с хилядолетия мъдрост на човечеството. Изправени бяха срещу действията на едно корумпирано от злото тоталитарно общество, по-лошо от всичко познато на този свят. Отвратително в своята безсмислена жестокост. „Ето — мислеше си Тагоми — местното отделение на SD си позволява да провежда в изпълнение решения, които нямат нищо общо с политиката на берлинското ръководство. Къде е смисълът на техните действия? Кой всъщност представлява Германия? Кой я е представлявал? Една гнусна пародия на правителство, готова на всичко само за да защити властта си. Не, за Оракула няма да е трудно да прозре какво се крие зад това. Дори такава една торба с подивели котки, каквато е Германия ще е по-ясно от разтворена длан за «И цзин».“

Докато наблюдаваше разсеяните движения, с които мистър Тагоми разпръскваше гадателните пръчици, Бейнс за пръв път осъзна колко е объркан и притеснен този човек. „За него — мислеше си Бейнс, — фактът, че е застрелял току-що двама души не е просто ужасен, той е и необясним. С какво бих могъл да го успокоя? Направи го за да ме спаси, следователно моралната отговорност за смъртта на тези двамата лежи върху мен и аз съм длъжен да я приема. Точно това ще му кажа.“

Неусетно приближилият се зад гърба му генерал Тедеки прошепна тихо:

— Сам виждате — мистър Тагоми е дълбоко потиснат. Възпитан е като будист, за него всичко живо е свято, животът е свещен дар и не бива да бъде отнеман насилствено.

Мистър Бейнс кимна разбиращо.

— Уверен съм, че след време ще съумее да възстанови своята душевна хармония — продължи с все така тих глас генералът. — Но точно в този миг му е нужна отправна точка, от която да оцени извършеното от него. И точно в това ще му помогне книгата.

— Разбирам — отвърна мистър Бейнс. „Каквото е за християнина учението за първородния грях — помисли си той. — Чудя се дали някога е чувал за него. Всички ние сме обречени да вършим жестокост, насилие, зло — предопределено ни е още от най-древни времена. Карма — както казват японците.“

За да спаси един човешки живот, мистър Тагоми бе отнел други два. Един логично изграден, хармоничен ум не би намерил нищо разумно в тази постъпка. За човек като Тагоми, подобна дилема заплашваше направо с безумие.

„И все пак — мислеше си Бейнс — решаващият момент не е в настоящето, нито се крие в моята смърт, или в смъртта на хората от SD. Той, макар и хипотетично, е в бъдещето. Това, което се случи днес е оправдано — или няма да бъде оправдано — от онова, което ще стане по-нататък. Може би току-що спасихме живота на милиони невинни човешки създания, на цяла Япония?“

Но за човека, вгълбен в разпилените гадателни пръчици, това хипотетично бъдеще не съществуваше. Настоящето — мъртвите на пода, кръвта по килима — бе прекалено осезаемо. Генерал Тедеки бе прав — времето щеше да излекува раните. Ала скрие ли се в себе си, скъса ли връзката с реалността, чака го мрака на душевното безумие.

„И ние не сме по-различни от него — мислеше си Бейнс. — Изправени сме пред същите проблеми. Ето защо почти с нищо не можем да му помогнем. Можем само да чакаме и да се надяваме, че ще намери сили да се пребори със себе си.“

[1] Това е той! (нем) — Бел.прев. ↑

[2] Сензационно дело, нашумял съдебен процес (фр.) — Бел.прев. ↑

Денвър се оказа град с шикозни, модни магазини. Дрехите бяха ужасно скъпи, но за Джо това сякаш нямаше никакво значение — без колебание плащаше всичко, което ѝ хареса и след това я повеждаше към следващия магазин.

Най-сетне някъде към обед, след като премери дузина различни рокли, Джулиана спря избора си на елегантен италиански модел, с къси ръкави и доста изрязано деколте. Виждаше подобни рокли в магазините за европейска мода, тази линия се смяташе за хит на сезона, а и струваше близо двеста долара.

В добавка към роклята избра три чифта обувки, найлонови чорапи, няколко шапки и ръчно изработена чанта от черна, естествена кожа. Просторното деколте налагаше нов, по-тесен сутиен. Когато най-накрая Джулиана се изправи пред огледалото в магазина, стори ѝ се, че е ужасно неприлично разголена. Но продавачките побързаха да я уверят, че ефектът е потресаващ.

„Боже мой, гърдите ми са почти отвън“ — мислеше си тя, докато се оглеждаше насаме в съблекалнята. Сутиенът беше доста скъп и без презрамки, момичетата ѝ обясниха, че е внос и също е ръчно изработен. Предложиха ѝ също така различни спортни екипи и бански костюми, но Джо започна да нервничи и се наложи да си тръгнат.

— Нали ще изглеждам страхотно? — попита го тя, докато подреждаха пакетите в колата.

— Да — разсеяно отвърна той. — Особено като си сложиш синята рокля. Ще я облечеш като тръгнем за онзи — Абендсън. Ясно ли е? — последните думи бяха произнесени с рязък тон, сякаш Джо ѝ нареждаше. Тя го погледна учудено.

— Размерът ми е дванадесети, или четиринадесети — каза на момичето, когато влязоха в следващия магазин. Момичето я покани с грациозна усмивка към щанда с рокли. „Какво още ми трябва — зачуди се Джулиана. — Да, палто.“

— Джо — повика го тя, — имам нужда от палто. Но да не е вълнено.

Накрая се споразумяха за немски кожух от синтетична кожа, приятен на вид и значително по-евтин от естествените изделия. Джулиана с мъка преглътна разочарованието си. За да се поразсее, отиде на щанда с бижутата. Но изложените украшения ѝ се сториха невзрачни и безвкусни.

— Трябва да си взема нещо все пак — убеждаваше тя Джо — за синята рокля. Обечи, или брошка. А и ти също имаш нужда от нов костюм.

Джо се съгласи и я остави да избира, а той влезе във фризьорския салон. Когато се появи отново на вратата, половин час по-късно, Джулиана бе поразена. Подстригал се бе съвсем късо, но освен това бе преобядисал косата си, сега бе руса. „Мили Боже — рече си тя — Защо?“

Сякаш прочел мислите ѝ, Джо сви рамене и отвърна:

— Омръзна ми да съм макаронджия — с това дискусиата приключи и тръгнаха да купуват костюм.

Спряха се на великолепен модел, от лъскава синтетична материя, стил „Дюпон“. Освен това нови, островърхи мокасини, ризи, вратовръзки и чифт френски ръкавели, които предложи продавача. Тук се справиха значително по-бързо.

Към края Джо отново започна да нервничи, но тя настоя да вземат един хубав кожен портфейл. Беше четири и половина — Джо реши, че е време да приключат с покупките.

— Но костюмът ти трябва да се прибере малко в талията — възрази тя. — Ще го занесем...

— Не — прекъсна я почти грубо той.

— Какво има? Да не би да поисках прекалено скъпи неща? Ако искаш, бих могла да върна полата, която взех накрая.

— Да вървим да вечеряме — отвърна Джо.

— О, Боже — възкликна тя. — Сетих се какво съм забравила. Нощница.

Той я погледна вбесен.

— Не искаш ли да си взема някоя хубава нощница? Представи си само...

— Не — поклати глава Синандела. — Забрави я. Да потърсим неща за хапване.

— Първо да се регистрираме в хотела — каза с твърд глас Джулиана. — Искам да се преоблека. След това ще ядем. „Мисли му, ако хотелът не е хубав — закани се тя. — Иначе си тръгвам, нищо че става късно. Ще попитаме в хотела, кое е най-приятното място в Денвър за прекарване на вечерта. Ресторант, или нощен клуб, където гастролират истински звезди от Европа, а не провинциални величия, дето никой не ги знае. Денвър е голям град, сигурна съм, че тук идват известни артисти. Не съм склонна на компромиси.“

Докато търсеха някой подходящ хотел, Джулиана не откъсваше любопитен поглед от мъжа до нея. С късо подстригана, руса коса и нов костюм той беше направо неузнаваем. Зачуди се дали така ѝ харесва повече. Трудно бе да се каже със сигурност. Джулиана реши, че и тя ще изглежда толкова различна, ако успее да отиде на фризьор.

Паркираха пред един голям хотел в центъра на Денвър, портиерът на вратата носеше ливрея. Точно за такова място тайничко си бе мечтала. Почти на минутата дотича пиколото, който всъщност бе мъж на възраст и отнесе вътре куфарите и пакетите с покупки. Не им остана нищо друго освен да се изкачат по покритите с дебел килим стълби и да влязат през масивната махагонова врата в просторното фойе. От двете страни се виждаха малки магазини за цветя, дребни подаръци, имаше сладкарница, телеграф, бюро за резервация на билети за самолет. Наоколо бе пълно с хора, миришеше на хотел, на пътешествия, на странни и непознати неща. Огромни светещи надписи сочеха накъде е ресторантът, снекбарът, нощният бар. Двамата бавно пресякоха фойето и се спряха на рецепцията.

Имаше дори книжарница.

Докато Джо попълваше регистрационните карти, тя се извини и отскочи до книжарницата, да погледне дали нямат „Скакалците“. И още от вратата я забеляза — в ярка обложка и рекламен надпис за това колко е популярна. Пишеше дори, че е „ферботен“ във всички немски области. Една усмихната миловидна женица на средна възраст дойде да я обслужи. Книгата струваше почти четири долара, на Джулиана ѝ се видя скъпичко, но тя плати с райхсбанкноти, които извади от съвършено новата си чанта и после забърза обратно.

Пиколото ги поведе към асансьора. Стаята им беше на втория етаж, обувките им потъваха в мекия килим в коридора. Пиколото отвори вратата, покани ги да влязат, след това внесе багажа и вдигна завесите на прозорците. Джо му пхна бакшиш и затвори вратата зад него.

Всичко се развиваше точно както в мечтите ѝ.

— Колко време ще останем в Денвър? — обърна се тя към Джо, който вече разопаковаше багажа на леглото. — Преди да поемем към Чайене?

Джо не отговори, погълнат в мислите си.

— Един ден, или два? — попита тя и разкопча палтото си. — Не бихме ли могли да останем три дни?

— Тръгваме тази вечер — отвърна Джо.

В първия момент тя не разбра какво ѝ казва, а когато осъзна не можа да повярва. Втренчи невярващ поглед в него. Той също я гледаше, лицето му бе напрегнато, мускулите потръпваха нервно, никога до сега не го бе виждала такъв. Не помръдваше, сякаш се беше парализирал, приведен, с ръце заровени в дрехите.

— След вечеря — добави Джо.

Джулиана не знаеше какво да отвърне.

— Така че побързай да си сложиш онази синята рокля, дето струваше толкова много — продължи той. — Разбираш ли — най-хубавата рокля — Джо се зае да си разкопчава ризата. — Ще се избърсна и после ще взема един душ — гласът му бе с металически оттенък, сякаш говореше през някаква безкрайно дълга тръба. Той се отправи към банята с вдървена походка.

— Няма ли да е късно тази вечер? — най-сетне намери сили да попита тя.

— Към шест часа ще приключим с вечерята. До Чайене има около два часа път. Значи към осем, осем и половина сме там. Да кажем девет. Преди това ще позвъним на Абендсън. Това сигурно ще му направи впечатление — че идваме отдалеч. Ще кажеш, че пътуваме към Западния бряг и само тази вечер сме в Денвър. Че сме негови почитатели и сме готови да пътуваме два часа натам и още два обратно, само за да имаме възможността...

— Но защо? — прекъсна го тя.

От очите ѝ бликнаха сълзи. Изведнъж осъзна, че е стиснала юмручета с палци навътре, точно както правеше, когато беше малка. Почувства, че устните ѝ треперят и когато заговори отново, гласът ѝ едва се чуваше:

— Не искам да тръгвам тази вечер. Никъде няма да отида. Всичко, което искам, е да се поразходим из града. Ти ми обеща.

И още докато произнасяше първите думи, в гърдите ѝ отново изплува страхът, онази ужасяваща паника, която сякаш не я напускаше дори и в най-хубавите мигове с него.

— Ще се върнем веднага — опита се да я успокои Джо. — И после можем да разгледаме града. — Говореше с уверен глас, сякаш рецитираше познато стихотворение.

— Не — рече тя.

— Сложи си синята рокля — той затършува из пакетите докато най-накрая я откри. После внимателно я разви и я положи на леглото. — Окей? Ще бъдеш неотразима. Слушай, по пътя ще вземем бутилка уиски. Чудесно ще си прекараме, ще видиш.

„Франк — мислеше си тя. — Къде си? Помогни ми. Забърках се в нещо, което не разбирам.“

— Много по-далеч е, отколкото си мислиш — възрази тя. — Гледах на картата. Можем да сме там не по-рано от единадесет.

— Облечи си роклята, иначе ще те убия — просъска Джо.

Тя се засмя нервно. „Ето че опрях до онова, което толкова време тренирах — мина ѝ през ума. — Сега ще видим дали добре съм учила. Или ще ме убие, или ще му извия нещо, за да остане недъгав за цял живот. Не, сигурно той ще е по-добрият. Нали се е бил с британските командоси — учил ги е тези неща преди много години.“

— Може би ще успееш да ме хвърлиш — каза Джо, сякаш бе прочел мислите ѝ — а може би не.

— Няма да те хвърлям — поправи го тя. — Ще ти оставя спомен за цял живот. Живеех на Западния бряг — в Сиатъл. Японците ме научиха да се бия. Щом си решил да вървиш в Чайене — върви, но без мен. Не се опитвай да ме принуждаваш. Достатъчно съм уплашена, за да направя нещо необмислено — гласът ѝ отново затрепери. — Опитай само и ще видиш!

— О, стига вече — облечи най-сетне тази проклета рокля! За какво толкова се караме. И какви са тези заплахи — „ще ти оставя

спомен за цял живот“. Какво толкова казах — просто предложих след вечеря да се поразходим с колата по аутобана и да отскочим до онзи, за чиято книга говорехме...

На вратата се почука.

Джо побърза да я отвори. В коридора стоеше млад мъж с хотелска униформа.

— Сър, търсят ви на рецепцията.

— А, да — Джо изтича до леглото, събра хвърлените там нови ризи и ги занесе на момчето. — Ще ги изгладите ли до половин час?

Когато се върна, Джулиана го гледаше замислено.

— Откъде знаеш, че новите ризи трябва да се изгладят, преди да се облекат? — попита го тя. Джо не отговори, само сви рамене. — А аз бях забравила... макар че жените трябва да го знаят... когато ги извадиш от целофана, винаги са смачкани.

— Като малък живеех в добро семейство — опита се да ѝ обясни Джо.

— А откъде знаеш за хотелското обслужване? Аз например не знаех. Наистина ли си подстрига и оцвети косата? Мисля, че косата ти винаги е била руса, а отгоре си носел перука. Така ли е?

Той отново вдигна рамене.

— Ти сигурно си агент от SD — тя впи поглед в него. — А се представяш за макаронджия. Бас държа, че кракът ти не е стъпвал в Северна Африка. Изпратили са те, за да убиеш Абендсън, така ли е? Сигурна съм, че е така. Каква глупачка бях, да ти повярвам.

Джо помълча няколко секунди и после каза:

— Не е вярно, че не съм се бил в Северна Африка. Само че не служих в артилерийската батарея на Парди. Бях в Бранденбургския отряд — командоси от вермахта. Диверсионно подразделение, за атака на противниковите щабове. И край Кайро съм се бил — дори ме повишиха в чин поручик. За бойни заслуги.

— Онази твоя писалка оръжие ли е?

Той не отвърна.

— Бомба, нали? — досети се Джулиана. — Миниатюрна мина, която е заредена така, че да избухне в ръцете на онзи, който се опита да я отвори.

— Не — каза той. — Това е двуватов приемо-предавател. Чрез него поддържам непрестанна връзка, в случай че се наложи някаква

промяна в плана. Особено сега, когато в Берлин е такава бъркотия.

— И преди да изпълниш задачата, ще се свържеш с тях за да ти дадат зелена улица, така ли?

Той кимна.

— Не си италианец — германец си.

— Швейцарец.

— А моят мъж е евреин.

— Не ме интересува какъв е мъжът ти. Всичко, което искам от теб е да навлечеш проклетата си рокля и най-сетне да отидем да вечеряме.

— Как точно смяташ да го убиеш?

— Моля те, Джулиана, престани. Облечи си роклята и да тръгваме. Ако искаш, можеш да се отбиеш във фризьорския салон. Имаш нужда от нова прическа. Ще ти запазя стол.

— А аз за какво ти бях нужна — за прикритие ли?

Докато набираше телефона, той ѝ обясни:

— Научих от досието на Абендсън, че има слабост към един определен тип жени — мургави, страстни, средиземноморски или блискоизточен тип.

Той заговори в слушалката, Джулиана притвори очи и се отпусна на леглото.

— Говорих с фризьорския салон — обърна се след миг Джо — ще те вземат веднага. Салонът е на първия етаж — той ѝ подаде нещо. Джулиана присви очи — беше тъничка пачка райхсбанкноти. — Вземи. За фризьорката.

— Остави ме, моля те.

Джо ѝ хвърли загрижен поглед.

— Знаеш ли — заговори тя, — Сиатъл е чудесен град. Съвсем като Сан Франциско, преди да го опустоши големият пожар. Истински стари дървени постройки, тук-там по някоя тухлена. Японците са се заселили в Сиатъл доста преди войната. Имат няколко свои квартала, със собствени магазини, офиси и старояпонски къщи. Близо до пристанището. Ходех на уроци по джудо при един възрастен японец — Минору Ячоясу. Едно смешно, закръглено старче, винаги ходеше с костюм и вратовръзка. Залата беше на втория етаж на една сграда с японски офиси. Името му беше написано на вратата — точно както в зъболекарски кабинет. Дори имаше чакалня и масичка със списания.

Джо се наведе и внимателно я дръпна за да седне в леглото.

— Какво има? — запита я като я придържаше през рамо. — Да не си болна?

— Не — умирам — рече тя.

— Това е нервен припадък. Сигурно често ти се случва. Ще ти донеса нещо успокояващо от аптечката. Какво ще кажеш за таблетка „Фенобарбитал“? А може би ти е примаяло — не сме яли от сутринта. Всичко ще се оправи — ще видиш. Когато пристигнем при Абендсън нищо няма да правиш. Остави всичко на мен. Само се усмихвай и се постарай да му се харесаш. Сигурен съм, че като те види ще ни пусне да влезем, особено ако си с италианската рокля. И аз на негово място щях да те пусна.

— Искам да отида в банята — промърмори тя. — Остави ме — лошо ми е.

Той я пусна и тя се отправи с несигурни стъпки към банята. Влезе и затвори вратата зад себе си.

„Поне това имам сили да направя“ — мислеше трескаво Джулиана. Тя щракна лампата и замижа от силната светлина. Джулиана отвори шкафчето и зашари с треперещи пръсти — вътре имаше ножчета за бръснене, сапун, паста за зъби. Тя отвори пакетчето с ножчета и извади едно. Бавно разви опаковката. Пусна водата от душа и пристъпи под него. Изведнъж видя, че е облечена с новия костюм. Мократа тъкан бе прилепнала към тялото ѝ. От косата ѝ шуртеше вода. Джулиана се огледа ужасена, сякаш едва сега осъзна къде се намира, после протегна ръка, подпря се на стената и заплака.

Когато не след дълго Джо влезе в банята, завари я клекнала гола до умивалника. Съблякла бе мокрия костюм. Още щом го зърна, тя произнесе с отпаднал глас:

— Божичко, не знам какво да направя. Току-що си съсипах вълнения костюм — тя махна с ръка към купчината в ъгъла.

Джо пребледня, но успя да запази самообладание.

— Е, така или иначе тази вечер не ти трябва — рече той. — После извади една пухкава кърпа от гардеробчето и се зае да я подсушава. — Сложи си нещо, ще се обадя фризьорката да дойде в стаята.

— А какво стана с успокоителното? — сети се тя.

— Забравих. Ще звънна и в аптеката. Не, почакай. Мисля, че имам нещо — „Нембутал“ или какво беше там — той отвори куфара.

Когато ѝ подаде кутийката с успокоителното, Джулиана го попита:

— Няма ли да ми навреди?

— Какво? — Джо я погледна изненадано.

— Искам да кажа — поправи се тя, като се проклинаше мислено за своята непредпазливост — няма ли да ми разстрои концентрацията?

— Не. Това е доста популярно лекарство в Германия. Аз самият го употребявам винаги когато не мога да заспя. Ще ти донеса чаша вода — той се втурна към банята.

В главата на Джулиана се носеха разпокъсани мисли:

„Ножчето — рече си тя. — Погълнах го, сега ще ми разпори червата. Това е божие наказание. Омъжих се за евреин, за да завърша живота си в обятията на убиец от гестапо — по страните ѝ потекоха сълзи — това заслужавам, за всичките си грехове.“

— Да вървим — тя се изправи решително. — Във фризьорския салон.

— Но ти си съвсем гола! — извика Джо. Той започна трескаво да я облича, но нищо не се получаваше. — Тук ще ти направят прическата. Но къде се бави тази фризьорка, тази Ниг^[1]!

— Кральо-портальо — заговори с болезнен, мъчителен глас Джулиана, — отвори порти, та да отиде, малкото момиченце на война. Отворете, затворете и само мен оставете. „Стомахът ми гори от тези проклетите таблетки. Сигурно е от киселината. Сега всичко вътре се е забъркало в смъртоносен коктейл.“

Джо я погледна внимателно и пребледня. „Сигурно ми е прочел мислите — мина ѝ през ума. — Нали в главата си има машина за четене на мисли, макар да не се вижда.“

— От таблетките е — каза тя. — Чувствам се замаяна и объркана.

— Но ти не ги взе — отвърна Джо като посочи стиснатия ѝ юмрук. — Още са там. Струва ми се, че си превъртяла — поклащаше се бавно над нея като някаква инертна маса. — В това състояние никъде не можем да идем.

— Не искам доктор — вкопчи се тя в него. — Ще се оправя.

— Не можем да отидем при Абендсън — продължаваше да мърмори той. — Поне не сега. Може би утре ще си по-добре. Ще опитаме утре. Нямаме друг изход.

— Ще ми позволиш ли да отида до банята?

Той кимна, потънал в мисли. Лицето му имаше загрижен вид. Тя се върна с несигурна стъпка в банята и затвори вратата. Взе от шкафчето друго ножче, скри го в шепата си и излезе отново.

— Чао-чао — каза Джулиана.

В момента, в който отвори вратата към коридора Джо се хвърли след нея.

Храс!

— Знам, ужасно е — заговори с вдървен глас Джулиана. — Толкова много насилие има по улиците. Мама неведнъж ме е предупреждавала — „Внимавай, инак ще ти дръпнат чантата, ще те убият!“ Но сега вече мога да се справям сама. Хей, къде изчезна тоя? Цепнах му шията и той се загуби някъде. Все им казвам да не ми се изпречват на пътя, но те никога не слушат. Мислят си, че като съм само жена... — тя вдигна ножчето и се огледа. Джо седеше на пода зад нея, стиснал гърло с ръце. Изглеждаше като изгорял на слънце курортист.

— Сбогом — каза му тя и затвори вратата зад себе си. Килимът под краката ѝ беше приятно топъл.

От дъното на коридора се зададе жена в бяла престилка, която побутваше пред себе си количка с прибори. Жената се спря пред стаята на Джулиана и я погледна изненадано.

— О, миличка — възкликна тя — май няма да се справиш само с фризьор. Веднага се прибирай в стаята и се обличай преди да са те изхвърлили от хотела. Мили Боже! — тя се пресегна и отвори вратата. — Кажи на мъжа ти да ти поръча кафе, за да изтрезнееш по-бързо. Моля те, прибирай се преди да те е зърнал някой — тя бутна Джулиана в стаята, хлопна вратата зад нея и стъпките ѝ утихнаха по коридора.

Фризьорката, сети се Джулиана. Тя сведе поглед и чак сега разбра, че е съвсем гола.

— Джо — каза тя — не ме пуснаха.

Джулиана се приближи към леглото, по което бяха разхвърляни дрехите и започна да се облича. Бельо, риза, пола... обувки. — Казаха ми веднага да се прибирам — тя сграбчи гребена и започна да се реше с механични движения. — Божичко, каква ситуация. Тъкмо излизам и

тази жена иде насреща ми. — Така по-добре ли съм? — тя се завъртя пред огледалото, като лекичко се повдигна на пръсти. — Толкова ме е срам — Джулиана потърси с поглед Джо. — Направо не знам какво върша. Сигурно е от таблетките, дето ми ги даде. Вместо да се оправя, аз се разболях още повече.

Седнал на пода, с притисната към шията ръка, Джо ѝ каза:

— Слушай, страхотна си. Не знам как го направи, но ми преряза аортата. Шийната артерия.

В отговор Джулиана се изкикоти, после притисна уста с ръка.

— О, Боже... толкова си смешен. Непрестанно бъркаш думите. Аортата се намира в гръдната кухина. Това там е каротидната артерия.

— Ако си дръпна ръката — каза той — след две минути ще умра от загуба на кръв. Знаеш го не по-зле от мен, нали? Така че размърдай си задника и повикай линейка. Нарочно ли го направи? Хайде, какво чакаш? Да не искаш... Окей — ще повикаш ли някой?

— Нарочно — каза тя след кратка пауза.

— Както и да е. Повикай някой на помощ. Заради мен.

— Повикай си ти.

— Не мога да затворя напълно раната — между пръстите му се прецеждаше кръв. — На пода вече се бе образувала локва. — Не смея да мръдна. Трябва да остана тук.

Джулиана си наметна палтото, взе си чантата и пакетите с новите дрехи, като внимаваше да не пропусне синята рокля, след това отвори вратата към коридора и се спря на прага.

— Бих могла да съобщя на човека от рецепцията — рече тя.

— Да-да.

— Добре — кимна Джулиана. — Ще му кажа. Не си губи времето да ме търсиш в Кенън сити, защото никога вече няма да се върна там. Взех пачката с райхсбанкнотите, така че мога да стигна далеч. Сбогом. Съжалявам — тя притвори вратата и забърза по коридора.

Край асансьора на помощ ѝ се притече възрастен джентълмен. Той ѝ помогна с пакетите и ги предаде на пиколото във фойето.

— Благодаря ви — кимна Джулиана. После се приближи към рецепцията и попита за гаража. Само няколко минути по-късно стоеше пред входа на големия подземен паркинг, очаквайки да изкарат отвътре нейният „Студебейкър“. А малко след това, колата се носеше по

обляния от нощни светлини централен булевард. Наоколо грееха реклами. Никой в хотела не бе проявил любопитство дали ще се върне. Джулиана предположи, че Джо вече бе платил сметката.

Едва когато спря на първия светофар, Джулиана си спомни, че не им бе казала за Джо. „Ще има да чака — мислеше си тя, — докато настъпи края, или докато се появи чистачката — едно от двете. Ще трябва да се върна. Не, по-добре да телефонирам. Ще спра на следващата будка. Колко глупаво свърши всичко. Кой би могъл да предположи — само допреди час? Когато пристигнахме, докато се регистрирахме... още малко и щяхме да се облечем и да слезем на вечеря. Може би дори щяхме да отидем на бар — тя почувства, че очите ѝ се изпълват със сълзи. — Трябваше все пак да се консултирам с Оракула. Щеше да ме предупреди. Защо не го направих? Разполагах с толкова много време — тя тихичко заплака.“

Най-сетне намери място за паркиране, спря и се загледа в треперещите си ръце, легнали на кормилото. После пое дълбоко дъх, излезе от колата, отвори багажника и започна да ровичка в куфара. Най-сетне откри двете подвързани с черна кожа томчета, хвърли ги на задната седалка и без да обръща внимание на бръмчащия мотор се зае да хвърля монети, под бледата светлина, която идваше от близкия универсален магазин. „Какво да сторя — повтаряше мислено тя. — Каж ми какво да сторя, моля те.“

Ето я — хексаграма четиридесет и две — „Нарастване“, с движещи линии на втора, трета, шеста и горна позиция, тоест, с постепенен преход към хексаграма четиридесет и три — „Пробив“. Тя плъзна поглед по текста, като от време на време се спираше, за да обмисли скритите значения, благоприятните възможности. Божичко, колко вярно бе всичко, ето го чудото отново, за кой ли път. Всичко, което бе станало, се разстилаше като на длан пред нея, кратък, сбит анализ на събитията:

*„Трябва да си готов,
за нови изпитания.
Трябва да намериш брод през голямата река.“*

Значи, предстои ѝ да пътува и да извърши нещо важно. А сега линиите. Устните ѝ четяха безмълвно...

*„И десет чифта мъдреци-костенурки,
срещу него не ще се изправят.
Постоянството носи щастие.
Само царят е този,
който може да съзре лицето на Бога.“*

А сега линия шест на трета позиция. Тя зачете, чувствайки се все по-объркана:

*„Човек и от нещастieto си се учи.
Не носиш вина, ако честен си бил.
Преклони се пред трона,
и поднеси свитъка си на принца.“*

Принцът... това трябва да е Абендсън. А свитъкът вероятно е неговата книга. Нещастieto — Оракулът вече знае какво ѝ се е случило, ужасната история с Джо. Тя погледна на четвърта позиция:

*„Защото преклониш ли се пред трона,
за да изкажеш мъката си на принца,
той ще е с теб.“*

„Трябва да отида — осъзна тя — дори ако Джо успее да ме последва.“ Джулиана трескаво потърси последната линия, девет на върха:

*„Успехите ти от това не ще нараснат.
Защото сърцето му не крие постоянство.
Нещастие ще ти донесе.“*

„О, Божичко, това е за убиеца от гестапо. Иска да каже, че той, или някой друг ще се добере до Абендсън и ще го убие.“ Тя затърси трескаво хексаграма четиридесет и три. „Окончателен извод“:

*„Иди в двореца
и разкрий всичко пред царя.
Нека знае, че е надвиснала опасност
над целия град.
Моментът е неблагоприятен
да се хващаш за оръжието.
Трябва да си готов
за нови изпитания.“*

Значи няма никакъв смисъл да се връща в хотела, други вече са го сторили или скоро ще го сторят. Това, което ѝ внушаваше Оракулът, би могло да се изрази така: Иди в Чайене при Абендсън и го предупреди, независимо от всичко за надвисналата опасност. Занеси му истината.

Тя затвори книгата. Седна отпред, включи на заден и отново се сля с оживения вечерен трафик. Не след дълго пресече центъра на Денвър и се понесе по магистралата в северна посока. Колата цялата се тресеше от непривичната за нея висока скорост.

Към десет вечерта Джулиана почувства, че е на предела на силите си. До Чайене имаше още много път и тя реши да потърси място, където да пренощува.

Не след дълго стигна до отбивка, над която се поклащаше светец надпис: „Грийли — 5 мили“. Джулиана отби към градчето и след няколко минути излезе на главната улица. „Първо трябва да се обадя на Абендсън“ — помисли си тя и паркира близо до един денонощен магазин. После изтича до телефонната будка и поиска да я свържат с централата в Чайене. Слава Богу, имаха телефона на Абендсън. Джулиана пхна четвърт долар и в слушалката се разнесе сигнал за повикване.

— Ало — обади се почти веднага приятен женски глас. Ако се съди по интонацията жената бе млада, може би на нейна възраст.

— Мисис Абендсън? — рече Джулиана. — Мога ли да говоря с мистър Абендсън?

— Кой се обажда, моля?

— Прочетох книгата му — заговори припряно Джулиана. — Идвам чак от Кенън сити, Колорадо. Сега съм в Грийли. Надявах се тази вечер да стигна при вас, но изглежда не ще мога. Има ли възможност да се срещна утре сутринта с мистър Абендсън?

Мисис Абендсън помълча за миг и сетне отвърна с все така вежлив глас:

— Да, наистина, вече е късно, а и ние си лягаме раничко. Имате ли някаква конкретна причина, за да се срещнете с мъжа ми? Той е доста зает напоследък.

— Бих искала да говоря с него — гласът ѝ прозвуча сухо и рязко, тя се вгледа отчаяно в отражението си от стъклото. Чувстваше се разнебитена от умора, боляха я всички мускули, имаше неприятен вкус в устата си. Отсреща, в ярко осветеното кафене на магазина посетителите пиеха освежаващи напитки. Ужасно ѝ се прииска сега да е там, да си поръча ароматизирана сода и сандвич с пилешка салата.

— Хауторн работи спорадично — обясняваше с равен глас мисис Абендсън. — Ако пристигнете утре не мога да ви гарантирам нищо. Може да е зает през целия ден, а може и да е свободен. Искях да го знаете, преди да поемете насам...

— Да — прекъсна я Джулиана.

— Сигурна съм, че ще му е приятно да си поприказва няколко минути с вас — продължи мисис Абендсън. — Но искам отсега да ви предпазя от разочарования, ако случайно откаже да се срещне с вас или дори не пожелае да ви види.

— Неговата книга направо ме порази — каза Джулиана. — Нося я със себе си навсякъде.

— Разбирам — отвърна благосклонно мисис Абендсън.

— По пътя се отбих в Денвър, исках да пазарувам, но само си загубих времето. „Не — помисли си Джулиана. — Така не става. Трябва да кажа истината“. — Слушайте — продължи задъхано тя — Оракулът ми каза да ви намеря.

— О, Божичко! — възкликна мисис Абендсън. Без съмнение, разбираше за кой Оракул става дума, но изглежда това ѝ се струваше несериозно.

— Ще ви кажа кои линии излязоха — Джулиана затършува из страниците на книгата, която бе взела със себе си. — Минутка само — най-сетне откри мястото и прочете строфите от хексаграма четиридесет и две. Когато стигна до линия девет на върха, мисис Абендсън възкликна развълнувано.

— Продължавайте, моля — извини се тя. В гласа ѝ Джулиана долови тревожно напрежение.

Джулиана дочете докрай хексаграма четиридесет и три, където се споменаваше думата опасност. Настъпи мълчание. Никоя от тях не смееше да заговори след лошата поличба.

— Е, ще ви чакаме утре — мисис Абендсън намери най-сетне сили да наруши мълчанието. — Бихте ли си казали името, ако обичате?

— Джулиана Фринк. Благодаря ви, мисис Абендсън — в този момент от централата ги прекъснаха. Джулиана прибра томчето на Оракула в чантата и забърза към кафенето.

Едва след като поръча сандвич и кола, Джулиана с ужас осъзна, че бе забравила да разкаже на мисис Абендсън за човека от гестапо, или SD — кой знае — който бе оставила да лежи в безпомощно състояние в хотелската стая. „Как можах да забравя най-важното — упрекна се тя. — Направо ми изхвърча от главата! Майчице, какво става с мен — не мога да мисля. Трябва да е от изтощение.“ Тя затършува в чантата за дребни монети, твърдо решена да се обади още веднъж. Но после се отказа, вече беше доста късно, а и разговорът не беше за телефон. Приключи набързо с вечерята и после пое към мотела, който бе зърнала на идване.

[1] Кучка (нем.) — Бел.прев. ↑

„Няма отговор — мислеше си мистър Нобуске Тагоми. — Даже в Оракула всичко е толкова объркано. И въпреки това, животът продължава. Трябва отново да намеря някакъв смисъл за съществуване, дори нещо дребно...“

За да прекъсне потока от неприятни мисли Тагоми се изправи решително, вежливо се сбогува с жена си и тръгна на работа.

„А защо да не се поразсея малко — мина му през ума. — Днес нямам никаква важна работа. Бих могъл да отскоча до парка «Голдън гейт» и да се порадвам на животните. Да погледам неща, създадени за да доставят радост. По пътя ще имам време да възстановя нарушената вътрешна хармония. Не, няма смисъл. Едва ли истината, която търся ще се крие в растенията и земните твари. Тази истина е само у хората. Макар че, може би няма да е зле да се върна отново в детството.“

Велотаксито се носеше по „Керни стрийт“ надолу към центъра на Сан Франциско. „Защо да не се кача на въжената линия? — хрумна му ненадейно. — Да потърся щастието в едно вълнуващо пътешествие с архаично съоръжение, което е трябвало да изчезне още в началото на века, но колкото и да е странно е оцеляло чак до наши дни.“

Тагоми нареди на таксито да спре и се отпрати към най-близката станция на въжената линия.

„Опасявам се — мислеше си той — че никога вече няма да се върна в «Нипон таймз». Сякаш там ме дебне самата смърт. Значи с кариерата ми е свършено. Нищо, ще ми намерят заместник. Не — и това няма да ми помогне, докато стъпвам по тази земя и в мен е жив споменът за случилото се. Всъщност — може би не за дълго. Удари ли часът на «Операция Глухарче» с всички ни ще е свършено. Каквото и да предприемем. Нашите врагове ще бъдат хората, с които се бихме рамо до рамо в последната война. И какво ни донесе тази война? Може би сгрехихме — може би трябваше да воюваме срещу тях. Или поне да ги оставим да загубят, да застанем на страната на техните врагове. Съединените щати, Русия, Англия. Както и да го погледнеш — всичко

е безсмислено. Сякаш самият тайнствен Оракул ни е обърнал гръб. Напускат ни мъдреците. И ето — близо е моментът, в който ще останем сами. Не ще има откъде да чакаме помощ. А може би така е по-добре. Или ще стане по-добре. Мисля, че всичко зависи от нас самите. Ние сме тези, които трябва да открием Пътя.“

Той се качи във вагончето на въжената линия над „Калифорния стрийт“ и пое към крайната спирка. Когато стигнаха станцията, дори помогна на работниците, да избутат дървената кабинка при останалите. Всички тези обикновени действия, сега като че ли имаха особено важно значение за него. Но ефектът бе краткотраен — празнотата в душата му отново се върна, докато се носеше обратно над града, загледан в оживените улици.

Слезе на станция „Стоктон“, но кондукторът извика зад него:

— Сър, забравихте си куфарчето.

— Благодаря — Тагоми протегна ръка, пое куфарчето и се поклони към кабинката, която бавно набираше скорост. След инцидента, Тагоми не се разделяше с куфарчето, където носеше своя безценен „Колт“, 44 калибър, за в случай, че на главорезите от SD им хрумне да му отмъстят. Човек никога не знае. И все пак Тагоми чувстваше, че този странен ритуал с оръжието е признак на излишна нервност. „Не биваше да се поддавам на страха си — помисли си той, докато се спускаше по стълбите. — Това не е нищо повече от натрапчива идея, заплашваща да се превърне в мания за преследване.“ Но и това не му помагаше да се избави от страха. „Държа се за този пистолет — мислеше си Тагоми — както страха се държи за мен. Вече не мога да му се радвам като на произведение на изкуството. В мен говори само инстинктът. Всичко се преобърна наопаки. Колекцията... смисълът на моя живот сега вече не значи нищо за мен.“

Той махна на едно велотакси и нареди да го откарат до магазина на Робърт Чайлдан на „Монтгомъри стрийт“. „Сега ще разбере — рече си Тагоми, — дали е скъсана и последната нишка, която ме свързва с любимото занимание. Може би ако заменя револвера за нещо друго, ще успея да се отърва и от своя страх. Да измамя самия себе си. В този пистолет се крие толкова много субективна история. Но само за мен, никой друг не би могъл да го възприеме по този начин. Всичко е в мислите. Щом се освободя от него, ще се освободя и от мрачния спомен. Защото нещата не се коренят само в душата, а както се твърди

и в Теорията за историчността — в самия предмет. Между мен и него има взаимовръзка.“

Най-сетне стигна до магазина. Тагоми взе куфарчето от седалката, плати и забърза към входа.

Мистър Чайлдан вдигна глава от дрънкулката, която грижливо лъскаше.

— Мистър Тагоми — поклони се вежливо той.

— Мистър Чайлдан — отвърна с поклон влезият.

— Каква приятна изненада — Чайлдан внимателно остави обекта, който лъскаше, заобиколи и тръгна насреща му. Обичайният ритуал. Но — въпреки всичко — Тагоми почувства, че днес човекът срещу него е по-развълнуван от друг път. Някак вгълбен. „Така е по-добре — рече си Тагоми. — Преди като че ли беше прекалено шумен, креслив дори. Ами... ако това е лоша поличба?“

— Мистър Чайлдан — обърна се към него Тагоми, като постави куфарчето и се зае да го отваря. — Бих искал да ви предложа една вещ, която закупах преди няколко години. Ако не се лъжа — от вас.

— Добре — кимна Чайлдан. — Стига да е запазена.

— Касае се за револвер „Колт“, калибър 44.

Известно време двамата разглеждаха положения в дървената кутия револвер и пакета с частично изразходваните амуниции.

По лицето на Чайлдан премина сянка.

„Нещо не му хареса — досети се Тагоми. — Както и да е. Ще трябва да се примиря.“

— Виждам, че не проявявате интерес — обади се той.

— Не, сър — отвърна Чайлдан и го погледна в очите.

— Няма да настоявам — чувстваше, че няма сили да го направи.

„Предавам се — помисли си с тъга. — Ето, отново в мен говори ин, страхът, отстъпчивостта...“

— Простете, мистър Тагоми.

В отговор Тагоми се поклони и бавно прибра револвера и амунициите в куфарчето.

„Съдба. Ще трябва да се примиря с тази вещ.“

— Изглеждате... разочарован — рече Чайлдан.

— Забелязахте ли? — Тагоми изпита досада, че е позволил на душевните си тревоги да излязат наяве.

— Имахте ли някаква особена причина, поради която желаете да се разделите с този предмет?

— Не — последен опит да прикрие онова, което ставаше в него.

Мистър Чайлдан се поколеба за миг и после продължи:

— Чудя се... дали наистина сте го купили от моя магазин. Не си спомням да съм продавал подобна вещ.

— Сигурен съм — отвърна Тагоми, — но сега това няма никакво значение. Приемам решението ви и не ви се сърдя.

— Сър, имате ли нещо против да ви покажа с какво се сдобих наскоро? Разполагате ли с поне малко свободно време?

— Нещо необичайно? — Тагоми почувства как се разпалва старата страст.

— Заповядайте — Чайлдан го поведе през магазина. Дватамата се спряха пред една стъклена витрина. Върху поставка от черно кадифе бяха наредени украшения с най-различни форми, очертания, които по-скоро намекваха, отколкото разкриваха идеята на създателя си. Мистър Тагоми ги разглеждаше заплепен.

— Показвам ги на всички посетители — обади се Робърт Чайлдан. — Сър, знаете ли какво е това?

— По всичко изглежда, че са бижута — отвърна Тагоми.

— Американско производство — кимна Чайлдан. — Но което е най-интересно — това не са антики.

Мистър Тагоми го погледна изненадано.

— Да, сър, това са съвременни изделия — Робърт Чайлдан го гледеше развълнуван. — Това е зараждащият се живот на моята страна. В тези мънички изящни семена се крие бъдещето. Красотата.

Заинтригуван от думите му, Тагоми взе няколко украшения и ги разгледа отблизо. „Прав е — мислеше си, — наистина се долавя нещо, което е дало живот и на тези украшения. Законът на Дао неуморно твори и тук, в тази страна — над която отдавна се е спуснал мракът на ин. Ала в дебрите му вече мъждука светлината... колко познато ми е всичко това, безброй пъти вече се е случвало. А за мен това са само безвкусни заврънкулки. Не мога да изпитам трепета, който вълнува моя приятел, сякаш ни дели пропаст. Но какво да се прави.“

— Много са красиви — промърмори той и остави брошката.

— Сър, не се долавя веднага.

— Моля?

— Ще го доловите по-късно. Със сърцето си.

— Вие сте повярвали в нещо ново... и красиво — отбеляза Тагоми. — Бих искал и аз да съм като вас. Но не мога — той се поклони.

— Може би някой друг път — отвърна Чайлдан и го изпрати до вратата.

На прага Тагоми се спря и го погледна замислено:

— Ако позволите един съвет — рече той. — Струва ми се, че не сте избрали най-правилния път за вашата вяра.

В позата на Робърт Чайлдан нямаше и намек за предишното раболепие.

— Простете, сър — отвърна той — но аз знам, че съм прав. В тези украшения е заложено величието на нашето бъдеще.

— Така да бъде — съгласи се Тагоми. — Но запомнете — вашият англосаксонски фанатизъм не значи нищо за мен — колкото и странно да бе, в този момент Тагоми се почувства обнадежден. — Приятен ден — той се поклони. — Ще намина пак, в някой от близките дни. Можем да си поговорим по-обстойно за вашите пророчества.

Мистър Чайлдан също се поклони, но не отговори. Тагоми се извърна, стиснал куфарчето с Колта в ръка и напусна магазина.

„Отивам си точно така, както дойдох. Без да съм намерил онова, което търся. Впрочем, защо да не купя една от тези заврънкулки? Ще я подържа в ръка, ще я разгледам внимателно, ще пофилософствам... кой знае, може чрез нея да постигна Пътя, който търся? Не, съмнявам се. Тези неща значат нещо за него, не за мен. Но все пак... щом един от двамата ни твърди, че е намерил Пътя чрез тях... това означава, че Път има. Дори ако другият — в случая аз — не е в състояние да го види. О, как му завиждам само...“

Мистър Тагоми се извърна и закрачи обратно към магазина. Чайлдан все още стоеше на вратата.

— Сър — обърна се към него Тагоми, — промених решението си. Ще купя едно украшение, без значение кое. Предпочитам вие да го изберете. Не вярвам в думите ви, но в състоянието, в което се намирам съм готов да се хвана за сламката.

Чайлдан се извърна мълчаливо и Тагоми го последва във вътрешността.

— Не съм вярващ като вас — продължаваше да нарежда Тагоми.
— Ще го понося с мен, от време на време ще го разглеждам. Може би един път дневно. И ако до два месеца, не успея да доловя...

— Можете да ми го върнете — прекъсна го Чайлдан, — а аз ще ви върна парите.

— Благодаря ви — Тагоми кимна. Странно, но се чувстваше по-добре.

„Има моменти, в които човек трябва да опита всичко — дори невероятното. В това няма нищо срамно. Напротив — това е белег на мъдрост, на правилен подход към живота.“

— Ето това ще ви донесе покой — мистър Чайлдан му подаде сребърно късче с триъгълна форма, което блестеше ярко на светлината.

— Благодаря — кимна Тагоми.

Тагоми взе такси до площад „Портсмут“, където на хълма над „Керни стрийт“ имаше малък парк. Отсреща се виждаше полицейският участък. Тагоми седна на една огряна от слънцето пейка. По павираната алея бяха накацали множество гълъби. Наоколо бе пълно с хора — едни четяха, други се изтягаха на тревата.

Тагоми извади пакетчето, с етикета на „Американ артистичен хендкрафт“, постоя замислен и след това разви дрънкулката, за да й се порадва насаме, тук, наскреда парка.

Сребърният триъгълник блестеше в ярък ореол на дланта му, сякаш бе кристална призма. Ом, не наричаха ли така брамините онова вълшебно място, където се събира и изчезва светлината? Където е началото и края на всичко. Тагоми внимателно разглеждаше дребния предмет.

„Ще мога ли да почувствам онова, за което говореше Чайлдан? — мислеше си той. — Колко ще ми е необходимо — пет минути? Десет? Ще чакам колкото е нужно. Какво ли държа в ръката си — късче от времето?“

Прости ми — Тагоми насочи мислите си към украшението сякаш бе живо. — Ние хората все бързаеме, искаме непрестанно нещо да вършим. Вперил съм в тебе поглед изпълнен със сляпа надежда. Като малко наивно дете, което се вслушва в шума на раковината край морския бряг. В мъдрата песен на морето. Така и за мен светът се е съсредоточил в това мъничко късче метал. Проникни в мен и ми кажи — Какво да направя, как и защо? Мога ли да повярвам, че разбирането

за света се е скрило в това дребно украшение? Не отговаряш. Който иска прекалено много не получава нищо.“

— Виж какво — заговори с тих глас Тагоми — този, който те продаде, беше щедър на обещания.

„А може би трябва да го разклатя за да проработи — като някой стар часовник? Или като при игра на зарове? Да събудя заспалото вътре божество. Да му се присмея, подобно на пророка Илия^[1]. А може би не спи? Може би е поело на някъде? Да търси нещо? — Тагоми разклати дрънкулката, сетне я стисна в шепата си и я разтърси като зарове. — Това ще те събуди — той отново се втренчи в нея. — Нищо няма в теб. Какво да сторя — да те проклинам? Да те заплашвам?“

— Търпението ми се изчерпва — произнесе мрачно той.

И какво да прави сега. Да я захвърли? Да я смачка, да скача върху нея? Той се разсмя, представяйки си каква забавна гледка е бил за околните. Но никой не му обръщаше внимание. Хората продължаваха да четат, или да дремят на слънце. Почувства облекчение.

„Опитах всичко — рече си той. — Молих. Заплашвах. Увещавах. Дори се отдадох на философски разсъждения. Нищо не помогна. Няма смисъл. И да има нещо там, вътре, достъпът до него ми бе отказан. Да опитам някой друг път? А може би друг път няма да има? Не знам защо, но имам подобно предчувствие. Когато бях малък, разсъждавах като дете. Но детството свърши отдавна и трябва да престана да мисля така. Трябва да потърся други царства.

Ще използвам научния метод. Ще изследвам всяка една възможност по пътя на логическия анализ. Систематично, стъпка по стъпка, както ни учи Аристотел.“

Той пхна пръст в лявото ухо за да не чува грохота на града, след това долепи дрънкулката до дясното, подобно на раковина. Никакъв звук — нито рева на въображаемия океан, нито дори туптенето на божественото сърце. Какво още да опита за разкриване на тази загадка? Слухът очевидно не помага. Мистър Тагоми затвори очи и се зае внимателно да опипва милиметър по милиметър повърхността на дрънкулката. Но и докосването не му даде нищо. Да я помирише? Тагоми я приближи към носа си и пое дълбоко. Дъх на метал, но и тук нищо особено. Вкус. Отвори уста, пхна я вътре, после я завъртя с

език и дори я притисна със зъби като орех. Нищо, освен горчивия вкус пак на метал.

И отново Тагоми се наведе замислен над нея.

„Значи зрението — пак се върнах при него. Висшата степен на възприятие — така са твърдели древните гърци — той завъртя дрънкулката. — Какво виждам в нея? — запита се. — Каква частица от истината е скрита в този мъничък обект? Скрита от мен? Разкрий я! — нареди й мислено той. — Издай своята вълшебна тайна. Прилича на жаба-магьосница измъкната от незнайните дълбини за да разкаже какво се крие долу. А тя дори не ми се подиграва — просто си лежи на дланта ми, превърнала се в безжизнено късче метал. Върнала се към първичните субстанции, от които се е зародил светът. Металът идва от земята. От същите тези дълбини, от царството на мрака, страната на безкрайните влажни пещери, обитавани от зли духове. Светът на ин, в своя най-меланхоличен аспект. Свят на разложени трупове, разруха и забрава. На фекалии. На безчислени слоеве от гниеща плът. Демонично царство на всичко отминало и престанало да съществува. Но въпреки това, късчето метал блестеше на слънце. Значи в него се криеше и огън, вътре пулсираше живот. Ефирният, жизнерадостен повей на небесното царство, на ян. Както се полага, за едно произведение на изкуството. Няма съмнение — дрънкулката в ръцете му наистина е дело на майсторска ръка — взетия от мрачните, студени недра на земята метал с любов и вдъхновение е превърнат в сияеща частица от самото небесно царство. Иначе казано, смъртта се е превърнала в живот, трупът — в цъфтяща плът, а миналото — в бъдеще. Какво се крие в теб? — попита Тагоми. — Черният, мъртъв ин, или блестящият, пълен с живот ян?“

Ярък слънчев лъч блесна върху сребристия триъгълник и Тагоми примижа с очи. Известно време виждаше само играта на огъня.

„Тяло на ин, душа на ян. Метал и пламък, външното и вътрешното — цял един микрокосмос на моята длан. Кое от всичко това обладава мъничкото късче метал? Върхът му сочи нагоре — към небесата? Да, само преди миг то се разкри пред мен — в него е светлината. Вниманието ми е напълно погълнато от тази блестяща повърхност, чувствам се хипнотизиран, омагьосан. Не мога да отклоня поглед встрани. Вече нямам власт над него.

Сега, когато съм изцяло твой — поговори с мен. Нека чуя твоя глас, който идва от ослепително ярката светлина, както е описано още в «Бардо Тходол» — «Тибетската книга на мъртвите». Не искам да чакам смъртта, не искам духът ми да напусне тялото в търсене на нова утроба. Не ме е страх от божия гняв, готов съм да обърна гръб на всичко, освен на теб — ярката, искрена светлина. Виж, дори вече не затварям очи.

Мамят ме горещите ветрове на моята карма. Но аз ще остана тук. Защото сега вече знам — затворя ли очи пред светлината, отново ще попадна в безкрайно повтарящия се цикъл от раждането до смъртта и никога вече не ще възвърна свободата си. И пак пред очите ми ще се спусне воалът на майя^[2]...“

Светлината изчезна. Върху него падна нечия дълга сянка. Мистър Тагоми вдигна глава.

Край пейката бе спрял едър, усмихнат полицай, облечен в странна на вид, синя униформа.

— Какво има? — недоволно попита Тагоми.

— Нищо. Гледам те от известно време как си играеш с тази дрънкулка.

— Дрънкулка ли — отвърна Тагоми. — Това не е дрънкулка.

— Мислех, че е една от онези играчки, дето трябва да ги разгловиш. Синът ми е луд по тях — полицаят продължи по алеята.

„Свърши се — помисли си ядно Тагоми. — Никога досега не съм бил толкова близо до нирвана и да ме прекъсне един бял варварин-неандерталец, един янки. И този получовек има наглостта да твърди, че съм се занимавал с някаква детска играчка!“

Тагоми се надигна от скамейката и направи няколко несигурни крачки. „Трябва да се успокоя — той пое дълбоко — усещам, как в мен бушуват диви, първични страсти, недостойни за човек от висшето общество расистки подбуди. Неопикуема жажда за мъст гори в душата ми. Не бива да се поддавам. Трябва да вървя, да се движа. Покоят в душата ми ще дойде с движението.“

Той неусетно достигна изхода на парка към „Керни стрийт“. И тук се спря изненадан. Улицата кипеше от движение. Тагоми напразно се оглеждаше за велотакси. Отказа се и закрачи по многолюдния тротоар. „Така е — винаги когато най-много ти трябва да ги няма. Но, Боже мили — какво е това?“ — той впери изумен поглед в

чудовищната, безформена грамада, която се извисяваше над околните здания. Невероятна по размери конструкция от метал и бетон.

Мистър Тагоми спря един минувач — прилично облечен човек на средна възраст.

— Какво е това? — запита настойчиво той като посочи с треперещ пръст.

— Страхотно, нали? — ухили се в отговор мъжът. — Това е надлезът „Ембакадеро“. Местните жители смятат, че разваляло гледката.

— За пръв път в живота си го виждам — рече Тагоми.

— Значи си късметлия — отвърна мъжът и продължи.

„Това е някакъв налудничав сън — помисли си Тагоми. — Трябва час по-скоро да се събудя. Но къде са изчезнали всички велотаксита?“ — Тагоми ускори крачка. Небето над града бе сиво, въздухът — изпълнен с автомобилен дим. Миришеше на изгорели газове. Мрачни каменни сгради се издигаха от двете страни на улицата. Хората бързаха по тротоарите в необяснимо трескаво темпо. И никакви велотаксита.

— Такси! — извика той и размаха ръка.

Безполезно. Само коли и автобуси. Автомобилите бяха с груби, недодялани линии, като чудовища на колела. Тагоми извърна поглед да не ги гледа. „Няма съмнение — мислеше си той — ето до какво доведе играта със светлина. Получил съм нарушение на зрителното възприятие. И това е засегнало моите пространствени представи. Затова и хоризонтът ми се струва разкривен. Казват, че такива внезапни атаки получавали астигматиците. Трябва да поседна някъде. Преуморен съм. Ето там се вижда някаква закусвалня“ — Тагоми закри решително натам и блъсна летящата врата. Наоколо се виждаха само бели. Миришеше на кафе. В ъгъла, от един комично уродлив джубокс се лееше странна, изкълчена музика. Тагоми потръпна от възмущение и бавно се приближи към бара. Всички столчета бяха заети от бели. Тагоми гневно настоя да му се освободи място. Околните втренчиха изненадани погледи в него. Но нито един не помръдна! Никой не му освободи мястото си! Седяха и го гледаха с надменни погледи!

— Настоявам! — извика с гръмък глас Тагоми към най-близко седящия бял.

Мъжът бавно остави чашата, надигна се от стола и произнесе заплашително:

— Внимавай какво говориш, жълтур!

Тагоми се огледа преbledнял. Наоколо само навъсени, враждебни лица. И никой не помръдваше.

„Къде ли са ме отнесли горещите ветрове на карма? — зачуди се Тагоми. — Може би в Страната на мъртвите? Но защо са толкова враждебни към мен? Ах, да, нали така се казва в «Тибетската книга на мъртвите» — след смъртта си ще можем да възприемаме околните, но те всички ще бъдат обкръжени с ореола на омразата. В онзи, другия свят човек винаги е сам. Никой не ще му протегне ръка за помощ. Напразни ще бъдат скитанията му из тази ужасна страна, където го очакват само страдания, мъка и прераждане към нови беди. Илюзорен ще е околният свят“ — Тагоми се извърна и закрачи към изхода. Вратата се люшна зад него и той отново стоеше на тротоара. „Къде ли съм сега? — питаше се той — Далеч от моя свят, извън времето и пространството. Сребърният триъгълник — той ме обърка. Сам отрязах въжето на котвата и сега се нося неизвестно къде. Това да ми е за урок. Човек непрестанно се бори със своите преживявания — и защо? За да може после да се скита в дебрите на подсъзнателното, загубил връзка с реалния свят?

Това е някакво халюцинаторно състояние. Самохипноза, която е довела до потискане на центровете за обективно възприятие, обкръжаващия ме свят се е превърнал в символичен архетип, объркан от моите собствени подсъзнателни представи. Трябва час по-скоро да се измъкна от този измислен свят на сенки, да се концентрирам и да намеря своя его-център.“

Тагоми затършува в джобовете за сребърния триъгълник. Нямахше го никъде. Катастрофа! Забравил го е на пейката в парка, заедно с куфарчето.

Той затича обратно по тротоара.

Хората наоколо го поглеждаха учудено. Тагоми сви по алеята и веднага видя пейката. Куфарчето стоеше опряно до нея, но триъгълникът не се виждаше никъде. Тагоми зашари с поглед по тревата. Най-сетне го видя — паднал бе в тревата. Или може би той го бе запратил там — от гняв.

Тагоми седна на пейката и пое няколко дълбоки глътки въздух.

„Трябва да съсредоточа цялото си внимание върху сребърния триъгълник — повтаряше си той. — Нищо друго няма значение в момента. Бавно ще преброя до десет и след това ще извикам силно. Например «Erwache!»^[3]. Всичко това са някакви идиотски психотични съновидения — мислеше си Тагоми. — Заслужих си го, с тези мои непрестанни опити за самоанализ, вероятно съм възбудил подкорията за халюцинации. Вината е изцяло моя. Мистър Чайлдан няма нищо общо с тази история, нито незнайният създател на дрънкулката. Всичко се крие в безсмислената ми алчност да знам повече от необходимото. Какво да се прави — разбирането винаги идва късно.“

Тагоми бавно изброи на глас до десет, след това скочи на крака.

— Проклет кошмар! — извика той.

Не се ли бе прояснила мъглата?

Той се огледа плахо, с надежда илюзията да е изчезнала безследно. И изведнъж си спомни за думите на апостол Павел — „виждаме смътно като през огледало“^[4]. Едва сега осъзна, че тези думи не са просто метафора, а проникателна догадка за възможните нарушения в зрителното възприятие на действителността. „И наистина, във фундаментален аспект, не възприемаме ли света астигматично, пречупени през времето и пространството на нашата собствена психика, и когато това изкривено огледало се счупи или повреди... тогава губим реална представа за действителността, както губим равновесие, щом бъде засегнато средното ухо, макар да чуваме добре.“

Тагоми въздъхна тъжно, прибра сребърния триъгълник в джоба си и се облегна, стиснал куфарчето в ръце.

„Сега най-добре да намеря онази чудовищна конструкция, как я нарече човекът — надлезът «Ембракадеро» — трябва да отида и да я докосна. Сиреч, да проверя дали е материална.“

Но краката му не помръдваха. Завладя го страх.

По алеята претичаха двама млади китайци в спортни екипи. Накацалите на паважа гълъби запърхаха панически с криле и китайците забавиха темпото.

— Ей, младежи — повика ги с немощен глас Тагоми. — Елате насам.

Момчетата се спогледаха и приближиха предпазливо. Тагоми бръкна в джоба и им подхвърли дребна монета.

— Ето ви петаче. Идете на „Керни стрийт“ и вижте дали минават велотаксита. След това ще се върнете да ми кажете.

— Тогава ще получим ли още едно петаче? — попита едно от момчетата.

— Да — кимна Тагоми. — Но само ако ми кажете истината.

Китайците побягнаха към изхода на парка.

„Защото ако няма — мислеше си Тагоми — не ми остава нищо друго, освен да си намеря някое закътано местенце и да сложа край на живота си.“

Той притисна куфарчето към гърдите си. Революерът поне бе с него.

Момчетата дотичаха обратно.

— Шест! — извика едното. — Преброих шест.

— А аз пет — другото дишаше тежко.

Мистър Тагоми ги погледна строго.

— Сигурни ли сте, че бяха велотаксита. Видяхте ли шофьорите да въртят педали?

— Да, сър — едновременно кимнаха момчетата.

Тагоми им даде по едно петаче и се раздели с тях.

„Време е да се връщам в офиса — рече си той. — Чака ме доста работа.“

Излезе от парка и отново се спря на тротоара.

— Такси! — размаха ръка той.

От блъсканицата мигом се отдели едно велотакси и закова педали пред него. Шофьорът го гледаше раболепно, лицето му бе обляно в пот, гърдите му се повдигаха тежко.

— Закарайте ме до „Нипон таймз“ — нареди мистър Тагоми и се нагласи удобно на задната седалка.

Шофьорът натисна педалите и не след дълго се сляха с плътната колона от велотаксита и автомобили.

Малко преди обед мистър Тагоми слезе пред „Нипон таймз“. Веднага отиде на рецепцията и поиска да го свържат с мистър Рамзи в офиса.

— На телефона е Тагоми — каза той.

— Добро утро, сър. Радвам се да ви чуя. Трябва да ви призная, че тъй като бях притеснен от закъснението ви, позволих си да се обадя на

вашата съпруга, но тя ми каза, че сутринта сте поел в неизвестна посока.

— Почистихте ли всичко след инцидента? — попита с рязък глас мистър Тагоми.

— И петънце не е останало.

— Уверен ли сте?

— Имате думата ми, сър.

Доволен от отговора мистър Тагоми остави слушалката и се отправи към асансьора.

Но докато влизаше в офиса, не се сдържа и се огледа, макар и незабележимо. Както го бе уверил мистър Рамзи, не се виждаше и петънце. Тагоми почувства облекчение. Ако не знаеше какво бе станало тук вчера, за нищо на света не би се досетил. Мигът е отлетял, ала неговата „историчност“ е останала завинаги пропита в мокета на пода...

Вътре го очакваше мистър Рамзи.

— „Таймз“ е посветил първата си страница на вашата храбра постъпка! — заговори възторжено той. — В обширна статия подробно е описан... — той млъкна, като видя навъсеното изражение на Тагоми.

— Незабавно ще се заемем с належащите дела — нареди мистър Тагоми. — Къде е генерал Тедеки? Тоест, искам да кажа — мистър Ятабе?

— Вече лети за Токио. В обстоятелства на дълбока секретност. Пуснали сме фалшиви следи — мистър Рамзи кръстоса пръсти против уроки.

— Докладвайте за мистър Бейнс.

— Мистър Бейнс е в неизвестност. По време на вашето отсъствие се появи само веднъж, но после му загубихме дирите — Рамзи се поколеба. — Вероятно се е върнал в Германия.

— Далеч по-добре щеше да е в Япония — отбеляза по-скоро на себе си мистър Тагоми. Тревожеше се най-вече за стария генерал. „Но това е извън техните възможности. Всъщност, те ни използваша — мисията, мен и моят офис. За тях ние бяхме, как му казваха... прикритие. Което всъщност е правилно. Аз бях завеса, зад която се криеше действителността. Преграда за любопитни и враждебни погледи. Колко странно — помисли си той. — Понякога човек има нужда, да бъде използван за прикритие. В това като че ли има частица

от сатори. Заобиколени от толкова много илюзии, нима можем да възприемем реалността? Остава ни само да гадаем и да се придържаме към законите на природата — нищо не е излишно. Дори и илюзията.“

На вратата застана мис Ифрайкиан. Гърдите ѝ се повдигаха развълнувано.

— Мистър Тагоми. Трябва спешно...

— Успокойте се, мис — вдигна ръка Тагоми. — Слушам ви.

— Сър, в приемната чака немския консул. Искане спешно да говори с вас — тя погледна с преbledняло лице мистър Рамзи. — Казват, че пристигнал отдавна...

Мистър Тагоми ѝ махна с ръка да замълчи.

— Мистър Рамзи. Бихте ли ми припомнили името на консула.

— Фрайхер Хюго Райс, сър.

— Ах, да.

„Добре — мислеше си той — че мистър Чайлдан отказа да приеме револвера. Без да иска ми направи услуга.“

Тагоми взе куфарчето и излезе в приемната. Строен, добре сложен мъж, облечен по европейската мода се изправи насреща му. Между пръстите му димеше дълга цигара, пъхната в елегантно цигаре от слонова кост. Тагоми веднага се досети кой стои срещу него.

— Хер Райс?

Немецът кимна.

— Факт е, че досега контактувахме с вас единствено по пощата, телефона и прочие — вълнението си казваше своето и Тагоми почувства, че трудно намира подходящите думи. — Но никога по-рано не сме се изправяли лице в лице.

— За мен е чест — отвърна хер Райс и направи няколко крачки към него. — Независимо от трагичния инцидент, за който искрено съжалявам.

— Съмнявам се — Тагоми впери поглед право в очите му.

Немецът вдигна въпросително вежди.

— Простете — рече Тагоми, — но именно вследствие на споменатия „трагичен инцидент“ получих тежко психическо разстройство. Иначе казано — разбит бе крехкият покой на моята душа.

— Ужасно — поклати глава хер Райс. — Когато научих...

Мистър Тагоми го прекъсна:

— Преди да чуя всичките тези безполезни дрънканици, които сте ми приготвил, позволете ми да довърша.

— Но разбира се.

— Аз бях този, който собственоръчно застреля агентите от SD.

— Вече ме уведомиха за това от полицията на Сан Франциско — каза хер Райс и демонстративно изпусна облак цигарен дим. — Прекарах няколко часа в полицейския участък и дори ме заведоха в моргата. Така че имах възможност да се запозная с вашите подробни показания, както и с показанията на останалите свидетели. Признавам, бях покъртен от наученото.

Мистър Тагоми го гледаше мълчаливо.

— Искам обаче да подчертая — продължаваше хер Райс, — че съмненията за някаква потенциална връзка между бандитите и специалните служби на Райха се оказаха свършено безпочвени. За мен инцидентът е дело на хора, загубили здрав разум. Мога да ви уверя, мистър Тагори, че според мен действията ви са били абсолютно правилни.

— Тагоми.

— Позволете да ви стисна ръката — консулт протегна десница. — И с това да сметнем въпроса за приключен. Няма никакъв смисъл да се поддържа изкуствено напрежение, в тези кризисни за политиката времена, когато лесно би могъл да пламне международен конфликт.

— Но душата ми, хер Райс, остава омърсена. За разлика от мастилото, кръвта не може да бъде измита.

Консулт го гледаше безстрастно.

— Жадувам час по-скоро да забравя случилото се — продължи Тагоми. — Но вие едва ли ще можете да ми помогнете. Никой не може да ми помогне. Възнамерявам да прочета придобилия популярност дневник на едно антично масачузетско божество — пророкът Гуудман Матер, където се говори за вината, огньовете в пъкъла и прочие.

Консулт дърпаше нервно от цигарето, без да откъсва поглед от мистър Тагоми.

— Бих искал да ви уведомя — продължи Тагоми, — че на вашата нация ѝ предстои да извърши една страшна мерзост. Запознат ли сте със смисъла на хексаграмата „Бездна“? Ще изразя мнението си като обикновен гражданин, а не като представител на официална японска институция: сърцето ми трепери от ужас. Задава се кървава баня,

надхвърляща всякакви човешки представи. Но дори и в този съдбовен миг, вие сте тук, в преследването на дребни егоистични цели. Доволен сте, че този път съперниците ви от SD загубиха, нали? Обзалагам се, че вече сте успели да натопите порядъчно вашият хер Кройц фон Меере... — Тагоми млъкна, дишайки развълнувано. Гърлото му се бе свило, от гняв очите му се наляха със сълзи. — От детството си страдам от неизлечима болест, но тя започна да се обостря едва след като до ушите ми достигнаха зловещите излияния на вашите прославени водачи. Сега вече разбирам, че вие също сте неизлечимо болен. Неизлечимо болно е цялото ви общество и не ми остава нищо друго, освен като самия Гуудман Матер да ви призова: „Покайте се, грешници!“

— Великолепно хрумване — одобри със сух глас германският консул. След това поднесе с треперещи пръсти пламъче към изгасналата цигара.

В този момент на вратата на офиса се появи мистър Рамзи, с пакет документи под мишница.

— Сър, докато консултът е тук, има няколко дребни въпроса за решаване, които са от неговата компетенция.

Тагоми машинално сграбчи първия документ. Това беше формуляр 20–50, официално искане от Райха, чрез неговия представител в ТАЩ, консултът Хюго Райс, за екстрадиране на углавен престъпник, задържан от полицията на Сан Франциско. Престъпникът се наричаше Фринк Франк, евреин и според Закона за националностите, приет през юни 1960 г. в Германия — поданик на Райха, вследствие на което подлежеше експулсация до съответните органи. Тагоми прочете още веднъж целия документ.

— Заповядайте, сър — Рамзи му подаде писалка. — Необходима е само вашата резолюция.

— Отказвам — каза с твърд глас Тагоми. Той понечи да върне на Рамзи омразният формуляр 20–50, но го дръпна и написа на гърба: Да се освободи на основание на Военния протокол от 1947 г. Подпис, Тагоми, търговско аташе на Япония в Сан Франциско. Тагоми подаде едно копие на консула, а оригиналът върна на мистър Рамзи. — Приятен ден, хер Райс — той се поклони.

Германският консул също се поклони, без да си дава труда да поглежда написаното.

— Бъдете така добър и за в бъдеще да държите връзка с нас единствено чрез комуникационните средства — поща, телефон и прочие — обърна се към него мистър Тагоми. — Но не и лично.

— Опасявам се — отвърна консулт, — че стоварвате върху мен вина, за която не нося никаква юридическа отговорност.

— Курешки — ето какво ще ви кажа.

— Това не е начин за общуване между цивилизовани хора — протестира консулт. — Във вас говори гласът на отмъщението. Мисля, че тук няма място за лични предпочитания — той смачка цигарата на пода и пое към изхода.

— Вземете си гадния миризлив фас — извика в гърба му Тагоми, но консулт бе изчезнал зад ъгъла. — Постъпих детински — рече Тагоми на мистър Рамзи. След това се върна в офиса и уморено се отпусна в креслото. Изведнъж остра болка прониза лявата му ръка и той почувства как някаква гигантска длан го притиска в гърдите. Дишаше все по-трудно. Пред очите му блеснаха разноцветни светлини.

— Ооф — изпъшка тихо Тагоми.

„Божичко, помогнете ми. Мистър Рамзи — но устата му сякаш бе парализирана. — Моля ви.“ — той протегна ръка, наведе се напред и сетне се строполи на пода. Докато падаше, ръката му неволно сграбчи сребърния триъгълник от магазина на мистър Чайлдан.

Разтревожен от необичайния шум мистър Рамзи дотича почти веднага в офиса.

— Изглежда получих сърдечен удар — обясни с отпаднал глас мистър Тагоми.

Дотичаха още няколко души и го пренесоха на дивана. Не след дълго откъм улицата се разнесе воят на пристигащата линейка. В офиса влизаха и излизаха най-различни хора. Завиха го с одеяло, преди това му свалиха вратовръзката и разкопчаха яката.

— Вече съм по-добре — уверяваше ги мистър Тагоми. — Ще бъдете ли така любезни да съобщите на жена ми?

Той отпусна глава и се замисли. С кариерата му е свършено. А германският консул несъмнено го чакаше повишение. Още утре ще подаде оплакване срещу Тагоми. Може би така е по-добре — в Токио ще си откъдне. Изглежда, че участието му в борбата приключва дотук.

„А аз си мислех, че ще договаряме шприцформи за пластмасовата индустрия. Готвех се за среща с важен търговец. Не се

вслушах в предупреждението на Оракула...“

— Свалете му ризата — разнесе се нечий уверен глас. Изглежда докторът бе пристигнал. „Какво нещо е гласът — усмихна се поуспокоен Тагоми — особено, когато е уверен — той отново се замисли за Оракула — Какво ми каза последния път? Беше след като застрелях двамата агенти. Ах, да — хексаграма шестдесет и първа. Вътрешна истина. От всички най-глупави са прасетата и рибите. Те последни прозират истината. Това е за мен. И аз като тях все последен научавам истината. Такава е моята природа. А може би вътрешна истина е това, което става с мен в момента. Ще почакам и ще видя. Или е едното, или другото. Може би и двете.“

* * *

Същата вечер, малко след като раздадоха вечерята, в килията на Фринк Франк влезе навъсен полицай и му нареди да си събира багажа. Само след десетина минути Франк се озова сред забързаното множество на „Керни стрийт“. Побутваха го нетърпеливи минувачи, над улицата се носеше ревят на автомобилите, заедно с ритмичните подвиквания на шофьорите на велотаксита. Хладният вечерен въздух режеше гърдите. Сградите хвърляха дълги сенки. Франк направи няколко нерешителни крачки и после се присъедини към една група, която пресичаше улицата.

„Арестуваха ме без никаква причина — възмущаваше се той. — Поддържаха ме, а сега ме пускат.“

Нищо не му казаха, просто му върнаха дрехите, часовника, портфейла, очилата и всички останали дребни вещи, след което без повече да му обръщат внимание се заеха с поредната жертва — някакъв шумен пияница.

„И все пак направо е чудо, че ме освободиха. Просто да не повярваш. По закон вече трябваше да са ме натоварили на самолета за Германия. А там ме очакваше унищожение.“

Франк крачеше покрай осветените витрини, вперил невиждащ взор в тях.

„Все едно че започвам нов живот. Че сега се раждам. Исусе мили, ами че то си е точно така! На кого да благодаря? За кого да се

моля? На какво да се моля? Как бих искал да науча цялата истина. Да разбере какво точно е станало.“

Но той знаеше, че това е невъзможно. Достатъчно му бе и това, че остана жив.

„А сега накъде? Може би ще е най-добре да се върна в работилницата при Ед. Ще продължа от там, откъдето спрях. Ще върша онова, на което съм способен. На което са способни ръцете ми. Ще правя украшения, бижута. И нищо няма да се опитвам да разбира. За нищо няма да мисля. Трябва да работя. Работата е всичко.“

Той забърза през потъващия във вечерен здрач град. Обратно към така внезапно прекъснатото ежедневие. Към мястото, което бе заемал.

Когато най-сетне стигна до работилницата, завари Ед да вечеря на тезгяха. До него бяха подредени два сандвича и термос димящо кафе. Франк се спря на прага и го загледа учудено.

Ед го чу и вдигна глава.

— Не знам защо, но имах чувството, че си мъртъв — рече той като не спираше да дъвче.

Франк се приближи към печката в ъгъла и протегна премръзнали пръсти.

— Радвам се да те видя отново — каза Ед. Той се изправи, потупа Франк по гърба и отново се зае с прекъснатата вечеря.

Франк бавно стана, свали си палтото, след това взе една недовършена сребърна обеца, включи мотора, постави си защитните очила, седна на въртящото се столче и се зае внимателно да шлифова неравните места.

[1] Трета книга на царствата — 18, 27 — Бел.прев. ↑

[2] Понятие от древноиндийския вишнуизъм, което означава илюзорност на битието — Бел.прев. ↑

[3] Събуди се! — (нем) — Бел.прев. ↑

[4] Първо послание на апостол Павел до коринтяни — 13,12 — Бел.прев. ↑

Капитан Рудолф Вегенер, който в момента пътуваше под името Конрад Голтц — доставчик на медицински препарати, надникна през илюминатора на совалката. Долу се виждаше брегът на Европа. „Каква невероятна скорост! — възхити се той. — Само след десетина минути ще сме на летище Темпелхолф. Интересно, дали постигнах нещо с това пътуване? Сега всичко е в ръцете на генерал Тедеки. Каквото има да става, ще стане в Япония. Най-важното е, че успяхме да им предадем съобщението. Аз свърших онова, което се искаше от мен. Но това съвсем не значи, че проблемът е решен. Едва ли японците ще могат да променят хода на политическите събития в страната. Гьобелс вече е взел властта и за нищо на света не ще се раздели с нея. Щом се справи с противниците си, следващата му стъпка ще бъде операция «Глухарче». А това означава смърт и разрушение за обширни райони от планетата в името на един безумен фанатичен идеал. М-да, нацистите са способни да го сторят, всички техни мисли са насочени натам — към *Gotterdammerung*^[1]. Освен това вече разполагат с необходимото средство — водородната бомба и не ще се поколебаят да я използват, пък дори и това да означава края на всичко.

И какво ще остане след това Трето Световно Безумие? Ще настъпи ли последният миг за всичко живо на Земята? Нима със собствените си ръце ще превърнем нашата планета в мъртвило?“

Вегенер не можеше, не искаше да повярва, че това ще стане. Дори и животът на тази планета да бъде напълно унищожен, все някъде из галактиката има и други подобни светове. Невъзможно това да е единствената разумна планета в цялата вселена, във всичките безкрайни измерения на времето и пространството.

„Знам, че е невъзможно да го докажа, но дълбоко вярвам, че има и други, по-мъдри и по-разумни цивилизации от нашата“.

Мислите му бяха прекъснати от високоговорителя:

— *Meine Damen und Herren. Achtung, bitte.*^[2]

„Май приближаваме момента за кацане. Няма съмнение, че на летището ще ме чакат хора от тайната полиция. Въпросът е от коя фракция — дали на Гьобелс, или на Хайдрих? Стига разбира се SS генералът Хайдрих да е жив. Събитията сега се развиват с главоломна скорост, нищо чудно докато съм летял, да са се справили с него. В тоталитарното общество борбата за власт се води с безскрупулни средства. Сега е времето на черните списъци...“

Само след няколко минути совалката се приземи безпрепятствено. Капитан Вегенер бавно се надигна от мястото си, преметна през рамо коженото си палто и се отправи към изхода, сред нетърпеливите пасажери.

На вратата ги изпращаше строен офицер от въздушните линии, облечен в помпозна униформа, сякаш бе самият Райхканцлер. От двете страни на подвижната стълба се бяха построили черноризци. „Нима чакат мен?“ — помисли си Вегенер. Той заслиза с бавна стъпка. Наоколо бе пълно с посрещачи, жени, деца, които махаха радостно...

Един от черноризците, с плоско лице и изпъкнали, немигащи очи, на ръката с опознавателните знаци на Waffen-SS, пристъпи към Вегенер, тракна с токове и отдаде чест.

— Моля за извинение. Вие ли сте капитан Рудолф Вегенер от абвера?

— Грешите — отвърна Вегенер. — Аз съм Конрад Голтц — търговски представител на „АГ хемикален“ — той понечи да продължи.

От двете му страни застанаха още двама черноризци. Тримата продължиха в крак с него, без да му дадат възможност да промени посоката. Двамата отзад бяха наметнали палтата си, но отдолу зловещо проблясваха дулата на автоматите.

— Знаем, че вие сте Вегенер — каза първият черноризец.

Той мълчеше.

— Отвън ни чака кола. Имаме инструкции да ви посрещнем и незабавно да ви закараме при генерал Хайдрих в щабквартирата на дивизия „Лейлщандарт“. Забранено е да влизате в контакти с който и да било.

„Е, поне едно е сигурно — че засега няма да ме разстрелят — помисли си Вегенер. — Значи Хайдрих не само е още жив, но и е на сигурно място и сега се опитва да заздрави позициите си в борбата с

Гьобелс. Все още съществува, макар и малка надежда правителството на Гьобелс да бъде свалено — спряха пред един елегантен черен «Даймлер» и Вегенер се настани на задната седалка — стига разбира се да се пипа бързо. Достатъчни са само няколко отряда щурмоваци да превземат Райхканцеларията, радиото, електроцентралата, полицейските участъци и летището. Но какво ще промени това? Дори ако успеят да свалят доктор Гьобелс и операция «Глухарче» бъде спряна. Нали всичко останало ще бъде непокътнато — черноризците, партията, грандоманските планове — ако не в Ориента, то някъде другаде — на Марс, или Венера. Нищо чудно, че за мистър Тагоми всичко това бе такъв шок. Живеем във време на жестока дилема — изправени пред силите на злото, в мащаби надхвърлящи всякакво въображение. Какъв смисъл има да се борим, след като силата е на тяхна страна? Кой път да изберем — ако всички пътища са еднакви... Не ни остава нищо друго освен да продължаваме борбата — ден след ден, час след час. В този миг, целта е спирането на операция «Глухарче». Утре ще се заемем с полицията. Не можем да се справим с всичко наведнъж. Можем само да избираме накъде да насочим усилията си. И да се надяваме. Да опитваме отново и отново.

Възможно е някъде другаде, на някой друг свят нещата да са различни. Злото и доброто да имат ясно очертани граници. Но тук всичко е толкова объркано, неясно, дори противоречиво, че просто не знаеш откъде да започнеш. Колко жалко, че не живеем в идеалното общество, където истината да е открита като самото познание. Където да се прави добро е нещо естествено и присъщо на хората.“

Даймлерът се носеше по опустелите улици. Есесовците от двете му страни се озъртаха зорко, стиснали автоматите в ръце.

„Ами ако всичко това е измама? И сега съвсем не ме карат при генерал Хайдрих в щаба на дивизия «Лейлщандарт», а в някой потаен зандан, където ще ме разпитат и после ще ме застрелят? Каквото и да се случи, готов съм. Сам избрах да се върна в Германия, макар да знаех, че рискувам да попадна в плен у неприятеля. Смъртта е един от пътищата, които човек винаги може да избере. И понякога го прави независимо от желанието на околните — Вегенер надникна през прозореца на колата, към улицата отвън. — Ето го моят народ. Ти и аз — отново сме заедно.“

— Какво ново? — обърна се Вегенер към охраната. — Някакви съществени промени в политическата обстановка напоследък? Напуснах страната преди няколко седмици — още преди смъртта на Борман.

— Тия дни имаше почти непрестанни митинги в подкрепа на малкия доктор. В края на краищата нали кресливата тълпа бе тази, която го издигна на новия пост. Но всички останали изчакват да настъпи известно отрезвяване на страстите. Няма съмнение, че за този демагог и лъжец няма място в новия кабинет.

— А-ха — кимна Вегенер.

„Продължава се значи — мислеше си той. — Отново е разпалена кладата на омразата. А може би в това се крие надеждата за всички нас — че един хубав ден всичките тези мерзавци ще си прегризат един на друг гърлата и светът ще се прочисти от тях. Дано след това хората най-сетне да поумнеят.“

* * *

Едва по обед на следващия ден Джулиана Фринк пристигна в Чайене, Уайоми. Тя спря наред оживения център на градчето, приближи се до една будка за цигари и поиска днешния вестник. После се върна в колата и не след дълго намери онова, което търсеше.

ВАКАНЦИЯ ЗАВЪРШВА СЪС СМЪРТОНОСЕН УДАР

„Полицията в Денвър спешно издирва съпругата на Джо Синандела, заподозряна в убийството на мъжа си, късно снощи в стаята на хотел «Гарнър». Според служителите същата е напуснала пределите на хотела веднага след трагичния завършек на семейната свада. Очевидно мис Синандела, която служителите описват като чернокоса, привлекателна млада жена, е прерязала шията на своя съпруг с ножче за бръснене... Огледът на стаята навежда полицията на мнение за предшестваща схватка между двамата, в която...“

„Значи е мъртъв — помисли си Джулиана. — А те дори не знаят истинското ми име. Нищо не знаят за мен, освен как изглеждам.“

Джулиана влезе в колата и подкара към близкия мотел. Малко по-късно, след като приключи с настаняването, тя се съблече и се излегна в леглото.

„Вече няма нужда да бързам. Мога да изчакам до вечерта, преди да отида при Абендсън и така ще мога да си сложа вечерната рокля. Тъкмо ще имам време да завърша книгата.“

В шест и петнадесет вечерта затвори последната страница на „Скакалците“.

„Интересно дали Джо я е чел до края? — запита се тя. — Тук има толкова много неща, които той не е успял да схване. Какво всъщност е искал да каже Абендсън? Мисля, че същината на книгата не се крие в този измислен свят. Тук всичко е много по-дълбоко. Нима аз съм единствената, която е разбрала това?“

Тя остави книгата, надигна се уморено, облече се и излезе да търси място за вечеря. Навън въздухът бе приятно чист, имаше нещо вълнуващо в гледката на вечерния град. Пред близкия бар две пияни индиански проститутки си крещяха нещо невъздържано. По улицата минаваха блестящи коли, имаше някакво приятно очакване в тази гледка, някаква затаена надежда за един по-хубав живот.

Вечеря в луксозен френски ресторант, където облеченият в лъскава ливрея портиер паркираше колите на посетителите. На всяка маса имаше изящни свещници, маслото се поднасяше в мраморна масленица, а ястията бяха с изискан вкус. След вечеря пое без да бърза към мотела. От солидната пачка райхсбанкноти не бе останало нищо, но това не я притесняваше. „Той е описал нашия истински свят — мислеше си тя докато се изкачваше по стълбите към стаята. — Този, който ни заобикаля в момента. Опитва се да ни внуши да го видим такъв, какъвто е в действителност. Струва ми се, че с всяка измината минута това ми се отдава все по-лесно.“

Когато влезе в стаята, Джулиана извади от кутията синята италианска рокля и я разстла на леглото, за да се увери, че всичко е наред. Но докато разопаковаше останалия багаж с неудоволствие откри, че е забравила в хотела специално изрязания за роклята сутиен.

— Да върви по дяволите! — тя се отпусна ядосана в креслото и запали цигара. Хрумна ѝ, че би могла да си облече роклята и без сутиен, като в добрите стари времена в колежа. Боже, колко се притесняваше тогава, че гърдите ѝ ще останат малки за цял живот!

Окончателният резултат бе изумителен — изглеждаше още по-красива, но и страшно предизвикателна. Освен това рискът бе огромен — едно навеждане и... всичко щеше да излезе наяве. Джулиана се огледа отчаяна. И после се сети. Трябва да се закопчае с брошка! Така деколтето ще се прибере плътно към гърдите. Тя се хвърли към тоалетната чантичка и извади мексиканската брошка, която ѝ бе купил Джо. С това въпросът бе решен. Оставаше само прическата, обувките и обещите. Само след няколко минути Джулиана бе напълно готова. Тя наметна новото палто, стисна под мишница елегантната чанта и излезе.

Никак не ѝ се занимаваше с колата и затова поръча на портиера да ѝ извика такси. Докато чакаше на рецепцията, ненадейно ѝ се прииска да се обади на Франк. Представа нямаше откъде ѝ дойде тази идея. Всъщност, защо не? Джулиана вдигна слушалката и поръча междуградски. Докато очакваше да я свържат, тя се заслуша в монотонното дърдорене на телефонистката. Някъде отдалеч се обади Сан Франциско, поискаха номера и най-сетне, след серия от превключвания, в слушалката се разнесе сигналът за повикване. Джулиана се огледа за таксито, но колата още я нямаше.

— Номерът не отговаря — рече телефонистката в Чейене. — Ако желаете, можем да позвъним малко по-късно...

— Не — Джулиана поклати глава. В края на краищата това бе само едно случайно хрумване — Няма да съм тук. Благодаря ви — Джулиана остави слушалката и излезе на потъналата във вечерен здрач улица, където трябваше да се появи таксито.

Не след дълго пред нея спря елегантна, почти нова кола, блеснала от чистота. Отвориха ѝ вратата и Джулиана се настани на задната седалка, замислена за предстоящата среща с Абендсън.

Малката едноетажна къща на Абендсънови беше ярко осветена и отвътре се чуваха шумни гласове и музика. В градината отпред цъфтяха рози и докато се изкачваше по мраморните стъпала, Джулиана си помисли: „Дали не сбърках адреса? Това ли е наистина Високият замък? Ами всичките тези слухове и легенди — нима са само

измислица?“ Къщата бе съвсем обикновена, градината — чудесно поддържана. На стената на гаража небрежно бе подпрян детски велосипед.

Джулиана се изкачи на верандата. Вратата бе полуотворена, виждаше се просторен хол изпълнен с хора, пиано, прозорци с венециански завеси, библиотека... „Обзаведено е с вкус — рече си тя, докато натискаше звънеца — Изглежда, че у тях тази вечер има парти. Но не, присъстващите са облечени по домашному.“

— Да? — на вратата стоеше разрошен малчуган на около тринадесет години, облечен с фланелка и джинси.

— Дали... мистър Абендсън е у дома? — запита неуверено Джулиана. — Ще мога ли да го видя?

Момчето ѝ обърна гръб и извика към стаята:

— Мамо, една жена тук пита за тате.

Към вратата се приближи около трийсет и пет годишна стройна червенокоса жена, със сиви пронизителни очи и уверена усмивка. За Джулиана нямаше и капчица съмнение, че това е Керълайн Абендсън.

— Обадох ви се снощи — каза тя.

— О, да, спомням си — кимна все така усмихната мисис Абендсън. Имаше великолепни, равни зъби. „Сигурна съм, че е ирландка — помисли си Джулиана. — Само ирландките могат да бъдат едновременно красиви и мъжествени.“

— Заповядайте — продължи жената. — Дайте си палтото. Идвате тъкмо на време — няколко наши приятели са дошли на гости. О, каква чудесна рокля — модел „Шерубини“, ако не се лъжа — тя поведе Джулиана през стаята. — Съпругът ми е тук някъде. Ще търсите висок мъж с очила и чаша уиски в ръка — жената огледа изпитателно Джулиана, сякаш виждаше през нея.

„Удивително — помисли си тя — веднага се разбрахме като стари приятелки.“

— Идвам отдалеч — каза тя.

— Да, знам. А, ето го и него — Керълайн я поведе към група мъже. — Скъпи, ела тук, ако обичаш. Да ти представя твоя ревностна почитателка, която изгаря от желание да размени няколко думи с теб.

Към тях се приближи висок мургав мъж с черна къдрава коса и топли кафяви очи, които надзъртаха зад тънките очила. Облечен бе в скъп костюм от английска вълна, който подчертаваше широките му

рамене. Цялостният ефект бе направо поразителен. Джулиана се спря и се облещи в мъжа пред себе си.

— Мисис Фринк — обясни Керълайн — идва чак от Кенън сити, Колорадо, само за да се срещне с теб и да си поговорите за „Скакалците“.

— Мислех, че живеете в крепост — промърмори объркано Джулиана.

Хауторн Абендсън се наведе усмихнато, за да я разгледа по-отблизо.

— Да, съвсем доскоро — отвърна той. — Но трябваше да се качваме до там с асансьор, а аз имам фобия от асансьори след едно юнашко напиване. Казват, че тогава съм отказал категорично да седна в асансьора, защото съм бил дълбоко уверен, че въжето го тегли не друг, а самия Исус Христос. А пред него не мога да стоя прав.

Джулиана го гледаше неразбиращо.

— Хаут — обясни Керълайн, — се е зарекъл, ако някога срещне Исус, да седне пред него.

„Аха, химнът“ — досети се Джулиана.

— Значи се отказахте от Високия замък и се върнахте да живеете в града — кимна тя.

— Какво искате да ви сипя? — попита Абендсън.

Джулиана вдигна поглед към шкафа с наредените отгоре бутилки.

— Малко „Харпър“ — каза тя — повечко лед. Така го предпочитам. Познавате ли Оракула?

— Не — поклати глава Хауторн и се зае да приготвя напитката.

— А „Книгата за промените“? — попита изумено тя.

— Нищо не ми говори — той й подаде чашата.

— Защо се заяждаш? — намеси се Керълайн.

— Прочетох вашата книга — рече Джулиана. — В интерес на истината, свърших я едва днес. Откъде научихте с такива подробности за света, който описвате?

Хауторн вдигна замислено ръка и се почеса по брадата. Погледът му се рееше из стаята.

— Използвахте ли Оракула? — настоя Джулиана.

Хауторн сведе поглед към нея.

— Не мислете, че ви се подигравам — продължи тя. — Отговорете ми искрено, моля ви.

Хауторн прехапа устни, скръсти ръце на гърди и се залюля на токовете си. В стаята бе настъпило мълчание, всички гледаха към тях. Лицата им бяха мрачни, нещо в думите на Джулиана ги бе подразнило. Но това сега нямаше никакво значение. Твърде дълъг път бе изминала и твърде много бе пожертвала, за да се задоволи с каквото и да било друго, освен истината.

— Това... — заговори Абендсън — е доста труден въпрос.

— Не, не е — отвърна Джулиана.

Присъстващите мълчаха и я гледаха потресени.

— Съжалявам — отвърна Абендсън. — Не бих могъл да отговоря. Поне не веднага. Ще трябва да се примирите с това.

— Защо тогава написахте книгата?

Абендсън посочи с пръст брошката на гърдите ѝ.

— Каква роля изпълнява това дребно украшение? Пази ви от злите духове на отвъдния свят или просто съединява отделните части на цялото?

— Защо се опитвате да смените темата? Защо бягате от въпроса ми с такива безвкусни забележки? Държете се като дете.

— Всеки човек — отвърна Хауторн — си има своите тайни. Вие си имате вашата, аз моята. Трябваше да възприемете книгата ми такава каквато е, точно както аз ви възприемам такава каквато сте — той отново посочи с ръка брошката на гърдите ѝ. — Без да се интересувам, дали онова, което виждам, е истинско, или подправено.

„Изглежда, че го ядосах“ — помисли си Джулиана. В държанието на Абендсън се долавяше известна враждебност. Керълайн го гледаше напрегнато, стиснала здраво устни. Вече не се усмихваше.

— В книгата — продължи Джулиана — вие намеквате за някакъв изход. Така ли е?

— Изход? — повтори насмешливо той.

— Дори не можете да си представите, колко много направихте за мен. Сега вече виждам, че няма от какво да се страхувам, няма смисъл да мразя, да желая, да бягам или да преследвам.

Той разклати късчетата лед в чашата. След това сведе поглед към нея.

— Аз мисля, че в този свят има много неща, заради които си заслужава да се живее — рече Хауторн.

— Знам какво си мислите — прекъсна го Джулиана. Беше го прочела в очите му, както неведнъж го бе виждала и в очите на други мъже. Но отдавна не беше срамежливото малко момиче. — В гестаповското ви досие пише, че имате слабост към такива жени като мен.

По лицето на Абендсън пробягна едва видима сянка.

— Гестапо не съществува от 1947.

— Тогава SD, или каквото там имат.

— Не бихте ли обяснили по-подробно? — намеси се Керълайн.

— Разбира се — кимна Джулиана. — Пристигнах в Денвър с един от тях. Рано или късно ще се доберат до тук. Трябва да се скриете някъде, не може повече да живеете така. Дори аз можех да вляза безпрепятствено. Следващият, когото изпратят... едва ли някой ще успее да го спре.

— Казахте „следващият“ — произнесе след кратка пауза Хауторн. — А какво стана с този, с който сте пристигнала в Денвър? Защо не дойде с вас тук?

— Защото му прерязах гърлото — отвърна Джулиана.

— Това е голямо постижение — отвърна Хауторн — за момиче като вас.

— Не ми ли вярвате?

— А защо? — попита той като я гледаше усмихнато. Очевидно и през ум не му минаваше, че не говори истината. — Благодаря ви.

— Трябва да се скриете — настоя Джулиана.

— Ами... както вече знаете, опитахме се. Прочели сте го на корицата на книгата. Там пише и за арсенала от оръжия в избата, и за телената ограда с ток. Написано е да създава впечатление, че и сега живея там — гласът му прозвуча сухо, уморено.

— Би могъл поне да носиш пистолет — каза жена му. — Нищо чудно някой ден, докато философстваш пред поредния си почитател — таен пратеник на нацистите — да те застрелят. Отдавна съм го предсказала.

— Решат ли веднъж да го сторят — отвърна Хауторн — нищо няма да ги спре — нито телената ограда, нито дебелите стени на Високия замък.

„Значи си фаталист — помисли си Джулиана. — Примирил си се с присъдата. Уверен си, че рано или късно това ще се случи, както си уверен в света, който описваш в книгата.“

— Оракулът ли написа „Скакалците“? — попита внезапно тя.

— Искате ли да узнаете истината?

— Не само че искам, но я заслужавам — след всичко, което направих. Не е ли така?

— Оракулът — заговори Абендсън, — спеше дълбоко през цялото време, докато писах книгата. Настанил се бе в един ъгъл на кабинета и тихичко похъркваше. — По нищо не личеше, че се шегува. Лицето му остана все така сериозно.

— Кажи й — настоя Керълайн. — Тя е права — заслужава да знае истината. След всичко, което е направила за теб — жената се обърна към Джулиана. — Щом той не иска, аз ще ви кажа истината, мисис Франк. За всяко решение в книгата Хаут се обръщаше към Оракула. А те бяха хиляди. Избор на исторически период. Тема на произведението. Действащи лица. Сюжет. Необходими му бяха години. Хаут дори го пита дали романът ще има успех. И Оракулът му каза, че това ще е първата голяма книга в кариерата му. Но вие вече го знаете. Сигурно също сте го научили от Оракула.

— Чудя се, защо му е било необходимо на Оракула да пише роман? — рече Джулиана. — Питали ли сте го някога за това? И защо в книгата Германия и Япония губят войната? Може би Оракулът е избрал именно този начин за да ни каже нещо?

Хауторн и Келърайн я гледаха без да отвърнат.

— Честно казано — отвърна след кратка пауза Хауторн — не бих искал да го питам точно това. Защото ако му задам подобен въпрос, това значи да му прехвърля и моя дял от печалбата, нали така? В края на краищата, от мен се искаше само да я напиша на машина.

— Щом ти не желаш — каза Керълайн — ще го попитам аз.

— Въпросът не е твой — рече Хауторн. — Неин е. Нека тя попита — той се обърна към Джулиана. — Знаете ли, имате необичаен ум.

— Ще ми услужите ли с вашето копие? Моето остана в колата. Но ако не желаете, ще отида да го взема.

Без да отговори, Хауторн се обърна и пое към вратата. Керълайн и Джулиана го последваха, но се спряха на прага на кабинета. Само

след миг Хауторн се появи с двете подвързани в черна кожа томчета на „И Цзин“.

— Не умея да използвам гадателни пръчици — каза Джулиана. — Все не мога да разбера как се прави — тя приседна на масичката в ъгъла. — Ще ми услужите ли с нещо за писане?

Дадоха ѝ лист и молив. Останалите гости се събраха в плътен кръг около нея.

— Можете да произнесете въпроса на глас — предложи Абендсън. — От никого нямам тайни.

— Оракуле — каза с ясен глас Джулиана, — защо написа „И скакалци земята покриха“? Какво искаш да ни кажеш с нея?

— Имате невероятната склонност да задавате объркващи въпроси — отбеляза Абендсън. Той остави на масата три китайски медни монети. — Вземете ги. Аз също не мога да използвам пръчици.

Джулиана започна да хвърля монетите. Чувстваше се съвършено спокойна. Хауторн записваше линиите. След шестото хвърляне той погледна листа и каза:

— Отгоре е слънцето. Отдолу стои — „проникновеност“. В средата е празно.

— Знаете ли коя хексаграма е тази? — попита Джулиана.

— Да — кимна Хауторн.

— И аз знам — дори не е необходимо да поглеждам схемата. Това е Чжун фу — „Вътрешна истина“. Знаем също какво означава.

Хауторн я погледна, в очите му блеснаха гневни пламъчета.

— Означава, че всичко в книгата е истина.

— Да — кимна тя.

— И че Германия и Япония наистина са загубили войната.

— Да.

Без да каже нищо повече Хауторн затвори подвързаното в кожа томче и бавно се изправи.

— Дори и вие се страхувате да повярвате — рече Джулиана.

Той стоеше замислен, с поглед обърнат някъде навътре. И после, след няколко минути мълчание, очите му изведнъж се проясниха отново.

— Не мога да повярвам — каза Абендсън.

— Трябва да вярвате — отвърна Джулиана.

Той поклати глава.

— Не можете ли? Но защо?

— Искате ли автограф на вашето копие от „Скакалците“? — Хауторн се изправи.

Джулиана също се изправи.

— Мисля, че най-добре ще е да си вървя — каза тя. — Благодаря ви за всичко. Съжалявам, че ви развалих вечерта. Много мило, че ми позволихте да дойда — тя се отправи към съседната стая за да си вземе палтото. Докато го обличаше, зад нея се появи Хауторн.

— Знаете ли коя сте вие? — попита я и сетне се извърна към стоящата отзад Керълайн. — Това момиче е демон. Дух от недрата на земята, който... — той вдигна замислено ръка към лицето си и без да иска размести очилата — която се скита неуморно по света. Тя върши само онова, което ѝ повелява инстинкта. Не искаше да ни причинява болка, дойде така, както идва бедата и щастието — неочаквано. И въпреки всичко, радвам се, че се срещнах с нея. Не съжалявам, за онова което ѝ разкрих. Мисля, че и тя не знаеше какво точно ще научи тук. Така че, в края на краищата тази среща се оказа полезна за всички ни. Хайде да не се караме повече и да се разделим като приятели.

— В нея има някаква ужасна разрушителна сила — каза Керълайн.

— Такава е действителността — отбеляза Хауторн. — Благодаря ви за онова, което сте направили в Денвър.

Тя му подаде ръка.

— Приятна вечер. И послушайте жена си — носете винаги оръжие.

— Не — поклати глава той. — Отдавна съм взел решение и повече не желая да се връщам на този въпрос. А усетя ли, че страхът надделява, обръщам се за съвет към Оракула. Това става най-често нощем — той се усмихна. — Всъщност, единственото, което ме притеснява в настоящия момент е, че докато седим тук и дрънкаме небивалици, онези нещастници в гостната пресушават безценните ми запаси от алкохол — той се обърна и закрачи решително към шкафа с напитките.

— А сега къде ще отидете? — попита я Керълайн.

— Не зная — досега не бе се замисляла за това. „Струва ми се, че приличам на него — мислеше си тя. — Не позволявам на някои неща да ме тревожат, колкото и да са важни те.“

— Може би ще се върна при моя съпруг — Франк. Опитвах се да му позвъня снощи, но не успях да се свържа.

— Бих искала, независимо от всичко, което се случи тази вечер...

— Зная, че ви причиних само болка — прекъсна я Джулиана.

— Толкова съм объркана. Все пак, спасили сте живота на Хауторн, а и всичко, което се случи след това.

— Странно — рече Джулиана. — Никога не бих си помислила, че истината ще ви разгневи. „Истината — помисли си тя — е страшна като смъртта. Но да я откриеш, е много по-трудно.“

— Честно казано, мислех, че ще ви стане по-леко, като я научите. Но изглежда съм се лъгала — тя се усмихна и Керълайн с известно усилие ѝ отвърна. — Е, тогава лека нощ.

Джулиана се извърна, спусна се по мраморните стъпала, пресече огряната от светлините на гостната градина и изчезна в мрака на нощната улица.

Вървеше по тъмния тротоар, без да поглежда назад, към къщата на Абендсън. Знаеше, че рано или късно, край нея ще мине някоя лъскава, елегантна, пълна с живот кола и ще я откара обратно в мотела.

[1] «Залезът на боговете» — (нем.), така се нарича четвъртата опера от вагнеровата тетралогия «Пръстенът на нибелунга» — Бел.прев. ↑

[2] Дами и господа. Моля за внимание. (нем.) — Бел.прев. ↑

Източник: <http://sfbg.us>

Издание:

ЧОВЕКЪТ ВЪВ ВИСОКИЯ ЗАМЪК Фантастичен роман. 1993.
Изд. Бард, София. Избрана световна фантастика, No.2. Превод: [от
англ.] Юлиан СТОЙНОВ [The Man in the Night Castle / Philip K. DICK].
Предговор: Пътят към Високия замък, Юлиан СТОЙНОВ — с.5–10.
Печат: Абагар, Велико Търново. Формат: 84/108/32 (125×195 мм.).
Печатни коли: 32. Офс. изд. Тираж: 3 000 бр. С мека и твърда корица и
с подв. Страници: 352. (224 с.) Цена: 38.00 лв. ISBN: 954-585-002-3
(ISBN: 590).

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.